

ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра обліку і оподаткування
ФЕДЕРАЦІЯ АУДИТОРІВ, БУХГАЛТЕРІВ І ФІНАНСИСТІВ АПК УКРАЇНИ
ІНЦ «ІНСТИТУТ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ»
ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КОМРАТСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БІЛОРУСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЩЕЦІНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАЗАХСЬКИЙ АГРОТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. С.СЕЙФУЛЛІНА
БІЛОРУСЬКА ДЕРЖАВНА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКА АКАДЕМІЯ
НАУКОВИЙ КЛУБ «SOPHUS»

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ І ПРАКТИКИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ, АУДИТУ, АНАЛІЗУ Й ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Матеріали II міжнародної
науково-практичної конференції

**8 грудня 2017 року
м. Кам'янець-Подільський**

УДК 657.1:657.6:658.8:336

ББК 65.052.9 (4укр)2

А 43

Редакційна колегія:

Іванишин В.В., д.е.н., проф., ректор – голова редакційної колегії (Україна); Бруханський Р.Ф., д.е.н., професор (Україна); Жук В.М., д.е.н., професор, академік (Україна); Кусаїнов Т.А., д.е.н., професор (Казахстан); Метелиця В.М., д.е.н., с.н.с. (Україна); Місюк М.В., д.е.н., професор (Україна); Панков Д.А., д.е.н., професор (Беларусь); Парлінська М., д.е.н., професор (Польща); Пармаклі Д.М., д.х.е.н., професор (Молдова); Кліпперт О.М., к.е.н., доцент (Білорусь), Сава А.П., к.е.н., с.н.с. (Україна); Садовська І.Б., к.е.н., професор (Україна); Семенишена Н.В., к.е.н., доцент (Україна).

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Подільського державного аграрно-технічного університету
(протокол № 7 від 14.12.2017 р.)*

А 43

Актуальні проблеми теорії і практики бухгалтерського обліку, аудиту, аналізу й оподаткування в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку: матеріали II міжнар. наук.-практ. конф. 8 грудня 2017 р., (ПДАТУ, м. Кам'янець-Подільський). Тернопіль : Крок, 2017. 225 с.

ISBN 978-617-692-450-0

Збірник містить наукові доповіді II міжнародної науково-практичної конференції “Актуальні проблеми теорії і практики бухгалтерського обліку, аудиту, аналізу й оподаткування в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку” (Кам'янець-Подільський, 8 грудня 2017 р.) з актуальних питань функціонування системи бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту з врахуванням світових тенденцій та національних особливостей розвитку економіки.

Відповідальність за зміст і достовірність публікацій несуть автори наукових доповідей. Точки зору авторів публікацій можуть не співпадати з точкою зору редколегії збірника.

УДК 657.1:657.6:658.8:336

ББК 65.052.9 (4укр)2

ISBN 978-617-692-450-0

© Подільський державний аграрно-технічний університет, 2017

© Крок, 2017

STATE AGRARIAN AND ENGINEERING UNIVERSITY IN PODILYA
FACULTY OF ECONOMICS
Department of Accounting and Taxation
UKRAINIAN FEDERATION AUDITORS, ACCOUNTANTS AND FINANCIERS AIC
NSC «INSTITUTE OF AGRARIAN ECONOMY»
LUTSK NATIONAL TECHNICAL UNIVERSITY
TERNOPIL NATIONAL ECONOMIC UNIVERSITY
KOMRAT STATE UNIVERSITY
BELARUS STATE ECONOMIC UNIVERSITY
UNIVERSITY OF SZCZECIN
S.SEIFULLIN KAZAKH AGRO TECHNICAL UNIVERSITY
BELARUSIAN STATE ACADEMY OF AGRICULTURE
SCIENTIFIC CLUB «SOPHUS»

**ACTUAL PROBLEMS OF THE THEORY
AND PRACTICE OF ACCOUNTING, AUDITING,
ANALYSIS AND TAXATION IN UKRAINE:
CURRENT STATE AND DEVELOPMENT
PROSPECTS**

Materials of II International
scientific and practical conference

**December 8, 2017
Kamianets-Podilskyi**

UDC 657.1:657.6:658.8:336
BBK 65.052.9 (4ukr)2

Editorial board:

Ivanyshyn V.V., DrSc, Prof. (Economy), Rector – chairman of the editorial board (Ukraine); Bruhans'kyj R.F., DrSc (Economy), As.Prof. (Ukraine); Zhuk V.M., DrSc (Economy), Prof. (Ukraine); Kusainov T.A., DrSc (Economy), Prof. (Kazakhstan); Metelycja V.M., d.e.n., s.n.s. (Ukraine); Misjuk M.V., DrSc (Economy), Prof. (Ukraine); Pankov D.A., DrSc (Economy), Prof. (Belarus); Parlinska M., DrSc (Economy), Prof. (Poland); Parmakli D.M., DrSc (Economy), Prof. (Moldova); Klippert O.M., PhD (Economy), Assoc. Prof. (Belarus); Sava A.P., PhD (Economy), Senior Res. (Ukraine); Sadovska I., PhD, Professor (Ukraine); Semenyshena N.V., PhD (Economy), Assoc. Prof. (Ukraine)

*Recommended for publication by Academic Council
of State Agrarian And Engineering University in Podilya
(protocol # 7, from December 14, 2017)*

Actual problems of the theory and practice of accounting, auditing, analysis and taxation in Ukraine: current state and development prospects: materials of II Intern. scient.-pract. confer., December 8, 2017. (SAEUP, Kamianets-Podilskyi). Ternopil : Krok, 2017. 225 p.

ISBN 978-617-692-450-0

The collection contains scientific presentations by II International scientific-practical conference "Actual problems of the theory and practice of accounting, auditing, analysis and taxation in Ukraine: current state and development prospects" (Kamianets-Podilskyi, December 8, 2017) on actual actual issues functioning of system of accounting, analysis and audit in view of global trends and national peculiarities of economic development.

The content and authenticity of of publications are the authors of scientific papers. Views of the authors of publications do not necessarily reflect the views of the editorial board of the publication.

UDC 657.1:657.6:658.8:336
BBK 65.052.9 (4ukr)2

ISBN 978-617-692-450-0

© State Agrarian and Engineering University in Podilya, 2017
© Krok, 2017

З М І С Т

СЕКЦІЯ 1

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ТЕОРІЇ І ПРАКТИКИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ І ЗВІТНОСТІ В УКРАЇНІ

SECTION 1

CURRENT ISSUES OF THEORY AND PRACTICE OF ACCOUNTING AND REPORTING IN UKRAINE

Бадьїна Аліна, Цятковська Олена БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК АМОРТИЗАЦІЇ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ У БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ	10
Бєлоус Наталя ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИСТЕМИ ОЦІНКИ СКЛАДОВИХ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ	12
Бойко Тетяна, Цятковська Олена ОСНОВНІ АСПЕКТИ СКЛАДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА НОВИМИ ПРАВИЛАМИ	15
Борковська Валентина, Закордонець Вікторія ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ НАРАХУВАННЯ І СПЛАТИ ЗА ЛІКАРНЯНИМИ ЛИСТАМИ НА М'ЯСОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	17
Буравченко Антоніна, Цятковська Олена ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ ІНВЕСТИЦІЙ В БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ	21
Галата Анна, Цятковська Олена ОБЛІК ВИТРАТ ЗА ОБМІННИМИ ТА НЕОБМІННИМИ ОПЕРАЦІЯМИ СУБ'ЄКТАМИ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ	24
Горелко Алла ПІДХОДИ ДО КЛАСИФІКАЦІЇ ВИТРАТ	26
Грищенко Юлія ОСНОВНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ДОХОДІВ ТА ВІДОБРАЖЕННЯ ЇХ У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ	29
Гуменюк Наталія ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ТА ПІДРЯДНИКАМИ	31
Ілюшик Наталія ОСОБЛИВОСТІ ВІДОБРАЖЕННЯ КАПІТАЛЬНОГО РЕМОНТУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ В БУХГАЛТЕРСЬКОМУ І ПОДАТКОВОМУ ОБЛІКУ	34
Козицька Роксолана ОБЛІК БІОЛОГІЧНИХ АКТИВІВ ЗГІДНО З МСФЗ: ВИЗНАННЯ ТА ОЦІНКА	36
Кондрюк Леся, Когунь Кристина ВПЛИВ ЗМІН ДО ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ТА ФІНАНСОВУ ЗВІТНІСТЬ» НА ФОРМУВАННЯ ПОКАЗНИКІВ У ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ	39
Кондрюк Леся, Нагурна Ілона УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ПРОДУКЦІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА	42
Ларікова Тетяна ОСОБЛИВОСТІ РЕФОРМУВАННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРА	45
Мілевська Альона, Цятковська Олена ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ СТИПЕНДІЙ	47

Окуневич Ігор ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ПРОЦЕСУ ЗБУТУ НА М'ЯСОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	50
Пивовар Марина ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ БЮДЖЕТНИХ АСИГНУВАНЬ УСТАНОВ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ	53
Пилипенко Валерія ВІДОБРАЖЕННЯ У БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ ТА ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ЗАПАСИ	56
Писаренко Тетяна ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПЕРЕХОДУ УКРАЇНИ НА МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ	58
Поліщук Марія ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ОРЕНДИ РОЗПОРЯДНИКАМИ БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ	61
Потерейко Мар'яна ІЄРАРХІЯ ВИХІДНИХ ДАНИХ ДЛЯ ОЦІНОК СПРАВЕДЛИВОЇ ВАРТОСТІ	63
Романович Людмила ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ОЦІНКИ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ ПРОБЛЕМ	66
Семенишена Наталія РОЗВИТОК ІНСТИТУЦІЙНОЇ ОСНОВИ ОБЛІКУ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ КОНСОЛІДАЦІЇ ПРОФЕСІЇ БУХГАЛТЕРА ТА АУДИТОРА	69
Сидорак Надія GPS НАВІГАТОРИ ЯК ОБ'ЄКТ ВІДОБРАЖЕННЯ В СИСТЕМІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ	71
Стемковська Ірина ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ТРАКТУВАННЯ ПОНЯТТЯ «СОБІВАРТІСТЬ»	74
Таранік Тетяна, Цятковська Олена ПОРЯДОК СКЛАДАННЯ ТА ПОДАННЯ КОШТОРИСУ СУБ'ЄКТАМИ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ	77
Туховська Ольга, Семенишена Наталія ОБЛІК У ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВАХ : ОСОБЛИВОСТІ	79
Цятковська Олена, Безбах Дар'я ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ВНЕСЕНОГО КАПІТАЛУ У БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ	83
Чухра Катерина БЛАГОДІЙНІ ВНЕСКИ ЯК ОБ'ЄКТИ ОБЛІКУ В ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ	85
Шинкар Юлія ОСНОВНІ АСПЕКТИ ВІДОБРАЖЕННЯ В БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ ТА ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ ФІНАНСОВОГО РЕЗУЛЬТАТУ	87
Юрченко Тетяна ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ ОРЕНДОВАНИХ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	90

СЕКЦІЯ 2

АУДИТ В УКРАЇНІ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

SECTION 2

AUDIT IN UKRAINE: CURRENT STATE AND DEVELOPMENT PROSPECTS

Лемеш Валентина ПРИМЕНЕНИЕ ОЦЕНОЧНЫХ ЗНАЧЕНИЙ В АУДИТЕ В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ	94
---	----

Пивовар Марина ДОСТОВІРНІСТЬ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ТА ФАКТОРИ ВПЛИВУ ПРИ ЇЇ ВИЗНАЧЕННІ	97
Пустова Наталія, Кошовенко Діана ЕКОЛОГІЧНИЙ АУДИТ ТА ВИРОБНИЦТВО ЕКОЛОГІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ ПТАХІВНИЦТВА	100

СЕКЦІЯ 3

СУЧАСНІ МЕТОДИКИ КОНТРОЛЮ ТА АНАЛІЗУ ДЛЯ ОБҐРУНТУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ

SECTION 3

MODERN METHODS FOR CONTROL AND ANALYSIS FOR MANAGEMENT DECISIONS

Бабіч Ірина, Ващишин Вадим ВПЛИВ ОСОБЛИВОСТЕЙ ХЛІБОПЕКАРСЬКОЇ ГАЛУЗІ НА ФОРМУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ ОБЛІКОВОЇ СИСТЕМИ	104
Бабіч Ірина, Дацюк Альона ОРГАНІЗАЦІЯ КОНТРОЛЮ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ	106
Белова Ірина СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ВИРОБНИЦТВА ЦУКРУ	108
Вдовичинський Дмитро КОНЦЕПЦІЯ СТРАТЕГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ	112
Волошин Роман, Мельниченко Василь МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ДІАГНОСТИКИ КОНКУРЕНТНОГО СЕРЕДОВИЩА В АГРОПОДОВОЛЬЧОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ	114
Гуцало Наталія ІНФОРМАЦІЙНІ МОЖЛИВОСТІ ЗВІТУ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ ДЛЯ АНАЛІЗУ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ	117
Дубовський Валентин АНАЛІЗ ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ МАШИНОБУДІВНОГО КОМПЛЕКСУ	120
Завадська Надія НОРМАТИВНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИРОБНИЦТВА ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ЦУКРУ	124
Мартиросян Крестине РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	126
Мельничук Оксана, Яцемірська Оксана ФОРМУВАННЯ ОПОРНИХ ШКІЛ ТА ПРОБЛЕМИ ЇХ ФІНАНСУВАННЯ	129
Олексієнко Микола МЕТОДИКА АНАЛІЗУ КАПІТАЛЬНОГО Й ІНОЗЕМНОГО ІНВЕСТИВАННЯ В ЕКОНОМІКУ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ У КОНТЕКСТІ ЗМІЦНЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ	131
Поліщук Ксенія ПРОГНОЗУВАННЯ ВПЛИВУ ОПТИМІЗАЦІЙНИХ МОДЕЛЕЙ НА ЗМІЦНЕННЯ БЕЗПЕКИ АГРАРНОГО БІЗНЕСУ	135
Радченко Оксана ОРІЄНТАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ НА РОЗВИТОК МАЛОГО АГРАРНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА	138
Райкова Тетяна, Рижов Олексій, Іванькова Наталія ЗДІЙСНЕННЯ КОНТРОЛЮ НА ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	140
Садовська Ірина, Нагірська Катерина ВДОСКОНАЛЕННЯ АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОЛІТИКИ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ НА ОСНОВІ БЕНЧМАРКІНГУ	143

Сковера Аліна ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ЛІСОВОЇ ГАЛУЗІ	146
Талах Тетяна ОБҐРУНТУВАННЯ МЕТОДИКИ ЗДІЙСНЕННЯ АНАЛІЗУ МАРКЕТИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	149
Ткачук Ірина ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СУБ'ЄКТІВ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	152
Тлущкевич Наталія, Нужна Оксана ЗАСТОСУВАННЯ БЕНЧМАРКІНГУ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ	154
Щербатюк Василь ОБ АНАЛИЗЕ ХОЗЯЙСТВЕННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЙ ПРОШЛОГО ВЕКА	156

СЕКЦІЯ 4

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦІВ В ГАЛУЗІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ Й ОПОДАТКУВАННЯ

SECTION 4

FORMATION OF PROFESSIONAL COMPETENCE OF EXPERTS IN ACCOUNTING AND TAXATION

Долінська Марія ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ І ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ МОТИВАЦІЇ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ	159
Личук Людмила ОКРЕМІ АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ В ПРАКТИКУ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ ПІДПРИЄМСТВ	162
Талько Тетяна СИТУАЦІЙНІ ЗАВДАННЯ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ З БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ	165
Черненко Людмила КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД ДО КРИТЕРІЇВ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ФАХІВЦІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ОБЛІКОВИХ ДИСЦИПЛІН	168
Шелін Станіслава, Янчук Інна ФОРМУВАННЯ ФАХОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО СПЕЦІАЛІСТА БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ	171

СЕКЦІЯ 5

ПРОБЛЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

SECTION 5

PROBLEMS OF TAXATION OF BUSINESS ENTITIES

Веклич Владислав АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ ВИРАЖЕННЯ ФІСКАЛЬНИХ АСПЕКТІВ ПУБЛІЧНОЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ І БОРОТЬБИ З КОРУПЦІЄЮ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМНІ РИСИ	174
Гайсюк Дмитро, Вольська Ангелія ДО ПИТАННЯ СУЧАСНОГО СТАНУ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ	177
Ганчар Андрей ИЗ ИСТОРИИ НАЛОГООБЛОЖЕНИЯ ДУХОВЕНСТВА (1812 г.)	179
Ковальчук Максим СУЧАСНИЙ СТАН ТА НЕОБХІДНІСТЬ РЕФОРМУВАННЯ СПРОЩЕНОЇ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ УКРАЇНИ	182
Лещук Іван ОПТИМІЗАЦІЯ ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА	184

Мельник Олег, Мельничук Оксана АНТАГОНІЗМ ПОГЛЯДІВ ВЛАСНИКА ТА ФІСКАЛА ПРИ ФОРМУВАННІ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВА	186
Савош Анна ПРОБЛЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ	189
Стефанович Наталія, Романенко Богдан ОБЛІК, ЗВІТНІСТЬ І ОПОДАТКУВАННЯ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ	192
Чудовець Віталій ЗБІЛЬШЕННЯ СТАТУТНОГО КАПІТАЛУ ТОВАРИСТВА ЗА РАХУНОК КРЕДИТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTІ: ПОДАТКОВИЙ АСПЕКТ	195

СЕКЦІЯ 6
**ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ
В ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО
ОБЛІКУ, ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ
І АУДИТУ**

SECTION 6
**INFORMATION TECHNOLOGIES IN
ACCOUNTING, ECONOMIC ANALYSIS
AND AUDIT**

Марусей Тетяна НА ПЛАТФОРМІ «1С: ПІДПРИЄМСТВО 8.3» . ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ АВТОМАТИЗОВАНОГО ОБЛІКУ	198
Яценко Вікторія ІНТЕГРУВАННЯ МОДУЛЮ «БУХГАЛТЕРІЯ» У СИСТЕМУ ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТООБІГУ НА ПІДПРИЄМСТВІ	201

СЕКЦІЯ 7
**ФІНАНСОВО-КРЕДИТНА СИСТЕМА ТА
ЇЇ ОБЛІКОВО-ІНФОРМАЦІЙНЕ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ**

SECTION 7
**FINANCIAL AND CREDIT SYSTEM
AND ITS ACCOUNTING AND
INFORMATION SUPPORT**

Баранюк Юрій ВПЛИВ ФОРМАЛЬНИХ ТА СОЦІАЛЬНИХ ОБМЕЖЕНЬ НА ІНСТИТУЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ	204
Боровик Петро, Бленда Яна, Бондар Діана ПРОБЛЕМА ДЕФЦИТУ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ВИРІШЕННЯ	207
Васильюк Володимир ОБЛІК КРЕДИТНИХ ОПЕРАЦІЙ БАНКІВСЬКИМИ УСТАНОВАМИ ЗА IFRS ТА US GAAP	209
Кір'ян Світлана ГРОШОВО-КРЕДИТНА ПОЛІТИКА ЯК ІНФОРМАЦІЙНА БАЗА ДЛЯ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ	212
Мартинчук Денис СУТНІСТЬ ГРОШОВИХ КОШТІВ	214
Миколаїв Софія НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ АВТОСТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ	216
Петрова Ірина, Трушкіна Наталія ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА	218
Талах Валентин ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСУ ВИЯВЛЕННЯ ТА ЗАПОБІГАННЯ ФІНАНСОВИХ КРИЗОВИХ ІНФЕКЦІЙ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ	221

СЕКЦІЯ 1
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ТЕОРІЇ І ПРАКТИКИ
БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ І ЗВІТНОСТІ В УКРАЇНІ

SECTION 1
CURRENT ISSUES OF THEORY AND PRACTICE
OF ACCOUNTING AND REPORTING IN UKRAINE

Бадьїна Аліна
студентка
Цятковська Олена
к.е.н., доцент
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»
м. Київ

**БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК АМОРТИЗАЦІЇ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ У
БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ**

Бухгалтерський облік у державному секторі з 01.01.2017 року зазнав значних змін та нововведень. Не виключенням був і порядок нарахування та відображення в обліку амортизації основних засобів. Варто відмітити, що саме з нарахуванням, відображення в бухгалтерському обліку та віднесення на витрати суми нарахуваної амортизації пов'язані нововведення.

Перш ніж ґрунтовно дослідити основні зміни, доцільно відзначити, що амортизація - систематичний розподіл вартості необоротних активів, яка амортизується, протягом строку їх корисного використання (експлуатації).

Об'єктом амортизації є вартість, яка амортизується, крім вартості землі, музейних фондів, піддослідних тварин, багаторічних насаджень, які не досягли експлуатаційного віку, природних ресурсів та незавершених капітальних інвестицій.

Вартість, яка амортизується, складається з первісної або переоціненої вартості основних засобів за вирахуванням їх ліквідаційної вартості. У свою чергу, під ліквідаційною вартістю слід розуміти суму грошових коштів, яку установа очікує отримати від реалізації (ліквідації) основних засобів після закінчення строку їх експлуатації за мінусом витрат, пов'язаних із продажем (ліквідацією). Таку вартість визначає комісія установи під час введення об'єкта

необоротних активів в експлуатацію.

Таким чином, базою для нарахування амортизації є первісна (переоцінена) вартість об'єкта необоротних активів і аж ніяк не його залишкова (балансова) вартість. Адже остання є різницею між первісною (переоціненою) вартістю певного об'єкта та сумою його накопиченого зносу. Відтак під час нарахування амортизації бухгалтер має відштовхуватися передусім від суми, зазначеної за дебетом відповідного субрахунку рахунка 10.

Нарахування амортизації здійснюється протягом строку корисного використання (експлуатації) об'єкта основних засобів при визнанні цього об'єкта активом (при зарахуванні на баланс) і призупиняється на період його реконструкції, модернізації, добудови, дообладнання та консервації. Також амортизація не нараховується на об'єкти основних засобів, доступ до яких обмежений у зв'язку з тим, що вони перебувають на тимчасово окупованій території та/або на території проведення антитерористичної операції.

Нарахування амортизації починається з місяця, наступного за місяцем, у якому об'єкт основних засобів став придатним для корисного використання та введений в експлуатацію. При вибутті об'єкта основних засобів суб'єкт державного сектору нараховує амортизацію в місяці його вибуття. При цьому місячна сума амортизації визначається діленням річної суми амортизації на 12.

З 01.01.17 р. вартість введених в експлуатацію ОЗ відноситься на фактичні витрати не під час введення їх в експлуатацію, як це було раніше, а протягом строку їх корисного використання шляхом нарахування амортизації. Наприкінці звітного періоду під час закриття рахунків витрат сума нарахованої амортизації протягом такого періоду списується на фінансові результати виконання кошторису звітного періоду (року).

Суму нарахованої амортизації суб'єкт державного сектору відображає збільшенням суми зносу основних засобів та витрат. Нарахування амортизації припиняється, починаючи з місяця, що настає за місяцем вибуття об'єкта основних засобів, переведення його на реконструкцію, модернізацію, добудову, дообладнання, консервацію. Нарахування амортизації поновлюється, починаючи з місяця, що настає за місяцем введення об'єкта в експлуатацію після реконструкції, модернізації, добудови, дообладнання, консервації.

Амортизація, нарахована у розмірі 100 % вартості об'єкта основних засобів, що придатний для подальшої експлуатації, не може бути підставою для його списання.

Отже, для нарахування амортизації, відображення на рахунках бухгалтерського обліку та у звітності бухгалтер повинен мати у своєму розпорядженні таку інформацію: повний перелік об'єктів необоротних активів, які знаходяться на балансі установи; дані про їх первісну (переоцінену) вартість; кількість повних календарних місяців експлуатації кожного об'єкта; строк корисного використання об'єкта необоротних активів.

У свою чергу, з метою своєчасного отримання таких відомостей необхідно забезпечити: по-перше, ведення оперативного обліку руху необоротних активів

протягом року; по-друге, нарахування амортизації на необоротні активи протягом звітного періоду (у випадку вибуття об'єкта необоротних активів протягом звітного періоду); по-третє, узагальнення даних щодо обліку руху необоротних активів та нарахування амортизації в останній робочий день звітного періоду.

Белоус Наталя

к.е.н., доцент

Київський національний торговельно-економічний університет
м. Київ

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИСТЕМИ ОЦІНКИ СКЛАДОВИХ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Проблема ефективної оцінки в сучасній діяльності суб'єктів бізнесу взагалі та системи їх економічної безпеки, зокрема, сьогодні в Україні займає особливе місце серед інших актуальних досліджень економічної науки. Відсутність загальноприйнятої методики оцінки, її послідовного механізму обумовлюється також неефективним обліково-аналітичним забезпеченням підприємства. Достатньо складним моментом в даному питанні постає гармонійна взаємодія обліково-аналітичного забезпечення із потребами управління та оцінкою економічної безпеки.

В сучасній економічній літературі немає єдиного підходу щодо оцінки системи економічної безпеки. Також, наразі не визначено систематизованого та ефективного обліково-аналітичного забезпечення зазначеної системи.

Дані аспекти унеможливають реалізацію системи оцінки економічної безпеки підприємств в практичній діяльності українських бізнесових структур та на цій основі, уповільнюють їх сучасний розвиток. Сьогодні вітчизняні підприємства потребують кардинально нових обліково-аналітичних систем, що відповідають сучасним потребам управління, реаліям їх функціонування та світовим досягненням тощо.

Дослідження ефективних методів оцінки в цілому та системи економічної безпеки, зокрема, не є новими та розглядаються багатьма відомими практиками та науковцями, такими як: І.М.Луцький [4], З.О. Манів [4], І.І. Нагорна [4], Д.П. Пілова [5], С.М. Шкарлет [3] та ін.

Значний внесок у розвиток системи обліково-аналітичного забезпечення процесу управління зробили такі вчені: О.Д. Гудзинський [2], Г.Г. Кірейцев [2], Т. М. Пахомова [2], А. М. Штангрет [6], та інші. Незважаючи на вагомі існуючі

наукові дослідження, все ще залишається ряд невирішених питань щодо формування послідовного поетапного механізму оцінки економічної безпеки на основі ефективного обліково-аналітичного забезпечення та його практичної реалізації на вітчизняному просторі.

Сучасна потреба українських суб'єктів бізнесу у впровадженні системи економічної безпеки підкреслює актуальність проблематики. Обґрунтування обліково-аналітичного забезпечення задля реалізації оцінки економічної безпеки та впровадження в систему управління підприємством обумовлюють мету дослідження.

Сьогодні на науковому просторі розрізняють два підходи щодо формування обліково-аналітичного забезпечення як в цілому, так і системи оцінки економічної безпеки підприємства зокрема [2].

Перший напрямок розподіляє зазначену систему на дві складові: облікова та аналітична. Таким чином, прихильники даного напрямку розглядають окремо результативні показники з метою подальшого аналізу. Інший підхід базується на поєднанні облікової та аналітичної складових в єдину інформаційну систему. Даний напрямок передбачає економію ресурсів та часу щодо опрацювання інформації.

З нашої точки зору, відмінність даних поглядів полягає у відмінності систем управління в цілому. В залежності від існуючої системи управління на підприємстві, потреб застосування результативних показників, автономності їх опрацювання буде використовуватись той чи інший підхід щодо формування обліково-аналітичного забезпечення.

При формуванні обліково-аналітичного забезпечення системи оцінки економічної безпеки підприємства важливого значення набувають які саме методи оцінки будуть використовуватись підприємством та загальний підхід до системи оцінки тощо.

На нашу думку, при оцінці системи економічної безпеки підприємств доцільним стане використання кількісних методів. Як зазначалось у попередніх дослідженнях, дані методи є не тільки ефективними та дієвими в системі оцінки, а ще й простими, зрозумілими та наочними. Саме за цих обставин кількісні методи набули достатньо широкого розповсюдження в практичній діяльності бізнесових структур, що функціонують в економічно розвинених країнах. Окрім того, в поетапному механізмі нами пропонується оцінка системи економічного забезпечення підприємств за складовими, відповідно до факторів впливу на ці складові.

Кожна із складових економічної безпеки (інформаційна, політико-правова, ресурсна, ринкова, інтерфейсна) має власні особливі критерії оцінки, що в результаті мають об'єднатись в загальну систему оцінки економічної безпеки підприємства.

Обліково-аналітичне забезпечення системи оцінки економічної безпеки має враховувати як критерії оцінки її складових, так і специфіку функціонування зазначених складових, їх особливості. Оцінка тієї чи іншої

складової економічної безпеки може потребувати чи не потребувати обрахунку результативних показників.

Також формування обліково-аналітичного забезпечення має врахувати фактори, що впливають на систему економічної безпеки. Окрім того, на потужних підприємствах достатньо розгалужена система захисту та опрацювання інформації над якою працює велика кількість персоналу. За зазначених умов доцільним стане вибір першого напрямку щодо обліково-аналітичного забезпечення системи оцінки економічної безпеки та розподіл її на дві окремі складові.

Важливим моментом при формуванні механізму оцінки економічної безпеки є чітке розмежування на певні етапи та встановлення напрямків цієї оцінки. Відповідно до зазначених напрямків та етапів необхідно сформувати мету, завдання предмет та об'єкти обліково-аналітичного забезпечення підприємства.

Саме ефективне обліково-аналітичне забезпечення має забезпечити належне формування управлінської інформації та на цій основі дієву систему управління в цілому.

Обліково-аналітичне забезпечення повинно врахувати, що процес оцінки економічної безпеки підприємств передбачає не тільки формування характеристики ефективності економічної діяльності суб'єкта господарювання, а й ступінь захисту цієї діяльності тощо [1].

Список використаних джерел

1. Белоус Н.Д. Етап планування в системі оцінки економічної безпеки підприємств. Вісник Хмельницького національного університету. 2016. Т. 1. №2 (234). С. 12-17.
2. Гудзинський О.Д., Кірейцев Г.Г., Пахомова Т.М. Теоретичні аспекти формування обліково-аналітичного механізму менеджменту. Облік і фінанси АПК. 2008. № 3. С. 89-93.
3. Шкарлет С.М. Еволюція категорії «безпека» в науковому та економічному середовищі. *Формування ринкових відносин в Україні : зб. наук. праць*. 2007. № 6. С. 6-12.
4. Манів З.О., Луцький І.М. Економіка підприємства : навч. посіб. 2-ге вид., стер. Київ : Знання, 2006. 580 с.
5. Пілова Д.П. Обґрунтування рівня економічної безпеки підприємства як критерію оцінки результатів його господарської діяльності. Економіка: проблеми теорії та практики. 2007. Вип. 224, Т. IV. С. 900-910.
6. Штангрет А.М. Обліково-аналітичне забезпечення процесу гарантування економічної безпеки підприємства. *Наукові записки Укр. акад. друкарства*. 2013. № 2. С. 58-63.

Бойко Тетяна

студентка

Цятковська Олена

к.е.н., доцент

ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

м. Київ

ОСНОВНІ АСПЕКТИ СКЛАДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА НОВИМИ ПРАВИЛАМИ

Інтеграція України в світовий економічний простір показала, що є необхідність модернізації бухгалтерського обліку в державному секторі та наближення його до міжнародних стандартів. Для модернізації бухгалтерського обліку в державному секторі було напрацьовано нормативно-правові акти та внесено зміни до чинних.

Порядок складання та подання звітності теж зазнав певних змін. Оскільки з 2017 року набув чинності НП(С)БОДС 101 «Подання фінансової звітності», а також було внесено зміни до нього Наказом Міністерства Фінансів України від 28.02.2017 №307 «Про затвердження Порядку заповнення форм фінансової звітності в державному секторі та Змін до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку в державному секторі 101 «Подання фінансової звітності»».

У зв'язку з набуттям чинності вищезазначених нормативних актів порядок складання та подання звітності зазнав значних змін. Зокрема, квартальна фінансова звітність складається з Балансу (форма №1-дс) та Звіту про фінансові результати (форма №2-дс). В балансі відображаються узагальнені показники активів, зобов'язань та власного капіталу суб'єкта державного сектору, які отримані на підставі даних бухгалтерського обліку, станом на початок та кінець звітного періоду.

Звіт про фінансові результати відображає інформація про доходи, витрати та фінансові результати діяльності суб'єкта господарювання в державному секторі. Крім того, варто відзначити, що згідно з НП(С)БОДС 101 фінансова звітність *складається у гривнях*.

Форми фінансової звітності заповнюються за всіма передбаченими показниками граф і рядків. У рядках форм фінансової звітності, де не зазначені показники, ставиться прочерк. Додаткові рядки у формах фінансової звітності (крім приміток до річної фінансової звітності) вводити забороняється.

Розглянемо зміни, що відбулися в розділах Звіту про фінансові результати. Форма №2-дс складається з чотирьох розділів, а саме: фінансовий результат діяльності; витрати бюджету (кошторису) за функціональною класифікацією витрат і кредитування бюджету; виконання бюджету(кошторису); елементи витрат за обмінними операціями [2].

В І розділі наводяться статті нарахованих доходів та визнаних витрат, відображені на відповідних субрахунках бухгалтерського обліку. У статі 2010 «Бюджетні асигнування» відображаються доходи, що отримані за рахунок бюджетних асигнувань на виконання суб'єктом державного сектору своїх повноважень, визначених законодавством, або утримання апарату. У цій статті наводяться суми за субрахунком 7011 «Бюджетні асигнування». Такі асигнування поділяються на загальний та спеціальний фонди. Але із сум цих асигнувань віднімаються суми капітальних асигнувань, тому для визначення суми за статтею 2010 відбувається наступне проведення: Д-т субрахунку 7011 «Бюджетні асигнування» та К-т субрахунку 5511 «Фінансові результати виконання кошторису звітного періоду».

А в II розділі відображають суми фактичних витрат за загальним та спеціальними фондами за кодами функціональної класифікації витрат та кредитування бюджету.

III розділ показує доходи та витрати в розрізі класифікації доходів і економічної класифікації витрат і кредитування бюджету за загальними та спеціальними фондами.

У фактичній сумі виконання кошторису міститься інформація про суми надходжень до загального та спеціального фондів бюджету з початку звітного року за відповідними кодами бюджетної класифікації доходів та суми проведених з початку звітного року касових видатків загального та спеціального фондів бюджету.

Отже, основні зміни які відбулися в розділах форми №2-дс, такі:

- у рядку 2390 розділу I ф. № 2-дс відображаються дані про профіцит/дефіцит як різницю між доходами і фактичними витратами бюджетної установи;

- у рядку 2780 розділу III ф. 2-дс відображають дані про дещо інший профіцит/дефіцит - між доходами, що надійшли та касовими витратами.

З цього можна зробити висновок, що ці рядки будуть між собою рівними за умови, що касові витрати звітного періоду дорівнюватимуть фактичним витратам за цей же період.

В розділі IV відображають фактичні витрати за обмінними операціями за сумою даних про загальний та спеціальні фонди.

Отже, у Звіті про фінансові результати потрібно показувати як касові, так і фактичні витрати. Варто відзначити, що, відповідно до внесених змін до нормативних документів, з форми бюджетної звітності вилючено графу фактичні видатки. Тобто, до органів ДКСУ розпорядники бюджетних коштів подають звітність тільки у розрізі касових видатків.

У 2017 році в Звіті про фінансові результати у квартальні та річні звітності за графою «За аналогічний період попереднього року» в I, II, IV розділах дані не заповнюються (їх почнуть заповнювати зі звітності 2018 року). Також у змінах до фінансової звітності за 2017 рік пояснюються зміни в бухгалтерському обліку в державному секторі на тимчасово окупованій території, хоча у

фінансовій звітності показують як фактичні, так і касові.

Враховуючи зміни, які відбуваються у бухгалтерському обліку в державному секторі, можна зробити висновок складання фінансової звітності все більше наближається до міжнародних стандартів. А це у свою чергу має позитивно сприяти на співпрацю України з міжнародними організаціями та фінансовими установами.

Борковська Валентина

к.е.н., доцент

Закордонець Вікторія

магістрант

Подільський державний аграрно-технічний університет
м. Кам'янець-Подільський

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ НАРАХУВАННЯ І СПЛАТИ ЗА ЛІКАРНЯНИМИ ЛИСТАМИ НА М'ЯСОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Розвиток ринкових умов в Україні потребує належної побудови обліку в кожному підприємстві незалежно від форм власності. Гнучка й оперативна інформація, що має надходити до апарату управління, дозволить швидко та адекватно реагувати на стрімкі зміни економічних процесів [1, с. 33].

Підвищення ефективності виробництва, достовірну інформацію про витрати праці та нарахування і сплату лікарняних на кожній виробничій дільниці, використання робочого часу і його оплати повинен забезпечити бухгалтерський облік. Особливої актуальності набуває питання своєчасності виплати оплати праці та інших пов'язаних платежів на м'ясопереробних підприємствах Хмельницької області, що перебувають на етапі санації за умов розвитку конкурсного виробництва.

До складу елементів «Витрати на оплату праці» та «Відрахування на соціальні заходи» входить нарахована заробітна плати за окладами й тарифами та іншими витратами із нарахуваннями до відповідних фондів. Сучасне м'ясопереробне виробництво залишається недостатньо технічно укомплектованим і більшість підприємств працює на обладнанні, що придбавалось ще за радянських часів, тому при обробці сировини та виробництві готової продукції використовують ручну працю, частка якої із нарахуваннями у загальній структурі витрат досягає 20% [2, с. 22].

Варто зауважити, що облік заробітної плати, а також нарахування та

сплата лікарняних є одним з найбільш трудомістких і відповідальних ділянок роботи бухгалтера, і повинен забезпечити оперативний контроль над кількістю і якістю праці, за використання коштів, що включаються до фонду заробітної плати та виплат соціального характеру.

Виплата лікарняних працівникам є соціальною гарантією та захистом кожного працюючого на підприємстві. У 2015 році Кабінет Міністрів України ухвалив два документи, які змінюють порядок оплати днів непрацездатності. Це Порядок оплати перших п'яти днів тимчасової непрацездатності внаслідок захворювання або травми, не пов'язаної з нещасним випадком на виробництві, за рахунок коштів роботодавця (постанова КМУ від 26.06.2015 р. № 440, набрала чинності 14.08.2015 р.) та Порядок обчислення середньої заробітної плати (доходу, грошового забезпечення) для розрахунку виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням, який виклав існуючий Порядок № 1266 у новій редакції (постанова КМУ від 26.06.2015 р. № 439, набрала чинності 04.07.2015 р.). Відповідно, нові правила при визначенні сум лікарняних (декретних) застосовуються до страхових випадків, які відбулися після 04 липня 2015 року.

З прийняттям вищезазначених нормативно-правових документів для нарахування лікарняних працівникам використовують середню зарплату не за шість, а за дванадцять місяців. Окрім того, до невідпрацьованого з поважних причин часу віднесли й періоди відпусток без збереження зарплати (без прив'язки до законодавчих підстав для їхнього надання). Оплаті підлягають календарні, а не робочі, як було раніше, дні тимчасової непрацездатності, відпустки по вагітності та пологах і в інших страхових випадках (п. 2 Порядку № 1266). Середньоденну зарплату застосовують для всіх страхових виплат, у тому числі якщо працівник трудиться неповний робочий день і коли облік робочого часу ведеться в годинах.

Змінився й розмір допомоги у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю залежно від страхового стажу. Для того, щоб розрахувати суму середньоденної зарплати при нарахуванні лікарняних, потрібно визначити:

- а) розрахунковий період обчислення середньоденної заробітної плати;
- б) кількість календарних днів, що припадають на розрахунковий період;
- в) суму заробітної плати, що нарахована у розрахунковому періоді.

Розрахунковий період – це строк, за який здійснюється розрахунок середньої зарплати для оплати днів тимчасової непрацездатності (відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами). Згідно оновленого п. 25 Порядку № 1266 такий період становить 12 календарних місяців роботи (з 1-го до 1-го числа) за місцем роботи, яке є основним перед настанням страхового випадку, протягом якого здійснювалась сплата страхових внесків. Якщо працівник відпрацював менше 12 місяців, діють інші строки (таблиця).

Лікарняні листи оплачуються за календарними днями, відповідно і розрахунок середньої заробітної плати проводиться за календарний день.

Період звернення працівника обмежений терміном 12 місяців з дня

СЕКЦІЯ 1Актуальні питання теорії і практики
бухгалтерського обліку і звітності в Україні**SECTION 1**Current issues of theory and practice
of accounting and reporting in Ukraine

відновлення працездатності. Таким чином оплачувати можна тільки ті листки непрацездатності, по яких не минуло 12 місяців з дати одужання («приступити до роботи» в бланку листка непрацездатності), зазначеного в такому листку.

Для частини лікарняного, що сплачується за рахунок коштів підприємства та для частини, оплачуваної за рахунок коштів фонду, встановлені єдиний відсотки оплати. В табл. 1 наводимо відсотки оплати днів непрацездатності.

*Таблиця 1***Страховий стаж та відсотки виплати за листком непрацездатності**

Страховий стаж	Відсотки виплати по листку непрацездатності
До 3 років	50%
Від 3 до 5 років	60%
Від 5 до 8 років	70%
Більше 8 років	100%
Пільгові категорії працівників, незалежно від стажу роботи	100%

Встановлено верхню межу виплати за лікарняним листком. Середньоденна зарплата не може перевищувати максимальну величину бази справляння ЄСВ у розрахунку на один календарний день.

Узагальнивши інформацію про оподаткування на м'ясопереробних підприємствах у 2016 році найпоширеніших виплат працівникам, наведемо її нижче в табл. 2.

*Таблиця 2***Найпоширеніші виплати працівникам у 2016 році**

Вид виплати	Звичайні працівники			Працівники-інваліди		
	ЄСВ	ПДФО	Військовий збір	ЄСВ	ПДФО	Військовий збір
Зарплата	22%	18%	1,5%	8,41	18%	1,5%
Лікарняні	22%	18%	1,5%	8,41	18%	1,5%
Декретні	22%	х	Х	8,41	х	х
Винагорода за ЦПД за винятком ЦПД з підприємцем	22%	18%	1,5%	22%	18%	1,5%

У 2016 році відповідно до Закону від 24.12.2015 р. №909-VIII встановлюється єдина ставка нарахування ЄСВ - 22% [4].

Застосовуватиметься вона до усіх видів доходів, на які раніше нараховувався ЄСВ. Виняток становитимуть тільки спеціальні ставки нарахування ЄСВ для інвалідів, які залишатимуться без змін.

Згідно з пунктом 32 Порядку №1266 сума заробітної плати для розрахунку лікарняного «обчислюється роботодавцями на підставі відомостей, що

включаються до Звіту про суми нарахованої заробітної плати (доходу, грошового забезпечення, допомоги, компенсації) застрахованих осіб та суми нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, що подаються до ДФС». Це означає, що в розрахунок включаються всі виплати, включені графу 18 таблиці 6 звіту про ЄСВ. Виняток — сума лікарняних і допомоги по вагітності та пологах. Вони не беруть участь у розрахунку середньої зарплати, незважаючи на те, що відомості про їх суми вказують у звіті з ЄСВ. Так як період хвороби не включається до розрахунку, то і дохід цього періоду в розрахунку не бере участь.

Отже, при веденні обліку, аналізу нарахування та виплати лікарняних на підприємстві працівники бухгалтерії повинні керуватися нормами діючих законодавчих і нормативних документів.

Список використаних джерел

1. Борковська В.В. Контрольна функція обліку за нормуванням витрат в м'ясопереробній промисловості. Зб. наук. праць Подільського держ. аграр.-техн. ун-т, 2014. Вип. 22. С. 33-38.
2. Борковська В.В. Бухгалтерський облік витрат виробництва у м'ясопереробних підприємствах: теорія і практика: монографія. Кам'янець-Подільський, ПП Зволейко Д.Г., 2015. 275 с.
3. П(С)БО 26 «Виплати працівникам»: Наказ Міністерства фінансів України від 28.10.2003 р. № 601. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1025-03>
4. Про внесення змін до деяких законодавчих актів: Закон України від 24.12.2015 №909-VIII. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/911-19>.

Буравченко Антоніна

студентка

Цятковська Олена

к.е.н., доцент

ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

м. Київ

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ ІНВЕСТИЦІЙ В БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ

Фінансові інвестиції – це господарські операції, що передбачають придбання корпоративних прав, цінних паперів, деривативів та/або інших фінансових інструментів. Це активи, які утримуються (контролюються) суб'єктом державного сектору з метою отримання економічних вигід від володіння ними.

Варто відзначити, що основні форми фінансових інвестицій суб'єкти державного сектору можна розглядати як:

✓ *Внесення (розміщення) бюджетних коштів у дохідні види фінансових інструментів.* Ця форма фінансового інвестування спрямована перш за все на ефективне використання тимчасово вільних грошових коштів державного та/або місцевих бюджетів. Її головною метою повинно бути генерування додаткового доходу для відповідного бюджету.

✓ *Внесення бюджетних коштів до статутних фондів державних або комунальних підприємств.* Ця форма фінансового інвестування сприятиме стабілізації їх фінансово-господарської діяльності, покращенню стану розрахунків, більш ефективному використанню майна державної і комунальної власності, оновленню виробничих потужностей, технічної бази.

✓ *Внесення бюджетних коштів у дохідні види фондових інструментів.* Ця форма фінансових інвестицій характеризується внесенням капіталу в різноманітні види цінних паперів, що вільно обертаються на фондовому ринку, для отримання доходу.

Отже, право здійснення операцій за фінансовими інвестиціями передбачено бюджетним законодавством як по державному бюджету, так і будь-якому місцевому бюджету. Тому у проектах державного бюджету на наступний рік або у рішенні про місцевий бюджет можуть плануватися доходи і видатки, які будуть отримані або здійснені відповідно до законодавства.

Фінансові інвестиції у бюджетному процесі плануються і здійснюються за КЕКВ 3210 «Капітальні трансферти підприємствам (установам, організаціям)», який деталізується для цілей фінансових інвестицій як «внески у статутні капітали суб'єктів господарювання відповідно до законодавства».

Основною метою організації обліку фінансових інвестицій є забезпечення об'єктивної оцінки, своєчасного реєстрування та повного відображення в

облікових регістрах операцій, пов'язаних із фінансовими інвестиціями, можливістю узагальнення інформації про такі операції у звітності з метою забезпечення інформаційних потреб зацікавлених осіб.

Виходячи з вищезазначеного, організація обліку фінансових інвестицій полягатиме у наступному:

- забезпечення обґрунтованої класифікації операцій із фінансовими інвестиціями для потреб обліку;

- організація оцінки фінансових інвестицій на дату здійснення та дату формування балансу;

- організація своєчасного і правильного документування операцій із фінансовими інвестиціями;

- організація аналітичного та синтетичного обліку у системі рахунків в облікових регістрах. Відповідно до п. 1 розд. 2 НП(С)БО 133 фінансові інвестиції визнаються активом і відображаються на рахунках бухгалтерського обліку та відповідних статтях балансу за таких умов:

- суб'єкт державного сектору здійснює контроль за ними;

- існує імовірність одержання в майбутньому економічних вигод, пов'язаних з їх використанням, або потенціалу корисності. Під поняттям «потенціал корисності» розуміють наявні та потенційні можливості, які отримає суб'єкт бухгалтерського обліку в державному секторі від використання активів, що безпосередньо не генерують надходження грошових коштів, для досягнення поставленої мети та/або задоволення потреб. Така особливість пов'язана із правовим статусом бюджетних установ. Саме правовий статус та неприбутковість бюджетних установ зумовлюють те, що активи бюджетних установ можуть бути засобом для досягнення визначеної ними мети, тобто покладених на них загальнодержавних, соціальних, політичних чи інших функцій. Тому активи, які безпосередньо не генерують додаткових надходжень грошових коштів, визначаються як такі, що мають «потенціал корисності»;

- їх оцінка може бути достовірно визначена.

Облік фінансових інвестицій ведеться на рахунку 251 «Довгострокові фінансові інвестиції та інші фінансові активи розпорядників бюджетних коштів» та 261 «Поточні фінансові інвестиції та інші фінансові активи розпорядників бюджетних коштів». Крім того, для обліку та узагальнення інформації про капітал у формі внесків у підприємства державного, комунального секторів економіки, що належать до сфери управління суб'єкта державного сектору, акцій, часток (паїв) використовується рахунок 52 «Капітал у підприємствах». А на сурахунку 7311 «Фінансові доходи розпорядників бюджетних коштів» — ведеться облік фінансових доходів державного (місцевого) бюджету від отриманих відсотків, роялті, дивідендів, операцій з кредитування та надання гарантій.

Основні бухгалтерські проведення з обліку фінансових інвестицій наведено в табл. 1.

СЕКЦІЯ 1Актуальні питання теорії і практики
бухгалтерського обліку і звітності в Україні**SECTION 1**Current issues of theory and practice
of accounting and reporting in Ukraine

Таблиця 1

Основні господарські операції з обліку фінансових інвестицій

Зміст господарської операції	Дебет	Кредит
Отримання цільового фінансування для придбання фінансових інвестицій	2311 «Поточні рахунки в банках», 2313 «Реєстраційні рахунки»	54 «Цільове фінансування»
Придбання фінансових інвестицій шляхом внесення до статутного капіталу грошових коштів	2511 «Придбані акції», 2512 «Довгострокові фінансові інвестиції у цінні папери, крім акцій»	2311 «Поточні рахунки в банку», 2313 «Реєстраційні рахунки»
Відображення втрат від зменшення корисності фінансових інвестицій	8411 «Інші витрати за обмінними операціями»	2512 «Довгострокові фінансові інвестиції у цінні папери, крім акцій»
Нарахування суми надходжень від продажу фінансових інвестицій	2117 «Інша поточна дебіторська заборгованість»	7211 «Доходи від реалізації активів»
Вибуття фінансових інвестицій	82 «Витрати з продажу активів»	2511 «Придбані акції»,
Нарахування зобов'язань перед бюджетом згідно із законодавством за реалізацію фінансових інвестицій	5211 «Капітал у підприємствах у формі акцій»	6312 «Інші розрахунки з бюджетом»
Переведення довгострокових фінансових інвестицій до поточних	2611 «Поточні фінансові інвестиції в цінні папери»	2512 «Довгострокові фінансові інвестиції у цінні папери, крім акцій»

Найбільш проблемним питанням при здійсненні операцій з фінансовими інвестиціями, на що звертають увагу контролюючі органи, є некоректність відображення їх в обліку і звітності про виконання бюджетів і кошторисів: вони списуються розпорядниками бюджетних коштів на видатки (при поповненні власного капіталу підприємств) або відображаються як переміщення (заміщення на еквівалент) грошових коштів з одного рахунку на інший (у разі розміщення тимчасово вільних бюджетних коштів, купівлі цінних паперів) без відображення (збільшення або зменшення) на субрахунках відповідних фінансових інвестицій, дебіторської заборгованості і капіталу.

Отже, варто відзначити, що серед низки фінансових інвестицій при виконанні бюджетів за видатками (кошторисів бюджетних установ) найбільш застосованими у практиці є фінансові інвестиції у формі вкладення бюджетних коштів до статутних фондів державних або комунальних підприємств. Для застосування інших інструментів фінансового інвестування розпорядник бюджетних коштів повинен мати підстави, закріплені у законодавстві.

Галата Анна
студентка
Цятковська Олена

к.е.н., доцент
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»
м. Київ

ОБЛІК ВИТРАТ ЗА ОБМІННИМИ ТА НЕОБМІННИМИ ОПЕРАЦІЯМИ СУБ'ЄКТАМИ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ

Господарські операції бюджетних установ безпосередньо пов'язані із обліком витрат. Серед науковців до теперішнього часу існують окремі дискусії щодо розмежування та ідентифікації понять «витрати» та «видатки» в бюджетному обліку. Відповідно до Бюджетного кодексу України:

- видатки бюджету – це кошти, спрямовані на здійснення програм та заходів, передбачених відповідним бюджетом;
- витрати бюджету - це видатки бюджету, надання кредитів з бюджету, погашення боргу та розміщення бюджетних коштів на депозитах, придбання цінних паперів.

Реформи в бухгалтерському обліку бюджетних установ, що стосуються обліку витрат, розпочалися зі спроби сформулювати нові підходи до їх визнання, оцінки та класифікації. Починаючи з 2017 року набрали чинності нові НП(С)БОДС, що мали на меті наблизити український бухгалтерський облік до міжнародних стандартів. Тому при розгляді критичного питання про облік витрат необхідно керуватися НП(С)БОДС 135 «Витрати». Однак, зазначеного удосконалення методології бухгалтерського обліку витрат установ державного сектору було недостатньо, тому виникла потреба подальших змін, кінцевою метою яких є визначення більш чітких критеріїв визнання операцій, а також витрат обмінними чи необмінними.

Що стосується визнання витрат, то НП(С)БО ДС 135 «Витрати» зазначає, що витрати визнаються за умови, що оцінка витрат може бути достовірно визначена, у разі зменшення економічних вигід та/або потенціалу корисності, зокрема у вигляді вибуття активу або збільшення зобов'язання, які приводять до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілення власникам). При визнанні видатків в обліку певною особливістю є їх поділ на касові та фактичні, це пов'язано з тим, що видатки на утримання установ не завжди відповідають видаткам, які здійснюють самі установи. Відповідно до класифікації, наведеної у НП(С)БОДС 135, витрати поділяються на витрати за обмінними та необмінними операціями.

Почнемо з визначення таких операцій, наведених у НП(С)БОДС 124 «Доходи»:

СЕКЦІЯ 1

Актуальні питання теорії і практики
бухгалтерського обліку і звітності в Україні

SECTION 1

Current issues of theory and practice
of accounting and reporting in Ukraine

- під необмінними операціями розуміються операції, які не передбачають передачу активів, послуг в обмін на отриманий дохід або активи.

- обмінними операціями називають, господарські операції з продажу або купівлі активів в обмін на грошові кошти, послуги, інші активи чи погашення зобов'язань.

При цьому відповідно до НП(С)БОДС 135 «Витрати», витрати за обмінними операціями передбачають такі витрати, як:

а) оплата праці (заробітна плата, грошове забезпечення військовослужбовців);

б) відрахування на соціальні заходи;

в) матеріальні витрати (використання предметів, матеріалів, обладнання, інвентарю, медикаментів та перев'язувальних матеріалів, продуктів харчування тощо);

г) амортизація;

д) фінансові витрати (витрати суб'єкта державного сектору, пов'язані із запозиченнями згідно із законодавством: відсотки за користування кредитами, премія, дисконт за цінними паперами, витрати на обслуговування боргу тощо);

е) інші витрати за обмінними операціями (курсові різниці, витрати, пов'язані з реалізацією активів, уцінка активів, втрати від зменшення корисності активів тощо).

Для обліку витрат за обмінними операціями використовуються рахунки 8 класу за виключенням рахунків 85 групи, які використовуються для обліку витрат за необмінними операціями.

До витрат за необмінними операціями відносять, такі:

а) трансферти (субсидії, гранти, соціальні виплати тощо);

б) інші витрати за необмінними операціями (витрати, пов'язані з передачею активів, що передають суб'єкти державного сектору суб'єктам господарювання, фізичним особам та іншим суб'єктам державного сектору для виконання цільових заходів, неповернення депозитів тощо).

Можна підсумувати, що нова система обліку в державному секторі дозволила удосконалити інформаційне забезпечення управління державними фінансами, що призвело, у свою чергу, до підвищення достовірності, доречності, повноти, обачності та оперативності даних бухгалтерського обліку.

Водночас, варто зазначити, що залишилися невирішені питання.

До прикладу, якщо зіставити норми НП(С)БОДС 124 та НП(С)БОДС 135, за рахунок доходів від необмінних операцій ми проводимо видатки за обмінними операціями. Це, з нашої точки зору, є нелогічним, крім того, відображати проведені за рахунок благодійних надходжень витрати як видатки за необмінними операціями є неможливо через відсутність у Плані рахунків субрахунків для витрат за необмінними операціями для розпорядників бюджетних коштів.

Мова іде про нарахування заробітної плати, нарахування на заробітну плату та матеріальні витрати, здійснені за рахунок доходів від необмінних

операцій, що, наразі, є невирішеним питанням. Хоча у Наказі про облікову політику та внутрішньому Плані рахунків суб'єкти державного сектору можуть прописати дане питання і вирішити за рахунок відображення інформації на аналітичних рахунках.

Горелко Алла

здобувач освітнього ступеню «магістр»

Науковий керівник: д.е.н., професор Сараніна О.А.

Херсонський національний технічний університет
м. Херсон

ПІДХОДИ ДО КЛАСИФІКАЦІЇ ВИТРАТ

Одним із найважливіших аспектів організації бухгалтерського обліку на підприємствах є розробка класифікації витрат, здатної максимально задовольняти інформаційні потреби користувачів. Практичне значення класифікації переоцінити неможливо. По-перше, вона забезпечує групування та систематизацію даних про витрати, які виступають основними об'єктами бухгалтерського обліку, у різних обліково-аналітичних розтинах залежно від цільової спрямованості їх використання. По-друге, класифікація значною мірою визначає основні напрями організації бухгалтерського обліку витрат на прикладному рівні, оптимальний ступінь співвідношення та взаємозв'язку окремих його елементів, вибір відповідних методів обліку, планування, контролю, аналізу і моделювання управлінських рішень.

Вважаємо за доцільне все розмаїття класифікаційних ознак згрупувати за бухгалтерським, управлінським, економічним підходами. Бухгалтерський підхід розглядає групування витрат з метою складання фінансової звітності [1] (табл. 1).

Таблиця 1

Класифікація витрат за бухгалтерським підходом

Класифікаційні ознаки	Види витрат
<i>Бухгалтерський підхід</i>	
За економічним змістом (елементами витрат)	Матеріальні витрати Витрати на оплату праці Відрахування на соціальні заходи Амортизація Інші витрати
За видами діяльності	Операційні витрати Фінансові витрати Витрати інвестиційної діяльності Витрати від припиненої діяльності

СЕКЦІЯ 1

Актуальні питання теорії і практики
бухгалтерського обліку і звітності в Україні

SECTION 1

Current issues of theory and practice
of accounting and reporting in Ukraine

Продовження табл. 1

За цільовим призначенням	Прямі виробничі витрати Загальновиробничі витрати Адміністративні витрати Витрати на збут
За звітними періодами	Поточні витрати Витрати майбутніх періодів
За відношенням до готового продукту	Витрати незавершеного виробництва Витрати на готовий продукт

Всі класифікаційні ознаки за бухгалтерським підходом втілені в план рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій.

В основу управлінського підходу [2] покладено класифікаційні ознаки з метою управління суб'єктом господарювання за напрямками: оцінка готової продукції і визначення фінансового результату; прийняття управлінських рішень; контроль за виконанням (табл. 2).

Таблиця 2

Класифікація витрат за управлінським підходом

Класифікаційні ознаки	Види витрат
Управлінський підхід	
За способом перенесення вартості на продукцію	Прямі витрати Непрямі витрати
За видами продукції (робіт, послуг)	Витрати на виробі, Витрати на групи виробів Витрати на замовлення
За ступенем впливу обсягу виробництва на рівень витрат	Змінні витрати Постійні витрати Інші (змішані, альтернативні, незворотні)
За місцем виникнення витрат (центрами відповідальності)	Витрати виробництва; Витрати цеху; Витрати дільниці; Витрати функціональних служб.
За календарними періодами	Поточні витрати Одноразові витрати
За функціями управління	Виробничі витрати Невиробничі витрати
За характером господарських процесів	Трансформаційні витрати Трансакційні витрати
За ступенем залежності від прийняття рішень	Релевантні витрати Нерелевантні витрати Маржинальні витрати Диференційні витрати
За залежністю від періоду отримання доходу	Вичерпні витрати Невичерпні витрати
За ступенем урегульованості	Повністю регульовані витрати Частково регульовані витрати Нерегульовані витрати

Економічний підхід [3] до класифікації витрат дозволяє групувати витрати з метою планування і аналізу діяльності суб'єкта господарювання (табл. 3).

Таблиця 3

Класифікація витрат за економічним підходом

<i>Економічний підхід</i>	
За рівнем планування і контролюваності	Регульовані (контрольовані) витрати Нерегульовані (неконтрольовані) витрати
За порядком обчислення (складом)	Фактичні витрати Планові (бюджетні) або прогнозовані витрати Нормативні витрати
В залежності від доцільності їх здійснення	Продуктивні витрати Непродуктивні витрати
Для цілей аналізу	Фактичні витрати Планові витрати
З метою стимулювання	Обов'язкові витрати Заохочувальні витрати
Здатність стимулювати дохід	Витрати, які стимулюють зростання доходу Витрати, які не стимулюють зростання доходу

Недоліком кожного підходу є акцент тільки на окремі види витрат виходячи з функціонального підходу - для прийняття управлінських рішень, для аналізу і контролю витрат, для визначення собівартості продукції, фінансових результатів та ефективності діяльності, для формування цінової політики, для оцінки інвестиційних проектів, для складання фінансової звітності.

Класифікація витрат за обліковим, управлінським та економічним підходами сприятиме більш повному розумінню призначення та функціональної ролі різних видів витрат в управлінні підприємством, надаючи можливість розглядати їх з позицій системного підходу.

Список використаних джерел

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013 р. №73. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/go/z0336-13> (дата звернення 23.11.2017).
2. Карпенко О.В. Управлінський облік: організація, методологія, методика викладання. Полтава : РВЦ ПУСКУ, 2005. 341 с.
3. Турило А.М., Кравчук Ю.Б., Турило А.А. Управління витратами підприємства. Київ : Центр навчальної літератури, 2006.120 с.

Грищенко Юлія

студентка

Науковий керівник к.е.н., доцент Ларікова Т.В.

ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

м. Київ

ОСНОВНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ДОХОДІВ ТА ВІДОБРАЖЕННЯ ЇХ У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ

Реформування економіки України її нормативно-законодавчої бази через перегляд сформованих підходів до визначення цілей обумовило необхідність дослідження та систематизації облікового механізму доходів бюджетних установ. Суб'єкти державного сектору задовольняють соціальні, культурні та інші потреби суспільства шляхом фінансування їх діяльності за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, які надаються їм безповоротно, тому виникає об'єктивна необхідність ефективного контролю за рухом бюджетних коштів.

Відповідно до НП(С)БОДС 124 «Доходи» поділяються на доходи за обмінними операціями та доходи за необмінними операціями. Обмінною операцією є господарська операція з продажу чи придбання активів в обмін на грошові кошти, послуги, роботи, інші активи або погашення зобов'язань [1].

Доходи від обмінних операцій включають:

- бюджетне асигнування;
- доходи від надання послуг (виконання робіт): плата за послуги, що надаються бюджетними установами згідно з їх основною діяльністю; надходження бюджетних установ від додаткової (господарської) діяльності;
- доходи від продажу (доходи від операцій з капіталом, доходи від продажу нерухомого майна);
- доходи від відсотків, роялті та дивідендів;
- інші доходи від обмінних операцій.

Необмінною операцією є господарська операція, яка не передбачає передачі активів, послуг, робіт в обмін на отриманий дохід або активу, що може передбачити виконання певних умов.

Доходи від необмінних операцій:

- податкові надходження;
- неподаткові надходження (збори та платежі);
- трансферти та кошти, що отримують бюджетні установи від підприємств, організацій, фізичних осіб та від інших бюджетних установ для виконання цільових заходів;
- надходження до державних цільових фондів;
- зобов'язання, що не підлягають погашенню.

Відповідно до Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі №1203 [2] облік доходів розпорядників бюджетних коштів ведеться на

рахунках 7-го класу «Доходи», які включають такі рахунки та субрахунки:

7011 - Бюджетні асигнування

7111- Доходи від реалізації продукції (робіт, послуг)

7112 - Дохід від оприбуткування активів, раніше не врахованих в балансі

7211 - Дохід від реалізації активів

7311 - Фінансові доходи розпорядників бюджетних коштів

7411 - Інші доходи за обмінними операціями

7511 - Доходи за необмінними операціями

Закриттю заключними оборотами підлягають залишки субрахунків бухгалтерського обліку класу 7 «Доходи». Згідно Порядку застосування Плану рахунків № 1219 [3] в якому визначено, що рахунки класу 7 призначені для відображення інформації про доходи за обмінними операціями (доходи за бюджетними асигнуваннями, доходи від реалізації продукції (робіт, послуг), доходи від продажу активів, фінансові доходи тощо) та необмінними операціями (податкові та неподаткові надходження, трансферти тощо). Зокрема, закриттю підлягають такі рахунки доходів: 7011 «Бюджетні асигнування», 7111 «Доходи від реалізації продукції (робіт, послуг)», 7112 «Дохід від оприбуткування активів, раніше не врахованих в балансі», 7211 «Дохід від реалізації активів», 7311 «Фінансові доходи розпорядників бюджетних коштів», 7411 «Інші доходи за обмінними операціями», 7511 «Доходи за необмінними операціями»

У фінансовій звітності доходи відображаються у Звіті про фінансові результати ф. № 2-дс. Розділ I «Фінансовий результат діяльності» у цьому розділі наводять інформацію за звітний період про нараховані доходи за обмінними і необмінними операціями. У Звіті ф. № 2-дс усі доходи групуються за їх видами (обмінні і необмінні) згідно з НП(С)БО 124. У свою чергу, види доходів деталізуються за статтями доходів у кожній групі.

Таким чином, окреслено методика обліку доходів від обмінних та необмінних операцій дозволить розпорядникам бюджетних коштів правильно відобразити в бухгалтерському обліку отримані надходження загального та спеціального фондів та в кінці звітного періоду правильно закрити рахунки доходів та відобразити їх у фінансовій звітності, зокрема у звіті про фінансові результати.

Список використаних джерел

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 124 «Доходи» / сайт Верховної Ради України. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0089-11>

2. План рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі»: 31.12.2013 № 1203 / сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0>.

3. Порядок застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі від 29.12.2015 № 1219/ сайт Верховної Ради України. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0085-16/paran13#n13>.

Гуменюк Наталія

студентка

*Науковий керівник: к.е.н., доцент Любар О.О.*Вінницький національний аграрний університет
м. Вінниця

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ТА ПІДРЯДНИКАМИ

На сучасному етапі розвитку всіх форм підприємницької діяльності дуже важливим є правильне та ефективне ведення розрахунків з постачальниками та підрядниками, адже існує чимало підприємств, діяльність яких можлива тільки завдяки зобов'язанням за розрахунками з постачальниками. Тобто, практично не маючи власного капіталу, підприємство бере в кредит товар (тобто під реалізацію) і отримує значні прибутки, не ризикуючи при цьому власним капіталом.

Зобов'язання підприємства за розрахунками з постачальниками та підрядниками займають дуже важливе місце в системі управління діяльністю підприємства. Це аргументується тим, що, приймаючи управлінські рішення щодо тактичних чи стратегічних планів підприємства, керівник, в першу чергу, робить аналіз чи перевірку фінансової звітності, а особливо зобов'язань підприємства, що дає змогу визначити його фінансову стійкість, незалежність та в кінцевому результаті прибутковість [1, с. 679].

Дуже важливим при купівлі товарно-матеріальних цінностей є вибір постачальника, тому, вибираючи його, для зменшення ризику і підвищення надійності поставок потрібно враховувати такі моменти: вартість товару, гарантійні строки, умови платежу, відповідність продукції постачальника стандартам якості та ін.

Процес постачання, як об'єкт обліку, включає в себе закупівлю і організацію зовнішнього надходження матеріалів, компонентів чи готових продуктів від постачальника на виробничі чи інші підприємства, склади або роздрібні магазини. Іншими словами, процес постачання полягає в тому, що підприємство укладає договори з постачальниками на необхідні йому фактори виробництва, організовує доставку та складування виробничих запасів, проводить розрахунки з постачальникам за отримані товарно-матеріальні цінності. Під час цього процесу відбувається зміна активу з форми грошей на форму майна, призначеного для виробництва продукції або торгівельної діяльності. В цілому механізм здійснення процесу постачання можна охарактеризувати чотирма основними напрямками: планування, організація, облік та контроль (табл. 1).

Таблиця 1

Етапи здійснення процесу постачання

Етапи процесу постачання	Зміст
Планування	Вивчення зовнішнього і внутрішнього середовища підприємства, а також ринку окремих товарів; прогнозування і визначення потреби усіх видів матеріальних ресурсів, планування оптимальних господарських зв'язків.
Організація	Збір інформації про потрібну продукцію, участь у ярмарках, виставках-продажах, і т.д.; аналіз усіх джерел задоволення потреби в матеріальних ресурсах з метою вибору найбільш оптимального; висновок з постачальниками господарських договорів на постачання товарів; одержання й організацію завезення реальних ресурсів; організація складського господарства, що входить до складу органів постачання;
Облік	Правильне і своєчасне встановлення обсягів закупівлі; облік надходження матеріальних цінностей на підприємство; облік розрахунків з постачальниками за придбані засоби та підрядниками за транспортно-заготівельні витрати; визначення фактичної собівартості закуплених матеріальних ресурсів.
Контроль і координація роботи	Контроль за виконанням договірних зобов'язань постачальників, виконання ними термінів постачання товарів; контроль за витратою матеріальних ресурсів в торгівлі; вхідний контроль за якістю і комплектністю матеріальних ресурсів, що надходять; контроль за виробничими запасами; висування претензій постачальникам і транспортним організаціям; аналіз дієвості постачальницької служби, розробка заходів щодо координації постачальницькою діяльністю і підвищення її ефективності.

Сформовано на основі [3]

Основою організації обліку з постачальниками та підрядниками господарюючих суб'єктів є розробка ефективної облікової політики шляхом майстерного використання можливих прийомів і способів відображення фактів господарського життя. Для цього в Наказі про облікову політику щодо обліку розрахунків з постачальниками і підрядниками повинні бути зазначені:

- структурні підрозділи (відділи), що відповідають за роботу з постачальниками і підрядниками;
- документообіг по розрахунках з постачальниками і підрядниками;
- процедури поточного контролю за правильністю розрахунків і станом кредиторської заборгованості.

Порядок та форми розрахунків між постачальником та покупцем визначаються в господарських договорах. Це найбільш розповсюджена і важлива підстава виникнення зобов'язань, основна форма реалізації товарно-грошових відносин в ринковій економіці. Порядок руху документації, пов'язаної з укладанням договорів доречно затвердити внутрішнім нормативним документом, наприклад, додатком до Положення про організацію обліку на підприємстві.

Суцільне і безперервне спостереження за всіма господарськими операціями на підприємстві здійснюється за допомогою документування.

Документація виступає як спосіб первинного спостереження за діяльністю підприємства і є важливою ланкою технології обліку. Без належно оформленого документа не може бути бухгалтерського запису, також від цього залежать повнота і достовірність облікової інформації.

З метою організації обліку розрахунків з постачальниками і підрядниками до Робочого плану рахунків підприємства слід включити рахунок 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками». За кредитом рахунка 63 відображають заборгованість за одержані від постачальників та підрядників товарно-матеріальні цінності, прийняті роботи і послуги, за дебетом – її погашення, списання тощо.

Аналітичний облік ведеться окремо за кожним постачальником та підрядником у розрізі кожного документа (рахунку) на сплату. На субрахунку 632 аналітичний облік ведеться в гривнях та в валюті, обумовлений в договорі. Аналітичний облік розрахунків по імпорتنих операціях можна здійснювати в розрізі країн, а всередині їх – в розрізі постачальників або окремих контрактів. В будь-якому випадку повинен бути забезпечений чіткий контроль своєчасності розрахунків по кожній поставці товарів [2, с.70].

Згідно Методичних рекомендацій щодо застосування реєстрів журнально-ордерної форми обліку для сільськогосподарських підприємств, затверджених наказом Міністерства аграрної політики України від 04.06.2009 р. №390 для обліку розрахунків з постачальниками і підрядниками використовують Журнал 3 та Відомість 3.3 (сільськогосподарські підприємства – Реєстр № 3.3 сг., Журнал-ордер № 3В сг.) і Головну книгу.

Правильна організація обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками сприяє зміцненню розрахункової дисципліни, дає можливість здійснювати контроль за виконанням договорів поставки, за своєчасним і повним оприбуткуванням матеріальних цінностей матеріально-відповідальними особами та забезпечує достовірність даних по постачальникам і підрядникам. Для цього необхідно забезпечити: своєчасну перевірку розрахунків з постачальниками і підрядниками; правильність ведення обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками і його відповідність прийнятій обліковій політиці, національним положенням (стандартам) бухгалтерського обліку; своєчасну інвентаризацію заборгованості (дебіторської або кредиторської) за розрахунками з постачальниками та підрядниками.

Список використаних джерел:

1. Владика О. Є. Шляхи вдосконалення обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками. Дніпро : Економічні науки, 2016. №12. С. 677-681.
2. Киян А. В., Ярмолюк О. Ф. Облік і контроль розрахунків з постачальниками та підрядниками. Житомир : Молодий вчений, 2015. № 9(1). С. 77-80.
3. Зеленко С. В., Горбатюк О. О. Обліково-аналітичне забезпечення

управління кредиторською заборгованістю за товари, роботи та послуги. Луцьк : Економічні науки. Серія : Облік і фінанси, 2014. №11 (1). С. 65-71.

Ілюшик Наталія

студентка

Науковий керівник: к.е.н., доцент Зеленко С.
Луцький національний технічний університет
м.Луцьк

ОСОБЛИВОСТІ ВІДОБРАЖЕННЯ КАПІТАЛЬНОГО РЕМОНТУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ В БУХГАЛТЕРСЬКОМУ І ПОДАТКОВОМУ ОБЛІКУ

Для належного провадження своєї діяльності майже кожне підприємство володіє значною кількістю основних засобів, адже вони є важливим складовим елементом ресурсного потенціалу будь-якого суб'єкта господарювання. Їх економічна сутність та матеріально-речовий зміст вказують на значимість у функціонуванні та розвитку виробництва.

В даний час на вітчизняних підприємствах не вирішено завдання технічного оновлення засобів виробництва. Вони можуть бути цілком справні, але не відповідні сучасним технічним і технологічним вимогам, незручні в користуванні, неекономні тощо. Тому, для забезпечення безперебійної та ефективної роботи об'єктів основних засобів необхідно не лише систематично спостерігати за їх станом в процесі експлуатації, але й періодично їх відновлювати шляхом проведення капітального ремонту, порядок проведення якого регламентується П(С)БО 7 «Основні засоби», Методрекомендацією № 561 та Податковим Кодексом України.

Із введенням у дію П(С)БО вимоги, що ставляться до бухгалтерського обліку витрат на поліпшення основних засобів, стали принципово відрізнятися від вимог податкового обліку. Тому виникає необхідність окремого ведення бухгалтерського і податкового обліку таких витрат.

Відповідно до П(С)БО 7 підставою для визнання витрат на ремонт капітальними інвестиціями є збільшення строку корисного використання об'єкта основних засобів, підвищення кількості, якості продукції (робіт, послуг), яка виробляється цим об'єктом [1]. Отже, згідно бухгалтерського обліку вартість ремонту ніяким чином не впливає на порядок визнання витрат на ремонт капітальними інвестиціями.

З позиції ведення податкового обліку для списання витрат на поліпшення

основних засобів принципове значення має сукупна балансова вартість груп основних фондів на початок звітного року.

Платники податків мають право віднести до капітальних інвестицій будь-які витрати на ремонт, якщо вони перевищують 10% сукупної балансової вартості груп основних фондів на початок звітного періоду. При цьому, навіть ті витрати на ремонт основного засобу, які призводять до збільшення економічних вигід від його використання, можуть бути віднесені до витрат звітного періоду і зменшувати валовий прибуток підприємства, за умови, що вони не перевищують 10% сукупної балансової вартості груп основних фондів на початок звітного періоду [2].

Слід зазначити, що економічно вигідніше для підприємства відносити на витрати суми поліпшень тих груп, норма амортизації за якими нижча. Такий порядок розподілу витрат на поліпшення основних фондів у податковому обліку дасть змогу підприємству значно швидше їх компенсувати шляхом нарахування амортизації [3].

Отже, відображення в різних підсистемах обліку витрат на капітальний ремонт основних засобів є нескладним процесом. Для цього лише необхідно чітко розібратись з усіма нюансами законодавства.

Список використаних джерел

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»: затв. наказом Міністерства фінансів України від 27.04.2000 р. № 92, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 18 травня 2000 р. за № 288/4509. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>.
2. Податковий кодекс України Кодекс від 02.12.2010 № 2755-VI (Редакція станом на 10.09.2017). URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
3. Золотухін О. Ремонт орендованих основних засобів. *Вісник податкової служби України*. 2006. № 30. С. 45-48.

Козицька Роксолана

студентка

Науковий керівник: к.е.н., викладач Литвинець Ю. І.
ВП НУБіП України «Ірпінський економічний коледж»
м. Ірпінь

ОБЛІК БІОЛОГІЧНИХ АКТИВІВ ЗГІДНО З МСФЗ: ВИЗНАННЯ ТА ОЦІНКА

В сучасних умовах ефективність управління процесами відтворення поточних та довгострокових біологічних активів значною мірою залежить від якісного, своєчасного і достатнього інформаційного забезпечення щодо визначення їх вартості. Визнання та оцінка є одними із основних елементів бухгалтерського обліку, що надають змогу отримати інформацію про майно підприємства та його зобов'язання, що в подальшому знаходить своє відображення у фінансовій звітності підприємства. Зважаючи на те, що біологічні активи генерують виручку сільськогосподарського підприємства, оскільки їх вартість може становити до 40-50 % валюти балансу, саме оцінка цих активів займає ключову роль у процесі підготовки фінансової звітності сільськогосподарських підприємств.

МСБО 41 «Сільське господарство» [4] (далі – МСБО 41) застосовують для обліку агрокультур на корені, живих свійських тварин та сільськогосподарської продукції, зібраної як урожай біологічних активів підприємства. Причому останні обліковують МСБО 41 лише в момент збирання врожаю. Після цього сільгосппродукція підпадає під дію МСБО 2 «Запаси» або іншого належного МСБО. Інакше кажучи, норми МСБО 41 не поширюються на переробку сільськогосподарської продукції після збирання врожаю. Визначимо, коли для обліку слід застосовувати МСБО 41:

- біологічних активів (далі – біоактиви);
- сільськогосподарської продукції на час збирання врожаю;
- державних грантів за вирощування біоактивів.

Водночас, цей Стандарт не застосовують до:

- землі, що має відношення до сільгоспдіяльності (для її обліку треба керуватися МСБО 16 «Основні засоби» [3] та МСБО 40 «Інвестиційна нерухомість» [2]);

- нематеріальних активів, пов'язаних із сільськогосподарською діяльністю (у цьому разі застосовують МСБО 38 «Нематеріальні активи» [4]).

Сільськогосподарська сфера охоплює різноманітні види діяльності: тваринництво, лісництво, вирощення однорічних та багаторічних рослин, фруктових садів та насаджень, квітництво та водне господарство. Для цього різноманіття видів діяльності характерні такі спільні риси:

- здатність змінюватися. Живі тварини та рослини здатні до біологічної трансформації;

- управління змінами. Управління спрощує біологічне перетворення шляхом поліпшення або стабілізації умов, необхідних для того, щоб цей процес відбувався;

- оцінка змін. Вимірювання та контроль за зміною якості (генетична властивість, стиглість, міцність волокна, тощо) або кількості (потомство, вага, довжина або діаметр волокна, тощо), викликаних біологічним перетворенням чи врожаєм, є повсякденною функцією управління.

Тобто всі біоактиви підлягають біологічній трансформації – процесам росту, дегенерації, продукування та відтворення, які спричиняють якісні та кількісні зміни біологічних активів.

Зарахування на баланс. Підприємство визнає в обліку біоактив, лише коли:

- контролює актив у результаті минулих подій;
- існує можливість отримання майбутніх економічних вигід, пов'язаних із цим активом;

- справедливу вартість або собівартість активу можна достеменно оцінити.

Біоактив слід оцінювати при первісному визнанні та наприкінці кожного звітного періоду за його справедливою вартістю мінус витрати на продаж, за винятком випадку, коли справедливу вартість не можна достовірно виміряти. Сільгосппродукцію, зібрану як урожай, оцінюють за її справедливою вартістю мінус витрати на продаж на час збирання врожаю. Отримана в результаті такого вимірювання оцінка вважається собівартістю на дату, коли починає застосовуватися МСБО 2 «Запаси» [1] або інший належний стандарт [5].

Сільськогосподарський стандарт передбачає спрощений порядок визначення справедливої вартості біоактиву або сільгосппродукції. Для цього можна біоактиви об'єднати в групи відповідно до їх суттєвих ознак (за віком, якістю, тощо).

Оцінка біоактивів. Якщо для біоактиву або сільгосппродукції в її теперішньому стані та місцезнаходженні існує активний ринок, то для визначення справедливої вартості такого активу слід брати ціни на такому ринку.

Якщо підприємство має доступ до різних активних ринків, варто застосовувати ціну найбільш відповідного ринку.

Якщо активного ринку не існує, то в якості справедливої вартості можуть виступати:

- остання ринкова ціна операції за умови, що в період між датою здійснення цієї операції та датою завершення звітного періоду не відбулося значних змін економічних умов;

- ринкові ціни на подібні активи, скориговані з метою відображення різниць в активах;

- відповідні галузеві показники, такі як вартість садових насаджень у розрахунку на експортний піддон, бушель чи гектар, та вартість худоби, виражена на кілограм м'яса.

За деяких обставин може не існувати визначеної ринком ціни або вартості біологічного активу в його теперішньому стані. У такому разі потрібно визначити теперішню вартість очікуваних чистих грошових потоків від активу, дисконтованих за поточною ринковою ставкою.

Слід зауважити, що до розрахунків не включають жодних грошових потоків, пов'язаних з фінансуванням активів, оподаткуванням або відновленням біологічних активів після збирання врожаю.

Якщо біоактив невіддільний від землі (приміром, дерева у лісгосподарстві), для нього може не існувати окремого ринку. Зате може існувати активний рахунок для комбінованих активів. Інформацію щодо останніх підприємство може використовувати для оцінки свого біоактиву.

Якщо достеменно оцінити біологічний актив неможливо, його оцінюють за собівартістю мінус усі накопичені збитки від зменшення корисності. Тільки-но справедливую вартість такого активу можна оцінити, підприємству слід оцінювати його за справедливою вартістю за вирахуванням витрат на продаж.

Слід зазначити, що цей випадок стосується лише первісного визнання біоактивів. При цьому сільгосппродукцію на час збирання врожаю завжди оцінюють за її справедливою вартістю мінус витрати на продаж (§ 32 МСБО 41).

Оцінка вартості біоактивів на різних етапах їх руху є важливою складовою облікової роботи сільськогосподарського підприємства. Проведення оцінки є достатньо складним процесом, що обумовлюється різними інформаційними потребами окремих груп користувачів, наявністю широкого переліку видів оцінок у залежності від часового проміжку її проведення, значної кількості методів та способів визначення вартості об'єктів обліку, а також наявності інших обмежень та додаткових умов.

Список використаних джерел

1. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 2 «Запаси»: міжнародний документ / ISAB від 01.01.2012 / База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/929_021

2. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 40 «Інвестиційна нерухомість»: міжнародний документ / ISAB від 01.01.2012 / База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_026

3. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби»: міжнародний документ / ISAB від 01.01.2012 / База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_014

4. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 38 «Нематеріальні активи» : міжнародний документ / ISAB від 01.01.2012 URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/929_050

5. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 41 «Сільське господарство»: міжнародний документ / ISAB від 01.01.2012 / База даних

«Законодавство України» / ВР України. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_027

Кондрюк Леся

к.е.н., доцент

Когунь Кристина

студентка

Подільський державно аграрно-технічний університет
м. Кам'янець-Подільський

ВПЛИВ ЗМІН ДО ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ТА ФІНАНСОВУ ЗВІТНІСТЬ» НА ФОРМУВАННЯ ПОКАЗНИКІВ У ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

5 жовтня 2017 року Верховна Рада України прийняла закон «Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (щодо вдосконалення деяких положень)». Документ набирає чинності 01 січня 2018 року [1].

Прийняття змін є з основних причин зблизити правила національного бухгалтерського обліку і звітності з міжнародними стандартами та законодавством Євросоюзу. Зобов'язання України щодо поступового зближення бухгалтерського обліку і звітності до міжнародних стандартів та інтеграція із законодавством Євросоюзу передбачені главою 13 Угоди про асоціацію з ЄС [2].

Отже, Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» передбачено такі зміни:

1. Уточнено вимоги до складання звітності за МСФЗ підприємствами, які становлять суспільний інтерес (підприємства — емітенти цінних паперів, банки, великі підприємства тощо);

2. Для цілей бухгалтерського обліку встановлено вимоги до розміру підприємств. Наприклад, малими визначають підприємства, показники яких відповідають щонайменше двом критеріям: балансова вартість активів — до 4 млн євро; чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) — до 8 млн євро; середня кількість працівників — до 50 осіб;

3. Визначено вимоги до головного бухгалтера підприємства, що становить суспільний інтерес: наявність вищої економічної освіти, стаж роботи бухгалтером/аудитором/ревизором більше ніж три роки, відсутність непогашеної або незнятої судимості за вчинення злочину проти власності та у

сфері господарської діяльності;

4. Послаблено вимоги до оформлення первинки. Так, незначні недоліки в документах не є підставою невизнання господарські операції, якщо такі недоліки стосуються дати складання документа, назви підприємства, від імені якого складено документ, змісту та обсягу господарські операції тощо [3].

З метою приведення норм національного законодавства до положень Директиви ЄС № 2013/34/ЄС прийнятий Закон передбачає, зокрема:

1. Розширення сфери застосування міжнародних стандартів фінансової звітності шляхом законодавчого закріплення їх обов'язкового застосування великими підприємствами та підприємствами, які здійснюють видобуток корисних копалин загальнодержавного значення;

2. Встановлення для цілей складання фінансової звітності критеріїв віднесення підприємств до мікропідприємств, малих, середніх та великих підприємств;

3. Удосконалення порядку подання фінансової звітності в єдиному електронному форматі та її оприлюднення разом з аудиторським висновком [4].

Радник міністра фінансів Ольга Самусева та генеральний директор міжнародної аудиторської компанії HLB Ukraine Ольга Самусева констатувала що усі підприємства, крім суб'єктів малого підприємництва, у складі власного річного звіту зобов'язані будуть подавати звіт про управління, або його ще називають директорський звіт. Зокрема це документ, що містить фінансову та нефінансову інформації про стан і перспективи розвитку компанії, самооцінку основних ризиків і невизначеностей. Зазвичай у цьому звіті надається стислий аналіз динаміки ключових фінансових і нефінансових показників діяльності структури управління та поіменний склад членів вищих керівних органів компанії з короткими бібліографічними даними. Середнім підприємствам дозволяється готувати такий звіт у спрощеній формі [5].

Олена Макеєва вважає, що з введенням закону спроститься доступ до фінансової звітності підприємств для юридичних та фізичних осіб шляхом ознайомлення з фінансовою звітністю за місцезнаходженням підприємства, також надання копій фінансової звітності за запитами, а також шляхом оприлюднення великими та середніми підприємствами фінансової звітності на їхній власній вебсторінці. Іншими словами, широке коло користувачів фінансової звітності отримують не лише доступ до фінансової звітності, а й до аудиторських звітів, адже фінансова звітність має бути опублікована разом з аудиторським звітом. Разом з фінансовою звітністю підприємства готуватимуть та оприлюднюватимуть так званий Звіт про управління – документ, що містить фінансову та нефінансову інформацію, яка характеризує стан і перспективи розвитку підприємства та розкриває основні ризики і невизначеності його діяльності [6].

На нашу думку, внесені у Закон зміни забезпечать удосконалення законодавчих засад ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності відповідно до положень європейського законодавства, а також

підвищення рівня прозорості та порівнянності показників фінансової звітності вітчизняних компаній, що сприятиме покращанню інвестиційного клімату в Україні.

Список використаних джерел

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення : 15.11.2017).
2. Нове в Законі «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». URL : <https://www.buh24.com.ua/nove-v-zakoni-pro-buhgalterskiy-oblik-ta-finansovu-zvitnist-v-ukrayini/> (дата звернення : 15.11.2017)
3. Закон про бухгалтерський облік удосконалено 02–06 жовтня 2017 року. URL : <http://devisu.ua/uk/weekly/6632-0206-zhovtnja-2017-roku-zakon-pro-buhgalterskiy-oblik-udoskonaleno> (дата звернення : 15.11.2017)
4. Верховна рада ухвалила зміни до Закону «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». URL : <http://law.jkg-portal.com.ua/ua/publication/one/vr-uhvalila-zmni-do-zakonu-pro-buhgalterskiy-oblik-ta-fnansovu-zvtnst-v-ukrajini-51160> (дата звернення : 15.11.2017)
5. Перехід на прозору звітність відкриє для українського бізнесу нові ринки. URL : <http://fdk.net.ua/article/perehid-na-prozoru-zvitnist-vidkryye-dlya-ukrayinskogo-biznesu-novi-rynky> (дата звернення : 15.11.2017)
6. Олена Макеєва про ухвалені зміни до Закону про бух облік. URL : <https://news.dtki.ua/accounting/individual-transactions/45607> (дата звернення : 15.11.2017)

Кондрюк Леся

к.е.н., доцент

Нагурна Ілона

магістрант

Подільський державний аграрно-технічний університет
м. Кам'янець-Подільський

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ПРОДУКЦІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА

В умовах функціонування ринкових відносин сільськогосподарські товаровиробники повинні самостійно приймати обґрунтовані управлінські рішення щодо виробництва основних видів сільськогосподарської продукції, пошуку каналів її реалізації, забезпечення відповідності якісних та економічних характеристик продукції існуючим вимогам з метою повного задоволення існуючих потреб споживачів [1].

За таких умов постає необхідність у формуванні товаровиробниками інформаційної бази щодо рівня виробничих і маркетингових витрат зернових культур, яка повинна надавати у повному обсязі вичерпну інформацію і ґрунтуватися на: обліковій інформації, що відображається у бухгалтерській (фінансовій) та управлінській звітності; позаобліковій економічній інформації, що міститься у бізнес-планах; виробничих планах; планових, нормативних калькуляціях; кошторисі; техніко-економічній документації; статистичних даних по галузі; економічних оглядах; актах податкових перевірок, аудиторських висновках і звітах, даних агротехнічного обліку [2].

Основними завданнями обліку готової продукції на підприємствах в Україні є: систематичний внутрішньогосподарський контроль за випуском готової продукції, станом її запасів і збереженням на складах, обсягом виконаних робіт та послуг; вчасному і правильному документуванні оформлення відвантаженої і відпущеної продукції (робіт, послуг); контроль за виконанням плану договорів-поставок за обсягом та асортиментом реалізованої продукції, організацією розрахунку з покупцями; вчасному і достовірному визначенні результатів від реалізації продукції (робіт, послуг) та їх облік. Виконання цих задач залежить від ритмічності роботи підприємства, правильної організації збуту та складського господарства, вчасного документального оформлення господарських операцій.

Згідно з Інструкцією про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій для обліку й узагальнення інформації про наявність та рух сільськогосподарської продукції використовують рахунок 27 «Продукція сільськогосподарського виробництва» [3].

Погоджуємось, що облік продукції сільськогосподарського виробництва краще здійснювати на рахунку 27 у розрізі субрахунків, які підприємство

відкриває самостійно в розрізі видів продукції: продукція рослинництва; продукція тваринництва; промислова продукція. На цьому рахунку доцільно обліковувати лише продукцію сільськогосподарського виробництва, призначену для продажу на сторону, видачі працівникам у рахунок оплати праці, використання в невиробничих цілях. На цей рахунок слід також оприбутковувати з виробництва продукцію, призначення якої відразу не можна визначити, а після первинної обробки такої продукції та визначення використання у вигляді насіння чи кормів її слід переносити з рахунку 27 на субрахунок 208, тобто зараховувати до складу виробничих запасів [4].

Варто взяти до уваги пропозиції Шинкаренко О.М., що продукцію сільськогосподарського виробництва, що призначена для використання у вигляді кормів, насіння, слід оприбутковувати на рахунок 208 (сінаж, силос, зелена маса, солома озимих і ярих зернових культур, кормові буряки, зерно з насінницьких ділянок та ін.), тобто зразу зараховувати до складу виробничих запасів. У бухгалтерському балансі необхідно виділити окрему статтю «Продукція сільськогосподарського виробництва», в якій показувати вартість продукції, яка призначена для продажу, видачі працівникам та використання у невиробничих цілях. Специфікою обліку на сільськогосподарських підприємствах є закриття рахунків обліку витрат в кінці року. Це здійснюється шляхом калькулювання собівартості сільськогосподарської продукції, тобто доведення планових цін на неї до фактичних. Витрати сільськогосподарських підприємств протягом року накопичуються, а списуються лише в кінці року. Першим закривається рахунок обліку допоміжних виробництв, тобто обслуговуючих підрозділів підприємства, а далі – решта рахунків за ступенем збільшення їх значення для підприємства. Останнім, як правило, закривається рахунок обліку витрат рослинництва або тваринництва (залежно від напрямку діяльності підприємства). Тому, для більшої зручності на сільськогосподарських підприємствах можна до рахунку 27 «Продукція сільськогосподарського призначення» відкрити аналітичні рахунки, на яких буде вестися облік сільськогосподарської продукції окремо за плановою та окремо за фактичною собівартістю [5].

Заслуговує уваги думка, що однією з головних проблем обліку реалізованої продукції є те, що нарахування доходу від реалізації готової продукції, товарів, робіт послуг відбувається у разі наявності вище перелічених умов, при цьому виникає дебіторська заборгованість. Це є проблемою по перше тому, що наявність дебіторської заборгованості є економічно не вигідним для підприємства, через неможливість використання даних коштів, для виготовлення і реалізації нової продукції. Суть в тому що нарахований дохід може бути списаний на фінансові результати, і співставлятися з витратами понесеними для отримання цього доходу, тобто для визначення прибутку чи збитку, але реально цього доходу немає. По друге дебіторська заборгованість може бути сумнівною, тобто не буде впевненості про повернення частини чи повної суми цієї заборгованості. Для вирішення цієї проблеми пропонують

використання у розрахунках із покупцями таких форм безготівкових розрахунків, які б гарантували своєчасне надходження грошових коштів за продану покупцям продукцію. Найзручнішими, є використання попередньої оплати за продукцію, а також акредитивної форми розрахунків.

Отож, облік продукції сільськогосподарського виробництва вирізняється специфікою аграрної сфери і потребує систематизації, що є предметом подальших досліджень.

Список використаних джерел

1. Галицький О. М. Шляхи удосконалення обліку зернових культур в сільськогосподарських підприємствах. URL : http://www.agrosvit.info/pdf/21_2013/9.pdf (дата звернення : 19.11.2017)
2. Моссаковський В.Б. Проблеми бухгалт терського обліку в сучасних умовах. Організаційно-економічні проблеми розвитку АПК : в 4-х ч. Ч. 3. Київ : ННЦ ІАЕ, 2004. 511 с.
3. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99> (дата звернення : 15.11.2017)
4. Шинкаренко О.М. Проблеми обліку виробничих запасів на сільськогосподарських підприємствах та напрями їх вирішення URL : <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/bitstream/123456789/321/1/30.pdf> (дата звернення : 15.11.2017)

Ларікова Тетяна

к.е.н., доцент

ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

м. Київ

**ОСОБЛИВОСТІ РЕФОРМУВАННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ
ТА ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРА**

Побудова ефективної та конкурентоспроможної національної економіки передбачає проведення системної реформи управління державними фінансами у складі системи державного управління загалом, проблеми та неузгодженості якого становлять серйозний ризик для відновлення економічного зростання. Система бухгалтерського обліку передбачає дотримання загальної бюджетної дисципліни, стратегічного розподілу бюджетних коштів, відповідно фінансова звітність дозволяє об'єктивно оцінити цільове та ефективне використання державних фінансів. Ефективна система управління державними фінансами є основою для реалізації державної політики і досягнення стратегічних цілей розвитку.

Модернізацію системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності суб'єктів державного сектору було розпочато із прийняттям Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Стратегії модернізації системи бухгалтерського обліку в державному секторі на 2007-2015 роки» від 16 січня 2007 року № 34 та набуттям чинності НП(С)БОДС. Однак, реформування продовжується, з 1 січня 2017 року було прийнято ряд нормативних документів, які регулюють облікові процеси в державному секторі. Також розроблено Стратегію реформування системи управління державними фінансами на 2017-2020 роки та плану заходів з її виконання [1;2], що свідчить про актуальність досліджень.

Відповідно до Плану заходів з реалізації Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2017-2020 роки розділ «Бухгалтерський облік в державному секторі» передбачає реалізацію таких основних заходів: визначення подальших кроків щодо переходу на ведення бухгалтерського обліку за методом нарахувань для операцій з виконання бюджетів (IV квартал 2017 р.); розроблення і затвердження нормативно-правових актів щодо застосування НП(С)БОДС (IV квартал 2018 р.); розроблення програми навчання фахівців суб'єктів державного сектору з питань застосування НП(С)БОДС (I квартал 2018 р.); забезпечення переходу розпорядників бюджетних коштів та державних цільових фондів до складення фінансової звітності із застосуванням повного пакета НП(С)БОДС; створення інтегрованої інформаційно-аналітичної системи для обміну інформацією та консолідації фінансової звітності з використанням баз даних та інформаційних систем (IV квартал 2018 р.) [2].

На сьогоднішній день не визначені подальші кроки щодо переходу на

ведення бухгалтерського обліку за методом нарахувань для операцій з виконання бюджетів. Наявні відмінності в організації бухгалтерського обліку органів Казначейства та розпорядників бюджетних коштів вказують на особливість розкриття інформації у балансі бюджетів, яка обумовлена такими чинниками: відсутністю у бухгалтерському обліку виконання державного і місцевих бюджетів окремих об'єктів обліку (нефінансових активів і окремих фінансових активів); застосуванням касового методу визнання окремих операцій виконання бюджетів (доходів і витрат).

Н.І. Сушко визначає особливості бухгалтерського обліку виконання державного і місцевих бюджетів, які свідчать про те, що не всі розділи балансу будуть розкриватися Казначейством під час складання фінансової звітності бюджетів [3]. Враховуючи те, що фінансова звітність має складатися за даними бухгалтерського обліку виконання державного і місцевих бюджетів, а також те, що дані в бухгалтерському обліку узагальнюються та накопичуються на відповідних рахунках плану в режимі реального часу з використанням АІС Казначейства. З метою забезпечення формування в автоматизованому вигляді звіту про фінансовий стан докторантом було запропоновано зіставлення статей балансу про виконання бюджетів із субрахунками Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі [3, с. 558].

Зіставлення статей балансу про виконання бюджетів дозволить визначити функціональні вимоги Казначейства до програмного забезпечення автоматизації порядку складання фінансової звітності відповідно до нової методології бухгалтерського обліку.

Звертаю увагу, заходи щодо розробки і затвердження нормативно-правових актів щодо застосування НП(С)БОДС заплановані на IV квартал, а розроблення програм навчання фахівців суб'єктів державного сектору з питань застосування НП(С)БОДС на I квартал 2018 р., нелогічно, оскільки спочатку необхідно розробити зміст нормативно-правових документів щодо застосування НП(С)БОДС, а потім надавати роз'яснення щодо їх застосування в процесі реалізації програм навчання фахівців суб'єктів державного сектору.

Виходячи з проведеного дослідження, можна зробити висновок, що сьогодні в Україні затверджено тільки національні положення (стандарти) для державного сектору, які визначають форми фінансової звітності про виконання державного і місцевих бюджетів та загальні підходи до їх формування. Проте цього недостатньо для їх повного застосування, оскільки контроль за формуванням фінансової звітності та оцінки ефективності використання державних фінансів має здійснюватися Казначейством із застосуванням автоматизованих інформаційних систем за даними бухгалтерського обліку.

Список використаних джерел

1. Про схвалення Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2017-2020 роки: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 8 лютого 2017 року № 142-р. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/142-2017->

%D1%80 3. (дата звернення : 25.11.2017).

2. Про затвердження плану заходів з реалізації Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2017-2020 роки: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 24 травня 2017 року № 415-р. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/en/415-2017-%D1%80> (дата звернення : 25.11.2017).

3. Сушко Н.І. Фінансова звітність бюджетів: методичні підходи до формування балансу за національними стандартами. Економіка і суспільство. 2017. № 11. С. 554-560.

Мілевська Альона

студентка

Цятковська Олена

к.е.н., доцент

ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

м. Київ

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ СТИПЕНДІЙ

Особи, які навчаються за денною формою за рахунок коштів державного або місцевих бюджетів, мають право на отримання академічних або соціальних стипендій у встановленому законодавством порядку.

Відповідно до «Порядок призначення і виплати стипендії» від 12.07.2004 р. №882 на **академічну стипендію** можуть розраховувати особи, які досягли значних успіхів у навчанні та/або науковій діяльності згідно з критеріями. Правила призначення академічних стипендій у відповідному навчальному закладі розробляються відповідно до вимог *Порядку* №882 та затверджуються вченою (педагогічною) радою за погодженням з органом студентського самоврядування і профспілкою студентів. Обов'язковою умовою набуття чинності такими правилами є їх оприлюднення щонайменше за тиждень до початку навчального семестру.

Стипендія - це постійна грошова виплата, яка надається регулярно (зазвичай щомісячно) учням і студентам середніх спеціальностей, а також аспіранта та докторантам за умови успішного навчання.

Питання щодо призначення та позбавлення стипендії вирішує стипендіальна комісія, утворена наказом керівника навчального закладу.

Перед підбиттям підсумків кожного семестрового контролю вчена рада

ВНЗ має визначити однаковий для всіх факультетів, курсів і спеціальностей відсоток стипендіатів (% від загальної кількості бюджетників) — він називається **ліміт стипендіатів**. Цей показник устанавлюється у відсотках (у діапазоні від 40 до 45%) фактичної кількості студентів денної форми навчання, які навчаються за державним замовленням на певному факультеті (відділенні), курсі за певною спеціальністю станом на перше число місяця, наступного за датою закінчення семестрового контролю. І саме такій кількості студентів (затвердженому ліміту) буде призначатися академічна стипендія за результатами семестрового контролю.

Планом рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі, затвердженим наказом Мініфіну від 31.12.2013 р. № 1203, для узагальнення інформації про розрахунки зі стипендій, пенсій, допомоги та інших трансфертів населенню призначено субрахунок 6512 «Розрахунки з виплати стипендій, пенсій, допомоги та інших трансфертів населенню». Основні бухгалтерські проведення щодо розрахунків зі стипендіатами наведено в табл.1.

Таблиця 1

Основні бухгалтерські проведення з обліку розрахунків зі стипендіатами

№	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит
1.	Отримано: — бюджетні асигнування для виплати академічної стипендії студентам, аспірантам, докторантам;	2313	7011
	— кошти від Комітету з Державних премій України в галузі науки і техніки для виплати стипендії КМУ для молодих учених.	2313	7511
2.	Нараховано: — академічну стипендію студентам, аспірантам, докторантам;	8511	6512
	— стипендія КМУ для молодих учених	8511	6512
3.	Перераховано стипендію на карткові рахунки студентів, аспірантів, докторантів	6512	2313

А для обліку витрат, пов'язаних з виплатою стипендій, доцільно застосовувати субрахунок 8511 «Витрати за необмінними операціями». Відповідно до Порядку № 1219 саме цей субрахунок призначений для обліку видатків, пов'язаних із наданням поточних трансфертів населенню, у тому числі з виплатою всіх видів соціальної допомоги, пільг, стипендій тощо.

Соціальна стипендія — це особливий окремий вид стипендій, котрий фактично є різновидом соціального захисту та матеріального забезпечення незахищених верств населення.

Процедури нарахування та виплати соціальних стипендій студентам і курсантам ВНЗ прописано у Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для виплати соціальних стипендій студентам (курсантам) вищих навчальних закладів, затвердженому постановою КМУ від 28.12.2016 р. № 1045 .

Соціальна стипендія призначається студентам (курсантам) до закінчення їх

навчання у відповідному навчальному закладі, але не довше ніж до досягнення 23-річного віку. Також, обов'язковими умовами для отримання соціальної стипендії є навчання за денною формою навчання за держзамовленням та неперебування у академічній відпустці.

Головним розпорядником бюджетних коштів та відповідальним виконавцем бюджетної програми є Мінсоцполітики. А розподіл та перерозподіл коштів для виплати соцстипендій на обласному рівні здійснюють структурні підрозділи соціального захисту населення та органи соціального захисту населення — в районах, містах та районах міст.

Навчальні заклади готують і подають до органів соцзахисту інформацію про таких осіб — списки студентів (курсантів), яким призначено соціальну стипендію та забезпечують виплату такої стипендії відповідним студентам та курсантам.

Варто відмітити, що для відображення руху надходжень від Мінсоцполітики для виплати соціальних стипендій у бухгалтерському обліку навчальні заклади мають застосовувати **субрахунок 2314** «Інші рахунки в Казначействі». Оскільки такі кошти не належать бюджетним установам, а лише транзитом проходять через їх рахунки. У бухгалтерському обліку не відображають ані доходи, ані витрати. Державні ВНЗ не платують видатки для виплати соцстипендій у власних кошторисах і ці видатки за КЕКВ 0000.

Таким чином, при нарахуванні соцстипендії НЗ повинні показати в обліку збільшення зобов'язань за спеціальними видами платежів, а при виплаті — їх зменшення (погашення). Для обліку таких операцій слід застосовувати **субрахунок 6414** «Розрахунки за спеціальними видами платежів».

Видатки на виплату як академічних, так і соціальних стипендій комунальні навчальні заклади обов'язково передбачають у кошторисах. А отже і порядок обліку, і нарахування та виплати соціальних стипендій у цих навчальних закладах нічим не відрізняється від обліку академічних стипендій. Тобто для відображення витрат на виплату таких стипендій також слід застосовувати **субрахунок 8511** «Витрати за необмінними операціями».

Основні бухгалтерські проведення з нарахування соціальних стипендій ДВНЗ наведено в табл.2.

Таблиця 2

Основні бухгалтерські проведення з обліку соціальних стипендій ДВНЗ

№	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит
1.	Нараховано соціальну стипендію	6414	6512
2.	Отримано грошові кошти для виплати соціальної стипендії від органу соціального захисту населення	2314	6414
3.	Перераховано соціальну стипендію на карткові рахунки студентів	6512	2314

Отже, відповідно до внесених змін до порядку надання, нарахування та відображення на рахунках бухгалтерського обліку стипендій, варто відзнати про такі головні особливості:

- загальну кількість стипендіатів було суттєво зменшено;
- життя менш забезпеченим верствам населення навряд чи полегшено;
- конкуренцію за академічні стипендії – збільшено;
- прозорості нарахування стипендій – не досягнуто, навпаки – попередня система була більш прозорою;
- виплата матеріальних допомог і премій із стипендійного фонду скасована.

Окуневич Ігор

магістрант

науковий керівник: к.е.н., доцент Борковська В.В.

Подільський державний аграрно-технічний університет

м. Кам'янець-Подільський

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ПРОЦЕСУ ЗБУТУ НА М'ЯСОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

У сучасному ринковому середовищі при організації збутової діяльності м'ясопереробних підприємств необхідність застосування принципів та методів стратегічного менеджменту як актуального способу забезпечення сталого та ефективного їх функціонування визначається загостренням конкурентної боротьби, відсутністю додаткових коштів для забезпечення технологічної модернізації виробництва, досягненням його граничної ефективності, лібералізацією зовнішньої торгівлі.

Прогрес ринкових відносин на Україні створює для товаровиробників об'єктивну необхідність покращення одного із основних факторів конкурентоспроможності продукції – якості. Крім того, у м'ясопереробній галузі України прослідковується тенденція до збільшення об'ємів реалізації продукції не тільки по території нашої країни, але і за її межами, що в свою чергу ставить перед даними підприємствами питання обов'язкової сертифікації якості продукції у відповідності із міжнародними стандартами: ISO 9000, 10000, 14000, SA 8000 тощо [1].

Проте, аналіз ринку м'ясопродуктів в Хмельницькій області показав, що найбільшій пропозиції набули дешеві несертифіковані товари, вироблені малими дрібно серійними підприємствами або ж приватними підприємцями через низькі доступні для споживача ціни, в той же час, продукція великих підприємств не витримує даної конкуренції через високий рівень її собівартості, вагомою складовою якої є витрати на забезпечення її високих

якісних параметрів. Показники фінансової звітності м'ясопереробного підприємства ТЗОВ «Кам'янець-Подільський м'ясокомбінат» Хмельницької області також підтверджують трудомісткість та збитковість даного виробництва в останні роки. Збитковість підприємств такого рівня забезпечена великою сумою понесених витрат, до яких крім адміністративних, фінансових та витрат на збут, входять витрати на забезпечення та дотримання якості продукції. Дотримання параметрів міжнародної системи якості передбачає вкладення значних фінансових та матеріально-трудових ресурсів, враховуючи одержання позитивного економічного ефекту, на перспективу [2, с. 27].

У зв'язку із цим, вважаємо за доцільне відокремити облік та контроль витрат, по-перше, на сертифікацію якості продукції, що проводиться обласними органами державних стандартів України, по-друге, на забезпечення та дотримання встановлених параметрів якості продукції, що проводиться внутрішнім відділом аудиту якості підприємства для встановлення взаємозв'язку якості з витратами виробництва. Організаційну структуру обліку та контролю витрат на забезпечення якості продукції необхідно поділити на передвиробничий, виробничий, післявиробничий етапи з метою відшкодування понесених зайвих витрат відповідальними особами підприємства. У фінансовій звітності підприємств витрати з контролю якості продукції доцільно відносити до інших операційних витрат діяльності. Налагоджений механізм контролю дотримання системи якості на підприємстві не забезпечить швидкого отримання позитивного результату, так як в даному випадку, великим підприємствам необхідна підтримка держави через посилення контролю якості дешевих м'ясопродуктів. У сучасних умовах, для збільшення обсягів реалізації продукції власного виробництва м'ясопереробні підприємства активно розвивають роздрібну мережу фірмової торгівлі. Витрати, що забезпечують одержання додаткового доходу від реалізації продукції у бухгалтерському обліку накопичуються на рахунку № 93 «Витрати на збут» і також враховують у загальній сумі операційних витрат основного підприємства, а вартість готової продукції переносять на субрахунок № 282 «Товари в торгівлі» за цінами реалізації плюс роздрібна націнка [3].

Таким чином, правильна класифікація витрат за видами діяльності відповідно до особливостей та умов виробничого процесу підприємства з урахуванням вимог формування фінансової звітності дасть змогу сформувати алгоритм розрахунку загальної суми витрат м'ясопереробного виробництва як основного виду діяльності для потреб управління всередині підприємства. З цією метою необхідно враховувати такі показники: вартість готової продукції та незавершеного виробництва на початок і кінець звітного періоду, вартість товарів у торгівлі на початок і кінець звітного періоду, собівартість реалізованої продукції за певний звітний період, вартість продуктів власного виробництва, використаних на внутрішнє споживання, накопичені адміністративні витрати, інші операційні та витрати на збут.

Слід зауважити, що до собівартості реалізованої продукції, розрахованої

відповідно до НП(С)БО 9 «Запаси» включають вартість продукції виробленої і спожитої самим підприємством [4]. Процедура їх відокремлення є майже неможливою, оскільки загальна сума собівартості на реалізовану продукцію розшифровується у межах асортиментних груп різних видів продукції, і тільки детальний технологічний аналіз спочатку у натуральних вимірниках, а вже потім у вартісних дасть приблизний результат. Натомість, потрібно дослідити вартість продукції власного виробництва під час технологічної обробки. У бухгалтерському обліку загальна сума таких витрат формується на основі розрахованої середньозваженої собівартості готової продукції, що передається для додаткової обробки з одного виробничого переділу до наступного. Готову продукцію, яку можна реалізувати покупцям, використовують для потреб власного виробництва як вхідну сировину для нового готового виробу. Так, на підприємстві з виробництва м'ясопродукції перший виробничий переділ виробляє м'ясо у напівтушах шляхом забою тварин, інший виробничий підрозділ, виробляючи ковбасні вироби, приймає м'ясо як сировину для подальшої переробки. По підприємству дану суму за різними видами продукції доцільно акумулювати на певних бухгалтерських рахунках. Факт передачі продуктів власного виробництва для внутрішнього споживання доцільно відображувати бухгалтерським проведенням [2]:

Дебет субрахунку № 2011 «Сировина власного виробництва»

Кредит рахунку № 26 «Готова продукція».

Крім того, ця сума має відповідати показнику статистичної звітності «Про основні показники діяльності підприємства»

Список використаних джерел

1. Бойко Т.І. Сучасний стан менеджменту якості і міжнародні стандарти серії ISO 9000:2000. Доповідь на першому циклі семінару начальника Вінницького ДЦСМС. Вінниця, 2002.
2. Борковська В.В. Бухгалтерський облік витрат виробництва у м'ясопереробних підприємствах: теорія і практика : монографія. Кам'янець-Подільський, ПП Зволейко Д.Г., 2015. 275 с.
3. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій/ Наказ Міністерства фінансів України 30.11.99 № 291.
4. П(С)БО 9 «Запаси» / Наказ Міністерства фінансів України 20.10.99 № 246 : за станом на 01.01.2015. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>

Пивовар Марина

студентка

Науковий керівник: к.е.н., доцент Откаленко О. М.
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
м. Вінниця

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ БЮДЖЕТНИХ АСИГНУВАНЬ УСТАНОВ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ

В умовах інформаційного суспільства поняття доходу набуло великого значення та широкого висвітлення у працях науковців та дослідників, але економічний зміст та класифікація для цілей бухгалтерського обліку повинні відповідати потребам всіх користувачів інформації. Існують досить суттєві відмінності між бухгалтерським обліком доходів установ державного сектору та обліком результатів діяльності підприємств недержавного сектору. Усі питання, що пов'язані з особливостями обліку доходів установ державного сектору та відображенням результатів виконання кошторисів, раціонального та ефективного використання коштів, є актуальними в умовах законодавчих змін.

Реформи в бухгалтерському обліку державного сектору, що стосуються обліку доходів, почалися зі спроби сформулювати нові підходи до їх визнання, оцінки та класифікації. Однак зазначеного удосконалення методології бухгалтерського обліку доходів установ державного сектору було недостатньо, тому виникла потреба подальших змін, кінцевою метою яких було розроблення єдиних методологічних засад бухгалтерського обліку та звітності.

Установи державного сектору мають змогу займатися різноманітними видами діяльності, як і інші установи недержавного сектору. Але існує основна відмінність між ними: установи державного сектору засновуються не для отримання прибутку в результаті своєї діяльності, а для досягнення показників, що зазначаються в планах чи кошторисах на бюджетний період, та для виконання завдань і функцій, що відображаються у статуті.

Значення категорії «дохід» щодо бюджетної установи має суттєві відмінності від її застосування щодо підприємств недержавного сектору. Це легко можна пояснити існуванням значних розбіжностей в умовах їхнього функціонування. Визначення доходу присутнє у праці С.О. Левицької у значенні асигнувань, отриманих із державного й місцевих бюджетів та генерованих бюджетною організацією [1].

Залежно від джерел утворення доходи можна поділити на два види, такі як доходи за обмінними операціями та доходи за необмінними операціями. Оскільки бюджетна установа не має власних оборотних коштів, то всі свої видатки вона покриває за рахунок бюджетних асигнувань та власних надходжень. Із вступом у дію з 01.01.2017 року Положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі набрала сили нова класифікація доходів бюджетних установ, а також відбулася велика кількість змін, що

пов'язані з обліком доходів установ державного сектору. Зараз усі питання, що виникають у процесі їх обліку, регламентуються Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку в державному секторі 124 «Доходи» [2].

За класифікацією із цього НП(С)БОДС 124 доходи в бухгалтерському обліку поділяються на доходи від обмінних та необмінних операцій. Під необмінними операціями розуміються операції, які не передбачають передачу активів, послуг в обмін на отриманий дохід або активи, проте існує можливість виконання певних умов. Господарські операції з продажу або купівлі активів в обмін на грошові кошти, послуги, інші активи чи погашення зобов'язань називаються обмінними операціями.

Відповідно до класифікації доходів, наведеної в НП(С)БОДС 124 [2], до складу обмінних операцій входять бюджетні асигнування, доходи від надання послуг чи виконання робіт, доходи від продажу (доходи від операцій з капіталом, доходи від продажу нерухомого майна), доходи від відсотків, роялті, дивідендів та інші.

Доходи від необмінних операцій містять податкові надходження, неподаткові надходження (збори та платежі), трансферти та кошти, що отримують бюджетні установи від підприємств, організацій, фізичних осіб та від інших бюджетних установ для виконання цільових заходів, надходження до державних цільових фондів, зобов'язання, що не потребують погашення.

Установи державного сектору, як і інші підприємства, у процесі своєї діяльності використовують основні принципи ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, що зазначені в Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [3].

Першочерговим принципом є цільове використання бюджетних асигнувань, що означає витрачання коштів винятково за їхнім призначенням, яке зазначене у кошторисі бюджетної установи. Важливим принципом у діяльності установи бюджетного сектору є безповоротність бюджетних асигнувань – кошти з державного чи місцевого бюджетів надходять для покриття видатків установи, необхідних для її утримання, і поверненню не підлягають. Також існує принцип безоплатності, тобто установа не має сплачувати будь-які відсотки за користування бюджетними коштами, що надійшли в межах затвердженого кошторису. Не менш важливим є загальноекономічний принцип досягнення максимального ефекту за мінімальних витрат. Законом про Державний бюджет України визначається розмір доходів, що може бути отриманий бюджетними установами, у вигляді бюджетних асигнувань для покриття видатків, що передбачені кошторисом. Процес складання бюджету здійснюється із застосуванням принципу збалансованості.

Державна казначейська служба України на підставі спеціального розпорядження зараховує кошти на рахунки бюджетної установи, яка має протягом наступного робочого дня передати до цієї служби розподіл асигнування за кодами економічної класифікації видатків (КЕКВ) та за

спрямуванням цих коштів до розпорядників другого рівня чи одержувачів бюджетних коштів у разі їх наявності. Бухгалтерський облік доходів передбачає відкриття певних рахунків у Плані рахунків бухгалтерського обліку державного сектору.

Веденням бухгалтерського обліку, здійсненням управління виконанням кошторису, а також складанням звітності установи державного сектору займається, як правило, бухгалтерська служба (бухгалтерія), як самостійний структурний підрозділ. При цьому відповідно до законодавства виділяють такі організаційні форми обліку в установах державного сектору, як бухгалтерію при окремих установах та централізовану бухгалтерію. Самостійна бухгалтерія, як правило, застосовується у великих установах, наприклад у вищих навчальних закладах, лікарнях чи науково-дослідних інститутах, тоді як централізована бухгалтерія є найпоширенішою формою організації обліку, її застосовують міністерства, відомства та їхні управління за відомчою або міжвідомчою ознаками.

У результаті здійснених законодавчих змін бухгалтерський облік установ державного сектору наблизився до загальноприйнятих принципів міжнародної практики. Однак сьогодні залишаються невирішеними окремі питання, що виникли внаслідок застосування нових положень. Це стосується й обліку доходів як однієї з найскладніших та найвідповідальніших категорій в обліковому процесі бюджетної установи. Вирішення цих проблем буде сприяти гармонізації нормативної бази бухгалтерського обліку як у розрізі окремих установ державного сектору, так і в розрізі Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку в державному секторі [4].

Список використаних джерел

1. Левицька С. О. Фінансові результати діяльності одержувачів бюджетних коштів: економічна сутність, вітчизняна та міжнародна практика обліку. Економічний аналіз. 2008. № 2. С. 361–369.
2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 124 «Доходи»: Наказ Міністерства фінансів України від 24.12.2010 року №1629. URL : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0089-11> (дата звернення : 15.11.2017).
3. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 №996XIV. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення : 15.11.2017).
4. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку в державному секторі №9 «Дохід від операцій обміну», затверджений Комітетом з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку у 2001 році. URL : <http://www.ipsasb.org/> зміни.

Пилипенко Валерія

студентка

Науковий керівник: к.е.н., доцент, Цятковська Олена

ДВНЗ «Київський національний економічний

університет імені Вадима Гетьмана»

м. Київ

ВІДОБРАЖЕННЯ У БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ ТА ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ЗАПАСИ

У процесі здійснення своєї діяльності бюджетні установи систематично придбавають та використовують різні матеріальні цінності, у тому числі і запаси.

Основним нормативним документом, який визначає правила обліку запасів для бюджетних установ, є Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 123 «Запаси» та Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів суб'єктів державного сектору, затвердженими наказом Мініфіну від 23.01.15 р. № 11.

Відповідно до НП(С)БОДС 123 «Запаси» – це оборотні активи у матеріальній формі, які належать установі та забезпечують її функціонування (або перебувають у процесі виробництва продукції, виконання робіт, надання послуг) і будуть використані, як очікується, протягом одного року.

Для накопичення в обліку інформації про рух запасів бюджетна установа використовує наказ Мініфіну від 13.06.17 р. № 571 «Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів з бухгалтерського обліку в державному секторі» та Типову кореспонденцію субрахунків бухгалтерського обліку для відображення операцій з активами, капіталом та зобов'язаннями розпорядниками бюджетних коштів та державними цільовими фондами, затверджену наказом Мініфіну від 29.12.15 р. № 1219.

Для узагальнення інформації про надходження, рух і вибуття запасів відтепер виділено три рахунки (з поділом на окремі субрахунки) в межах нефінансових активів – клас 1. А саме, для обліку запасів застосовуються такі рахунки:

- 15 «Виробничі запаси»;
- 17 «Біологічні активи» (тільки поточні біологічні активи);
- 18 «Інші нефінансові активи».

За дебетом цих рахунків слід відображати надходження запасів з урахуванням витрат на їх придбання та доведення до стану, в якому вони придатні для використання у запланованих цілях.

За кредитом показують вибуття запасів унаслідок продажу, безоплатної передачі, використання для створення інших активів або неможливості отримання суб'єктом державного сектору надалі економічних вигод від їх використання.

Придбані (отримані) або вироблені запаси зараховуються на баланс за первісною вартістю. Запаси відображаються в бухгалтерському обліку і звітності на дату балансу, в тому числі у разі зміни мети утримання запасів за найменшою з двох оцінок: первісною вартістю або чистою вартістю реалізації.

Запаси відображаються за чистою вартістю реалізації, якщо на дату балансу їх ціна знизилась або вони зіпсовані, застаріли або іншим чином втратили первісно очікувану економічну вигоду.

Чиста вартість реалізації визначається по кожній одиниці запасів.

Сума, на яку первісна вартість запасів перевищує їх чисту вартість реалізації, та вартість повністю втрачених (зіпсованих або тих, яких не вистачає) запасів списуються на витрати звітного періоду. Суми нестач і втрат від псування цінностей до прийняття рішення про конкретних винуватців відображаються на позабалансових рахунках. Після встановлення осіб, які мають відшкодувати втрати, належна до відшкодування сума зараховується до складу дебіторської заборгованості (або інших активів) і доходу звітного періоду.

Якщо чиста вартість реалізації тих запасів, що раніше були уцінені та є активами на дату балансу, надалі збільшується, то на суму збільшення чистої вартості реалізації, але не більше суми попереднього зменшення, визнається дохід із збільшенням вартості цих запасів.

Якщо майбутні економічні вигоди або потенціал корисності запасів, які розподіляються, передаються безоплатно, не пов'язані безпосередньо зі спроможністю цих запасів генерувати чисті надходження грошових коштів, такі запаси відображаються за сумою, яку суб'єктові державного сектору необхідно сплатити для придбання майбутніх економічних вигід або потенціалу корисності для досягнення поставленої мети та/або задоволення потреб суб'єкта державного сектору. В іншому разі необхідна попередня оцінка відновлювальної вартості.

Інформація про запаси відображається у рядку 1050 «Запаси» I Розділу «Нефінансові активи» Активу Балансу форма №1-дс. У цьому рядку показується сальдо рахунків бухгалтерського обліку на яких обліковуються об'єкти запасів.

У примітках до річної фінансової звітності наводиться інформація про: балансову (облікову) вартість запасів у розрізі окремих класифікаційних груп; балансову (облікову) вартість запасів, які відображені за чистою вартістю реалізації; балансову вартість запасів, відображених за відновлювальною вартістю; балансову (облікову) вартість запасів, переданих у переробку, на комісію, в заставу; методи оцінки запасів.

Отже, запаси є ваговою складовою, що має значення при здійсненні функціонування бюджетними установами. Поняття запасів, яке застосовується на даний час, визначається діючим НП(С)БОДС 123 «Запаси». У силу своєї важливості вони потребують відповідної організації обліку, ретельного фіксування їх у документації та належного відображення у фінансовій та

звітності з ціллю забезпечення ефективності їх вживання та збереження.

Писаренко Тетяна

к.е.н., доцент

Луцький національний технічний університет

м. Луцьк

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПЕРЕХОДУ УКРАЇНИ НА МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ

Історія обліку сягає своїм корінням глибокої давнини. Виникнення власне обліку було логічним кроком у розвитку людської цивілізації, оскільки поява людини зумовила появу її майна. Спочатку це були примітивні знаряддя та невеликі за обсягами результати ведення господарської діяльності. Але, з часом, розвивалися господарські навички у людей і їхнє майно почало примножуватися. Власники майна, з часом, вже не могли розраховувати виключно на пам'ять, а отже почався пошук засобів реєстрації облікової інформації. Так з'явилися прототипи сучасних первинних документів, якими на початку розвитку облікової науки були камінчики, глиняні, воскові, дерев'яні та мідні дощечки, папіруси.

Але у ті далекі часи конкретна методика обліку застосовувалась у масштабах окремої держави. Пройшли тисячоліття, які повністю змінили підходи до ведення бізнесу.

Сучасна економіка стає глобальною. Це означає, що є тенденція до умовного зникнення кордонів між державами і загальної взаємозалежності держав.

Глобалізаційні процеси торкнулися й облікової системи України, яка розпочала свій самостійний шлях у 1991 році.

Українські бухгалтери отримали у спадок радянську облікову систему, яка була не в змозі забезпечити інформаційні потреби різних користувачів облікової інформації. У той час разом із державною формою власності почали з'являтися різні форми власності, зазначені у Законі України «Про власність» від 07.02.1991р. № 697-XII [1], який припинив своє існування 20.06.2007 р. через прийняття Господарського кодексу України [2].

Прагнення відійти від впливу східного сусіда, вивчення досвіду США та провідних європейських країн зумовило прийняття Програми реформування бухгалтерського обліку із застосуванням міжнародних стандартів від 28.10.1998 р. [3]. Програмою передбачався поступовий перехід на міжнародні стандарти

обліку.

Завданнями реформування облікової системи України були:

- створення системи національних стандартів обліку і звітності, яка орієнтована на користувачів, передусім на інвесторів;
- гармонізація національних стандартів із станом економічно-правового середовища і ринкових відносин в Україні та з міжнародними положеннями обліку;
- надання методичної допомоги у впровадженні та використанні реформованої моделі бухгалтерського обліку [3].

Таким чином, на державному рівні було закріплене бажання залучати інвесторів для розвитку економіки та орієнтири на міжнародні положення обліку.

Основні пункти зазначених вище завдань реалізовувалися за такими кроками:

- законодавче закріплення принципів ведення бухгалтерського обліку;
- формування положень обліку;
- методичне та кадрове забезпечення;
- міжнародне співробітництво [3].

Починаючи з 1998 року поступово реалізовувалися основні програмні пункти реформування облікової системи України та переходу на міжнародні стандарти обліку. Підтвердженням сказаного є наступні моменти:

- принципи ведення бухгалтерського обліку, закріплені Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-XIV відповідають міжнародним підходам до побудови облікової політики підприємства [4];
- національні стандарти обліку повністю їхню відповідають міжнародним стандартам обліку і звітності.

2007 рік приніс українському бухгалтеру розпорядження КМУ «Про схвалення Стратегії застосування міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні», у якому чітко визначено наступні завдання:

- створення законодавчих та організаційних передумов до запровадження міжнародних стандартів для складення суб'єктами господарювання фінансової звітності;
- створення сприятливих організаційно-правових умов для застосування міжнародних стандартів під час складання суб'єктами господарювання фінансової звітності та її подання в електронній формі з урахуванням міжнародної практики за принципом «єдиного вікна»;
- удосконалення методології бухгалтерського обліку для суб'єктів малого підприємництва;
- удосконалення державного регулювання у сфері бухгалтерського обліку [5].

І, нарешті, у 2011 році відбулися зміни до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», які законодавчо

закріпили використання міжнародних стандартів фінансової звітності суб'єктами господарювання, у разі якщо вони не суперечать цьому Закону і офіційно опубліковані на веб-сайті Міністерства фінансів [4]. Отже з 1 січня 2012 року звітність за міжнародними стандартами в обов'язковому порядку подають публічні акціонерні товариства, банки, страховики, а також підприємства, які провадять господарську діяльність за видами, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України [4]. Крім того, підприємства, яких не зобов'язують подавати звітність за міжнародними стандартами, не обмежують в їх бажанні перейти на міжнародні стандарти обліку, якщо останні вбачають у цьому переході доцільність.

Таким чином, бажання України інтегрувати у європейське товариство, величезна потреба у залученні іноземних інвестицій та глобалізаційні процеси у світі, пояснюють перехід вітчизняної облікової системи на міжнародні стандарти обліку і звітності.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про власність» від 07.02.1991 № 697-XII. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/697-12> (дата звернення : 15.11.2017).
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (дата звернення : 15.11.2017).
3. Програми реформування бухгалтерського обліку із застосуванням міжнародних стандартів від 28.10.1998 р. № 1706. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1706-98-%D0%BF> (дата звернення : 15.11.2017).
4. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-XIV. URL : <http://zakon.nau.ua/doc/?code=996-14> (дата звернення : 15.11.2017).
5. Розпорядження КМУ «Про схвалення Стратегії застосування міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні» від 24 жовтня 2007 р. № 911-р. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/911-2007-%D1%80> (дата звернення : 15.11.2017).

Поліщук Марія

студентка

Науковий керівник: к.е.н., доцент Ларікова Т.В.

ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

м. Київ

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ОРЕНДИ РОЗПОРЯДНИКАМИ БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ

Основні питання щодо майнових та організаційних відносин між орендодавцем та орендарем, що стосуються використання державного чи комунального майна регулюється Законом України «Про оренду державного та комунального майна» від 10.04.1992 р. № 2269-XII [1]. Зокрема даний нормативно-правовий акт регулює організаційні відносини, пов'язані з передачею в оренду майна державних підприємств, установ та організацій, підприємств, заснованих на майні та перебуває у комунальній власності, їх структурних підрозділів та іншого окремого індивідуально визначеного майна, що перебуває в державній та комунальній власності; майнові відносини між орендодавцями та орендарями щодо господарського використання державного майна, майна, що перебуває у комунальній власності.

Загальне поняття оренди сформульовано в Законі України «Про оренду державного та комунального майна», відповідно до якого *орендою* визнається засноване на договорі строкове платне користування майном, що необхідне орендареві для здійснення підприємницької та іншої діяльності [1].

Однак, відповідно до НП(С)БОДС 126 *оренда* – це договір, за яким орендар набуває права користування необоротним активом за плату протягом погодженого з орендодавцем строку [3].

Відповідно до МСБОДС 13 *оренда* – це угода, згідно з якою орендодавець передає орендареві в обмін на платіж або ряд платежів право користування активом протягом погодженого періоду [2].

Таким чином, орендні відносини мають виключно договірний характер і не можуть виникати на підставі планових завдань або інших адміністративно-управлінських актів; оренда передбачає передачу майна у користування (без надання права орендареві розпоряджатися орендованим майном); таке користування є платним, що забезпечується внесенням орендарем орендодавцеві орендної плати у визначених розмірах; оренда передбачає передачу майна у строкове (тимчасове) користування. У разі закінчення строку, на який було укладено договір оренди, цей договір припиняється.

Основним нормативно-правовим документом, який регулює загальні методологічні засади формування у бухгалтерському обліку інформації про орендні операції та її розкриття у фінансовій звітності орендарів та орендодавців є НП(С)БОДС 126 «Оренда». Також для відображення в обліку орендних операцій застосовуються: План рахунків №1203, Порядок до його

застосування №1219 та Типова кореспонденція №1219.

Відповідно до Плану рахунків №1203 для обліку інвестиційної нерухомості використовується субрахунок 1010 «Інвестиційна нерухомість», на якому ведеться облік об'єктів інвестиційної нерухомості, зокрема, земельних ділянок, будівель, споруд, які розташовуються на землі, утримуються з метою отримання орендних платежів та/або збільшення власного капіталу; для обліку право на оренду використовується субрахунок 1214 «Права користування майном», на якому ведеться облік прав користування майном (право користування земельною ділянкою, право користування будівлею, право на оренду приміщень тощо); для обліку зобов'язань з оренди використовуються такі субрахунки: 2011 «Довгострокова дебіторська заборгованість за операціями з оренди», на якому ведеться облік довгострокової дебіторської заборгованості, що виникла за операціями з оренди, зокрема за переданими у лізинг активами; 6015 «Довгострокові зобов'язання за операціями з оренди», на якому ведеться облік зобов'язань за операціями оренди щодо необоротних активів, отриманих на умовах довгострокової оренди відповідно до законодавства. Нарахування заборгованості перед орендодавцем за одержані об'єкти довгострокової оренди відображається як збільшення зобов'язань за операціями оренди, погашення заборгованості орендодавцем за отримані на умовах довгострокової оренди необоротні активи, переведення її до короткострокових зобов'язань, списання відображається як зменшення таких зобов'язань [4].

Єдиної системи критеріїв для класифікації орендних операцій в світовій бухгалтерській практиці не існує. Орендні відносини можуть набувати різних видів, перш за все залежно від строків оренди і умов, на яких вона здійснюється. У НП(С)БОДС 126 оренду поділяють на операційну і фінансову. Критерії розподілу цих видів базуються на тому, якою мірою ризики і винагороди, пов'язані з правом власності на орендований актив, стосуються орендодавця і орендаря. Стандарт не містить чітко визначених умов переходу ризиків і вигод до орендаря, однак приводить ряд ситуацій, які дозволяють класифікувати оренду як фінансову [3].

Отримані у фінансову оренду активи суб'єктом державного сектору (орендарем), якому законодавством надане відповідне право, відображаються в бухгалтерському обліку як активи та зобов'язання за справедливою вартістю орендованого майна на початку оренди або, якщо вони нижчі за справедливу вартість, за теперішньою вартістю суми мінімальних орендних платежів.

Отримані в операційну оренду активи суб'єктом державного сектору (орендарем) відображаються на позабалансовому рахунку бухгалтерського обліку за вартістю, зазначеною в договорі про оренду. Відповідно до Плану рахунків № 1203 облік операційної оренди ведеться на позабалансовому рахунку 01 «Орендовані основні засоби та нематеріальні активи», який призначено для обліку й узагальнення інформації щодо орендованих та отриманих у користування необоротних активів, зокрема отримане у

користування авторське право та суміжні з ним права, за користування якими сплачується роялті.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про оренду держаного та комунального майна» від 10.04.1992 р. № 2269-XII. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2269-12/card4#History> (дата звернення : 18.11.2017)
2. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку для державного сектору 13 «Оренда». URL : http://195.78.68.18/minfin/control/uk/publish/article?art_id=80967&cat_id=80024 (дата звернення : 18.11.2017)
3. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 126 «Оренда». URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0091-11> (дата звернення : 15.11.2017)
4. План рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі»: 31.12.2013 № 1203. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0> (дата звернення : 15.11.2017).

Потерейко (Гуйван) Мар'яна

студентка

Науковий керівник: к.е.н., доцент Стендер С.В.

Подільський державний аграрно-технічний університет
м. Кам'янець-Подільський

ІЄРАРХІЯ ВИХІДНИХ ДАНИХ ДЛЯ ОЦІНОК СПРАВЕДЛИВОЇ ВАРТОСТІ

Одним із ключових питань МСФЗ 13 [5] є встановлення ієрархії справедливої вартості. Мета такої ієрархії – донести до користувача основу для оцінок зі справедливої вартості, дозволяючи йому сформулювати власний рівень довіри до таких оцінок і порівнювати оцінки справедливої вартості різних компаній. Ієрархія складається із трьох рівнів, за якими класифікуються вихідні дані справедливої вартості.

Найпріоритетнішим є 1-й рівень, до якого включаються котирувані ціни на активних ринках для ідентичних активів або зобов'язань, які знаходяться у вільному доступі для широкого кола осіб. До 2-го рівня включаються вихідні дані, які не є котируемими цінами, але вони прямо або побічно є спостережуваними для активу чи зобов'язання. Найменш пріоритетним є 3-й рівень, до якого включаються неспостережувані вихідні дані, засновані на

судженнях самого підприємства, тобто відсутні у вільному доступі для широкого кола осіб.

Спостережувані вихідні дані – це вихідні дані, які розроблюються з використанням ринкових даних, таких як загальнодоступна інформація про фактичні події чи операції, і які відображають припущення, що використовувалися б учасниками ринку під час встановлення ціни на актив або зобов'язання.

Неспостережувані вихідні дані – це вихідні дані, для яких ринкові дані недоступні та які розроблені з використанням усієї доступної інформації про ті припущення, що використовувалися б учасниками ринку в разі встановлення ціни на актив або зобов'язання.

Якщо для оцінки справедливої вартості використовуються різні вихідні дані, які можуть бути віднесені до різних рівнів ієрархії, то оцінка справедливої вартості повністю належить до того ж рівня ієрархії, до якого належать вихідні дані найнижчого рівня, що є істотним для оцінки загалом [1, с. 134].

Розглянемо особливості всіх трьох рівнів ієрархії вихідних даних для оцінок справедливої вартості.

Для 1-го рівня необхідно використовувати котиrowані ціни, які формуються зазвичай на активних ринках. Найдоречнішими такі дані є для фінансових активів і зобов'язань, сільгосппродукції, палива, тощо. Використання котиrowаної ціни потребує ретельної оцінки, чи справді така ціна сформувалася на основному (або найвигіднішому) ринку та, що не менш важливо, чи є цей ринок доступним для підприємства на дату оцінки.

Здебільшого котиrowані ціни, що використовуються як вихідні дані для 1-го рівня, не вимагають коригувань. Однак, у деяких ситуаціях, коли, наприклад, котиrowані ціни не відображають справедливої вартості або актив/зобов'язання мають специфічні характеристики, може знадобитися коригування. При цьому слід пам'ятати, що будь-яке коригування з використанням вихідних даних, які не належить до 1-го рівня, знижує рівень в ієрархії отриманої справедливої вартості.

Вихідні дані 2-го рівня можуть включати котиrowані ціни на аналогічні (неідентичні) активи/зобов'язання, котиrowані ціни на ідентичні або аналогічні активи або зобов'язання на неактивних ринках, ставки винагороди та криві прибутковості, спостережувані із зазвичай котиrowаними інтервалами, кредитні спреди, вихідні дані, що підтверджуються ринком (вихідні дані, що переважно виникають зі спостережуваних ринкових даних або підтверджуються ними шляхом кореляції чи іншими способами).

Під час визначення справедливої вартості нерухомості (доречно, наприклад, для розкриття інформації про справедливую вартість інвестиційної нерухомості в Примітках до фінансової звітності, якщо використовується модель обліку за первісною вартістю) як некотиrowані спостережувані дані (2-й рівень) можуть бути використані ціни за квадратний метр комерційної нерухомості в цьому регіоні [2, с. 152].

Вихідні дані 2-го рівня більшою мірою, ніж дані 1-го рівня, піддаються коригуванням, що можуть бути викликані станом чи місцезнаходженням активу, специфічними характеристиками активу/зобов'язання, ємністю й активністю ринків, на котрих спостерігаються ці вихідні дані. Будь-яке коригування вихідних даних 2-го рівня з використанням істотних для активу/зобов'язання неспостережуваних даних автоматично знижує результат оцінки до 3-го рівня ієрархії.

Як уже зазначалося вище, вихідні дані 3-го рівня – це некотировані неспостережувані дані.

Використання подібних даних за ідеологією МСФЗ 13 має бути мінімальним і доречно лише в тому випадку, якщо дані 1-го й 2-го рівнів недоступні. Проте принципи та цілі оцінки не змінюються. Джерелом таких даних стає саме підприємство, але це не звільняє від необхідності коригувань з урахуванням припущень, які були б властиві іншим учасникам ринку. Пошук припущень інших учасників ринку не є самоціллю, але вся доступна підприємству інформація про такі припущення повинна бути взята до уваги під час використання вихідних даних 3-го рівня.

Отже, під час вибору вихідних даних для оцінки справедливої вартості слід дотримуватися правила: для оцінки справедливої вартості повинні використовуватися вихідні дані, що вимагають найменшої кількості суб'єктивних коригувань [3, С. 241].

Підсумовуючи, можна зробити висновок про те, що глобальних змін в оцінці справедливої вартості не відбулося, але вимоги стали більш чіткими, систематизованими та прозорими.

Те нове, що відрізняє введений МСФЗ 13 підхід до справедливої вартості, потребує, насамперед, перегляду ринків для виявлення основних (або найвигідніших), аналізу найкращого й найбільш ефективного способу використання нефінансових активів, вибору найбільш релевантних вихідних даних і методів оцінки в рамках ринкового, доходного та витратного підходів, розширення переліку у Примітках до фінансової звітності.

Список використаних джерел

1. Голов, С. Справедлива вартість та її місце в системі оцінок бухгалтерського обліку. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2016. № 4. С. 3-18.
2. Єрофєєва, Т. А. Підходи до оцінки вартості бізнесу: проблеми їх використання. *Наукові записки. Том 68. Економічні науки*. 2007. № 68. С. 25-30.
3. Зябченкова, Г. В. Застосування справедливої оцінки основних засобів в обліку. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2012. № 2. С. 129-133.
4. Международные стандарты оценки (МСО 1-4). URL: <http://dpo-group.ru/legislation/mso-1-4> (дата звернення : 27.11.2017).
5. Міжнародний стандарт фінансової звітності 13 «Оцінка справедливої вартості». URL: <http://www.minfin.gov.ua/file/link/364291/file/IFRS13.pdf> (дата звернення : 27.11.2017).

6. Про затвердження Національного стандарту № 1 «Загальні засади оцінки майна і майнових прав» : Постанова Кабінету Міністрів України від 10.09.2003 № 1440. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1440-2003-п>. – Законодавство України (дата звернення : 27.11.2017).

Романович Людмила

студентка

Науковий керівник: к.е.н., старший викладач Прутська Т.Ю.

Вінницький національний аграрний університет

м. Вінниця

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ОЦІНКИ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ ПРОБЛЕМ

Фінансово-господарська діяльність України залежить від ефективності функціонування сфер її народного господарства. Важливе значення приділяється основним засобам як головному елементу матеріально-технічної бази підприємства. Ефективність використання основних засобів залежить від організації своєчасного одержання, надійної і досить повної обліково-економічної інформації. У цьому зв'язку зростає роль та значення організації обліку як однієї з найважливіших функцій управління.

Основні засоби визначають характер матеріально-технічної бази виробничої сфери на різних етапах її розвитку. Зростання й удосконалення засобів праці забезпечують безперервне підвищення технічної оснащеності та продуктивності праці виробничого персоналу. Знаряддя праці, які є найбільш активною частиною основних фондів, становлять матеріальну основу виробничої потужності підприємства.

Оцінка основних засобів підприємства є грошовим вираженням його вартості. Вона необхідна для правильного визначення загального обсягу основних фондів, їх динаміки, розрахунку показників господарської діяльності підприємства за певний період.

У зв'язку з тривалим функціонуванням та поступовим спрацьовуванням засобів праці, постійною зміною умов його відтворення існує кілька видів оцінки основних засобів [2, с 192].

П(С)БО 7 передбачає три види оцінок: первісна, переоцінена і ліквідаційна, визначення яких наведене у п. 4 цього стандарту [1].

Вченими досліджено, що існують певні проблеми у визначенні вартості основних засобів.

С.Ф.Покропивний має наступний підхід до оцінювання основних засобів. Основні засоби підприємства оцінюються: залежно від моменту проведення оцінки – за первісною (початковою) чи відновленою вартістю; залежно від стану основних фондів – за повною або залишковою вартістю. Первісна вартість основних засобів – це фактична його вартість на момент введення в дію чи придбання.

Відновлена вартість основних засобів – це вартість його відтворення за сучасних умов виробництва. Вона враховує ті самі витрати, що й первісна вартість, але за сучасними цінами.

Залишкова вартість основних засобів характеризує реальну його вартість, іще не перенесену на вартість виготовленої продукції. Вона є розрахунковою величиною і визначається як різниця між повною первісною (відновленою) вартістю та накопиченою на момент обчислення сумою спрацювання основних засобів [3].

Залежно від часу оцінювання, характеру і стану основних засобів розрізняють: балансову вартість основних засобів на рівні його первісної (реальної) вартості; балансову вартість основних засобів на рівні його первісної вартості [4].

Загалом, для прийняття рішень про ефективність використання основних засобів на сільськогосподарських підприємствах необхідно володіти інформацією про

- вивчення наявності, складу й динаміки надходження та використання основних засобів;
- оцінку їх технічного стану й темпів відновлення їх активної частини, технічного переозброєння, упровадження нової техніки, модернізації й заміни морально застарілих об'єктів основних засобів на рівні підприємства;
- встановлення рівня ефективності застосування основних засобів;
- характеристика екстенсивності й інтенсивності роботи найважливіших їх груп;
- виявлення впливу використання основних засобів на обсяг виробництва, собівартість продукції й інші показники.

Протягом тривалого періоду основні засоби надходять на підприємство і передаються в експлуатацію; зношуються в результаті експлуатації; піддаються ремонту, за допомогою якого відновлюються їх фізичні якості; переміщуються всередині підприємства; вибувають з підприємства внаслідок недоцільності подальшого застосування.

Зважаючи на це, питання раціональної організації обліку основних засобів є досить актуальним. Вирішення цього питання дозволить більш ефективно вирішувати задачі управління процесами збереження, руху та ефективного використання основних засобів.

Поліпшення використання основних виробничих засобів є одним із важливих напрямів підвищення ефективності виробництва. Характеристика цього процесу повинна супроводжуватись належною оцінкою. Основні вимоги

до бухгалтерського обліку (реальність, точність, простота, своєчасність, порівнянність облікових даних) передбачають правильну оцінку основних засобів [5].

Наслідком неправильної оцінки основних засобів може стати неточне обчислення сум амортизації, що призведе до неправильного визначення собівартості продукції (робіт, послуг).

Деякі вчені вважають, що оцінка основних засобів – це специфічна форма ціни, яка використовується для правильного визначення їх загальної вартості, складу та структури, величини амортизаційних відрахувань, собівартості продукції, а також прибутку й рентабельності роботи підприємства.

Тобто, для ефективного управління необоротними матеріальними активами підприємства необхідним є урегульованість питань, що стосуються їх раціонального облікового відображення їх в обліку.

Щодо політики переоцінки основних засобів, то слід наголосити, що відсутність адекватної дооцінки чи уцінки на рівні підприємства, враховуючи швидкоплинні зміни ринкового середовища, може негативно впливати на формування собівартості (наприклад, штучне її зниження) сільськогосподарської продукції та підвищення таким чином показників прибутковості діяльності.

Підсумовуючи, варто зазначити, що порівняння літературних джерел дає можливість стверджувати, що немає однозначного визначення завдань обліку та оцінки основних засобів, проте всі вони досить наближені, що основними завданнями обліку є правильне документальне оформлення та своєчасне відображення в регістрах обліку надходження, внутрішнього переміщення й вибуття об'єктів основних засобів; контроль за збереженням основних засобів, правильне обчислення та відображення в обліку сум амортизації проведення оцінки та переоцінки облікового відображення основних засобів.

Таким чином, необхідно удосконалювати теоретичні і практичні засади організації обліку основних засобів у напрямі розширення її управлінських можливостей, максимально пристосовуючи до практичних потреб суб'єктів підприємницької діяльності, що виникають у процесі прийняття управлінських рішень щодо оцінки основних засобів та ефективності їх використання.

Основними шляхами удосконалення організації обліку основних засобів є раціоналізація як кожної форми документів і регістрів обліку, так і методів, і способів збирання, обробки і узагальнення облікової інформації, адаптованих до сучасних умов.

Список використаних джерел

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» затверджений наказом Міністерства фінансів України [Чинний від 2000-27-04]. Київ : № 92 із змінами і доповненнями (Національний стандарт України).
2. Петрович Й.М., Будіщева І.О., Устінова І.Г. та ін. Економіка виробничого підприємництва : навч. посіб. ; за ред. Й.М. Петровича., випр. Київ

: Т-во «Знання», 2015. 405 с.

3. Бондар О.В. До питання оцінки основних засобів підприємства в бухгалтерському обліку. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2010. № 3. С. 23-28.

4. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський і фінансовий облік на підприємствах України : підруч. для студ. екон. спец. вищ. навч. закл. К. : А.С.К, 2012. 784 с.

5. Організація та шляхи вдосконалення обліку та контролю наявності та руху основних засобів. URL : <http://bibliofond.ru/view.aspx?id=435009> (дата звернення : 28.11.2017).

Семенишена Наталія

к.е.н., доцент

Подільський державний аграрно-технічний університет
м. Кам'янець-Подільський

РОЗВИТОК ІНСТИТУЦІЙНОЇ ОСНОВИ ОБЛІКУ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ КОНСОЛІДАЦІЇ ПРОФЕСІЇ БУХГАЛТЕРА ТА АУДИТОРА

Підписано Меморандум про консолідацію професії бухгалтера та аудитора України, організаторами якого виступили Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України та Спілка аудиторів України [1].

Діапазон причин формування й підписання такого Меморандуму досить широкий, але найбільш ємною, на нашу думку, є те, що «бухгалтерська професія сприяє здійсненню проведених в Україні реформ», оскільки і бухгалтери і аудитори забезпечують якість інформації. Офіційні основні цілі консолідації, - об'єднання навколо принципів професії з метою формування визнання на міжнародному рівні.

На нашу думку, таке об'єднання неминуче вплине і на методологію обох складових процесу. Однозначно, що відбувається зміна мислення та підходів до організації всіх без виключення інформаційних процесів макро- та мікрорівнів.

Розвиток бухгалтерського обліку здійснюється на покладених в його основу теоретичних концепціях і положеннях, в тісному зв'язку і взаємодії.

На сьогодні не піддається сумніву той факт, що формування інформації в системі бухгалтерського обліку повинне здійснюватися в напрямку міждисциплінарного синтезу наукового знання. Саме відсутність уваги до міждисциплінарних зв'язків у сучасних умовах є, на думку І.Н. Саннікової, причиною кризи теорії бухгалтерського обліку. На думку вченого, «вузькопрофесійне фрагментарне знання неспроможне діагностувати проблеми теорії бухгалтерського обліку. Більшість досліджень у професійній сфері в

якості аксіоми використовує потреби зовнішніх користувачів інформації. Водночас визначити ці реальні потреби в рамках традиційних бухгалтерських методів неможливо» [2].

В останні десятиліття панує однастайна позиція щодо необхідності адекватності процесів трансформації бухгалтерського обліку й звітності відповідно до економічної ситуації в країні, що вимагає розробки сучасної облікової парадигми й визначає переосмислення теорії й методології облікової науки.

У зв'язку з консолідацією професії бухгалтера та аудитора, на методологічному рівні необхідно розробити єдиний концептуальні засади бухгалтерського обліку, що стане основою системи бухгалтерського обліку та звітності; надавши принципам пріоритетного характеру. Зокрема, як зазначено у Меморандумі [1] «після створення єдиної професійної організації будуть розроблені спеціалізовані окремі та проміжні програми, які запропонують СРА Ukraine можливість розширити власні знання та просунутися вище в кар'єрній ієрархії, а фахові потреби таких спеціальностей, як податкові консультанти, фахівці судово-бухгалтерської експертизи, стратегічного управління та обліку в державному секторі, будуть прийняті до уваги».

В свою чергу, на регулятивному рівні необхідно прийняти основоположні нормативні документи з формування нової професії, в частині бухгалтерського обліку; розподілити і законодавчо закріпити функції і повноваження держави та цих професійних організацій. Як передбачається, «буде оновлена загальна нормативна база, яка відображатиме передовий досвід існуючих організацій, в тому числі в сфері кодексів поведінки, перевірки практичного застосування, дисциплінарних процесів і режиму ефективного публічного бухгалтерського обліку та аудиту на національному рівні на основі міжнародних професійних стандартів».

На практичному рівні необхідно створити систему реалізації і виконання якості бухгалтерської інформації. Сьогодні цей механізм не працює через відсутність зацікавленості до бухгалтерської звітності власників. А наділі, унікальне поєднання досвіду у всіх областях бухгалтерського обліку, включаючи аудит, фінансовий та управлінський облік, контроль та оподаткування задасть новий вектор інституціональності теорії і практики обліку.

Список використаних джерел

1. Меморандум о консолидации. URL : http://news.liga.net/news/economics/14863201-press_tsentr_bukhgaltery_i_auditory_memorandum_o_konsolidatsii.htm (дата звернення : 01.12.2017).
2. Санникова И.Н. Возможно ли преодолеть кризис теории бухгалтерского учета? *Международный бухгалтерский учет*. № 4(112). 2008. С. 25-29.
3. Семенишена Н.В. Інституційний підхід до формування структури облікових даних. *Актуальні проблеми аграрної економіки: теорія, практика,*

стратегія : зб. тез міжнар. наук.-практ. конф., присвяченої 45-річчю економічного факультету Подільського державного аграрно-технічного університету (Кам'янець-Подільський, 12-13 жовтня 2017 року). Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2017. С. 250-253.

Сидорак Надія

аспірант

Науковий керівник: к.е.н, доцент Кондрюк Л.В.

Подільський державний аграрно-технічний університет
м. Кам'янець-Подільський

GPS НАВІГАТОРИ ЯК ОБ'ЄКТ ВІДОБРАЖЕННЯ В СИСТЕМІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

У ринковій економіці, яка підштовхує підприємства до запровадження сучасних новітніх технологій ефективності використання та обліку основних засобів, збільшуються можливості до використання нових механізмів.

Важливими актами є Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» [2] і Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів [3], які визначають методику формування в бухгалтерському обліку інформації про основні засоби, інші необоротні матеріальні активи та незавершені капітальні інвестиції, та порядок розкриття інформацію у фінансовій звітності.

Тому, відповідно до нормативних зазначених документів, «Основні засоби» - матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання їх у процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік) [2; 3].

Відповідно до ст. 14.1.138 ПКУ, «основні засоби - матеріальні активи, у тому числі запаси корисних копалин наданих у користування ділянок надр (крім вартості землі, незавершених капітальних інвестицій, автомобільних доріг загального користування, бібліотечних і архівних фондів, матеріальних активів, вартість яких не перевищує 6000 гривень, невиробничих основних засобів і нематеріальних активів), що призначаються платником податку для використання у господарській діяльності платника податку, вартість яких перевищує 6000 гривень і поступово зменшується у зв'язку з фізичним або

моральним зносом та очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких з дати введення в експлуатацію становить понад один рік (або операційний цикл, якщо він довший за рік [1].

На сьогоднішній день в агрохолдингах для впровадження сучасних технологій установлюють засоби відстеження GPS – навігатор, який є не просто бажанням, але й потребою економічно обґрунтованою.

Супутникова система навігації - комплексна електронно-технічна система, що складається з сукупності наземного та космічного обладнання, та призначена для позиціонування (визначення місцезнаходження у географічній системі координат), точного часу, а також параметрів руху (швидкості та напрямку руху тощо) [4].

Встановивши GPS навігатор для сільського господарства і гідравлічний автопілот на техніку, можливо повністю автоматизувати роботу трактора. У цьому випадку навігатор буде повністю контролювати роботу трактора.

Навігація в сільському господарстві дозволяють вирішити наступні завдання: знизити витрати на обслуговування і використання сільськогосподарської техніки; підвищити швидкість та якість виконуваних робіт; знизити початкову вартість виробленої продукції.

Крім того, застосування GPS навігатора дозволяє вести облік і контролювати витрати на ПММ, а саме:

1. Контролювати пробіг, траєкторію маршруту для запобігання лівих рейсів і зниження кількості неправильної інформації в шляхових листах

2. Точний підрахунок ПММ, місце розміщення та дозаправок

Докладний звіт:

1. Маршрутний лист. Звіт показує рух по заданому маршруту.

2. Витрата палива. Звіт показує витрата пального в баці, а також кількість заправок і зливів.

3. Тривожні повідомлення. Звіт показує тривожні події в разі порушення швидкісного режиму [5].

На даний час немає єдиного підходу щодо відображення означеного об'єкту бухгалтерського обліку.

Бухгалтерам бюджетної сфери рекомендують щоб в обліку установи GPS-навігатор слід обліковувати як окремий об'єкт необоротних активів. Залежно від вартості, його слід оприбуткувати: або на субрахунку 106 «Інструменти, прилади та інвентар» (якщо вартість перевищить 6000 грн). Придбання таких приладів проводьте за КЕКВ 3110 «Придбання обладнання і предметів довгострокового користування» або на субрахунку 113 «Малоцінні необоротні матеріальні активи» (якщо вартість не перевищить 6000 грн). Придбання таких приладів проводьте за КЕКВ 2210 «Предмети, матеріали, обладнання та інвентар». Напевне, на сьогодні це найбільш поширений варіант [6].

Інші узагальнюють поняттям «бортове телеметричне обладнання» (БТО) встановлені радіотермінали, GPS-датчики, навігатори і розглядають можливі варіанти його відображення. Вартість обладнання незначна, строк його

експлуатації понад один рік, тому до МШП відносити недоречно.

Панус позиція щодо капіталізації витрат на придбання БТО та його установку і віднесення їх на збільшення первісної вартості транспортного засобу.

На думку податкових органів, такий варіант є прийнятним для відображення установки датчиків у податковому обліку. Проте, для правильної класифікації об'єктів у податковому обліку, в першу чергу, необхідно правильно відобразити об'єкт БТО в бухгалтерському обліку.

Правила П(С)БО 7 «Основні засоби» (п. 14) дозволяють збільшити первісну вартість об'єкта основних засобів на суму витрат, пов'язаних із його поліпшенням. Але придбання та установка БТО не змінюють паспортних характеристик транспортних засобів, тому говорити про поліпшення об'єкта немає підстав.

Тим паче, що БТО – це конструктивно окремий об'єкт, призначений для виконання певних самостійних функцій (скоріше його можна розглядати як засіб контролю за роботою водіїв). БТО може бути встановлено на будь-який об'єкт на розсуд підприємства (сьогодні на один автомобіль, через тиждень зняли – поставили на інший).

БТО – це окремий об'єкт, строк експлуатації якого понад один рік. Від його використання підприємство отримує прямі вигоди у вигляді контролю над своїми витратами. Така класифікація об'єкта повністю відповідає нормам національних стандартів щодо визнання необоротних активів. А ось до якої групи необоротних активів віднести БТО – залежить від облікової політики підприємства [7].

Отже, питання застосування та відображення в обліку GPS навігаторів набуває все більшої актуальності та подальших досліджень як об'єкту бухгалтерського обліку.

Список використаних джерел

1. Податковий кодекс України. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення : 21.11.2017)
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» затверджений Міністерством фінансів України № 92 від 27.04.2000р. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00> (дата звернення : 21.11.2017)
3. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів, затверджені Міністерством фінансів України від 23 січня 2015 року N 11. URL : <https://buhgalter.com.ua/zakonodavstvo/metod-recomendacii-buhobliku-subektiv-derjavnogo-sektoru/metodichni-rekomendatsiyi-z-bo-osnovnih-zasobiv/>
4. Тверезовська Н. Т. Інформаційні технології в агрономії : навч. посіб. Київ : «Центр учбової літератури», 2013. 282с.
5. Інтернет магазин GPS-GROUP. URL : <https://gps-group.com.ua/ua/gps-navigatsiya-dlya-silskogo-gospodarstva.html> (дата звернення : 21.11.2017)
6. Обліковуємо GPS-пристрої. URL :

<https://buhbudget.com.ua/ua/journal/buhbudget/article/753> (дата звернення : 15.11.2017)

7. Установили GPS на авто: облік у запитаннях і відповідях. URL : <https://uteka.ua/ua/publication/Ustanovili-GPS-na-avto-uchet-v-voprosax-i-otveta> (дата звернення : 21.11.2017)

Стемковська Ірина

старший викладач

ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут»

м. Бережани

ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ТРАКТУВАННЯ ПОНЯТТЯ «СОБІВАРТІСТЬ»

Собівартість продукції характеризує ефективність всього процесу виробництва на підприємстві, оскільки в ній відображають: рівень організації виробничого процесу; технічний рівень; продуктивність праці та інше.

Як економічна категорія «собівартість» з'явилась у 1912 році у працях А.П. Рудановського, М.П. Тер Давидова і М. Ф. Фон Дітмара. До цього використовували терміни: «своя вартість», «загальна вартість», «власна вартість», «вартість виробництва», «фабрична вартість», «вартість», «дійсна вартість», «продуктивна вартість», «заводська вартість», «фактична вартість», «повна ціна», «істина ціна». Проведений перелік показує, як довго і як важко відбувався пошук потрібного визначення.

В економічній літературі досліджували поняття «собівартість» багато відомих вчених. Основні визначення цього терміну наведено у табл. 1.

Таблиця 1

Підходи до трактування поняття «собівартість»*

Автор	Визначення
Бутинець Ф.Ф. [1]	Собівартість продукції – виражені в грошовій формі поточні витрати підприємства на виробництво та збут товарів, робіт, послуг.
Войтенко Т. [2]	Собівартість формується безпосередньо на підприємстві і відображає індивідуальні витрати та умови виробництва, конкретні результати господарювання даного виробничого підприємства.
Голов С.Ф. [3]	Собівартість об'єкта витрат визначається за допомогою системи виробничого обліку.
М'якота В. [4]	Собівартість продукції – це один з головних економічних показників діяльності промислового підприємства і виражає в грошовій формі всі затрати підприємства, пов'язані з виробництвом і реалізацією продукції.

Продовження табл. 1

Нападовська Л. [5]	У собівартості продукції втілені всі затрати на виробництво і реалізацію продукції, тому вона показує, наскільки ефективно на підприємстві використовують всі види ресурсів.
Панасюк В.М. [6]	Собівартість продукції – центральний об’єкт управління і якісний показник, який характеризує ефективність діяльності підприємства.
Сопко В.В. [7]	Собівартість – це грошовий вираз суми витрат на виробництво конкретного продукту.
Степаненко С.В. [8]	Собівартість – це один з основних показників роботи підприємства, що використовують для визначення потреби в обігових коштах, планування прибутку, визначення економічної ефективності окремих організаційно-технічних заходів і виробництва загалом, для внутрішньозаводського планування; а також для формування цін.

**Складено автором на основі вивчених літературних джерел*

Аналіз літературних джерел свідчить про розходження думок щодо трактування поняття «собівартість» науковцями.

З наведених визначень можна зробити узагальнення, що собівартість – це якісний показник ефективності виробництва та його управління, що визначає суму понесених витрат у грошовій формі на виготовлення і реалізацію продукції.

Поняття собівартості продукції базується на двох положеннях:

- це затрати на виробництво продукції, здійснювані на підприємстві;
- всі затрати, що містяться у собівартості, виражені в одній, загальній для всіх формі.

Перша характеристика служить для чіткого обстеження кола затрат, що містяться у собівартості продукції. Друга характеристика спричинена тим, що затрати на виробництво продукції здійснюються в багатьох формах.

Собівартість поняття більш містке, ніж витрати, оскільки при її обчисленні застосовується окремий підхід до кожної виробничої одиниці, а не просто математичний підрахунок частки понесених витрат на одиницю продукції. Собівартість повинна відображати сукупність витрат, здійснених для досягнення конкретних цілей, що, в свою чергу, дозволяє визначити ефективність здійснених витрат.

Як зазначає проф. В.Ф. Палій, «собівартість продукту чи процесу – це локалізація витрат, які відносяться до виробництва даного продукту чи виконання даного процесу» [9, с. 451]. Собівартість не лише забезпечує відтворення витрачених ресурсів в процесах господарської діяльності, але й бере участь у ньому.

Отже, підсумовуючи, можна зробити висновок, що собівартість продукції – це грошовий еквівалент, сплачений за товари та послуги, які повинні принести поточні чи майбутні вигоди для організації. Собівартість продукції відображає рівень витрат підприємства на її виробництво та комплексно характеризує ефективність використання ним усіх ресурсів, організаційний та технічний рівень виробничого процесу, рівень продуктивності праці.

Список використаних джерел

1. Бутинець Ф. Ф. Витрати виробництва та їх класифікація для потреб управління. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. Серія: Бухгалтерський облік, контроль і аналіз.* 2012. № 1 (22). С. 11-18.
2. Войтенко Т. Калькулювання собівартості продукції (послуг), її значення в сучасних умовах та необхідність пошуку шляхів її зниження. URL : http://www.nbuv.gov.ua /portal/soc_gum/ppei/2010_25/burba.pdf (дата звернення : 15.11.2017).
3. Голов С. Ф., Костюченко В. М. Бухгалтерський облік та фінансова звітність за міжнародними стандартами : навч. посіб. Київ : Лібра, 2011. 768 с.
4. М'якота В. Облік витрат операційної діяльності на підприємствах в умовах глобалізації економіки України. URL : http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Nznuoa/ekonomika/2010_13/18.pdf (дата звернення : 15.11.2017).
5. Нападовська Л. В. Управлінський облік : підручник. Київ : Вид-во КНТЕУ, 2010. 648 с.
6. Панасюк В. М. Витрати виробництва: управлінський аспект : монографія. Тернопіль : Астон, 2012. 288 с.
7. Сопко В. В., Завгородній В. П. Організація бухгалтерського обліку, економічного контролю та аналізу : підручник. Київ : КНЕУ, 2006. 412 с.
8. Мазуркевич Н. В., Бойко С. В Проблеми дефініцій калькуляції та калькулювання. Вісник Житомирського інженерно-технологічного інституту. Серія: Економічні науки. 2012. № 18. С. 58-64.
9. Білуха М. Т. Проблеми обліку виробничих витрат і калькулювання собівартості продукції. *Бухгалтерський облік і аудит.* 2014. № 4. С. 499-453.

Таранік Тетяна

студентка

Науковий керівник: к.е.н., доцент, Цятковська Олена

ДВНЗ «Київський національний економічний

університет імені Вадима Гетьмана»

м. Київ

ПОРЯДОК СКЛАДАННЯ ТА ПОДАННЯ КОШТОРИСУ СУБ'ЄКТАМИ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ

Бюджетне фінансування – це безповоротне та безоплатне надання коштів з державного та місцевих бюджетів на виконання загальнодержавних функцій та забезпечення діяльності бюджетних установ та організацій. Варто відмітити, що організації, що функціонують на правах державної чи комунальної форми власності, отримують асигнування лише з одного бюджету. Ці асигнування здійснюються у відповідності до кошторисних призначень. Тобто кошторис є основним інструментом, який забезпечує функціонування бюджетних установ. З цим документом має справу абсолютно кожна бюджетна установа.

У науковій літературі існує безліч визначень кошторису. О.В. Артюх, В.Ф. Максимова, Т.В. Черкашина дають визначення кошторису бюджетної установи, як планового документа, який підтверджує повноваження по отриманню доходів і здійсненню витрат, який визначає обсяг і напрям коштів для виконання своїх функцій і цілей на рік відповідно до бюджетних призначень. Саме таке визначення і затверджене Законом України «Про Державний бюджет» у Порядку №228. П.Й. Атамас визначає кошторис витрат, як основний плановий і фінансовий документ, який визначає обсяги, цільові напрями та поквартальний розподіл коштів, що виділяються з бюджету на утримання установи. Усі представлені визначення дещо відрізняються, але всіх їх об'єднує те, що це плановий документ, який містить відповідні статті і суми доходів та витрат коштів на утримання бюджетних установ та підприємств, що знаходяться у державній власності.

Кошторис доходів і видатків складається бюджетними установами на один календарний рік і затверджується керівниками вищих організацій не пізніше ніж через місяць після затвердження відповідного бюджету, з якого відбуватимуться асигнування протягом певного періоду. Кошторис бюджетних установ складається у двох примірниках: один для самої установи, що отримуватиме бюджетні асигнування, а другий для вищої організації, яка затверджує кошторис.

Міністерство фінансів України або ж місцеві фінансові органи надають головним розпорядникам бюджетних коштів дані про граничні обсяги видатків загального фонду відповідного бюджету на наступний рік. В основі цих даних лежать планові доходи державного і місцевих бюджетів на наступний рік. Крім того головні розпорядники бюджетних коштів надаються необхідні

інструктивні матеріали для формування бюджетних запитів. Сама форма кошторису затверджується Міністерством фінансів України. Структура кошторису має дві частини: дохідну і видаткову.

У дохідну частину входять асигнування загального і спеціального фондів. Асигнуваннями загального фонду є надходження із загального фонду бюджету на здійснення видатків, які покривають виконання основних функцій установи. Асигнування спеціального фонду це надходження зі спеціального фонду бюджету для видатків на певну, конкретну мету бюджетної установи.

Складання дохідної частини кошторису відбувається на основі індивідуальних розрахунків доходів. Обсяг доходів розраховується на основі обсягів запланованих платних послуг та інших розрахункових показників (площа приміщень, вартість обладнання, що здається в оренду; кількість місць у гуртожитках; кількість відвідувань музеїв, виставок тощо) і розмір плати з розрахунку на одиницю показника, що повинен враховувати чинне законодавство з ціноутворення. Відповідно до цих даних і визначається сума доходів на відповідний період з кожного джерела їх утворення з поквартальним розподілом та врахуванням конкретних умов роботи установи.

Видаткова частина кошторису складається із загальної суми витрат установи відповідно до статей бюджетної класифікації (оплата праці, продукти харчування, оренда, оплата електроенергії), у тому числі витрат за рахунок бюджетних асигнувань і спеціальних коштів. У кошторисі видатки бюджетних установ розмежовуються за економічним змістом на поточні та капітальні видатки.

Відповідно до Інструкції щодо застосування економічної класифікації видатків бюджету, поточні видатки – це видатки, які спрямовуються на виконання бюджетних програм та забезпечення поточного функціонування бюджетних установ (проведення досліджень, надання поточних трансфертів). Капітальні видатки – це видатки, які спрямовуються на придбання основного капіталу, а саме обладнання і предметів довгострокового користування необоротними активами (земля, нематеріальні активи, на будівництво). Усі видатки з кошторису мають бути обґрунтовані відповідним кодом економічної класифікації (КЕКВ).

Перевищення доходів над видатками, або навпаки, в кошторисі, не планується. Видатки можуть перевищувати доходи лише у разі отримання прибутку від своєї діяльності, що залишається у розпорядженні установи і може бути спрямоване на покриття такого перевищення видатків над доходами (бюджетними асигнуваннями).

Отже, кошторис доходів і видатків бюджетних установ являє собою документ, що визначає загальний обсяг надходжень і видатків бюджетних установ. Кошторис, як основний документ бюджетних установ, забезпечує виконання таких функцій, як організаційна та контрольна. Перша функція полягає в тому, що бюджетні установи мають дотримуватись регламентованих норм видатків та витрат. Контрольна функція допомагає вищим органам

державної влади контролювати цільове використання бюджетних коштів. Тому кошторис являється основним інструментом забезпечення діяльності та розвитку бюджетних установ.

Туховська Ольга
студентка магістеріуму
Семенишена Наталія

к.е.н., доцент

Подільський державний аграрно-технічний університет
м. Кам'янець-Подільський

ОБЛІК У ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВАХ : ОСОБЛИВОСТІ

Важливим сегментом ринку сільськогосподарського виробництва є селянські (фермерські) господарства (далі – СФГ). Крім того, їх можна з впевненістю віднести до суб'єктів малого бізнесу, тому що їх розмір відповідно до законодавства обмежений кількістю членів селянського (фермерського) господарства.

СФГ, поряд з іншими сільськогосподарськими підприємствами, становлять основну ланку єдиного агропромислового комплексу. Основу їхньої господарської діяльності складають самостійне формування і організація структури виробництва продукції (робіт, послуг), використання селянином (фермером) результатів своєї праці і ін.

СФГ самостійно визначає напрямок і вид своєї діяльності, порядок використання і продажу продукції на договірній основі покупцям.

Правові, економічні та соціальні основи розвитку малого підприємництва на селі визначаються Законом України «Про фермерське господарство» від 19.06.2003 № 973-IV (в редакції від 01.05.2016 р.).

Згідно з ч. 1 ст. 1 Закону України «Про фермерське господарство», фермерське господарство (далі – ФГ) є формою підприємницької діяльності громадян, які виявили бажання виробляти товарну сільськогосподарську продукцію, здійснювати її переробку та реалізацію з метою отримання прибутку на земельних ділянках, наданих їм у власність та/або користування, у тому числі в оренду, для ведення фермерського господарства, товарного сільськогосподарського виробництва, особистого селянського господарства, відповідно до закону. Таким чином, можна виділити чотири форми ФГ: ФГ –

юридична особа, сімейне ФГ – юридична особа, ФГ – фізична особа-підприємець, сімейне ФГ – фізична особа-підприємець.

Зміни в Законі дають підстави вважати, що впроваджуються сімейні ФГ та їм пропонується самоорганізуватися на основі ФОПа – фізичної особи-підприємця, яким оформляється один із членів господарства.

Якщо фермерське господарство створене у формі юридичної особи, то на нього поширюються вимоги щодо обов'язкового ведення бухгалтерського обліку.

Ведення бухгалтерського обліку у селянських (фермерських) господарствах має свої особливості і його важливість, на думку М.Я.Дем'яненко [2], полягає в тому, що він обслуговує інтереси господаря, надаючи інформацію для управління, аналізу, контролю та регулювання виробництва. Доцільність обліку в фермерському господарстві зумовлена тим, що господарська діяльність в системі обліку розкривається різносторонньо: з однієї сторони розкриває зміни господарських засобів в кількісно-натуральному виразі, а з іншої-стан та зміни господарських засобів за ознакою права власності [3].

Бухгалтерський облік у фермерському господарстві веде голова господарства (власник) або за його дорученням один з членів сім'ї чи на договірних засадах фахівець (на правах приватного підприємця) або спеціалізована фірма.

Для фермерського господарства властиве здійснення окремих специфічних господарських операцій: засновники такого господарства здебільшого вносять до складеного капіталу не майно, а лише права користування ним; членам господарства виплачується не заробітна плата, а певна частка з отриманого господарством доходу. Зазначені операції потребують коректного відображення в бухгалтерському обліку. Підставою для відображення в обліку господарських операцій є первинні документи, складені відповідно до діючих вимог.

Бухгалтерський облік у СФГ може вестися за однією з таких форм:

- проста форма обліку (без використання подвійного запису) може застосовуватись господарствами, в яких працюють власник (голова) та члени його родини (без залучення найманих працівників);

- спрощена форма обліку пропонується для застосування СФГ із середньообліковою чисельністю працюючих за звітний період до 10 осіб включно (крім членів сім'ї) і річний дохід від будь-якої діяльності не перевищує суму, еквівалентну 2 млн євро;

- господарства, які відповідають статусу малих підприємств (із середньообліковою чисельністю працівників за звітний період від 10 до 50 осіб та річний дохід від будь-якої діяльності не перевищує суму, еквівалентну 10 млн. євро), ведуть облік за спрощеним Планом рахунків бухгалтерського обліку для суб'єктів малого підприємництва, та складають фінансову звітність згідно з вимогами П(С)БО 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва».

Таким господарствам пропонується вести облік за формою Журнал-Головна з використанням методу подвійного запису;

— всі інші СФГ ведуть облік за планом рахунків бухгалтерського обліку великих підприємств і організацій виробничої сфери, затвердженим наказом МФУ від 30.11.99 р. № 291, для чого можуть застосовувати різні форми обліку.

Особливості ведення обліку СФГ на сьогодні корелюють з внесеними змінами у законодавство.

Так, у п. 1.3 Методрекомендацій № 189 [4] зазначено, що після реєстрації фермерського господарства потрібно скласти опис майна, яке воно використовуватиме у своїй діяльності. На сьогодні цього робити не потрібно. У разі коли фермерське господарство є юридичною особою, воно працює на підставі статуту, у якому визначено порядок внесення майна до складеного капіталу такого господарства. Причому може вноситися як саме майно з передачею права власності на нього, так і права використання майна.

Окрім того, щодо вибору форми обліку з вищезазначених, рекомендованих законодавством, слід відзначити, що на сьогодні переважна кількість підприємств ведуть облік із застосуванням спеціалізованих бухгалтерських комп'ютерних програм, тому згадувати про журнально-ордерну та навіть просту чи спрощену паперові форми неактуально.

Щодо малих підприємств, то критерії та особливості спрощеного обліку для них встановлено Законом про бухоблік і ПБО 25, а не Методрекомендаціями.

Якщо фермерське господарство — юридична особа є платником єдиного податку третьої групи та/або відповідає критеріям мікропідприємництва, воно подає спрощений фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва у складі форм № 1-мс і № 2-мс. Якщо ж таке господарство відповідає критеріям малого підприємництва, воно подає фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва у складі форм № 1-м і № 2-м. Фермерське господарство, яке не відповідає вищезазначеним критеріям малого підприємництва, вважається звичайним підприємством, складає повний комплект фінансової звітності, застосовує план рахунків і не застосовує норми ПБО 25.

Підприємства, які мають право ведення спрощеного обліку доходів і витрат та не зареєстровані платниками ПДВ, можуть узагальнювати інформацію в регістрах бухгалтерського обліку без застосування подвійного запису. Тобто ця норма стосується платників єдиного податку третьої групи, які не є платниками ПДВ (ставка податку 5 %). Отже, якщо фермерське господарство є платником єдиного податку за ставкою 5 % і не веде облік в комп'ютерній бухгалтерській програмі, воно може обрати просту форму обліку.

Державна підтримка фермерських господарств регламентується розділом III Закону України від 19.06.2003 р. № 973-IV «Про фермерське господарство».

Облік бюджетного фінансування має основним завданням забезпечення своєчасного надходження коштів до отримувачів, вчасне фінансування

видатків, забезпечення цільового використання коштів бюджету, ефективне їх використання за призначенням, тому неабияке значення має забезпечення чіткої організації бухгалтерського обліку та звітності у сфері використання бюджетних коштів [4].

Отже, незважаючи на напрацювання, окремі питання обліку СФГ залишаються невирішеними. Подальшого дослідження потребують питання щодо впровадження тієї чи іншої форми обліку, удосконалення окремих форм первинного обліку, інституційне забезпечення обліку бюджетного фінансування та посилення контролю.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про фермерське господарство» : за станом на 01.05.2016 р. / Верховна Рада України. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/973-15> (дата звернення : 01.12.2017).
2. Облік у селянському (фермерському) господарстві ; за ред М.Я. Дем'яненко. – Київ : ІАЕ, 2001. – 403 с.
3. Сторожук Т. М. Організація обліку в фермерських господарствах. URL : <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=708>
4. Методичні рекомендації з організації і ведення бухгалтерського обліку в селянських (фермерських) господарствах: Наказ Мінагрополітики від 02.07.2001 року № 189. URL : <http://zakon.nau.ua/doc/?code=v0189555-01>.
5. Радченко О.Д., Семенишена Н.В. Інституції сфери обліку бюджетного фінансування сільського господарства Організаційно-правові форми агропромислових формувань: стан, перспективи та вплив на розвиток сільських територій : збірник наукових праць : спец. випуск. Київ : КНЕУ, 2011. С. 758-766. URL : <http://wiki.kneu.kiev.ua/bitstream/2010/1205/1/Semenyshena.pdf>

Цятковська Олена

к.е.н., доцент

Безбах Дар'я

студентка

ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

м. Київ

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ВНЕСЕНОГО КАПІТАЛУ У БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ

З набуттям чинності низки нормативних актів у сфері регулювання бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності з'явилися нові дефініції, а саме: «внесений капітал» та «цільове фінансування». Визначення поняття «внесений капітал» не містить жодне НП(С)БОДС. Не визначає його і НП(С)БОДС 101 «Подання фінансової звітності», хоча форма № 1-дс «Баланс» (додаток 1 до цього стандарту) містить показник із такою назвою (ряд. 1400 Пасиву).

Варто відмітити, що таке визначення все таки є, хоча й не в стандартах, а в Порядку заповнення форм фінансової звітності в державному секторі, затверджені наказом Мінфіну від 28.02.17 р. № 307.

Внесений капітал – це капітал розпорядників бюджетних коштів, сформований за відповідними рішеннями органів управління. З даного визначення, під органами управління розуміються саме вищезгадані вповноважені органи місцевого та державного рівня. Адже згідно з нормами Господарського кодексу України ніхто інший не може ухвалювати рішення щодо формування капіталу установи. Ці нюанси матимуть значення для бухгалтерських проведення у разі ухвалення тих чи інших рішень зазначеними органами управління.

Для обліку й узагальнення інформації про наявність та рух капіталу розпорядників бюджетних коштів та державних цільових фондів, сформованих за відповідними рішеннями органів управління призначено рахунок 51 «Внесений капітал».

За кредитом рахунку відображається збільшення внесеного капіталу, **за дебетом** — його зменшення (вилучення) та віднесення до накопичених фінансових результатів вартості необоротних активів при їх списанні, на суму яких у попередніх звітних періодах було збільшено капітал.

Зменшення капіталу відображається внаслідок операцій з вилучення активів за рішенням органу управління, а також віднесення до накопичених фінансових результатів вартості необоротних активів при їх списанні, на суму яких в попередніх звітних періодах було збільшено капітал.

На субрахунку 5111 «Внесений капітал розпорядникам бюджетних коштів» ведеться облік формування капіталу розпорядників бюджетних коштів.

Збільшення капіталу відображається внаслідок оприбуткування активів, закріплених на праві оперативного управління за розпорядником бюджетних коштів за рішеннями органу управління, на суму цільового фінансування на створення (придбання) необоротних активів, виділеного з відповідного бюджету [1].

Продовжуючи аналіз опису субрахунка 5111, доцільно виокремити ще одну особливість, а саме те, що за кредитом цього субрахунка відображається сума цільового фінансування на створення (придбання) необоротних активів, виділеного з відповідного бюджету. У Порядку № 307 вона визначена як бюджетні асигнування капітального характеру, хоча збільшення внесеного капіталу може і бути за рахунок поточних видатків, шляхом вилучення з отриманих асигнувань, які спрямовуються на придбання малоцінних необоротних матеріальних активів.

Напевне, передбачається приєднання цільового фінансування на створення (придбання) необоротних активів до вже закріплених раніше тих же необоротних активів. З кожним таким приєднанням розмір внесеного капіталу збільшується. Таким чином, усі необоротні активи, придбані установою за операціями загального фонду, становлять його внесений капітал. Звернімо увагу, що у складі внесеного капіталу враховано первісну вартість необоротних матеріальних активів.

Тому логічно припустити, що внесений капітал бюджетної установи — це закріплені за нею на праві оперативного управління та отримані шляхом цільового бюджетного фінансування необоротні активи, визначені в НП(С)БОДС 121 «Основні засоби» та 122 «Нематеріальні активи».

Отже, виходячи з вищенаведених норм законодавчих документів, сама процедура закріплення майна на початку діяльності установи по суті є забезпечення установи статутним капіталом, наданим за рахунок коштів місцевого чи державного бюджету. Для установи це безоплатні надходження, і асигнування для придбання такого майна в кошторисі установи не передбачаються.

Таким чином, внесений (статутний) капітал розпорядникам бюджетних коштів формується як ресурс для придбання об'єктів НМА та відображає їх первісну вартість. Його розмір може змінюватися на величину цільового фінансування на придбання та поліпшення НМА у вигляді бюджетних асигнувань капітального характеру, безплатного приймання-передачі таких об'єктів за внутрішніми операціями в межах органу управління, при виявленні надлишків НМА, що придатні до експлуатації.

Чухра Катерина

студентка

Науковий керівник: к.е.н., доцент, Цятковська Олена

ДВНЗ «Київський національний економічний

університет імені Вадима Гетьмана»

м. Київ

БЛАГОДІЙНІ ВНЕСКИ ЯК ОБ'ЄКТИ ОБЛІКУ В ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ

Благодійні внески - це благодійні (добровільні) внески й пожертви від юридичних і фізичних осіб. Благодійником же може бути дієздатна фізична чи юридична особа (у т. ч. благодійна організація), яка добровільно здійснює один чи кілька видів благодійної діяльності.

Бюджетні установи, які отримують благодійні внески повинні належати до сфер благодійної діяльності таких як : освіта, охорона здоров'я, соціальний захист, соціальне забезпечення, соціальні послуги; культура та мистецтво, охорона культурної спадщини, наука і наукові дослідження, спорт і фізична культура.

Благодійні внески можуть надаватися благодійниками набувачам у грошовій формі для потреб їх фінансування за напрямами видатків, визначеними благодійником, а також як товари, роботи, послуги. Якщо благодійником конкретні цілі використання коштів не визначено, шляхи спрямування, благодійного внеску визначаються керівником установи, закладу, тільки на потреби основної діяльності.

Отримані благодійні грошові внески в розумінні Бюджетного кодексу України є бюджетними коштами, а власні надходження бюджетних установ є складовою спецфонду державного та місцевих бюджетів. Тому в разі надходження благодійних грошових внесків на спеціальний реєстраційний рахунок (у разі потреби) вносять зміни до спецфонду кошторису в частині збільшення дохідної частини та визначають, на які цілі й за якими КЕКВ такі кошти витратяться.

Благодійні (добровільні) внески дозволено спрямовувати на виплату зарплати працівникам установ і закладів освіти, охорони здоров'я, соціального захисту, культури, науки, спорту та фізичного виховання (у випадку якщо благодійник визначив такий напрям їх спрямування).

У разі надання благодійних грошових внесків фізична особа – благодійник може написати заяву керівнику установи з проханням прийняти благодійні внески та вказати напрями їх спрямування. Також у документах на перерахування коштів указують їхнє призначення, тобто з якою метою їх надають.

Благодійник може внести грошовий внесок безпосередньо на спеціальний реєстраційний рахунок через банківську установу, оформивши заяву на переказ

готівки за формою, затвердженою додатком 8 до Інструкції № 174. У реквізиті «Призначення платежу» заяви можна вказати, наприклад: «на матеріально-технічне забезпечення», або «на придбання господарських і канцелярських матеріалів», або «на придбання літератури для бібліотеки». Факт внесення коштів на спеціальний реєстраційний рахунок підтверджує видана квитанція.

Благодійні внески можна внести в касу установи з оформленням прибутковим касовим ордером, дотримуючись вимог Положення № 637. Пацієнти лікарень, батьки учнів часто використовують цей варіант. Цілі, для яких призначено кошти, вони можуть указати в заяві, яка й буде підставою для прийняття коштів у касу. Благодійнику видають квитанцію до прибуткового касового ордера, засвідчену відбитком печатки за підписом головного бухгалтера.

Кошти, які отримують бюджетні установи від фізичних і юридичних осіб на виконання цільових заходів, тобто благодійні внески належать до доходів від необмінних операцій.

Згідно з п. 3.4 НП(С)БОДС 124 «Доходи» дохід від необмінних операцій визнається одночасно з отриманням активів, тобто дохід визнають за фактом зарахування благодійних внесків на спеціальний реєстраційний рахунок (чи внесення готівки в касу). Визнають доходи від таких операцій через субрахунок 7511 «Доходи за необмінними операціями». А за умови безоплатної передачі активів, а саме благодійних внесків бюджетна установа відповідно до НП(С)БОДС 135 «Витрати» визнає витрати за необмінними операціями. Витрати за необмінними операціями визнаються одночасно з вибуттям активів і відображаються на рахунку 8511 «Витрати за необмінними операціями».

Якщо благодійні внески отримано й зараховано на спеціальний реєстраційний рахунок, визначено напрями витрачання, а також внесено (у разі потреби) зміни до кошторису, то кошти можна використати для організації основної діяльності.

А з 1 січня 2017 р. відповідно до Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі витрати визнають та відображають на рахунках бухгалтерського обліку залежно від того, з якою метою та на що використано отримані благодійні внески. Для повного та достовірного відображення інформації про витрачання доходів від необмінних операцій на витрати за обмінними операціями суб'єкти державного сектора відкривають аналітичні рахунки, щоб мати інформацію про цільову спрямованість отриманих благодійних внесків.

Основні бухгалтерські проводки з обліку благодійних внесків:

1. Зараховано на спеціальний реєстраційний рахунок благодійні внески: Дебет 2313 Кредит 7511;
2. Безоплатно отримані нематеріальні активи: Дебет 12 К-т 7511;
3. Оплачено за рахунок благодійних внесків придбання МШП: Дебет 2113 Кредит 2313;
4. Списано МШП, що був придбаний за рахунок благодійного внеску:

Дебет 8013 Кредит 1812.

Отже, за рахунок благодійних внесків (залежно від указаних напрямів їх витрачання) можна придбати обладнання, господарські товари, оплатити послуги, необхідні для основної діяльності установи.

Шинкар Юлія

студентка

Науковий керівник: к.е.н., доцент, Цятковська Олена

ДВНЗ «Київський національний економічний

університет імені Вадима Гетьмана»

м. Київ

ОСНОВНІ АСПЕКТИ ВІДОБРАЖЕННЯ В БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ ТА ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ ФІНАНСОВОГО РЕЗУЛЬТАТУ

Реформування бухгалтерського обліку суб'єктів державного сектору здійснюється відповідно до реформування системи управління державними фінансами. В результаті реформування та стандартизації бухгалтерського обліку та фінансової звітності було напрацьовано та запроваджено низку нормативно-правових документів з бухгалтерського обліку. Підтвердження цьому є те, що з 01.01.2017 р. набрали чинності нові НП(С)БОДС, у тому числі й ті, які визначають порядок подання фінансової звітності.

Варто відзначити, що з 1 січня 2017 року для бюджетних установ порядок складання і подання звітності визначається такими документами: фінансової звітності — НП(С)БО 101 та наказом № 307, яким затверджений Порядок заповнення форм фінансової звітності в державному секторі, а також внесені зміни в НП(С)БО 101; бюджетної звітності – Порядком № 44. Крім того, при складанні фінансової і бюджетної звітності слід керуватися діючими НП(С)БО, Методрекомендаціями № 11, Планом рахунків № 1203 і Типовою кореспонденцією.

Відповідно до основних положень НП(С)БОДС 101 суб'єкти державного сектору в кінці звітного періоду визначають фінансові результати. У Балансі (форма № 1-дс) та Звіті про фінансові результати (форма № 2-дс) відображається результат виконання кошторису, який є фінансовим результатом бюджетної установи за звітний період. Порядок складання форм фінансової звітності в державному секторі затверджено постановою КМУ від 28.02.17 р. № 307.

Доцільно відмітити, що усі доходи, отримані на виконання кошторису, а також усі фактичні видатки та витрати розпорядників бюджетних коштів, проведені у звітному році, підсумковими оборотами в кінці звітного періоду списуються на результат виконання кошторису. Отже, ідеться про виведення фінансового результату в кінці кожного кварталу та в кінці року.

Для обліку фінансових результатів розпорядників бюджетних коштів у Плані рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі, затвердженому наказом Мінфіну від 31.12.13 р. № 1203, передбачено рахунок 55 «Фінансовий результат», який призначено для обліку й узагальнення інформації результатів виконання бюджету суб'єктами державного сектора.

У Порядку застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі, затвердженому наказом Мінфіну від 29.12.15 р. № 1219, визначено, що за кредитом цього рахунку ведеться облік сум у порядку закриття рахунків обліку доходів, віднесення результатів переоцінки активів при списанні або щорічно пропорційно до нарахованої амортизації та віднесення суми дефіциту звітного періоду до накопичених фінрезультатів, суми фінрезультатів виконання кошторису (бюджету) попередніх звітних періодів, якщо накопичена сума профіциту за попередні періоди перевищує накопичену суму його дефіциту, суми доходів державного (місцевого) бюджету, які надійшли в поточному році, та суми проведених коригувань, суми фінрезультатів виконання держбюджету (місцевих бюджетів) попередніх бюджетних періодів, якщо накопичена сума профіциту за попередні бюджетні періоди перевищує накопичену суму його дефіциту [1].

За дебетом рахунку ведеться облік суми в порядку закриття рахунків обліку витрат та віднесення сум профіциту звітного періоду до накопичених фінансових результатів, суми фінрезультатів виконання кошторису попередніх періодів, якщо накопичена сума дефіциту за попередні періоди перевищує накопичену суму його профіциту, суми витрат державного (місцевого) бюджету, які проведено в поточному році, та суми проведених коригувань, суми фінрезультатів виконання державного (місцевого) бюджету попередніх бюджетних періодів, якщо накопичена сума дефіциту за попередні бюджетні періоди перевищує накопичену суму його профіциту.

Рахунок 55 «Фінансовий результат» має такі субрахунки: 5511 «Фінансові результати виконання кошторису звітного періоду»; 5512 «Накопичені фінансові результати виконання кошторису». Ці субрахунки є активно-пасивними. Залишок на цих субрахунках може бути дебетовим або кредитовим, однак він завжди відображається в Пасиві Балансу.

Також варто зазначити, що методику обліку закриття рахунків доходів і витрат та визначення фінрезультатів прописано в Типовій кореспонденції субрахунків бухгалтерського обліку для відображення операцій з активами, капіталом та зобов'язаннями розпорядниками бюджетних коштів та державними цільовими фондами, затвердженій Наказом № 1219. Отже, закриттю заключними оборотами підлягають залишки субрахунків класу 7

СЕКЦІЯ 1

Актуальні питання теорії і практики
бухгалтерського обліку і звітності в Україні

SECTION 1

Current issues of theory and practice
of accounting and reporting in Ukraine

«Доходи» та класу 8 «Витрати».

Для обліку доходів бюджетних установ передбачено рахунки 7 класу. Рахунки 7 класу та субрахунки є пасивними. Суми доходів списуються в кінці звітного періоду щоквартально або в кінці року на субрахунок 5511 «Фінансові результати виконання кошторису звітного періоду».

Для обліку витрат бюджетних установ передбачено рахунки 8 класу. Рахунки 8 класу та субрахунки є активними. Суми витрат списуються в кінці звітного періоду щоквартально або в кінці року на субрахунок 5511 «Фінансові результати виконання кошторису звітного періоду».

Отже, Типовою кореспонденцією визначено основні особливості та кореспонденція бухгалтерських рахунків щодо обліку закриття рахунків доходів та витрат і відображення у фінансових результатах, які подано в табл.1.

Таблиця 1

Основні бухгалтерські проведення з обліку закриття рахунків доходів та витрат

№	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1	Закриття рахунків доходів	7011 «Бюджетні асигнування», 7111 «Доходи від реалізації продукції (робіт, послуг)», 7211 «Дохід від реалізації активів», 7311 «Фінансові доходи розпорядників бюджетних коштів», 7411 «Інші доходи за обмінними операціями», 7511 «Доходи за необмінними операціями»	5511 «Фінансові результати виконання кошторису звітного періоду»
2	Закриття рахунків витрат	5511 «Фінансові результати виконання кошторису звітного періоду»	8011 (8111, «Витрати на оплату праці», 8012 (8112) «Відрахування на соціальні заходи», 8013 (8113) «Матеріальні витрати», 8014 (8114) «Амортизація», 8115 «Інші витрати», 82 «Витрати з продажу активів», 8311 «Фінансові витрати», 8411 «Інші витрати за обмінними операціями», 8511 «Витрати за необмінними операціями», 8521 «Витрати на утримання апарату фонду»

Отже, рахунки доходів та витрат в кінці звітного періоду закриваються на рахунок 5511 «Фінансові результати виконання кошторису звітного періоду». А у фінансовій звітності інформація відносно фінансові результати відображається у формі №1-дс «Баланс» та формі №2-дс «Звіт про фінансові результати»

Список використаних джерел

1. План рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі : за станом на 28.07.2017 / URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0161-14> (дата звернення : 15.11.2017).

Юрченко Тетяна

аспірант

Науковий керівник: к.е.н., доцент Мельничук В.В.

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана
м. Київ

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ ОРЕНДОВАНИХ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Сьогодні більшість аграрних підприємств використовують такий спосіб залучення земельних ресурсів як оренда. Зокрема, станом на 01.01.2017 р. в Україні укладено 4,8 млн. договорів оренди сільськогосподарських земель приватної форми власності загальною площею майже 17 млн. га. Також укладено 56 тис. договорів оренди сільськогосподарських земель державної форми власності загальною площею майже 2, 5 млн. га [0]. Крім того, сільськогосподарські підприємства орендують землі водного фонду. Тому вважаємо за потрібне проаналізуємо існуючу методику організації обліку орендованих земельних ресурсів в розрізі елементів методу бухгалтерського обліку.

Невід'ємною складовою організації обліку на підприємстві є організація документального оформлення операцій, пов'язаних з наявністю та використання земельних ресурсів. Тобто, первинним елементом методу бухгалтерського обліку виступає документування.

На сьогоднішній день не розроблено та не затверджено на законодавчому рівні жодного бухгалтерського документа, в якому б накопичувалася детальна інформація про орендовані земельні ресурси, про їх якісні характеристики. Не

розроблено реєстри аналітичного обліку, в яких вівся би облік таких орендованих ресурсів, а також документ, в якому б реєструвалися зміни у складі земельного фонду підприємства протягом звітного періоду. Тому є необхідність у розробці первинних документів та відомостей аналітичного обліку для накопичення інформації про орендовані земельні ресурси, про нараховані та сплачені суми орендної плати.

Оцінювання – спосіб грошового вимірювання об'єктів бухгалтерського обліку. Важливість визначення грошової оцінки орендованих земельних ресурсів для сільськогосподарських підприємств, насамперед, зумовлена необхідністю обчислення суми єдиного податку четвертої групи, земельного податку, нарахування орендної плати. А оскільки на рівень грошової оцінки земельних ресурсів впливає їх якісна оцінка, то ці види оцінок повинні знайти своє відображення в системі бухгалтерського обліку, зокрема в первинних документах, рахунках обліку та звітності. Проте, практичний досвід свідчить, що оцінка орендованих земельних ресурсів не відображається в обліку.

Після оцінки та відображення господарських операцій в первинних документах, вони реєструються за допомогою спеціальних таблиць, які називаються рахунками. Земельні ділянки, взяті в оренду, обліковують позабалансом, на рахунку 01 «Орендовані необоротні активами».

Використання позабалансових рахунків для орендованих земельних ресурсів є логічним та виправданим, адже, коли підприємство укладає договір оренди в нього жодних активів не виникає, оскільки така земельна ділянка не стає власністю орендаря. Крім того, така схема обліку затверджена на правовому рівні.

Так, згідно з п. 8 П(С)БО 14 [2], п. 20 Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку основних засобів [3] об'єкт операційної оренди відображається орендарем на позабалансовому рахунку бухгалтерського обліку. Дотримання такої ідеї прослідковується і в Інструкції про застосування плану рахунків, в якій визначено, що отриманні в операційну оренду основні засоби, в тому числі земельні ділянки відображаються за дебетом позабалансового рахунку 01 «Орендовані необоротні активи» [4].

Проте за результатами дослідження встановлено, що сільськогосподарські підприємства ігнорують вимогу п. 8 П(С)БО 14 «Оренда» [2] та не ведуть позабалансового обліку орендованих земельних ресурсів.

В першу чергу, це зумовлено відсутністю національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку, методичних рекомендацій чи іншого нормативного документа, який би чітко регламентував порядок організації їх обліку. Крім того, не визначено, хто несе відповідальність за організацію обліку орендованих земельних ресурсів.

Чинним законодавством закріплено, що відповідальність за організацію обліку покладається на власників. Але власниками земель сільськогосподарського призначення є громадяни, які не мають можливості організувати такий облік. Для орендарів такий актив не є їх власністю, і, як

наслідок, вони не зацікавлені вести його облік. А ті суб'єкти господарювання, які ведуть позабалансовий облік орендованих земельних ресурсів, організовують лише кількісний облік земельних ресурсів, який покладено в основу оподаткування сільськогосподарських підприємств (наприклад, нарахування єдиного податку четвертої групи, орендної плати за оренду земельних ділянок державної або комунальної власності) та ігнорується їх якісний облік.

Виокремлення якісних параметрів дасть змогу забезпечувати користувачів релевантною інформацією щодо зміни стану, використання та відновлення земельних ресурсів. Тому виникає об'єктивна необхідність у вдосконаленні організації обліку кількісних характеристик та розробленні рекомендацій щодо організації обліку якісних характеристик земельних ресурсів.

Бухгалтерський облік ведеться із застосуванням подвійного запису. Проте, позабалансовий облік є виключенням з цього правила, і при відображенні інформації на позабалансових рахунках не використовується подвійний запис.

Незважаючи на документування, для постійної перевірки достовірності даних бухгалтерського обліку потрібно їх зіставляти з фактичними даними. Це стає можливим завдяки інвентаризації. Згідно п. 2.16 Методичних рекомендацій № 37 [5] потрібно проводити інвентаризацію земельних угідь, а також земель водного фонду. В процесі інвентаризації складається інвентаризаційний опис земельних угідь (форма № Інв.-2сг). Проте, методику проведення інвентаризації та бланк інвентаризаційного опису потрібно вдосконалити.

Узагальнення інформації про господарські операції з обліку орендованих земельних ресурсів здійснюється на підставі даних первинних документів у регістрах синтетичного та аналітичного обліку. Дані з первинних документів записуються у Відомість позабалансового обліку (форма № 9.1 с.-г.). Підсумки з Відомості переносять до Журналу-ордеру № 9 с.-г. В кінці місяця дані переносяться до Головної книги та формують звітну інформацію [6]. Звітність є заключним етапом узагальнення інформації.

У фінансовій звітності не розкривається інформація про орендовані активи, в т. ч. про орендовані земельні ресурси. У статистичній звітності зазначаються виключно натуральні показники – загальна площа сільськогосподарських угідь, яка використовувалася підприємством протягом звітного року. Землі несільськогосподарського призначення та водного фонду взагалі не відображаються у статистичній звітності на рівні підприємства, лише на рівні районів, міст, областей та по Україні в цілому можна отримати інформацію про розподіл земель за категоріями, формами власності на землю, кількістю власників/користувачів, кількістю площ земельних ділянок, що перебувають у власності чи користуванні фізичних та юридичних осіб.

У податковій звітності наводяться натуральні показники про земельні ділянки, які використовуються у господарській діяльності підприємства та їх нормативна грошова оцінка у розрізі категорії земельних ділянок. Тому, як податкова, так і статистична звітності не дозволяють користувачам отримувати

необхідну інформацію про якісну характеристику та ефективність використання земельних ресурсів, про їх розподіл за видами земельних угідь, формами власності, про площу та вартість орендованих земельних ресурсів за межами та в межах населених пунктів, а тому потребують удосконалення.

Отже, проведений аналіз існуючої методики організації обліку орендованих земельних ресурсів свідчить про нагальну потребу її удосконалення. На підставі вище перерахованих негативних моментів існуючої методики організації обліку орендованих земельних ресурсів можемо сформулювати основні напрямки для її вдосконалення:

- запропонувати облікове забезпечення формування інформації про орендовані земельні ресурси;
- розробити методичні рекомендації з організації аналітичного обліку орендованих земельних ресурсів;
- розробити методичне та документальне забезпечення інвентаризації орендованих земельних ресурсів;
- розширити інформацію про орендовані земельні ресурси.

В подальших наукових дослідженнях пропонуємо зосередити увагу на розробці рекомендацій з вдосконалення організаційно-методичних засад обліку орендованих земельних ресурсів, враховуючи запропоновані пропозиції.

Список використаних джерел

1. Офіційний сайт Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру. URL : <http://land.gov.ua/> (дата звернення : 15.11.2017).
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 «Оренда»: наказ Міністерства фінансів України від 28.07.2000 р. № 181. Дата оновлення: 09.08.2013. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/> (дата звернення : 16.11.2017).
3. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів: наказ Міністерства фінансів України від 30.09.2003 р. № 561. URL : <https://zakon.help/> (дата звернення: 16.11.2017).
4. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку, активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291. Дата оновлення : 24.07.2015. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/> (дата звернення : 17.11.2017).
5. Методичні рекомендації з інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів, розрахунків та незавершеного виробництва сільськогосподарських підприємств: наказ Міністерства аграрної політики України від 04.12.2003 р. № 37-27-12/14023. URL : <http://search.ligazakon.ua/> (дата звернення : 18.11.2017).
6. Методичні рекомендації щодо застосування реєстрів журнально-ордерної форми обліку для сільськогосподарських підприємств: наказ Міністерства аграрної політики України від 04.06.2009 р. № 390. URL : <http://search.ligazakon.ua> (дата звернення : 19.11.2017).

СЕКЦІЯ 2
АУДИТ В УКРАЇНІ: СУЧАСНИЙ СТАН
ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

SECTION 2
AUDIT IN UKRAINE: CURRENT STATE
AND DEVELOPMENT PROSPECTS

Лемеш Валентина

к.э.н., доцент

«Белорусский государственный экономический университет»
г. Минск, Республика Беларусь

**ПРИМЕНЕНИЕ ОЦЕНОЧНЫХ ЗНАЧЕНИЙ В АУДИТЕ В РЕСПУБЛИКЕ
БЕЛАРУСЬ**

В настоящее время аудиторы Республики Беларусь при проведении аудита руководствуются национальными правилами аудиторской деятельности, а не международными стандартами аудита (МСА). В связи с этим иногда возникают трудности в понимании тех или иных терминов, если их определение не приведено в нормативных правовых актах республики [2, 3].

Так, целью аудита является повышение доверия предполагаемых пользователей к бухгалтерской (финансовой) отчетности [7, п. 4]. Мнение аудиторской организации выражается относительно того, отражает ли бухгалтерская (финансовая) отчетность достоверно во всех существенных аспектах или дает ли справедливый и достоверный взгляд на финансовое положение, финансовые результаты деятельности и изменения финансового положения за год, закончившийся на отчетную дату, в соответствии с применимой основой составления и представления бухгалтерской (финансовой) отчетности [7, п. 5].

Поскольку показатели форм бухгалтерской отчетности формируются в стоимостных показателях, то аудитор должен сформировать мнение о правильности произведенной аудируемым лицом оценки показателей и статей бухгалтерской (финансовой) отчетности. При проведении аудита аудиторы должны руководствоваться национальными правилами аудиторской деятельности (далее – НПАД). НПАД – принятые Министерством финансов Республики Беларусь нормативные правовые акты Республики Беларусь, устанавливающие требования к порядку осуществления аудиторской

деятельности, а также регулирующие иные вопросы, предусмотренные законом «Об аудиторской деятельности» [1, абз. 5 ст. 18].

Изначально термин «оценочные значения» был введен правилом аудиторской деятельности «Аудит оценочных значений в бухгалтерском учете» [8] в соответствии с которым оценочные значения - это исчисленные значения показателей бухгалтерской (финансовой) отчетности, допустимые в соответствии с нормативными правовыми актами по бухгалтерскому учету в Республике Беларусь, которые применяются при невозможности определения точных значений или при отсутствии независимых, внешних оценок. К оценочным значениям относятся фонды, резервы, регулирующие статьи бухгалтерского учета [8, п. 4]. Перечень основных оценочных значений был приведен в приложении к данному правилу. Однако указанное правило утратило силу в связи с принятием постановления Министерства финансов Республики Беларусь от 30.12.2013 № 93, а взамен ничего предложено не было.

Аналогом правила аудиторской деятельности «Аудит оценочных значений в бухгалтерском учете» является МСА 540 «Аудит оценочных значений, включая оценку справедливой стоимости, и соответствующего раскрытия информации». Согласно этим МСА оценочное значение – приближенное значение денежной величины в отсутствие точных способов ее расчета. Данный термин используется для обозначения величины, оцениваемой по справедливой стоимости при неопределенности оценки, а также для обозначения других величин, требующих оценки. В случаях, когда МСА 540 касается только оценочных значений, подразумевающих оценку по справедливой стоимости, используется термин «оценки справедливой стоимости» [9, с. 599].

Подчеркнем, аудиторские организации, аудиторы - индивидуальные предприниматели обязаны выполнять требования законодательства Республики Беларусь при осуществлении аудиторской деятельности и оказании профессиональных услуг [1, ст. 10]. При этом законодательство Республики Беларусь об аудиторской деятельности основывается на Конституции Республики Беларусь и состоит из Закона «Об аудиторской деятельности», иных законов Республики Беларусь, нормативных правовых актов Президента Республики Беларусь и иных принятых в соответствии с ними актов законодательства Республики Беларусь [1, ст. 4].

Так, при проведении аудита аудитор должен учитывать требования целого ряда национальных правил аудиторской деятельности в части оценочных значений [7, 4, 6, 5]. Требования национальных правил аудиторской деятельности взаимосвязаны и разработаны с целью предоставления аудиторской организации возможности достичь общих целей аудита. В этой связи надлежащее выполнение аудиторской организацией требований национальных правил аудиторской деятельности обеспечит достаточное основание для достижения целей аудита [7, п. 23].

Таким образом, для устранения возможных проблем в работе аудиторов, необходимо принять соответствующий нормативный правовой акт по

разъяснению применения термина «оценочное значение» и действиям аудитора в соответствующих случаях.

Список использованных источников

1. Закон Республики Беларусь от 12.07.2013 № 56-З «Об аудиторской деятельности».
2. Лемеш В. Н. Актуальные вопросы перехода аудиторской деятельности в Республике Беларусь на международные стандарты аудита. Современные инновационные технологии и проблемы устойчивого развития общества : X междунар. научно-практ. конф. : Минск, 26 мая 2017 г. ; сост. Горбачёв Н. Н. Минск : Ковчег, 2017. С. 61-68.
3. Лемеш В. Н. Стандартизация аудита в Республике Беларусь: состояние и перспективы развития для субъектов малого и среднего бизнеса. Институциональные механизмы развития малого и среднего бизнеса : IV междунар. научно-практ. конф. : Минск, 26-27 января 2017 г. С. 167-176. URL : <http://ipp.by/sites/default/files/inline-files/conf4.pdf>.
4. Национальные правила аудиторской деятельности «Действия аудиторской организации при выявлении искажений бухгалтерской (финансовой) отчетности и фактов несоблюдения законодательства», утвержденные постановлением Министерства финансов Республики Беларусь от 31.03.2006 № 33.
5. Национальные правила аудиторской деятельности «Понимание деятельности, системы внутреннего контроля аудируемого лица и оценка риска существенного искажения бухгалтерской (финансовой) отчетности», утвержденные постановлением Министерства финансов Республики Беларусь от 29.12.2008 № 203.
6. Национальные правила аудиторской деятельности «Учет экологических вопросов при аудите бухгалтерской (финансовой) отчетности», утвержденные постановлением Министерства финансов Республики Беларусь от 28.09.2004 № 142.
7. Национальные правила аудиторской деятельности «Цели и общие принципы аудита бухгалтерской (финансовой) отчетности», утвержденных постановлением Министерства финансов Республики Беларусь от 26.10.2000 № 114.
8. Правило аудиторской деятельности «Аудит оценочных значений в бухгалтерском учете», утвержденное постановлением Министерства финансов Республики Беларусь от 19.06.2002 № 86.
9. Сборник Международных стандартов контроля качества, аудита, обзорных проверок, прочих заданий, обеспечивающих уверенность, и заданий по оказанию сопутствующих услуг (том 1), издание 2015 года © 2016 год, International Federation of Accountants (IFAC).

Пивовар Марина

студентка

Науковий керівник: асистент Патраманська Л. Ю.
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
м. Вінниця

ДОСТОВІРНІСТЬ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ТА ФАКТОРИ ВПЛИВУ ПРИ ЇЇ ВИЗНАЧЕННІ

Фінансова звітність підприємства досить часто виступає одним з ключових інформаційних ресурсів, які впливають на прийняття управлінських рішень. При чому, недостовірна інформація про фінансовий стан та результати діяльності підприємства може сприяти прийняттю нераціональних та необґрунтованих рішень, що призведе до економічних втрат. Все це актуалізує питання щодо достовірності інформації, що розкривається у фінансовій звітності.

Дане питання було об'єктом дослідження багатьох авторів, серед яких: Л.Ю. Брюханов, Ю.А. Верига, І.Ю. Кравченко, С.Ф. Легенчук, З.Ю. Мельник, А.Ж. Пшенична, А. В. Рабошук, В. М. Рябов, М.Є. Скрипник та ін.

Метою даного дослідження є ідентифікація сутності достовірності фінансової звітності та узагальнення факторів, що на неї впливають.

Формування достовірної фінансової звітності – це форма зворотного зв'язку, завдяки якій суб'єкт, що управляє системою отримує необхідну інформацію про її дійсний стан для правильної оцінки фактичного стану та виявлення відхилень від норми. Обговорення практично кожної проблеми бухгалтерського обліку пов'язане з підвищенням достовірності інформації, що формується [1, с. 201].

Виділяють два підходи до розуміння достовірності фінансової звітності: перший підхід можна назвати нормативно-регульований, другий – передбачає відповідність фінансової звітності фактичному стану господарської діяльності, що за допомогою вільного вираження професійної думки бухгалтера при складанні фінансової звітності [2, с. 146].

На сучасному етапі практично відсутні сумніви як серед західних, так і серед вітчизняних вчених щодо того, що прийняття зацікавленими користувачами рішень на основі фінансової звітності тісно пов'язане з так званим інформаційним ризиком, що має місце через наявність обмежень, що впливають на інформаційні потоки, на основі яких приймаються управлінські рішення.

До таких обмежень відносять наступні:

- по-перше, сама бухгалтерська інформація формується досить специфічно, тому є важкою для сприйняття некваліфікованими користувачами (іншими словами, інформаційний потік не є цілком нейтральним, а значить і не є цілком надійним);

- по-друге, будь-яка облікова інформація, а відповідно і її результативні показники, характеризується впливом людського фактору, що є предметом окремих досліджень, а також недосконалості бухгалтерської системи в цілому;
- по-третє, значний вплив на прийняття управлінських рішень здійснює рівень суттєвості інформації.

На даному етапі не визначено такого рівня суттєвості, що давав би змогу однозначно оцінити облікову інформацію. Тому, зважаючи на те, що система бухгалтерського обліку постійно вдосконалюється та має місце постійна зміна існуючої нормативної бази, достовірну, неупереджену та надійну фінансову звітність сформувавши досить важко [3, с. 31].

Виділяють наступну класифікацію факторів, що здійснюють вплив на достовірність фінансової звітності:

1) суб'єктивні – недостатня кваліфікація персоналу, недостатність кількісних та аналітичних показників, відсутність документального оформлення господарських операцій, невідповідність обліку і звітності нормативній базі, варіантність представлення інформації, свідоме викривлення даних;

2) об'єктивні – множинність оцінок, варіантність розрахункових алгоритмів [4, с. 145].

Також на достовірність фінансової звітності впливають неявні злочини, спрямовані на юридичну особу (крадіжка, шахрайство, привласнення і розтрата).

Крадіжка може бути здійснена особою, яка не є співробітником підприємства, або особою, що несе матеріальну відповідальність за привласнені цінності, і включати в себе, крім привласнених цінностей, дії з приховування слідів злочину.

На показники фінансової звітності сама крадіжка прямого впливу не чинить, за виключенням випадків, коли для приховування слідів злочину здійснюють заміну, виправлення або знищення різного виду доказів. Приховування слідів злочину в разі крадіжки може бути здійснене як самими злочинцями – з метою недопущення розкриття даного факту, так і керівництвом – для недопущення шкоди своїй репутації. На показники фінансової звітності впливають тільки факти навмисного приховування слідів злочину, коли фактичні обставини замінюються фіктивними, підробленими.

Присвоєння і розтрата практикується, як правило, співробітниками самого підприємства або її контрагентами. Зазвичай, у таких осіб є всі можливості для приховування слідів своїх дій. Відповідно, у більшості випадків такі дії будуть впливати на достовірність фінансової звітності.

Шахрайство може здійснюватися як особами, що є в штаті підприємства, так і сторонніми особами. Шахрайство засноване на обмані або зловживанні довірою, тому ймовірність дій з приховування злочину досить велика. Причому, дії з приховування слідів злочину, як правило, плануються заздалегідь, стало бути, шахрайство практично завжди буде впливати на

показники фінансової звітності. Розглянуті злочини можуть бути направлені як на грошові кошти, так і на інші активи.

Дж. Уеллс в складі шахрайства з фінансовою звітністю виділяє: фіктивну виручку, тимчасові різниці (порушення принципу часової визначеності фактів господарської діяльності), приховування зобов'язань та витрат, неналежне розкриття інформації; невірну оцінку вартості активів [5, с. 236].

Очевидно, що такого роду недобросовісні дії мають прямий вплив на достовірність фінансової звітності. Непрямий вплив на достовірність звітності надають незаконне привласнення активів (дії, безпосередньо спрямовані на майно (активи) юридичної особи) та корупція (дії, спрямовані на задоволення інших корисливих інтересів).

Незаконне привласнення активів включає:

- приховування та привласнення доходів;
- розкрадання грошових коштів;
- підробку чеків;
- застосування схем, пов'язаних з виплатою грошей з використанням засобів автоматизації;
- схеми з виставленням та оплатою рахунків;
- схеми, пов'язані з розрахунками по заробітній платі та відшкодуванням витрат;
- шахрайство з матеріальними запасами і іншими активами.

Зникнення активів тягне за собою викривлення показників звітності.

Наприклад, актив як такий є відсутнім, проте продовжує відображатися у відповідній статті фінансової звітності підприємства. Виявлення відсутності активу в ході інвентаризації призводить до необхідності його перекваліфікації або в збиток, або до складу дебіторської заборгованості, якщо стягнення такої ймовірно.

Таким чином, на достовірність фінансової звітності впливає велика кількість зовнішніх та внутрішніх факторів. Правильно організований бухгалтерський облік на підприємстві, підбір методик обліку, які забезпечують найбільш достовірне відображення майна, капіталу, зобов'язань, господарської діяльності компанії та її результатів, а також застосування провідних технологій при побудові інформаційної системи суб'єкта господарювання, налагоджена система економічної безпеки та функціонування системи ризик-менеджменту – все це дозволить наблизити рівень достовірності показників фінансової звітності підприємства до максимального.

Слід це враховувати при прийнятті управлінських рішень і у разі можливості намагатися знизити безпосередній вплив різних факторів на достовірність звітності, мінімізуючи, таким чином, інформаційний ризик в управлінні.

Список використаних джерел

1. Скрипник М.Є., Скрипник Н.В. Викривлення і помилки у фінансовій звітності. Дніпропетровськ, 2015. URL : http://www.rusnauka.com/21_TSN_2015/Economics/7_197096.doc.htm (дата звернення : 25.11.2017)
2. Рабошук А.В. Проблеми забезпечення достовірності фінансової звітності. *Економічні науки. Серія: Облік і фінанси*, Вип. 9(3), 2012. С. 116-124. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecnof_2012_9%283%29__17.
3. Брюханов Л.Ю. Риск фальсификации финансовой отчетности: Классификация и описание факторов и моделирование. *Вестник ТГУ*. №11(55), 2015. С. 30-37.
4. Утренкова И.В. Достоверность бухгалтерской (финансовой) отчетности в условиях финансового кризиса. *Международный бухгалтерский учет*. 2014. № 2 (9). С. 145.
5. Уэллс Дж.Т. Справочник по выявлению и предупреждению корпоративного мошенничества. Пер. с англ. ; под. науч. ред. М.С. Суханова. Москва : Маросейка, 2008. 473 с.

Пустова Наталія

к.с.-г.н., доцент

Кошовенко Діана

студентка

Подільський державний аграрно-технічний університет
м. Кам'янець-Подільський

ЕКОЛОГІЧНИЙ АУДИТ ТА ВИРОБНИЦТВО ЕКОЛОГІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ ПТАХІВНИЦТВА

Підписання, у 2014 році, Україною та Європейським Союзом Угоди про Асоціацію зобов'язує сторони до зближення на основі загальних цінностей, розвитку економічних і торгових відносин, посилення співпраці у енергетиці, промисловості, сільському господарстві, охороні навколишнього середовища та інших галузях.

Екологічні питання у даній Угоді для нашої країни спрямовані на охорону довкілля і пов'язані із певними вимогами до різних галузей промисловості, які потрібно виконувати для подальшої співпраці із ЄС. До таких вимог належать: якість атмосферного повітря, зміна клімату та захист озонового шару, якість води та регулювання водних ресурсів, переробка/утилізація відходів,

регулювання ресурсами охорони довкілля, захист населення від стихійного лиха і антропогенних чинників, контроль генетично модифікованих організмів, керування екологією й питаннями обізнаності і навчання, доступ до інформації про оточуюче середовище та шляхи вирішення зазначеного.

Відповідно до Угоди України та ЄС, основними цілями співробітництва є – збереження, захист, покращення та відновлення якісного навколишнього середовища, захист суспільного здоров'я, раціональне використання природних ресурсів, заохочення та сприяння вирішенню регіональних і глобальних проблем навколишнього середовища.

Екологічна спрямованість нашої країни полягає у стабілізації та покращенні стану навколишнього середовища шляхом інтеграції екологічної політики до соціально-економічного розвитку для забезпечення екологічно-безпечного середовища для життя і здоров'я населення, запровадження екологічно-збалансованої системи природокористування й збереження та відновлення природних екосистем, що підвищує добробут людей і забезпечує соціальну справедливість, істотно знижує ризики для навколишнього середовища.

В умовах сьогодення наша птахівнича галузь має суттєві недоліки, щодо екологічного виробництва, тому зміни у галузі є принципово важливим елементом формування високої екологічної культури підприємств та організації їх переходу до економіки на засадах екологічності виробництва. Така економіка ведення птахівничої галузі ґрунтується на поєднанні економічного зростання з екологічною сталістю, впровадження таких інструментів підтримки, за яких природні активи розглядаються – як фактор виробництва та продуктивний капітал, а екологічна політика – як інвестиційна політика, спрямована на ефективне використання і відновлення природних ресурсів шляхом впровадження ресурсо- та енерго-ефективних, екологічно безпечних технологій та інновацій.

Вплив екологічного аудиту на підвищення ефективності діяльності птахівничої галузі має істотні зрушення, а саме, зменшення забруднення навколишнього середовища, переробка відходів на еко-енергію, підвищення рівня екологічного виробництва та якості продукції, конкурентоспроможність птахівництва на світовому рівні. Екологічний аудит діяльності птахівничого підприємства дозволяє отримати екологічну інформацію господарської діяльності та здійснити аналіз для формування необхідних заходів з подолання екологічних проблем під час керування – від управління господарюючого суб'єкта до керівних органів влади нашої країни.

Основи ведення екологічного, органічного птахівництва у птахо-господарствах нашої країни базуються на Швейцарсько-Українському проєкті «Сертифікація в органічному сільському господарстві та розвиток органічного ринку в Україні» (Постанова Ради ЄС (ЄС) 834/2007, Постанова Комісії ЄС (ЄС) 889/2008 зі змінами).

Відповідно до зазначеного законодавством ЄС, господарства нашої країни

з виробництва екологічної, органічної продукції повинні дотримуватись наступного: створення стабільної системи ведення сільського господарства, яка поважає природні системи і цикли, підвищує рівень біологічного розмаїття та поважає високі стандарти добробуту тварин, сприяє виробництву продуктів високої якості, детальні принципи для кожного напрямку, включаючи переробку (Постанова ЕС 834/2007 Ст. 4).

Птиця повинна мати доступ до відкритих майданчиків не менше ніж протягом однієї третини життя. Відкриті майданчики для птиці мають бути в основному вкриті рослинністю і захищені, забезпечувати птиці вільний доступ до належної кількості годівниць і поїлок. У зв'язку з обмеженнями або зобов'язаннями, які накладає законодавство Співдружності, якщо птиця утримується у приміщенні вона повинна мати постійний доступ до достатньої кількості корму, відповідних речовин і матеріалів, які забезпечували б її поведінкові потреби. (Постанова ЕС 889/2008, Додаток III).

Водоплавні птахи завжди, коли це дозволяють погодні та гігієнічні умови, повинні мати доступ до річки, струмка, ставка, озера або водойми з метою задоволення відповідних видових потреб і забезпечення належного утримання. (Постанова ЕС 889/2008, Ст. 14.5).

Не менше однієї третини площі підлоги має бути суцільною (з підстилкою). Споруди для птиці мають відповідати таким умовам: (а) не менше однієї третини площі підлоги має бути суцільною, тобто без щілин і не решітчастою, та бути вкритою підстилкою (соломою, стружкою, торфом, тощо); (б) у пташниках для несучок необхідно забезпечити можливість збирання пташиного посліду на достатньо великій частині площі підлоги, якою користується птиця; (в) облаштування сідал такого розміру та у такій кількості, що відповідає поголів'ю та масі птиці; (г) наявні отвори відповідного розміру для входу/виходу, а загальна довжина цих отворів має складати не менше 4 м на кожні 100 м² площі приміщення; (д) загальна корисна площа пташників для виробництва м'яса птиці в окремому виробничому підрозділі не повинна перевищувати 1600 м²; (е) конструкція пташників має забезпечувати усю птицю вільним доступом до вигульних майданчиків. (Постанова ЕС 889/2008, Ст. 12.3а).

Площа приміщення для курей-несучок має становити шість голів на м² площі підлоги, в якому утримується птиця. Площа вигульного майданчика – 4 м² на одну курку-несучку. Максимально голів на один пташник: 3000 курей-несучок та 4800 голів бройлерів, 5200 - цесарок, 4000 - мускусних або пекінських качок, 3200 - мускусних або пекінських качурів чи качок інших порід, 2500 - каплунів, гусей або індиків. (Постанова ЕС 889/2008, Ст. 12.3а).

Безперервний період нічного відпочинку без штучного освітлення тривалістю не менше восьми годин. Додатково до природного освітлення можна застосовувати штучне, забезпечуючи не більше 16 годин світлового дня на добу з безперервним періодом нічного відпочинку без штучного освітлення тривалістю не менше восьми годин. (Постанова ЕС 889/2008, Ст. 12.4).

Мінімальний вік забою птиці: 81 день для курчат, якщо неможливо використовувати породи, що повільно ростуть. З метою запобігання використанню інтенсивних методів вирощування птиця має вирощуватися до досягнення нею встановленого мінімального віку або належати до порід, що повільно ростуть. Якщо птахо-підприємство не використовує породи, що повільно ростуть, встановлюється наступний мінімальний вік забою птиці: 81 день для курчат; 150 днів для каплунів; 49 днів для качок пекінської породи; 70 днів для самок мускусної породи; 84 днів для самців мускусної породи; 92 днів для качок інших порід; 94 днів для цесарок; 140 днів для індиків та гусей; 100 днів для індичок.

Уповноважений орган влади має визначити критерії щодо порід, які повільно ростуть, або скласти їх перелік і надавати цю інформацію птахо-підприємствам, іншим країнам-учасникам і Комісії. (Постанова ЄС 889/2008, Ст. 12.4).

Екологічний аудит дозволяє виявити або навіть запобігти екологічним правопорушенням та вчасно застосувати заходи з їх усунення та уникнути або мінімізувати штрафні санкції, здійснити об'єктивну, системну оцінку роботи господарюючого суб'єкта, стимулювати природоохоронну діяльність, поліпшити інвестиційну привабливість підприємства і країни в цілому. Особливо, у час зближення права України з правом Європейського Союзу, доцільно враховувати інтереси підприємців птахівничої галузі із особливостями міжнародного законодавства в даній сфері. Екологічний аудит птахівничих підприємств дозволяє узгоджувати загальнонаціональні та місцеві інтереси з питань екології та безпеки життєдіяльності.

Функціонування служби внутрішнього екологічного аудиту на птахо-підприємствах створює можливості попереднього узгодження екологічних цілей та завдань з певними фінансовими результатами діяльності, доцільне та збалансоване використання їх у екологічному та економічному зиску.

Тому, державний сектор повинен суворо контролювати виробництво птахівничої продукції та встановлювати адекватні розміри екологічних податків. Проте, екологічність виробництва у будь-якій сфері діяльності людини залежить від екологічної культури кожного її працівника та власника. Угода України та ЄС сприятиме екологічній культурі ведення підприємницької діяльності, та галузі птахівництва зокрема, збереження природних ресурсів та поліпшення якості життя суспільства.

СЕКЦІЯ 3
СУЧАСНІ МЕТОДИКИ КОНТРОЛЮ ТА АНАЛІЗУ
ДЛЯ ОБҐРУНТУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ

SECTION 3
MODERN METHODS FOR CONTROL AND ANALYSIS
FOR MANAGEMENT DECISIONS

Бабіч Ірина

к.е.н., доцент

Ващишин Вадим

здобувач освітнього ступеня «магістр»

Луцький національний технічний університет

м. Луцьк

**ВПЛИВ ОСОБЛИВОСТЕЙ ХЛІБОПЕКАРСЬКОЇ ГАЛУЗІ
НА ФОРМУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ ОБЛІКОВОЇ СИСТЕМИ**

Хлібопекарська галузь займає дуже важливе місце в економіці країни оскільки виконує важливу соціальну функцію, забезпечує населення хлібом та хлібобулочними виробами. Кризові явища, викликані економічними, соціальними, політичними та технологічними протиріччями у суспільстві, вимагають від підприємств, що функціонують в умовах ринкових відносин, глобалізації конкуренції та інформатизації суспільства, формування раціональної стратегії розвитку, а також напрацювання дієвих підходів до її реалізації. Окреслені проблеми посилюються конкретними галузевими особливостями, зумовленими як станом галузі та функціонуванням її окремих бізнес-одиниць, так і специфікою конкурентного оточення та ринкової кон'юнктури.

У ситуації жорсткої конкуренції на перший план виходять завдання оптимізації господарської діяльності підприємств на основі трансформації системи управління та її окремих складових, серед яких значне місце займає управлінський облік. Особливої актуальності набувають проблеми вдосконалення управлінського обліку в системі управління хлібопекарських підприємств. Це в першу чергу обумовлено тим, що дані суб'єкти господарювання функціонують в жорстких умовах, обумовлених економічною кризою та соціальних умовах, а саме соціальною важливістю продукту, що

випускають дані підприємства.

Як і інші галузі, хлібопекарська має багато організаційно технічних особливостей які впливають на побудову і функціонування системи управлінського обліку на підприємстві.

Організаційна структура управління та наявність структурних підрозділів і їх економічні взаємозв'язки впливають на формування облікової політики хлібопекарських підприємств в тому аспекті, що впливає з новацій щодо типу організації підприємства, безперервності технологічного процесу, наявності спеціалізованих цехів тощо.

Технологічні особливості процесу виробництва хліба та хлібобулочних виробів полягають у: достатньо невеликій тривалості технологічного процесу; обмеженості строку зберігання основних матеріально - виробничих запасів; якість продукції, яка виробляється, залежить від дотримання технології виробництва та якості сировини, від якої в свою чергу залежать норми витрат сировини та виходу продукції. Наслідками цих технологічних особливостей, що в свою чергу також є факторами формування облікової політики є: відсутність незавершеного виробництва; обмежений термін реалізації готової продукції і мінімум залишків нереалізованої продукції (по хлібу відсутність залишків нереалізованої продукції); швидкий оборот грошових коштів; територіальна обмеженість реалізації через малу транспортабельність готової продукції.[20]

Основним об'єктом управлінського обліку хлібопекарського підприємства є витрати на виробництво. Нормування витрат різних видів матеріалів та дотримання рецептур виробництва хлібобулочних виробів вимагають використання спеціальної первинної документації та системи внутрішньої звітності для відображення фактичних витрат та контролю за якістю продукції.

Основними особливостями галузі, що слід враховувати при формуванні системи управлінського обліку і звітності є:

- склад витрат на виготовлення різноманітних видів хлібобулочних виробів залежить від рецептури і організації виробничого процесу, що впливає на елементи управлінського обліку,

- під час розрахунку роздрібної ціни виробів доцільно врахувати такі особливості галузі , широкий асортимент та нестабільний попит на деякі вироби,

- реалізація виробів і короткий строк зберігання вимагає відображення у внутрішніх документах фактичних залишків готової продукції,

- при формуванні робочого плану рахунків слід передбачати можливість отримання інформації про постійні і змінні витрати за видами продукції з урахуванням специфіки галузі, в той час як діючий план рахунків орієнтований на групування витрат за економічними елементами і статтями калькуляції,

- можливість використання сировини і готової продукції в особистих цілях призводить до підвищення рівня розкрадань. У зв'язку з цим виникає необхідність відстежувати рух сировини і готової продукції за відповідними центрами відповідальності. Це призводить до збільшення частоти проведення

інвентаризацій на ділянках виробництва і складах готової продукції.

Отже, з вищенаведеного видно, що особливості хлібопекарської галузі найбільше впливають на побудову управлінського обліку витрат виробництва, контролю за збереженням матеріальних цінностей і якості продукції з відображенням цих показників у внутрішній звітності. Врахування їх менеджментом підприємства при побудові системи показників управлінського обліку і звітності дозволить підвищити ефективність управління хлібопекарським підприємством та посилити контроль за використанням ресурсів.

Бабіч Ірина
к.е.н., доцент
Дацюк Альона
здобувач
Луцький національний технічний університет
м. Луцьк

ОРГАНІЗАЦІЯ КОНТРОЛЮ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ

Система управління підприємством формується через сукупність управлінських функцій, найважливішими з яких є облік і контроль. Облік – це інструмент збору й обробки даних про факти господарської діяльності підприємства. Він надає таку кількість інформації, яка необхідна для задоволення потреб управління. Однак, саме контроль забезпечує перевірку поставлених завдань чи запланованих параметрів, дає можливість виявити фактичний стан об'єктів управління, недоліки в роботі та вплинути на прийняття управлінського рішення.

Суб'єкти господарювання зацікавлені у виробництві конкурентоспроможної продукції і збільшенні своїх доходів. Це змушує фінансово-господарський контроль наближатися до виробництва і спонукає до організації на підприємствах саме внутрішньогосподарського контролю з метою раціонального використання фінансово-матеріальних ресурсів.

Інформація, що є результатом здійснення внутрішнього контролю, готується для внутрішніх користувачів: керівників та менеджерів підприємства. На підставі отриманої інформації за результатами внутрішньогосподарського контролю з'являється система внутрішньогосподарського управління як головної ланки в діяльності кожного підприємства [2, с.156].

Завдяки внутрішньому контролю з'являється можливість щоденно

контролювати використання грошових і матеріальних ресурсів, своєчасне виконання зобов'язань, правильність ведення обліку та звітності тощо.

Метою внутрішнього контролю є забезпечення дотримання всіма співробітниками посадових обов'язків відповідно до цілей організації на підприємстві [3, с.75].

Внутрішньогосподарський контроль являє собою систему, яка включає постійний нагляд та перевірку всіма посадовими особами підприємства в межах їх компетенції, ефективності прийнятих управлінських рішень, виявлення нерациональних рішень, дотримання вимог законодавства, точності і повноти оформлення господарських операцій первинними документами, попередження помилок у і викривлень в звітності, раціонального використання виробничих ресурсів.

Він є формою зворотного зв'язку, завдяки якому орган управління отримує необхідну інформацію про дійсний стан підконтрольного об'єкта і реалізації управлінських рішень.

Організація контролю на підприємствах залежить від правової форми підприємства, видів і масштабів діяльності, що здійснюються ним, складності його організаційної структури, наявності достатніх фінансових ресурсів, доцільності охоплення контролем різних аспектів діяльності і відношення керівництва підприємства до контролю [1, с. 360].

Система внутрішньогосподарського контролю в сучасних умовах повинна повністю відповідати на запити управлінців і сприяти досягненню основної мети – ефективному функціонуванню підприємства, постійному зростанню його економічного потенціалу і конкурентоспроможності на ринку.

Внутрішньогосподарський контроль на підприємства, на сьогодні здебільшого здійснюється його працівниками виходячи з їх досвіду та на їх власний розсуд після здійснення господарських операцій. Для забезпечення прийняття обґрунтованих та своєчасних управлінських рішень необхідне створення ефективної системи контролю. Впровадження такої системи передбачатиме значні організаційні та структурні зміни на підприємстві, забезпечить можливість своєчасно виявляти недоліки у діяльності суб'єкта господарювання, здійснювати їх оперативне усунення та не допускати можливих проявів порушень у майбутньому.

Список використаних джерел

1. Виговська Н.Г. Господарський контроль в Україні: теорія, методологія, організація : монографія. Житомир : ЖДТУ, 2008. 529 с.
2. Калюга Є.В. Фінансово-господарський контроль у системі управління : монографія. Київ : Ельга, Ніка-Центр, 2002. 360 с.
3. Корінько М.Д. Контроль та аналіз діяльності суб'єктів господарювання в умовах її диверсифікації: теорія, методологія, організація : монографія. Київ : ДП «Інформаційно-аналітичне агентство», 2007. 464 с.

Белова Ірина

к.е.н., доцент

Тернопільський національний економічний університет
м. Тернопіль

СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ВИРОБНИЦТВА ЦУКРУ

У структурі харчування населення України цукор має важливе значення як високопоживний продукт харчування. Він є також технологічним консерватором для плодоовочеконсервної промисловості, допоміжним (спеціальним) продуктом для плодово-виноградно-виноробної й лікеро-горілчаної промисловості. Цукор також стратегічний продукт у розвитку міжнародних економічних зв'язків і один із важливих джерел надходжень до бюджету. Цукрова промисловість є не тільки завершальною ланкою виробництва кінцевого продукту – цукру, а й організатором та інтегратором ефективного функціонування бурякоцукрового підкомплексу [5, с. 11-16].

Кон'юнктура ринку цукру – це основна характеристика функціонування ринку та ситуації, що складається на ньому, що відображає величини попиту і пропозиції, обсяги продажів, ринкову активність продавців і покупців [7].

Аналіз ринку цукру має важливе значення як для країни, так і для виробників цукру, адже відображаються основні показники розвитку галузі, аналізується динаміка попиту та пропозиції цукру тощо. Своєчасний та правильно проведений аналіз ринку цукру дає можливість оцінити перспективи розвитку галузі та виробників цукру, спрогнозувати майбутній розвиток господарської діяльності підприємств з виробництва цукру, впроваджувати стратегії розвитку підприємств виробників цукру. Важливою складовою ефективного розвитку підприємств з виробництва цукру є раціональний та правильний аналіз кон'юнктури ринку, зображення динаміки попиту та пропозиції цукру, аналіз сировинного забезпечення та інших важливих показників розвитку цукрового виробництва.

Головною умовою дослідження ринку цукру економіка та управління підприємствами є аналіз забезпеченості цукрових заводів країни сировиною – цукровим буряком (кількість валового збору), характеристики обсягів його виробництва, урожайності, площі посіву.

У Законі України «Про державне регулювання виробництва і реалізації цукру» зазначено, що бурякоцукровий підкомплекс – це сукупність господарюючих суб'єктів усіх форм власності, які вирощують цукрові буряки, займаються їх переробкою на цукор і здійснюють його реалізацію [9].

У нинішніх умовах господарювання бурякоцукрова галузь України перебуває в складній ситуації, оскільки останніми роками відбулося значне зменшення посівних площ, валових зборів цукрових буряків, зниження цукристості коренеплодів, втрата ринків збуту цукру, відсутність фінансування, що призвело до значного зниження ефективності роботи цукробурякового

комплексу України.

Проблеми розвитку бурякоцукрової галузі завжди були предметом досліджень багатьох учених. Ще у працях Р. Баглея висвітлювалися проблеми цукрової галузі з точки зору адміністративних методів регулювання економіки та обґрунтовувалися організаційно-економічні передумови підвищення ефективності використання виробничих ресурсів цукрової промисловості в умовах ринкових відносин [1].

Окремі дослідники, зокрема Н. Сеперович та О. Варченко [2, 11], зосередили свою увагу на питаннях аналізу та регулювання ринку цукру, тенденціях і чинниках, що зумовлюють кризову ситуацію в галузі.

За твердженням В.О.Слободянюк, Україна належить до традиційно цукрових держав світу, що зумовлюється досить сприятливими агрокліматичними та економічними умовами для розвитку буряківництва й виробництва цукру [11, с. 8].

За виробничим потенціалом Україна відноситься до найбільших виробників бурякового цукру в світі. На сьогодні за сприятливих умов цукрова промисловість України спроможна виробляти 28 млн. тонн цукрових буряків і 3,5 млн. тонн цукру в рік, що дозволить повністю забезпечити внутрішні потреби держави та створити значний експортний потенціал [8].

Особливості цукрової галузі полягають в основному в її сезонній діяльності, період якої триває від 50 до 80 діб, тобто 3-4 місяці. Вирощуванням буряків, що є основною сировиною цукроваріння, займається аграрне виробництво, яке за контрактами реалізує її цукровим заводам. Розрахунки за поставлену сировину між контрагентами і промисловим підприємством проводяться за масою буряків та їх цукристістю. Середня цукристість буряків в Україні становить близько 15-17 %.

Період з 2009 р. по 2011 р. характеризується незначним зростання площ посіву, проте з 2011 р. по 2015 р. спостерігається її зменшення. У 2015 р. площа посіву цукрового буряка зменшилася до рекордного значення і становить 237 тис. га. Така ситуація пояснюється низькими закупівельними цінами цукрового буряка, особливо порівняно з його високою трудоемністю виробництва.

Однією з основних причин низької конкурентоспроможності виробництва цукру є недостатність виробничо-фінансового менеджменту підприємств цукрової галузі та всіх його складових функціональних підсистем [3].

Крім того, складність процесу виробництва цукру визначається рівнем організації та технології виробництва, що своєю чергою, впливає на організацію та методику обліку й контролю витрат загалом. На думку М. Пушкаря, процес виробництва пов'язаний із споживанням факторів виробництва не лише у їх натуральній, а й у грошовій формі. У виробництві відбувається трансформація спожитих факторів виробництва в готовий продукт (роботи чи послуги), формування собівартості продукції, рівень якої визначається ефективністю технології, техніки, організації виробництва, кваліфікації персоналу й управління [10].

Лише сім областей України можна віднести до суто бурякосійних: Вінницьку, Київську, Полтавську, Рівненську, Тернопільську, Хмельницьку і Черкаську. Та й то в силу функціонування там крупних холдингів, у яких також багато проблем. Втратили або втрачають статус бурякосійних Житомирська, Івано-Франківська, Миколаївська, Одеська, Сумська, Чернівецька, Чернігівська області. Практично скоротили виробництво цукрових буряків середні й дрібні виробники [4].

Цукрова промисловість – пріоритетна галузь харчової індустрії України, яка покликана забезпечити потреби населення в цукрі за науково обґрунтованими нормами і створити достатні резерви його експорту до інших країн. Вона об'єднує цукрові заводи загальною потужністю 241,23 тис. тонн цукру. Резервом нарощування виробничої потужності в Україні є 26 законсервованих цукрових заводів, які при забезпеченні необхідною кількістю сировини можуть відновити свою виробничу діяльність, або можуть бути перепрофільовані на виробництво біологічних видів палива. Наявні виробничі потужності в кількості 312,57 тис. тонн перероблення цукрових буряків на добу дозволяють переробляти щосезонно понад 27 млн. тонн цукросировини та виробляти близько 5 млн. тонн цукру

Основними споживачами цукру на внутрішньому ринку України у 2013–2016 рр. були: населення – 1010 тис. т (55 %), кондитерська промисловість – 555 тис. т (30,3 %), товарна промисловість і промисловість з виробництва безалкогольних напоїв – 180 тис. т (9,8 %), виробництво консервованого молока – 40 тис. т (2,2 %), виробництво хлібопродуктів – 30 тис. т (1,6 %), спиртова і виноробна промисловість – 10 тис. т (0,5 %), інші – 10 тис. т (0,5 %) [8].

Протягом 2003/2004–2014/2016 маркетингових років обсяг споживання цукру зменшується, що пояснюється постійним зростанням ціни на продукт, проте дефіциту в обсягах споживання населенням не спостерігається.

Тривала системна економічна криза, яка охопила всі галузі агропромислового комплексу, що особливо відчутно позначилася на цукровому виробництві, призвела до занепаду буряківництва як провідної рослинницької галузі, руйнування матеріально-ресурсного потенціалу цукрової промисловості, різкого спаду виробництва цукру й витіснення вітчизняних товаровиробників із зовнішнього продовольчого ринку [6].

На сьогодні становище в галузі залишається складним і напруженим. Скоротилася кількість бурякосійних підприємств, отже й зменшилося виробництво буряків.

Отже, виробництво цукрових буряків в Україні необхідно зосередити в найсприятливіших для вирощування цієї культури областях, ґрунтово-кліматичні умови яких забезпечують високі показники урожайності та якості коренеплодів. Підвищення ефективності виробництва цукрових буряків та цукру можливе шляхом зниження собівартості й збереження оптимального рівня ціни для рентабельного виробництва, розв'язання проблеми забезпечення виробників матеріально-технічними ресурсами та диверсифікації виробництва

продукції, що потребує певної державної підтримки товаровиробників галузі.

Список використаних джерел

1. Баглей Р. Р. Підвищення ефективності використання виробничих ресурсів у цукровій промисловості : автореф. дис. ... канд. екон. наук, 1998. 36 с.
2. Варченко О. М. Ринок цукру: оптимальне поєднання ринкового і державного регулювання : підручник. Київ : ННЦ ІАЕ, 2004. 315 с.
3. Євдошак В. І. Облік і контроль витрат цукрового виробництва та формування собівартості продукції : автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.06.04. Київ, 2006. 18 с. URL : <http://www.lib.ua.ru/net/diss/cont/239707.html>.
4. Задворний А. С. Внутрішні фактори економічної безпеки ринку цукру в Україні. *Економіка АПК*. 2006. № 6. С. 70-73.
5. Імас Є. В. Теоретико-методологічні засади сучасних досліджень розвитку цукробурякового комплексу в Україні. *Економіка АПК*. 2009. № 10. С. 11-16.
6. Малієнко М. Ринок сортових ресурсів цукрових в Україні. *Пропозиція*. 2009. № 5. С. 64-69.
7. Мочерний С.В., Ларіна Я.С., Устенко О.А., Юрій С.І. Економічний енциклопедичний словник : у 2 т. Т. 1. За ред. С.В. Мочерного. Львів : Світ, 2005. 616 с.
8. Оперативно-статистичні матеріали цукровиків України «Бурякоцукровий комплекс України». Київ : «Цукор України», 2016. 220 с.
9. Про державне регулювання виробництва і реалізації цукру: Закон України від 17.06.1999 р. № 758 – XIV (у редакції від 09.12.2012 р.). URL : www.rada.gov.ua.
10. Пушкар М. С. Сучасні проблеми обліку : монографія ; за ред. д.е.н, проф. М. С. Пушкаря. Тернопіль : ТНЕУ, 2010. 268 с.
11. Сеперович Н. Ситуація на ринку цукру України: стан та перспективи. Актуальні питання аграрної політики. Київ : 2002. С. 4-27.
12. Слободянюк В. О. Оцінка конкурентоспроможності підприємств цукрової промисловості : автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.04. Одеса, 2009. 21 с.

Вдовичинський Дмитро
аспірант

Науковий керівник: д.е.н., професор Чикуркова А.Д.
Подільський державний аграрно-технічний університет
м. Кам'янець-Подільський

КОНЦЕПЦІЯ СТРАТЕГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Розвиток ринкової економіки в Україні потребує запровадження новітніх концепцій систем управління бізнесом, які спроможні забезпечити здатність підприємства в новітніх умовах успішно вирішувати поточні проблеми і досягати стратегічних цілей. У вирішенні цього питання доцільно використати існуючий іноземний досвід в сфері менеджменту та забезпечити його застосування на вітчизняних підприємствах з урахуванням особливостей діяльності кожного суб'єкта господарювання.

Однією із сучасних концепцій систем управління є концепція стратегічного менеджменту, яка почала активно впроваджуватись в більшості корпорацій в США і країнах Західної Європи ще в 90-х роках ХХ століття.

Стратегічний менеджмент – це «діяльність, пов'язана із встановленням цілей і завдань організації і з підтриманням ряду взаємин між організацією і зовнішнім оточенням, які дозволяють їй досягнути своїх цілей, відповідають її внутрішнім можливостям і дозволяють залишатись сприйнятливою до зовнішніх вимог» [1].

А. А. Томпсон і А. Дж. Стрікланд означили концепцію стратегічного менеджменту у вигляді п'яти взаємопов'язаних завдань:

«1. Визначення сфери комерційної діяльності і формування стратегічних напрямків її розвитку – тобто, необхідно визначити цілі і довгострокові перспективи розвитку.

2. Перетворення загальних цілей в конкретні напрямки роботи.

3. Уміла реалізація вибраного плану для досягнення бажаних показників.

4. Ефективна реалізація вибраної стратегії.

5. Оцінка виконаної роботи, аналіз ринкової ситуації, коригування довгострокових основних напрямків діяльності, цілей, стратегії з урахуванням отриманого досвіду, змінених умов, нових ідей або нових можливостей» [2].

В науковій літературі існують також інші описи кроків реалізації стратегічного менеджменту (від досить детальних до дуже узагальнених), однак перелічені вище наявні у всіх дослідженнях.

Визначення місії підприємства є одним із самих важливих завдань, бо це дає відповідь на питання «що підприємство збирається робити і чим воно бажає стати» [3].

Цілі підприємства встановлюються на основі визначеної місії. Дуже важливо точно визначити цілі, бо це дозволить визначити конкретні напрямки діяльності підприємства та його перспективи на досить тривалий проміжок

часу. Кожне підприємство формує свій конкретний набір цілей (прибутковість, обсяг продажів, частина ринку, запровадження новацій тощо).

Виходячи із визначених цілей проводиться розробка стратегії для досягнення встановленої мети та задач для їх вирішення. На підставі конкретизованих цілей ставляться завдання перед виконавцями. Вони можуть бути короткостроковими і довгостроковими, але пріоритет повинен віддаватися довгостроковим цілям.

Реалізація вибраної стратегії є найбільш складним етапом стратегічного менеджменту, бо перетворює розроблені плани на конкретні дії. Реалізація потребує дотримання визначеної політики, дотримання процедур, правил, довго- та короткострокових програм, створення організаційне забезпечення, управління бюджетом, організація роботи, мотивація персоналу і т.д. Також важливе значення має постійне оцінювання плану реалізації з метою визначення його правильності та виявлення проблем.

В умовах постійних змін важливо правильно організувати контроль і оцінку виконаної роботи. За результатами оцінки може здійснюватися коректування стратегічного плану та методів його реалізації.

Хоча стратегічний менеджмент є засобом успішного виживання у кризових умовах, в нашій країні до цього часу його використання не набуло необхідного застосування. Це можна пояснити різними причинами: інертністю мислення старих управлінських кадрів; відсутністю підготовлених працівників, які володіють принципами, методами і прийомами стратегічного менеджменту; відсутністю стратегічних планів розвитку підприємств, технологічних схем розробки, реалізації й контролю таких планів; відсутністю національних методологічних і методичних розробок зі стратегічного менеджменту тощо.

Для забезпечення успішного розвитку підприємств України в непростих умовах формування ринкових відносин, структурної перебудови господарства та інших змін, критично необхідно прискорити впровадження нових підходів до управління підприємствами. Для цього, крім інших мір, необхідно забезпечити підготовку кваліфікованих фахівців, здатних застосовувати на практиці передові управлінські рішення, які пов'язані із стратегічним розвитком підприємства.

Список використаних джерел

1. Bowman Cliff, The Essence of Strategic Management (Prentice Hall Essence of Management Series), Philip Allan, 1990. 128 p.
2. Томпсон А.А., Стрикленд А.Дж. Стратегический менеджмент. Искусство разработки и реализации стратегии. Москва : Банки и биржи, ЮНИТИ, 1998. 576 с.
3. Кайлюк Є.М., Андреева В.М., Гриненко В.В. Стратегічний менеджмент : навч. посібник ; Харківська нац. акад. міськ. госп-ва. Харків : ХНАМГ, 2010. 279 с.

Волошин Роман

к.е.н., доцент

Мельниченко Василь

старший викладач

Тернопільський національний економічний університет
м. Тернопіль

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ДІАГНОСТИКИ КОНКУРЕНТНОГО СЕРЕДОВИЩА В АГРОПРОДОВОЛЬЧОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ

Розвиток економічних та державотворчих процесів в Україні обумовлюється сукупністю об'єктивних факторів. Серед них, одним із найважливіших є конкуренція. Так, отримавши статус країни із ринковою економікою і частково сформувавши ринкові інститути, наша держава стала повноцінним «гравцем» світового ринку зі всіма аспектами, що звідси витікають.

Одним із ключових чинників, на який сьогодні в найбільшій мірі орієнтуються вітчизняні товаровиробники та оператори товарних ринків – це жорстка конкуренція з боку зарубіжних та міжнародних «гравців», яку більшість із них відчують у своїх сферах. Такий процес є природним для ринкової економіки, проте, в наших умовах має свою специфіку, в найбільшій мірі пов'язану із незрілістю державних регулюючих інститутів та відсутністю тривалих підприємницьких традицій.

Найважливішою сферою глобальної економіки, не зважаючи на різного роду оцінки і експертні висновки залишається агропродовольчий сектор. І хоча тут не створюється найбільша частка валового продукту, не тут зайнята найбільша чисельність працівників і не тут формуються найбільш прогресивні інновації, тим не менш, від продовольчого забезпечення життєдіяльності людей залежать усі інші сектори економіки. З цієї точки зору Україна уже на даний час володіє значними конкурентними перевагами на ряді сировинних продовольчих ринків, і, що більш важливо, її потенціал в цій сфері реалізований на дуже малу частку.

Таким чином, питання конкурентної позиції агропродовольчого сектору України є вкрай актуальним і вимагає детального розгляду і дослідження з метою встановлення позиції країни серед конкурентів, визначення факторів, які цю позицію обумовлюють, а також можуть сприяти її покращенню тощо.

Першим етапом діагности конкурентної позиції є аналіз середовища, яке досліджується. При цьому, визначається тип ринку, інтенсивність конкуренції та рівень монополізації, а також визначаються ключові «гравці» які повинні стати орієнтирами і еталонами для проведення діагностики.

Другий етап – аналіз конкурентних позицій об'єкта дослідження на ринку. При цьому визначається частка ринку, яку він займає і займав у попередні періоди, розраховуються також ринкові частки ключових конкурентів,

відбувається групування «гравців», розрахунок динаміки їх ринкових часток і визначення факторів, що обумовлюють цю динаміку. Зазначені дії формують передумову для побудови конкурентної карти ринку, яка покликана визначити стратегічне конкурентне положення об'єктів дослідження і сформувати, на її основі, рекомендації подальшої конкурентної поведінки.

Конкурентна карта ринку є одним із найчастіше використовуваних інструментів конкурентної діагностики. Результатом її формування є групування усіх учасників ринку за критеріями конкурентної позиції та динаміки збільшення частки ринку. Основою для групування є обчислення зони розсіювання показників усіх учасників ринку за зазначеними показниками. При цьому використовується методика розрахунку середньоквадратичного відхилення (позначається як σ – «сигма»), яке визначає, на скільки наявні значення вибірки відрізняються від його середнього рівня і розраховується за формулою:

$$\sigma = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^N (S_i - \bar{S})^2}{N}} \quad (1)$$

де, S_i – частка ринку i -того об'єкта дослідження; $\bar{S}$ – середня ринкова частка усіх об'єктів дослідження; N – кількість об'єктів дослідження

В процесі формування конкурентної карти відбувається оцінювання часток ринку, якими володіють об'єкти дослідження, її середнього значення і рівня відхилення значень, притаманних об'єктам вибірки від цього середнього показника. В результаті таких дій ми можемо сформувати дві вибірки: перша – яка включає об'єкти, що володіють часткою ринку, більшою за середнє значення; друга – ті, частка ринку яких менша за усереднений показник.

Окрім зазначеного в процесі формування конкурентної карти береться до уваги динаміка часток ринку кожного об'єкта, за якою вони порівнюються із середнім темпом приросту всієї галузі. Відповідно до цього, ми знову отримуємо дві групи об'єктів, перші з яких характеризуються покращенням ситуації, другі – погіршенням.

Для подальшої роботи із отриманими результатами використовується так зване правило трьох сигм. Його суть полягає в тому, що при оцінюванні розсіювань різних об'єктів вибірки більшість із них знаходяться на відстані не більше ніж три сигми (3σ) від середнього значення. На основі зазначеного правила, для структуризації об'єктів дослідження за параметром частки ринку, об'єкти із показником, нижче середнього значення поділяються на дві групи: аутсайтери, що знаходяться в межах інтервалу $S_{min} - (\bar{S} - 3\sigma)$ і об'єкти зі слабкою конкурентною позицією, що знаходяться в інтервалі $(\bar{S} - 3\sigma) - \bar{S}$. Об'єкти, із показником, вище середнього значення також поділяються на дві групи: лідери, що знаходяться в межах інтервалу $S_{max} - (\bar{S} + 3\sigma)$ і об'єкти із сильною

конкурентною позицією $\bar{S}_i - (\bar{S}_i + 3\sigma)$. Аналогічно здійснюється поділ за критерієм темпу приросту частки ринку в результаті якого усі об'єкти включаються до однієї із чотирьох груп: об'єкти зі швидким покращенням конкурентної позиції; об'єкти із покращенням конкурентної позиції; об'єкти із погіршенням конкурентної позиції; об'єкти із швидким погіршенням конкурентної позиції.

Результатом вищеописаних дій є формування матриці розміром 4 x 4, в якій в рядках відбувається поділ за критерієм приросту частки ринку, в стовпцях – за критерієм ринкової частки, яку займає об'єкт дослідження. При цьому усі об'єкти вибірки вносяться до комірок із відповідним значенням, починаючи від лідера із швидким покращенням конкурентної позиції, закінчуючи аутсайдером зі швидким погіршенням конкурентної позиції.

Зазначена методика дозволяє не тільки оцінити конкурентну позицію товарів, підприємств чи цілих країн, але й служить важливим інструментом для визначення кола прямих конкурентів, розробки конкурентної стратегії, оптимізації продуктового портфелю тощо. Її застосування по відношенню до об'єктів агропродовольчого сектору економіки дозволяє об'єктивно діагностувати переваги та проблеми, які супроводжують агропромислові підприємства в умовах жорсткої конкуренції на внутрішньому та зовнішньому ринках. Це виступає вагомим базисом для проведення подальших досліджень у сфері конкуренції та стратегічного розвитку.

Список використаних джерел

1. Волошин Р.В., Заставнюк Л.І. Оцінювання конкурентних переваг українського зерна на світовому ринку. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2012. № 22.13. С. 158-163
2. Гуцуляк В.Р. Концептуальні підходи до оцінки рівня конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств. *Агросвіт*. 2016. № 24. С. 82-85

Гуцало Наталія

студентка

Науковий керівник: к.е.н., ст. викладач Ковальчук С.П.
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
м. Вінниця

ІНФОРМАЦІЙНІ МОЖЛИВОСТІ ЗВІТУ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ ДЛЯ АНАЛІЗУ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ

Кошти як найбільш ліквідні активи є важливим елементом ринкової економіки, оскільки ефективність їх використання сприятиме платоспроможності підприємства. Грошові потоки використовуються як інструмент оцінки, засіб платежу та заощадження, є ресурсом та результатом діяльності підприємства, обумовлюють його поточне та майбутнє фінансове положення. Неефективна інформаційна система управління безготівковими грошовими потоками не дає можливості оперативно надавати необхідну інформацію про їх стан, виявляти відхилення від нормативних або планових показників у грошовому обороті підприємства, приймати обґрунтовані управлінські рішення.

Питання обліку та аналізу операцій, пов'язаних із грошовими потоками, розглядалися в роботах як вітчизняних, так і закордонних науковців, зокрема: Бланк І.А., Долгальова М.О., Драч В.І., Завадський Й.С., Осовська Г.В., Хлевицька Т.Б., Юркевич О.О., Яструбецька Л.С. Однак ще не всі проблеми, які є на сьогоднішній день в аналізі грошових потоків вирішені.

Метою дослідження є розгляд проблематики аналізу грошових потоків.

У зв'язку з постійним мінливим станом економіки, аналіз фінансового становища організації є важливим показником контролю та формування відповідних ґрунтовних рішень щодо подальших кроків діяльності підприємства. Все більш актуальним стає аналіз грошових потоків організації на основі даних звіту про рух грошових коштів [1; 2]. Інформаційна значимість даного звіту зростає в зв'язку з тим, що саме грошові потоки є одними з перших показників, які дозволяють виявити потенційні проблеми організації [3;4]. Додаткову інформацію до звіту про рух грошових коштів можна отримати із звіту про фінансовий стан, і звіту про сукупний дохід. Одним із доказів зростаючого інтересу до грошових потоків в Україні є застосування відповідних НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» і МСФЗ (IAS) 7 Звіт про рух грошових коштів.

Звіт про рух грошових коштів є зведеним звітом про вхідні та вихідні грошові потоки компанії за певний період часу. Ці потоки розділені відповідно до їх областей застосування, в трьох основних категоріях: операційної, інвестиційної та фінансової. Використання звіту про рух грошових коштів в поєднанні з інформацією двох інших основних фінансових звітів: звіту про фінансовий стан, звіту про сукупний дохід, а також інших уточнюючих

документів дозволяє фінансовим керівникам оцінити такі характеристики: здатність компанії генерувати майбутні чисті грошові потоки від операційної діяльності для погашення кредиторської заборгованості, процентних платежів по кредиту, виплату дивідендів; необхідність в зовнішньому фінансуванні компанії; причини відмінностей між чистим прибутком і чистими грошовими коштами від операційної діяльності; результати інвестицій і фінансування угод готівковими і безготівковими платежами.

У ході вивчення операцій з грошовими потоками здійснюється аналіз за наступними напрямками:

- аналіз динаміки грошових коштів;
- аналіз структури грошових коштів; аналіз грошових потоків;
- аналіз ліквідності підприємства;
- аналіз ділової активності.

Аналіз руху грошових коштів є необхідною умовою ефективного управління грошовими потоками, які забезпечують фінансово-господарську діяльність підприємства. Завданням аналізу грошових коштів і потоків є: аналіз джерел утворення грошових коштів; аналіз напрямів витрачання грошових коштів; аналіз руху грошових коштів та потоків за видами діяльності підприємства; аналіз взаємозв'язку прибутку і змін грошових коштів і грошових потоків; аналіз взаємозв'язку зростання обсягів фінансово-господарської діяльності і потреб у грошових коштах [3].

Методичні прийоми, які застосовуються при аналізі грошових коштів дозволяють здійснити загальний аналіз грошових потоків, аналіз руху грошових коштів, а також аналіз фінансових коефіцієнтів, що визначають достатність чистого грошового потоку, ліквідність грошового потоку, ефективність грошового потоку підприємства, вивчення динаміки обсягу формування додатного та від'ємного чистого грошового потоку, дослідження збалансованості грошових потоків, вивчення синхронності грошових потоків та оцінка ефективності грошових потоків. Спочатку проводять горизонтальний аналіз грошових потоків: вивчають динаміку обсягу формування додатного, від'ємного і чистого грошового потоку підприємства в розрізі окремих джерел, розраховують темпи їхнього зростання і приросту, визначають тенденції зміни їхнього обсягу.

Звіт про рух грошових коштів може бути складено прямим і непрямим методами. Разом з тим існує різниця між прямим і непрямим методом відображення інформації, в той час як дані інвестиційної та фінансової діяльності будуть ідентичні. При прямому методі операційні грошові потоки відображаються безпосередньо від надходжень і виплат грошових коштів. Для переходу від чистого прибутку до чистих грошових потоків від операційної діяльності необхідно закріпити у фінансовій політиці підприємства метод знаходження значення чистого прибутку. Щоб визначити грошові кошти, отримані від операційної діяльності слід починати розрахунок зі звіту про фінансові результати, потім внести поправки на не грошові статті звіту про

фінансові результати, і пов'язані з ними зміни для статей балансу [4].

Основною перевагою звіту про рух грошових коштів, особливо складеного прямим методом, є те, що користувач отримує детальне уявлення про операційні, інвестиційні і фінансові операції, які пов'язані з рухом грошових коштів. Поділ операцій на три категорії допомагає користувачеві звітності оцінити поточні та потенційні, сильні і слабкі сторони компанії. Потужне внутрішнє генерування грошових коштів є позитивним сигналом. Слабкий операційний грошовий потік повинен дати аналітикам натяк на необґрунтоване збільшення дебіторської заборгованості і запасів. Навіть потужний грошовий потік від операційної діяльності недостатній для досягнення успіху. Користувач звіту повинен бачити, чи вистачає вільних операційних грошових потоків коштів, чи є потреба для погашення боргів і дивідендів. Занадто велика залежність від зовнішнього фінансування для покриття поточних потреб є негативним сигналом. Звіт про рух грошових коштів становить велику інформаційну цінність. Проблемою у використанні звіту є необхідність розгляду його спільно з іншими звітами для більш глибокого розуміння.

Отже, аналіз руху грошових потоків можливо проводити прямим і непрямим методами. Для проведення аналізу прямим методом, звіт про рух грошових коштів слід доповнити розрахунками відносних показників структури надходження і відтоку грошових коштів за видами діяльності. При аналізі фінансових показників слід враховувати, що головною умовою фінансового благополуччя комерційної організації є надходження коштів, а перевищення відтоку грошових коштів констатує негативний результат.

Список використаних джерел

1. Бардин О. Я. Методичні та прикладні аспекти аналізу вхідних і вихідних грошових потоків аграрних підприємств. *Економіка АПК*. 2015. № 3. С. 98-105.
2. Приходько А. М. Аналіз грошового потоку на підприємстві. *Управління розвитком*. 2013. №4 (144). С. 45-47.
3. Тацій І. В. Аналіз грошових потоків підприємства. *Вісник Східно-українського національного університету імені Володимира Даля*. 2014. № 1. С. 150-153.
4. Ясишена В. В. Методика проведення аналізу грошових потоків підприємств. *Інноваційна економіка*. 2012. №2. С.131-139.

Дубовський Валентин

студент

Науковий керівник: к.е.н., професор Садовська І.Б.

Луцький національний технічний університет

м. Луцьк

АНАЛІЗ ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ МАШИНОБУДІВНОГО КОМПЛЕКСУ

На початок 2017 року світовий ринок підшипників був оцінений 75,91 мільярдів доларів, при щорічному зростанні до 2020 року на в середньому на 7,7%.

До топ-10 глобальних виробників підшипників входять дві європейські компанії – корпорація SKF, корпорація Schaeffler, одна американська компанія Timken, чотири японських – NSK, NTN, Minebea, Hatn, а також 3 китайські – C & U Group, Vafadyn Bearing Group, Loyn(LYC).

На ринку України, крім ПрАТ «СКФ Україна», виробництво підшипників та іншої продукції машинобудівної галузі здійснюють ПАТ «Харківський підшипниковий завод», ПАТ «Донецький підшипниковий завод», ТОВ «Мелітопольський завод підшипників ковзання». На всіх перелічених підприємствах на сьогодні з різних причин значно скорочено обсяг виробництва.

Для аналізу було обрано підприємства машинобудівної галузі, які на даний момент тримаються на ринку і мають значний обсяг виробництва. Ними є:

- ПАТ «Харківський метизний завод»;
- ПАТ «Дніпропетровський завод прокатних валків»;
- ПАТ «Дружківський завод металевих виробів»;
- ПАТ «Новокраматорський машинобудівний завод».

В таблиці 1 можемо побачити основні показники діяльності вищезгаданих підприємств за 2012-2016 роки.

Таблиця 1

Загальні показники діяльності досліджуваних підприємств машинобудівної галузі за 2012-2016 роки

Період	Найменування підприємства	Чистий дохід	Собівартість	Валовий прибуток	Адмін. витрати	Витрати на збут	Інші операційні витрати
	Код рядка	2000	2050	2090	2130	2150	2180
2012	ПАТ "Харківський метизний завод"	15857	14963	894	1351	123	804
2013		18522	17054	1468	1455	181	1816
2014		24190	22717	1473	1341	468	5244
2015		39746	34519	5228	1801	916	9765
2016		45396	43507	1889	2215	907	7292

СЕКЦІЯ 3

Сучасні методики контролю та аналізу
для обґрунтування управлінських рішень

SECTION 3

Modern methods for control and analysis
for management decisions

Продовження табл. 1

2012	ПАТ "Дніпропетровський завод прокатних валків"	169302	116400	52902	19646	18739	5285
2013		122107	103882	18225	14332	10280	8088
2014		161479	137484	23995	15918	6865	20817
2015		182374	128351	54023	49922	6531	46942
2016		237400	171243	66157	25982	21081	32167
2012	ПАТ "Новокраматорський машинобудівний завод"	2372735	1771509	601226	386996	106053	117512
2013		2675465	1846611	828854	404465	117951	131158
2014		2574823	1797482	777341	524424	131344	652848
2015		2965133	2129482	835651	381144	157151	43139
2016		3079114	2098573	980541	446664	156800	244361
2012	ПАТ "Дружківський завод металевих виробів"	489119	404711	84408	39471	22321	23221
2013		393692	321411	72281	25088	13758	13679
2014		489119	404711	84408	39471	22321	23221
2015		509097	391132	117965	28939	14070	56004
2016		424567	339588	84979	28444	12930	25867
2012	ПрАТ "СКФ Україна"	696726	591105	105621	20915	23429	48604
2013		752538	603733	148805	17608	28358	40265
2014		1064194	723877	340317	25987	35261	44105
2015		1480823	944822	536071	33474	61947	63136
2016		1680212	1233050	447162	41934	104834	32630

Проаналізувавши вищенаведені дані, можемо зробити висновок про те, що на 4 із 5 досліджуваних підприємств за період 2012-2016 років відбулося збільшення чистого доходу і прибутку. Це явище можна назвати умовно-позитивним, так як воно спричинене в основному за рахунок падіння курсу національної валюти.

В таблиці 2 можемо побачити середні показники рентабельності досліджуваних підприємств.

Згідно даних державної служби статистики чиста рентабельність в машинобудівній галузі становить близько 5%, згідно проведених нами розрахунків ці дані підтверджуються і вона становить 5,64%. Це дуже низький показник, який свідчить про поганий стан галузі загалом. Саме через це багато, машинобудівних підприємств знаходяться на межі збитковості і навіть банкрутства.

Таблиця 2

Середні показники рентабельності досліджуваних підприємств машинобудівної галузі за 2012-2016 роки

№	Найменування підприємства	Рентабельність операційних витрат	Валова рентабельність	Валова рентабельність собівартості	Чиста рентабельність
1	ПАТ "Харківський метизний завод"	32,54	7,39	7,71	0,02
2	ПАТ "Дніпропетровський завод прокатних валків"	73,53	23,70	32,23	-1,12

Продовження табл. 2

3	ПАТ "Новокраматорський машинобудівний завод"	136,02	36,63	52,01	15,15
4	ПАТ "Дружківський завод металевих виробів"	116,34	19,21	23,88	0,044
5	ПрАТ "СКФ Україна"	239,32	25,95	36,51	14,11
6	Середнє значення	119,55	22,58	30,47	5,64

Згідно даних державної служби статистики чиста рентабельність в машинобудівній галузі становить близько 5%, згідно проведених нами розрахунків ці дані підтверджуються і вона становить 5,64%. Це дуже низький показник, який свідчить про поганий стан галузі загалом. Саме через це багато, машинобудівних підприємств знаходяться на межі збитковості і навіть банкрутства.

Дана галузь є дуже важливою для економічної ситуації України, так як саме на цих підприємствах виробляються засоби праці, які разом із робочою силою є рушійною силою економіки.

Таблиця 3

Загальні показники по заробітній платі і персоналу на досліджуваних підприємствах машинобудівної галузі за 2012-2016 роки

Період	Найменування підприємства	Витрати на оплату праці, тис. грн.	Відрахування на соціальні заходи, тис. грн	Кількість працівників, осіб	Середня заробітна плата, грн
		2505	2510		
2012	ПАТ "Харківський метизний завод"	1824	848	121	1 256,20
2013		1965	806	128	1 279,30
2014		1948	803	99	1 639,73
2015		2458	899	99	2 069,02
2016		2814	614	99	2 368,69
2012	ПАТ "Дніпропетровський завод прокатних валків"	37208	12914	630	4 921,69
2013		28460	11688	584	4 061,07
2014		37668	13991	561	5 595,37
2015		34221	10605	428	6 662,97
2016		49447	34221	407	10 124,28
2012	ПАТ "Новокраматорський машинобудівний завод"	684876	248070	12795	4 460,57
2013		698906	254132	12001	4 853,11
2014		769305	276561	10958	5 850,41
2015		747770	228612	9938	6 270,29
2016		856405	175495	9118	7 827,05
2012	ПАТ "Дружківський завод металевих виробів"	57657	18633	1323	3 631,71
2013		55215	16667	1203	3 824,81
2014		59621	18404	1061	4 682,77
2015		58660	17075	847	5 771,35
2016		57525	10478	701	6 838,45

СЕКЦІЯ 3Сучасні методики контролю та аналізу
для обґрунтування управлінських рішень**SECTION 3**Modern methods for control and analysis
for management decisions*Продовження табл. 3*

2012	ПрАТ"СКФ Україна"	75984	24406	1316	4 811,55
2013		72085	26334	1310	4 585,56
2014		76562	27767	1255	5 083,80
2015		94130	27131	1203	6 520,50
2016		137431	28544	1241	9 228,51

З таблиці 2 та 3. можемо зробити висновки щодо розрахунків із заробітної плати на досліджуваних підприємствах машинобудівної галузі. За досліджуваний період спостерігається скорочення робочих місць. Середньооблікова чисельність персоналу з 2012 по 2016 знизилась в середньому на 27%. Середньомісячна заробітна плата у 2016 році порівнянні з 2012 зросла на 3461 грн, або на 90,7%. В 2016 році спостерігається значне скорочення відрахувань на соціальні заходи, це спричинено змінами в законодавстві – зменшився % ЄСВ до 22.

Отже, машинобудівна галузь України знаходиться в поганому стані. Це проявляється в низькому рівні рентабельності, її середній рівень по галузі ледве досягає 5%, що й підтверджують проведені нами розрахунки. Як наслідок відбувається постійне скорочення робочих місць. Так як, дана галузь є дуже важливою для економічної ситуації України, бо саме на цих підприємствах виробляються засоби праці, які разом із робочою силою є рушійною силою економіки, необхідно спрямувати усі сили на підтримання цієї галузі як в державному, так і в приватному секторі.

Завадська Надія

студентка

Науковий керівник: к.е.н., професор Садовська І.Б.

Луцький національний технічний університет

м. Луцьк

НОРМАТИВНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИРОБНИЦТВА ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ЦУКРУ

Виробництво цукру є стратегічно пріоритетною галуззю економіки України, яка спрямована на забезпечення продукцією як вітчизняні так і міжнародні ринки та поповненню державного бюджету. Природно-кліматичні та ґрунтові умови для виробництва цукрового буряка є сприятливими, що зумовлено високим рівнем вологості та родючістю ґрунтів.

У теорії аграрного права проблемним питанням механізму правового регулювання бурякоцукрового комплексу в Україні присвячено дисертаційне дослідження Л.О. Святченко [1], у якому досліджуються безпосередньо сутність і зміст правового регулювання цукробуряківництва в Україні, історія розвитку правового регулювання вітчизняного цукробуряківництва [2].

Основні аспекти виробництва, переробки та продажу цукру в Україні регламентовано на законодавчому рівні, зокрема Законом України «Про державне регулювання виробництва і реалізації цукру» від 17 червня 1999 року [3]. Даний нормативно-правовий акт регулює діяльність сільськогосподарський підприємств, щодо виробництва, експорту, імпорту, оптової та роздрібної торгівлі цукром. Для визначення обсягів вирощування цукрових буряків для виробництва цукру, щорічно центральні органи виконавчої влади встановлює граничний розмір поставки цукру на внутрішній ринок, мінімальні ціни на цукрові буряки, які поставлятимуться для виробництва цукру в межах квоти «А», з урахуванням базисної цукристості та на цукор квоти «А».

Мінімальні ціни на цукрові буряки визначаються відповідно до нижньої межі за укладеними договорами купівлі-продажу цукрових буряків в межах квоти «А». Держава також проводить політику регулювання реалізації цукру. Зокрема, роздрібна торгівля цукром може здійснюватися, виключно, особами, які зареєстровані як суб'єкти підприємницької діяльності у порядку визначеному на законодавчому рівні [3]. Обсяги реалізації цукру визначаються наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України.

Відповідно до Державного стандарту України 4327:2004 «Коренеплоди цукрових буряків для промислового перероблення. Технічні умови», цукрові буряки та цукор повинні відповідати якісним та технологічним показникам, що визначенні державою, здатні задовольнити потреби як суб'єктів цукробуряківництва, так і споживачів.

Державна підтримка виробництва та реалізації цукру в Україні регламентується Законом України «Про державну підтримку сільського

господарства України», постановою Кабінету Міністрів України «Деякі питання торгівлі окремими видами цукрової продукції», наказ Міністерства аграрної політики України «Про виробництво і поставку цукру на внутрішній ринок» і т. д.

Отже, процес виробництва та реалізації цукру в Україні законодавчо визначений і достатньо регламентований. В Україні на загальнодержавному рівні визначено мінімальні ціни та встановлено квоти на вирощування цукрового буряка та переробку його цукровими заводами, згідно з конкурсними умовами визначеними центральними органами виконавчої влади. Також, держава стимулює виробництво цукру за допомогою системи пільгового державного кредитування виробників цукру та цукрових буряків, що забезпечує формування державної аграрної політики.

Підсумовуючи, можна зробити висновок про те, що бурякоцукровий комплекс є конкурентоспроможною галуззю, проте постійно знаходиться під державним регулюванням та потребує адаптації до ринкових умов, міжнародних стандартів якості продукції.

Список використаних джерел

1. Святченко Л.О. Правове регулювання цукробуряківництва в Україні: дис. ... к.ю.н.: 12.00.06 / Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. Київ : НУБіП, 2010. 195 с.
2. Марченко С.І. Юридичні ознаки виробництва та реалізації цукру як виду господарської діяльності в АПК України. *Науковий вісник Харківського держ. ун-ту*. 2014. № 4. С. 236-239.
3. Про державне регулювання виробництва і реалізації цукру: Закон України від 17 червня 1999 р. Відомості Верховної Ради України. 1999. № 32. Ст. 268.

Мартиросян Крестине

студентка

Науковий керівник: асистент Патраманська Л. Ю.
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
м. Вінниця

РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

З переходом України до ринкової економіки, зміною форм власності, зростає потреба у вдосконаленні методологічних та організаційних аспектів контролю в народному господарстві. Державний фінансовий контроль на сьогодні є однією із найважливіших функцій державного управління, значення якої дедалі зростає. Тому розбудова цілісної системи фінансового контролю є важливим кроком у забезпеченні функціонування системи державної влади й викликає особливе зацікавлення як у теоретичному, так і в практичному плані. Саме тому, своєчасне виявлення та усунення недоліків, вдосконалення та реформування державного фінансового контролю в нашій державі набувають особливої актуальності та важливості.

Серед наукових досліджень вітчизняних учених, у яких висвітлено проблеми державного фінансового контролю, необхідно зазначити праці М.Т. Білухи, Ф. Ф. Бутинця, Н. Г. Виговської, П. К. Германчука, Л.В. Гуцаленко, В. А. Дерія, Н. І. Дорош, С. В. Кагюги, М. М. Каленського, М.М. Коцупатрого, Н. І. Рубан, І. Б. Стефанюка, І. Ю. Чумакової та інших. Проте наразі є широкий спектор проблем, які ще не є вирішеними.

На сучасному етапі система державного фінансового контролю в Україні не забезпечує належного рівня фінансово-бюджетної дисципліни через низку проблем, які притаманні державному фінансовому контролю, до складу яких входять організаційні, правові та методологічні, а також незабезпеченість кадровим потенціалом.

Перш за все, йдеться про групу проблем організаційного характеру, а саме: відсутність чіткого переліку органів, на яких покладено здійснення в Україні державного фінансового контролю, та їх повноважень. Зокрема, державний фінансовий контроль, як правило, пов'язують із Державною аудиторською службою, Рахунковою палатою України, Міністерством фінансів України, Державною фіскальною службою України, Державною службою фінансового моніторингу України, Фондом державного майна України, Національним банком України, Антимонопольним комітетом, службами внутрішнього контролю у міністерствах та інших центральних органах виконавчої влади тощо.

До другої групи слід віднести проблеми правового характеру. Так, чинне в Україні бюджетне та фінансове законодавство має чимало прогалин і слабких місць, що призводить до поширення махінацій і шахрайства в сфері бюджетних

коштів і державного майна. Однією з причин таких юридичних колізій є недостатня участь контролюючих органів у процесі розробки нових і вдосконалення існуючих нормативно-правових актів щодо державного фінансового контролю, формування, розподілу та використання бюджетних коштів, здійснення заходів із запобігання фінансових порушень.

Третя група складається з проблем методологічного характеру. Одна з них – відсутність базової методології проведення державного фінансового контролю (специфічних процесуальних норм) і слабкість її теоретичних і методологічних основ, що спричиняє масові фінансові порушення в Україні. Поряд із тим, відсутність специфічних процедурних стандартів здійснення державного фінансового контролю призводить до безсистемності та хаотичності у підходах контролюючих органів до трактування аналогічних правопорушень і визначення відповідальності за них. Крім цього, до даної групи проблем слід віднести незабезпечення комплексності контролю, тобто відповідності попереднього, поточного та наступного контролю. За результатами діагностики функціонування сучасної системи державного фінансового контролю в Україні виявлено, що на сьогодні державний фінансовий контроль переважно здійснюється контролюючими органами у вигляді перевірок і ревізій й попереджувально-профілактичної функції він практично не виконує [1, с. 140]. Отже, враховуючи перелічені проблеми, для удосконалення державного фінансового контролю, підвищення рівня ефективності його здійснення необхідно забезпечити:

- розробку єдиних концептуальних засад організації державного фінансового контролю, стандартизацію форм і методів контрольної діяльності;
- прийняття стандартів здійснення державного фінансового контролю для створення дієвого механізму протидії правопорушенням і зловживанням у сфері використання бюджетних коштів, державного та комунального майна;
- удосконалення кадрового забезпечення системи державного фінансового контролю (підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації кадрів відповідно до нових кваліфікаційних вимог та методик);
- покращення матеріально-технічного, наукового та інформаційно-аналітичного забезпечення функціонування системи державного фінансового контролю [3];
- посилення відповідальності керівників на всіх рівнях управління та чітко встановити її межі в законодавстві;
- використання ризикоорієнтованого підходу при виборі об'єктів перевірки серед бюджетних підприємств, установ, організацій і підприємств, що використовують бюджетні фінансові ресурси або державне майно [2, с. 32].

Отже, система державного фінансового контролю в Україні має ряд проблем та недоліків, які роблять її неефективною, затратною та непрозорою. На сьогодні не створено достатнього правового, інформаційного, організаційного, комунікативного, методологічного та кадрового забезпечення для здійснення державного фінансового контролю. Це все негативно впливає на

рівень довіри населення до влади, на розвиток фінансово-бюджетних відносин в Україні, гальмуючи ряд трансформацій у цій сфері. Вирішити проблеми та подолати недоліки організації та функціонування державного фінансового контролю в Україні можливо шляхом послідовної реалізації заходів, спрямованих на побудову сучасної моделі державного фінансового контролю, яка б відповідала потребам національної економіки та вимогам Європейського Союзу. Напрямом подальших досліджень є розробка цілісного механізму здійснення державного фінансового контролю в Україні з урахуванням сучасних перетворень.

Список використаних джерел:

1. Виходець, Ю. А. Проблеми удосконалення системи державного фінансового контролю в Україні. Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. 2013. № 16 (205). С. 139-144.
2. Есманов, О. М. Реформування системи державного фінансового контролю в Україні. *Бізнес-Інформ*. 2012. № 12. С. 32-34.
3. Напрямки удосконалення державного фінансового контролю в Україні. URL : http://www.rusnauka.com/17_AND_2010/Economics/68822.doc.htm 10.
4. Скоропад І.С., Пахолок Н.І. Державний фінансовий контроль в Україні. Науковий вісник НЛТУ України. 2011. Вип. 21.7. С. 262-266. URL : http://www.nbu.gov.ua/portal/chem_biol/nvnltnu/21_7/262_Sko.pdf.
5. Шевченко Н.І., Куліченко В.О. Державний фінансовий контроль: сучасний стан, проблематика, напрямки реформування. Електронне наукове фахове видання «Державне управління: удосконалення та розвиток». URL : <http://www.dy.nayka.com.ua/index.php?operation=1&iid=380>.

Мельничук Оксана

к.е.н., доцент

Яцемірська Оксана

магістрант

Подільський державний аграрно-технічний університет
м. Кам'янець-Подільський**ФОРМУВАННЯ ОПОРНИХ ШКІЛ ТА ПРОБЛЕМИ ЇХ ФІНАНСУВАННЯ**

Реформа місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні передбачає створення територіальних громад, здатних розвивати та достатньо фінансувати соціальну сферу, а в її структурі і освітні заклади. Як зазначає М. Волошин, «саме фінансові вкладення в освіту визнаються одними з найважливіших інвестицій в людський капітал» [1].

Рівень фінансування закладів освіти в сільській місцевості не забезпечує підвищення якості наданих освітніх послуг. Так «видатки на одного учня в окремих сільських школах можуть сягати до 50 тис. грн.. на рік, що в п'ять разів вище, ніж середнє значення по Україні» [2, с. 32] та вони не забезпечують високого рівня матеріально-технічної бази та оплати праці висококваліфікованих педагогів.

Новим напрямком в галузі вітчизняної середньої освіти є створення опорних шкіл, які повинні забезпечити структурно-інноваційне та якісне її відродження на селі. Така освітня юридична установа включає основний заклад і філії, має рахунки в установах банків та формує самостійний баланс. Опорна школа повинна надавати учням повну загальну середню освіту, допрофільну підготовку, можливість поглибленого вивчення окремих предметів тощо. І хоча процес формування опорних шкіл лише розпочинається, за даними Міністерства освіти і науки (МОНУ) станом на 1 листопада 2017 року в Україні налічується 450 опорних шкіл, в яких вже навчається 379,7 тис. учнів. Найбільше опорних шкіл зареєстровано в Кіровоградській, Львівській, Житомирській, Одеській та Чернігівській областях. В Хмельницькій області зареєстровано 15 опорних шкіл, 11 з яких знаходяться на території об'єднаних територіальних громад, тоді як лише у вересні 2016 року таких шкіл нараховувалось всього 4. Загалом в опорних навчальних закладах Хмельниччини налічується 5568 учнів, з них 735 учнів навчається у їх філіях [3].

Фінансування освіти відбувається за рахунок державного та місцевого бюджетів. Відповідно до положень Бюджетного кодексу України (БКУ) розподіл коштів між рівнями бюджетної системи відбувається з урахуванням принципу субсидіарності, тобто базується на максимальному наближенні послуг до споживача [4].

З формуванням об'єднаних територіальних громад (ОТГ), яке розпочалось 2015 року, виникли нові міжбюджетні відносини між державним бюджетом і

бюджетами базового рівня. За цей період відбувається зміна у підходах до системи фінансування освітньої галузі на селі, підзвітності та підпорядкованості закладів на регіональному та місцевому рівнях та формування умов, за яких ОТГ вимушені скорочувати необґрунтовані видатки. Процес реформування галузі освіти передбачає передачу функцій управління та фінансування закладів освіти територіальним громадам [2].

Фінансування матеріально-технічної бази опорних закладів України на 2016-2017 навчальний рік передбачалось в сумі 313,6 млн. грн., в тому числі з державного бюджету 217,6 млн. грн.. Станом на 05.09.2016 року надійшло з бюджетів різних рівнів 233,5 млн. грн., або 74% від запланованої суми коштів, з яких використано 82 млн. грн.. Залишок невикористаних коштів складав 203,9 млн. грн.. Таким чином недостатнє фінансування закладів освіти в сільській місцевості не дозволило придбати шкільні автобуси, забезпечення якими в цих закладах становить 35% від нормативної потреби. Найнижчий рівень забезпечення потреб освіти на селі шкільними автобусами у Хмельницькій області, де при необхідній кількості в 37 одиниць, є в наявності станом на 01.11.2017 року лише 4 шкільних транспортних засоби [3].

Реформування освітньої галузі в сільській місцевості вимагає зміни підходів до фінансування малочисельних та неефективних шкіл. Формування опорних шкіл на селі дозволить не лише оптимізувати освітню мережу, але й підвищити якість наданих освітніх послуг. Проте будь-які зміни в системі освіти не можуть бути реалізовані без належного фінансування. Проведений аналіз дозволяє зробити висновки, що кошти державного бюджету наразі є домінуючим джерелом фінансування опорних шкіл на селі.

Список використаних джерел

1. Волошин М. Роль держави у зростанні видатків на розвиток людського капіталу. *Економічний вісник університету: збірник наукових праць учених та аспірантів ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»*. 2010. № 14. URL : http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Evu/2010_14/Voloshin.pdf (дата звернення : 25.11.2017)
2. Беновська Л.Я. Формування опорних шкіл в умовах реформування місцевого самоврядування. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України*. 2016. Випуск 2(118). С. 32-37.
3. Сайт Міністерства освіти і науки України: URL : <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/oporni-shkoli/informacijni-materiali.html> (дата звернення : 25.11.2017)
4. Бюджетний кодекс України від 09.07.2010 № 2456- VI / Верховна Рада України. Київ.

Олексієнко Микола

експерт-аналітик

Львівська ГО «Інститут міжнародних економічних досліджень»

магістр, здобувач

Національний інститут стратегічних досліджень

м. Київ

МЕТОДИКА АНАЛІЗУ КАПІТАЛЬНОГО Й ІНОЗЕМНОГО ІНВЕСТИВАННЯ В ЕКОНОМІКУ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ У КОНТЕКСТІ ЗМІЦНЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

Слід визнати, що більшість світових фінансово-економічних криз за час незалежності України, які практично набувають статусу перманентності, підкреслюють низький стан стійкості національної економіки, передусім - до зовнішніх загроз.

Автором визначено найменш стійкий до криз 2009 і 2014 років індикатор - «рівень капітального інвестування» (стимулятор (S)), що являє собою відношення обсягу капітальних інвестицій (КІ), розрахованих у млн доларів США, за середньорічним курсом долара США до гривні, обчисленим Національним банком України), до чисельності наявного населення (осіб).

Найбільшим індикатор був у 2008 р. : Україна (0,001119), при цьому серед регіонів лідером було м. Київ (0,003808), а аутсайдером - Тернопільська обл. (0,000551). У 2016 р. індикатор для України становив 0,000330 (в 3,4 разу менше за рівня 2008 р.), при цьому найвищим був у м. Києві (0,001422), найнижчим - у Луганській обл. (0,000073), що, з урахуванням найгірших індикаторів 2015 р., означає процес початку виходу сталої, (семирічної) деградації основних засобів. Водночас, одними із найбільш стійких до зазначених криз визначені індикатори, що стосуються накопичених обсягів акціонерного капіталу нерезидентів (НОАК_{НР}) як складової ПП_{НР}.

Ведення зовнішньоекономічної, у тому числі зовнішньо інвестиційної, діяльності є не самоціллю, а засобом забезпечення технологічних зрушень і пристосованості економічної системи до глобальних змін. Саме тому віднайти адекватний баланс щодо рівня залучення регіональних економік до глобалізаційних процесів та, водночас, існуючої системи державного протекціонізму, який вкрай необхідний для економіки, що розвивається, є справою, в якій зайва деталізація не буває зайвою.

У системі економічної безпеки держави, серед її зовнішньоекономічної складової, автором пропонується започаткувати підкатегорію «зовнішньоінвестиційна безпека» (ЗІБ), що характеризуватиметься відповідним інтегральним коефіцієнтом (ІК_{ЗІБ}), який являтиме собою середнє геометричне щонайменше дванадцяти множників - індикаторів (у випадку змінного індикатора, коли стимулятор (S) перетворюється у дестимулятор (D) при зростанні до значення 0,501, він розраховується при множенні, як: 1 – значення

індикатора).

До основних індикаторів ЗІБ доцільно включити:

індикатори зовнішньоінвестиційного потенціалу:

1) рівень прямого іноземного інвестування (S) – відношення загального обсягу $\Pi_{\text{НР}}$ - суми $\text{НОАК}_{\text{НР}}$ і боргових інструментів прямих інвесторів ($\text{БІ}_{\text{П}}$), у млн доларів США, до чисельності наявного населення (в особах); у 2015 р. при значенні для України (0,001197) індикатор був найвищим у м. Києві (0,008802), найнижчим - у Чернівецькій обл. (0,000067);

індикатори зовнішньоінвестиційного суверенітету:

2) коефіцієнт місткості $\Pi_{\text{НР}}$ в агрегованому капіталі підприємств ($S-D$) (має бути у межах 0,2500-0,4999) – відношення $\Pi_{\text{НР}}$ (млн дол. США), до агрегованого капіталу (суми балансів) облікованих підприємств регіону (млн дол. США).

Станом на 31.12.2016 р. індикатор для України склав 0,1157 (11,57 %), що означає лише наявність лише паростків для залучення $\Pi_{\text{НР}}$, які доцільно збільшити вчетверо (до досягнення індикатором рівня 0,4999). На тлі достатньо привабливих для іноземних інвесторів регіонів: Закарпатської (0,3061) і Одеської (0,2239) областей, спостерігаються малопривабливі регіони: Тернопільська (0,0047) і Чернівецька (0,0177) області.

3) коефіцієнт місткості іноземних джерел у КІ ($S-D$) – відношення суми обсягу КІ, освоєних за рахунок іноземних інвесторів, а також КІ, освоєних за рахунок кредитів, наданих іноземними банками, до загальних обсягів КІ; у 2016 р. при значенні для України (0,0453) індикатор був найвищим у Київській обл. (0,2469), при цьому в Сумській і Тернопільській областях іноземних джерел для КІ органи Держстату не виявили;

індикатори зовнішньоінвестиційного збалансування (між рівнями ризиків інвестування, між реципієнтами-виробниками товарів чи виробниками послуг, між інвестуванням в основні засоби чи оборотні кошти):

4) коефіцієнт місткості $\text{БІ}_{\text{П}}$ у $\Pi_{\text{НР}}$ ($S-D$) – відношення $\text{БІ}_{\text{П}}$ до загального обсягу $\Pi_{\text{НР}}$; станом на 31.12.2016 р. при значенні для України (0,1678) найвищим був у Тернопільській (0,5753 - перетворився у дестимулятор), найнижчим - у Кіровоградській обл. (0,0296);

5) коефіцієнт місткості базових СЕД у $\text{НОАК}_{\text{НР}}$ ($S-D$) – відношення $\text{НОАК}_{\text{НР}}$ перших шести секцій КВЕД-2010, яким здебільшого притаманно товаровиробництво (А, В, С, D, Е, F) до $\text{НОАК}_{\text{НР}}$ усіх 21 секцій; станом на 31.12.2016 р. при значенні для України (0,295) найнижчі індикатори мали Чернігівська обл. (0,947- D) і м. Київ (0,094 - S).

6) коефіцієнт спрямування $\text{НОАК}_{\text{НР}}$ у КІ (S) – відношення обсягу КІ, освоєних за рахунок іноземних інвесторів, до $\text{НОАК}_{\text{НР}}$ (перераховується у тис. грн, за середньорічним курсом долара США до гривні (за НБУ); у 2016 р. при значенні для України (0,0102) найвищим був у Київській обл. (0,2149), а в Сумській, Тернопільській, Херсонській і Хмельницькій областях іноземні інвестори в якості джерел капітального інвестування не залучалися.

індикатори зовнішньоінвестиційної деконцентрації і диверсифікації агрегованих об'єктів і суб'єктів Π_{HP} :

7) інтегральний коефіцієнт міжтериторіальної деконцентрації $HOAK_{HP}$ (S) - середнє геометричне двох множників: сумарної частки п'яти основних територій-реципієнтів (D) та відношення п'ятої території-реципієнта до першої (S); станом на 31.12.2016 р. при значенні для України (0,1214) найвищим був у Київській (0,2326), найнижчим - у Запорізькій (0,0020) областях;

8) інтегральний коефіцієнт міжтериторіальної деконцентрації BI_{Π} (S) - середнє геометричне двох множників: сумарної частки п'яти основних територій-позичальників (D) та відношення п'ятої території-позичальника до першої (S); станом на 31.12.2016 р. при значенні для України (0,2013) найвищим був у Закарпатській (0,0884), найнижчим – в Одеській і Чернівецькій (0,0001) областях (більшість з регіональних органів Держстату такий облік не ведуть);

9) інтегральний коефіцієнт міжгалузевої диверсифікації $HOAK_{HP}$ (S) - середнє геометричне двох множників: сумарної частки п'яти основних СЕД-реципієнтів $HOAK_{HP}$ (D) і відношення п'ятої основної СЕД-реципієнта $HOAK_{HP}$ до першої (S); станом на 31.12.2016 р. при значенні для України (0,218) найвищим був в Одеській (0,245), найнижчим - у Черкаській (0,019) областях;

10) інтегральний коефіцієнт міжгалузевої деконцентрації BI_{Π} (S) - середнє геометричне двох множників: сумарної частки п'яти основних СЕД-позичальників BI_{Π} (D) і відношення п'ятої основної СЕД-позичальника BI_{Π} до першої (S); (статистичний облік р 2014 р. не ведеться);

11) інтегральний коефіцієнт географічної диверсифікації $HOAK_{HP}$ за основними країнами-інвесторами (S) являє собою середнє геометричне двох множників: сумарної частки п'яти основних країн-інвесторів (D) та відношення п'ятої країни-інвестора до першої (S); станом на 31.12.2016 р. при значенні для України (0,261) найвищим був в Одеській (0,477), найнижчим - у Луганській (0,032) областях;

12) інтегральний коефіцієнт географічної диверсифікації BI_{Π} за основними країнами-позичальниками (S) - середнє геометричне двох множників: сумарної частки п'яти основних країн-позичальників (D) та відношення п'ятої країни-позичальника до першої (S); статистичний облік не ведеться.

Таким чином, аналіз стану та динаміки відтворювальних економічних процесів свідчить про початок виходу регіонів України з восьмирічної кризи інвестування (як капітального, так і прямого іноземного). Зовнішні інвестиції, головним чином - реальні, а не ті, що стосуються реінвестування національного капіталу через країни офшорної юрисдикції, є вагомим стабілізатором економічного потенціалу під час фінансово-економічних криз.

Локомотивом серед видів економічної діяльності в капітальному інвестуванні визначено сільське господарство, яке отримає додатковий імпульс після наведення ладу щодо транспарентності державного земельного кадастру, відміни мораторію на продаж сільськогосподарських земель та від очікуваних

змін у Податковому кодексі щодо започаткування податку на виведений капітал взамін податку на прибуток.

У подальшому, з метою виходу на вищий щабель згідно технологічних укладів, після відновлення територіальної цілісності, енергетичної незалежності і вирішення нагальних соціальних проблем країни, головним реципієнтом серед секцій економічної діяльності має стати переробна промисловість, передусім - експортоорієнтоване високотехнологічне машинобудування.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про режим іноземного інвестування» № 93/96-ВР від 19 березня 1996 року. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main>. (дата звернення : 25.11.2017)
2. Україна. Міністерство економічного розвитку і торгівлі. Наказ № 1277 від 29.10.2013 р. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України. URL : www.me.gov.ua (дата звернення : 25.11.2017)
3. Інтернет-ресурс Державної служби статистики України (www.ukrstat.gov.ua) та тисячі відповідей від служби та 27 регіональних головних управлінь статистики на офіційні електронні запити автора.
4. Економіка. Інструкція з використання / Ха-Юн Чанг; пер. з англ. Андрій Лапін. Київ : Наш Формат, 2016. 400 с.
5. Аджемоглу, Дарон; Робінсон, Джейс. Чому нації занепадають. Походження влади, багатства та бідності ; пер. з англ. Олександр Дем'янчук. Київ : Наш Формат, 2016. 440 с.
6. Кириленко В. І. Інвестиційна складова економічної безпеки: автореф. дис. ... д-ра екон. наук: 08.01.01 "Економічна теорія" / Київський нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана. Київ, 2006. 33 с.
7. Стадвел Джо. Чому Азії вдалося. Успіхи і невдачі найдинамічнішого регіону світу ; пер. з англ. Олександра Цехановська. Київ : Наш Формат, 2017. 448 с.

Поліщук Ксенія

студентка

Науковий керівник: к.е.н., професор Садовська І.Б.

Луцький національний технічний університет

м. Луцьк

ПРОГНОЗУВАННЯ ВПЛИВУ ОПТИМІЗАЦІЙНИХ МОДЕЛЕЙ НА ЗМІЦНЕННЯ БЕЗПЕКИ АГРАРНОГО БІЗНЕСУ

Модель податкових відносин можна визначити як сукупність взаємозв'язків між суб'єктами податкових правовідносин з приводу формування податкових доходів різних рівнів влади для реалізації покладених на неї функцій. Пошук ефективних моделей податкових відносин (зокрема у агробізнесі) призводить до виникнення питання про вироблення базових принципів податкової політики, до числа найбільш важливих з яких відносяться:

- задоволення інтересів учасників податкового процесу;
- пріоритет регулюючої функції.

Складність і багатоплановість завдань, що стоять перед державою, суспільством і агробізнесом, мають на увазі існування різних комбінацій інтересів цих суб'єктів податкових правовідносин.

До завдань держави входить підтримка економічного зростання, зниження соціальної напруженості, забезпечення соціальної стабільності, фінансове забезпечення державних витрат в цілому, забезпечення конкурентних переваг національної економіки, інтеграція в світову економіку, зміцнення економічних зв'язків, забезпечення припливу іноземних інвестицій і інвестиційної активності і розвиток аграрного сектору країни.

Завданнями суспільства є скорочення рівня безробіття шляхом створення нових робочих місць уданій галузі, збільшення реальних доходів населення, перерозподіл доходів між верствами суспільства, захист навколишнього середовища і вирішення демографічних проблем.

Завданнями агробізнесу є зниження податкових ризиків, створення умови для забезпечення стабільності податкової системи, підтримку податкового навантаження на прийнятному рівні, наявність чітких і прозорих процедур податкового контролю, забезпечення адекватного захисту прав платників податків і створення умов розвитку бізнесу в цілому.

В економічній літературі професор Литвинов А.Л. визначив наступний підхід до виділення моделей податкових відносин [1, с. 51]:

- 1) з позиції сили;
- 2) з позиції права;
- 3) з позиції інтересів.

Модель «з позиції сили» характеризується тим, що держава за допомогою жорстких механізмів забезпечує максимальне надходження податків до

бюджету. Тотальний контроль за належним виконанням платниками податків своїх обов'язків забезпечується силою державної власті. Дана модель формування податкових відносин є найбільш неефективною і небезпечною.

Модель «з позиції права» заснована на дотриманні діючих правових норм. Врегулювання конфліктів відбувається за допомогою незалежного суду. За допомогою даної моделі реалізується рівність суб'єктів правовідносин перед законом і судом. Однак не всі моменти в податкових відносинах мають чітке трактування з боку закону, що викликає безліч суперечок і розбіжностей між їх учасниками. Ці проблеми посилюються в міру зниження конкретики податкового законодавства.

Модель «з позиції інтересів» на основі верховенства закону забезпечує баланс приватних і публічних інтересів, або інтересів платників податків, держави і суспільства. В основі взаємодії учасників податкових відносин в рамках такої моделі лежить принцип співпраці. Він не сприймає формальне тлумачення норми податкового права.

Таким чином, моделювання податкових відносин включає в себе кілька аспектів (рис. 1).

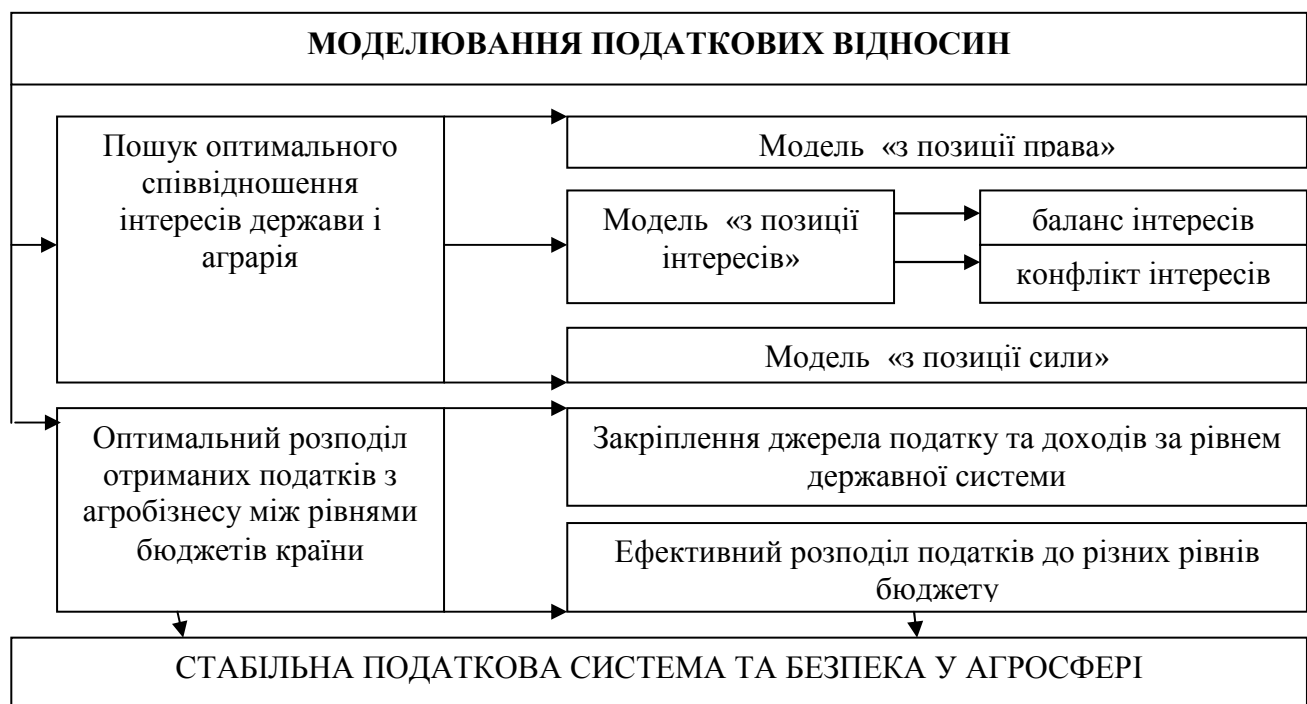

Рис. 1. Основні аспекти моделювання податкових відносин з метою зміцнення безпеки аграрного бізнесу

Важливим завданням моделювання податкових відносин є досягнення якомога більш рівномірного розподілу податкових надходжень по агро суб'єктах вітчизняної економіки. Оптимальне рішення такого завдання може бути знайдено за допомогою моделювання процесу розподілу податкових доходів між бюджетами.

Метод нелінійного програмування в цьому випадку дозволяє визначити прийнятні ставки податкових відрахувань до бюджетів різних рівнів за основними видами податків, що забезпечить оптимальне співвідношення надходжень коштів в регіони, не знизивши податкові доходи державного бюджету.

При визначенні інтервалів коливання податкових ставок, доцільно ставити і додаткові умови щодо рівності ставок по групах регіонів. За допомогою даного механізму оптимізації ставок податкових відрахувань можна вирішити аналогічні завдання будь-якого з регіонів України, де активно розвивається агробізнес. Такий метод дозволяє зрівняти величину податкових відрахувань до державного бюджету та між його регіонами, досягаючи при цьому мету – стабільної податкової системи з метою зміцнення безпеки аграрного бізнесу.

Для моделювання податкових відносин можна використовувати математичне моделювання оподаткування, постановку задачі знаходження кількості податків і величин податкових ставок в термінах теорії екстремальних задач (теорії оптимального управління), взявши до уваги фактичну ситуацію в державі та, зокрема, аграрному бізнесі.

За допомогою такого підходу можна знайти оптимальні характеристики системи оподаткування, здійснивши розрахунок і аналіз в зовсім іншому часовому просторі, в якому пошук чисел, які відповідають умовам нерівностей математичної моделі, завдяки сучасній обчислювальній техніці відбувається максимально швидко. Це дозволяє уникнути тимчасових витрат на отримання результатів [2].

Таким чином, моделювання податкових відносин з метою зміцнення безпеки аграрного бізнесу – складний багатокроковий процес вибору і побудови оптимальної моделі податкових взаємин як між платниками податків (аграріями) і державою, так і між рівнями бюджетної системи. При побудові моделі податкових відносин необхідно враховувати, що держава, в особі податкових органів, не є головним суб'єктом податкових відносин. В даний час необхідно на перше місце ставити громадські та корпоративні інтереси, і за допомогою інструменту оптимального податкового навантаження на агробізнес будувати ефективну податкову систему.

Список використаних джерел

1. Бунько В. А. Методи аналізу податкового навантаження на підприємстві. *Управління економічними системами : електронний науковий журнал*. 2013. № 10. С. 55.
2. Литвин М. І. Податкове навантаження і економічні інтереси підприємств. *Фінанси*. 2015. № 5.

Радченко Оксана

к.е.н., с.н.с.

ННЦ «Інститут аграрної економіки»

м. Київ

ОРІЄНТАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ НА РОЗВИТОК МАЛОГО АГРАРНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

З часу відміни і обмеження спецрежимів для аграрного сектору, на які припадала переважна, до 90% частка державної підтримки, та запровадження компенсаційної бюджетної дотації у розмірі до 70% усіх бюджетних виплат, уряд заявив про обраний курс на підтримку переважно малого підприємництва.

Хоч бюджетні програми за виконанням виявились далекі від очікувань, і на малий бізнес кошти майже не виділяються, все таки певні кроки у цьому напрямі зроблені. Так, найбільш знаковою подією є прийняття Концепції розвитку фермерських господарств та сільськогосподарської обслуговуючої кооперації на 2018-2020 рр. (далі - Концепції) і відповідно заходів по її реалізації Ради Асоціації фермерів та приватних землевласників України [1].

Рішенням Ради Асоціації від 25.10.2017 р. п.1.1 передбачено «створення умов для масового розвитку фермерських, сімейних фермерських господарств та сільськогосподарської обслуговуючої кооперації шляхом запровадження прямої, прозорої стимулюючої державної підтримки, та податкової політики» [1].

Суть проблеми у тому, що запропоновано державну підтримку фермерських, сімейних фермерських господарств та сільськогосподарської обслуговуючої кооперації здійснювати одночасно заходами як аграрної так і сільської підтримки, за зарубіжним прикладом, де 60% прямої підтримки йде на участь в економічних програмах сільських громад з підтримки сільгоспвиробництва їх жителів, 20% на компенсації за пенсійні і соціальні внески фермерів.

Адже ЄС сприятиме Україні у євроінтеграції, якщо на національному рівні буде задекларовано політику розвитку сільських територій (основну з цінностей ЄС, оскільки в Європі сімейні та переважно самозайняті форми господарювання в сільській місцевості домінують практично в усіх галузях сільського господарства), а не лише розвитку фермерських, сімейних фермерських господарств та сільськогосподарської обслуговуючої кооперації. Окрім того, донорська фінансова підтримка насамперед спрямована на програми розвитку громад, а фермерські та сімейні фермерські господарства є їх базовою основою.

У рамках Концепції передбачається поширити стимулюючу державну підтримку та податкову політику розвитку також і на особисті селянські господарства (товарні), які отримують статус ФОП та назву «сімейні фермерські господарства».

У Концепції зазначено, що основним напрямом, за якими передбачається «надавати державну фінансову підтримку фермерським господарствам та сільськогосподарським кооперативам» є: стимулювання створення нових фермерських господарств.

Тут є два напрями – якщо Концепція виявиться дієздатною, нинішні товарні селянські господарства перейдуть у ранг фермерських господарств (перший напрям), або сімейних фермерських господарств (другий напрям). Підставою для цього є Закон України 1067-VIII від 31.03.2016 "Про внесення змін до Закону України "Про фермерське господарство" щодо стимулювання створення та діяльності сімейних фермерських господарств".

Різниця між цими формами господарювання у статусах, - у першому випадку юридична, у другому випадку – фізична особи підприємці. Заходи концепції не передбачають різниці між ними у наданні державної підтримки, тоді як вона досить суттєва.

До питання розмежування суб'єктів державної підтримки відноситься і п. 1.2. рішення Ради Асоціації фермерів в частині «звернутись до Верховної Ради, Уряду щодо внесення в найближчий час на розгляд Верховної Ради України та прийняття законопроекту № 6490 від 24.05.2017 р. „Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо стимулювання створення та діяльності сімейних фермерських господарств» [2].

Цим Законом пропонується забезпечити можливість для мешканців села легалізувати свою діяльність у формі підприємницької діяльності для фізичних осіб-підприємців, які організували сімейне фермерське господарство, та надати їм можливість бути платниками єдиного податку четвертої групи, а також із метою їхнього становлення та подальшого розвитку встановити пільговий порядок сплати єдиного соціального внеску.

Таким чином, політика державної підтримки розвитку малого підприємництва багатогранне поняття, і до його вирішення слід підходити зважено, з урахуванням усіх складових та вітчизняного і зарубіжного досвіду.

Необхідне приведення політики державної підтримки до вимог САП ЄС, у відповідності до політичної частини Угоди про Асоціацію в частині розподілу державної підтримки на аграрний та сільський напрями.

Потрібне розширення суб'єктів державної підтримки шляхом участі у бюджетних програмах ФОП, фермерських селянських господарств, що не є юрособами.

Бажає кращого і потребує упорядкування система механізмів надання державної фінансової підтримки фермерським, сімейним фермерським господарствам та сільськогосподарській обслуговуючій кооперації з врахуванням ієрархічності документів, що регулюють таку допомогу та перерахованих ними заходів.

Список використаних джерел

1. Рішення Ради АФЗУ 25.10.2017р. URL : <http://farmer.dp.ua/rishennya->

radu-afzu-25-10-2017/ (дата звернення : 25.11.2017).

2. Проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо стимулювання створення та діяльності дрібних фермерських господарств і деконцентрації повноважень у сфері земельних відносин. URL : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=63085 (дата звернення : 25.11.2017).

Райкова Тетяна
к.фарм.н., доцент
Рижов Олексій
д.фарм.н. професор
Іванькова Наталія
к.пед.н, доцент
Запорізький державний медичний університет
м. Запоріжжя

ЗДІЙСНЕННЯ КОНТРОЛЮ НА ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

В сучасних умовах господарювання виробники фармацевтичної продукції, постачальники фармацевтичних послуг знаходяться у жорсткій конкуренції. Це пов'язано зі зростанням захворюваності населення та зниженням рівня платоспроможності, зростанням кількості фірм – виробників лікарських засобів, фірм – посередників та аптечної роздрібної мережі. Тому постає питання виживання та розвитку підприємств на фармацевтичному ринку.

Управління конкурентоспроможністю фармацевтичних підприємств спрямоване на систематичне підвищення ефективності, якості та безпечності лікарських засобів, постійний пошук нових каналів збуту, нових груп покупців, поліпшення сервісу фармацевтичного обслуговування, реклами.

Тому, для ефективного функціонування системи господарювання, необхідно мати налагоджений механізм контролю.

Аспекти теорії та практики функціонування контролю досліджували автори з урахуванням видів контролю. Внутрішньогосподарський контроль досліджений в працях Бутинець Т.А. [1], Ковтун Т.В. [4], управлінський контроль досліджували Камінська Т.Г. [2], Сук Л.К. та Сук П.Л. [9], внутрішній аудит - Каменська Т. [3] Островерха Р. Е. [8], галузеві особливості контролю – Марценюк Р.А. [6], Нечаюк Л.І. та Телеш Н.О. [7], Кузьмін О.Є. та інші [5].

Контроль є обов'язковою функцією менеджменту і заключною стадією

управлінського процесу. Він відіграє роль зв'язуючої ланки між керуючою й керованою системами.

Об'єктами фармацевтичного контролю є: місія, цілі, стратегія фармацевтичного підприємства, виконання виробничих процесів при виготовленні лікарських засобів та їх реалізації, діяльність структурних підрозділів (аптечних складів та баз, аптек та аптечних пунктів) та окремих виконавців.

Необхідність контролю, як функції фармацевтичного менеджменту, визначається дією таких факторів:

- складність технологічних процесів;
- невизначеність середовища (зміна законів, політики, структури організації, технології, ринку, складу і кваліфікації працівників);
- небезпека щодо виникнення кризових ситуацій на ринку фармацевтичних послуг;
- тиск з боку конкурентів;
- боротьба за опанування нових ринків збуту фармацевтичної продукції.

Контроль сприяє збереженню власності, ефективному використанню ресурсів, дотриманню фінансової, виконавської і трудової дисципліни.

Елементом контролю виступає внутрішній контроль, який функціонує як система спостереження і перевірки процесу і фактичного стану об'єкта управління з метою виявлення ефективності управлінських рішень, отримання інформації про хід їх реалізації.

Для здійснення ефективного контролю над ланками внутрішнього контролю керівництво підприємства використовує напрямки внутрішнього аудиту.

Потреба у внутрішньому аудиті виникає на великих фармацевтичних підприємствах, які мають складну структуру і велику кількість територіально віддалених філій, підпорядкованих підприємств та складів.

Основні завдання внутрішнього аудиту на фармацевтичних підприємствах:

- оцінка відповідності існуючим правилам і процедурам – СОПам (стандартним операційним процедурам);
- аналіз системи внутрішнього контролю;
- удосконалення бізнес-процесів;
- допомога топ-менеджменту в реалізації управлінських рішень.

Для зручностей отримання інформації при проведенні контрольних заходів менеджери різних рівней використовують комп'ютерні засоби і інформаційні програми, які знижують термін виконання завдання та підвищують виконавську дисципліну.

Проведене дослідження організації різних видів контролю на фармацевтичних підприємствах показало що використання загальновідомих методів контролю співіснує з галузевими особливостями фармацевтичних підприємств і постійно вдосконалюється.

Список використаних джерел

1. Бутинець Т.А. Внутрішній контроль виробничої діяльності підприємства: управлінський підхід. Вісник ЖДТУ. 2008. № 1 (43). С. 28-32.
2. Камінська Т.Г. Управлінський облік, аналіз і контроль в системі менеджменту на підприємстві. Облік і фінанси АПК : бухгалтерський портал. URL : <http://www.magazine.faaf.org.ua> (дата звернення: 10.10.2017).
3. Каменська Т. Основні напрями діяльності внутрішнього аудиту в системі управління. Бухгалтерський облік і аудит. 2010. № 7. С. 40-43.
4. Ковтун Т.В. Система внутрішнього контролю як невід’ємний елемент операційної системи підприємства. Вісник Хмельницького національного університету. 2009. № 6. Т.1. С. 164-170.
5. Кузьмін О.Є., Громовик Б.П., Гасюк Г.Д., Левицька О.Р., Мельник О.Г. Менеджмент у фармації : підручник. Вінниця : Нова книга, 2005. 448 с.
6. Марценюк Р.А. Організація внутрішньогосподарського контролю на заготівельному підприємстві. *Міжнародний збірник наукових праць*. 2015. Випуск 3(21). С. 250-253.
7. Нечаюк Л.І., Телеш Н.О. Готельно-ресторанний бізнес: менеджмент. URL : http://tourlib.net/books_ukr/nechauk.htm. (дата звернення: 10.10.2017 р.).
8. Островерха Р. Е. Теоретичні засади організації внутрішнього контролю на підприємстві. Науковий вісник Національного університету ДПС України (економіка, право). 2010. № 2(49). С. 115-120.
9. Сук Л.К., Сук П.Л. Організація бухгалтерського обліку : підручник. Київ : Капавела, 2009. 624 с.

Садовська Ірина

к.е.н., професор

Нагірська Катерина

к.е.н., доцент

Луцький національний технічний університет

м. Луцьк

ВДОСКОНАЛЕННЯ АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОЛІТИКИ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ НА ОСНОВІ БЕНЧМАРКІНГУ

Глобалізація економіки, сучасні реалії розвитку бізнесу, зокрема жорстка конкуренція між економічними суб'єктами, вимагають якісно нових підходів до політики прийняття управлінських рішень.

Під бенчмаркінгом розуміють комплекс засобів, що дають змогу систематично знаходити, оцінювати позитивний досвід інших економічних суб'єктів, що є лідерами у певній галузі і використовувати його у своїй роботі.

Визначення бенчмаркінгу дав Ф. Котлер, характеризуючи його як процес порівняння товарів і бізнес-процесів компанії з товарами і процесами конкурентів чи провідних компаній інших галузей для пошуку шляхів підвищення якості цих товарів і ефективності роботи компанії.

Більш розгорнуте визначення бенчмаркінгу дає Грегорі Ватсон, асоціюючи його з процесом систематичного й безперервного виміру, з оцінкою процесів підприємства і їхнє порівняння із процесами підприємств лідерів у світі з метою одержання інформації, корисної для вдосконалення власної діяльності.

Б'єрн Андерсен визначає бенчмаркінг як постійне вимірювання і порівняння окремого бізнес-процесу з еталонним процесом провідної організації для збору інформації, яке допоможе підприємству визначити мету свого удосконалювання й проведення заходів щодо поліпшення роботи.

Таким чином, бенчмаркінг політики прийняття рішень – це, по-перше, порівняння своїх показників з показниками інших економічних суб'єктів: конкурентами й організаціями-лідерами і, по-друге, вивчення й застосування успішного досвіду розробки та впровадження подібної політики інших у себе.

Основну увагу бенчмаркінг приділяє проблемам дослідження причини того, як інші економічні суб'єкти працюють вдаліше. Основний зміст та мета бенчмаркінгу політики прийняття рішень полягають в ідентифікації відмінностей з порівнюваним аналогом (еталоном), визначення причин цих відмінностей та виявлення можливостей щодо вдосконалення об'єктів бенчмаркінгу. Об'єктами бенчмаркінгу при аналізі політики прийняття рішень можуть бути мета та інструменти її реалізації.

На практиці найбільш часто застосовуються різні види бенчмаркінгу, які можна класифікувати залежно від того, з ким проводиться порівняння і що порівнюється.

Внутрішній бенчмаркінг здійснюється усередині економічного суб'єкта, в результаті якого можуть аналізуватися та порівнюватися бізнес-процеси та ефективність центрів відповідальності одного суб'єкта.

Зовнішній партнерський бенчмаркінг проводиться кількома економічними суб'єктами, які укладають договір про проведення спільних порівняльних досліджень політики прийняття рішень кожного з учасників з метою надання допомоги один одному для подальшого успішного розвитку. Проведення такого бенчмаркінгу вважається одним зі способів пом'якшення конкуренції.

Вважається, що найкращим аналогом для порівняння є «ринковий лідер». Ідентифікація факторів, які зумовлюють відставання досліджуваного економічного суб'єкта від лідера, дає можливість розробити рекомендації щодо скорочення відставання.

Партнерський бенчмаркінг можна вважати одним з елементів нової ситуації, коли відбувається відмова від суперництва на користь співробітництва. Саме такий вид зовнішнього бенчмаркінгу розглядає Є.Демінг, саме так працюють багато японських фірм [1].

Значно більші труднощі зазнають ті економічні суб'єкти, які застосовують індивідуальний конкурентний бенчмаркінг. Особливі труднощі проведення такого бенчмаркінгу пов'язані з тим, що банку при розробленні плану дій необхідно прорахувати перспективу розвитку політики прийняття рішень, взятої за еталон, і в ході реалізації програми періодично порівнювати його діяльність зі своєю. В умовах закритості інформації це далеко не прості задачі, тому й виявляється кращим партнерський бенчмаркінг.

Функціональний бенчмаркінг, при якому аналізуються завдання, процес та інструменти реалізації політики прийняття рішень порівняно з іншими економічними суб'єктами, які не є конкурентами. Економічні суб'єкти, що застосовують схожі методи, прийоми чи технології і не є конкурентами, охоче йдуть на взаємний обмін первинною інформацією та зацікавлені в реалізації спільних проектів, спрямованих на вдосконалення політики прийняття рішень.

Загальний (міжгалузевий) бенчмаркінг – порівняння політик прийняття рішень з непрямыми конкурентами незалежно від сектора економіки щодо вибраних параметрів.

Асоціативний бенчмаркінг проводиться економічними суб'єктами, які об'єднані у вузькому бенчмаркінговому альянсі. Протокол такої кооперації знаходиться в Кодексі проведення бенчмаркінгу.

Конкурентний бенчмаркінг полягає в аналізі організації політики прийняття рішень в суб'єктах-конкурентах на основі інформації, яку вони самі про себе поширюють, а також інформації від клієнтів.

Бенчмаркінг процесів (process benchmarking) є пошуком економічних суб'єктів, що мають кращі досягнення в реалізації політики прийняття рішень, для їхнього детального дослідження. Вивчається механізм реалізації політики прийняття рішень, а не порівняння її елементів з елементами політики

прийняття рішень свого економічного суб'єкта.

Знання, одержані в процесі еталонного зіставлення, адаптуються й впроваджуються у механізм реалізації власної політики прийняття рішень. Бенчмаркінг процесів – це глибоке функціональне дослідження діяльності як своєї організації, так і організації-партнера. У бенчмаркінгу процесів можна виділити два напрямки. По-перше, пошук кращих господарських рішень (best practice), цей напрямок характеризується детальним вивченням етапів політики прийняття рішень організації-партнера, що має структуру процесу. По-друге, вивчення факторів, які сприяють поліпшенню реалізації політики прийняття рішень, тобто методів, стратегії, підходів, інструментів, що підвищують показники діяльності організації і її конкурентоспроможність.

Сформовані теорія й практика розглядають типи бенчмаркінгу залежно від об'єкта порівняння й від того, що порівнюється. Кращі результати виходять у комбінації загального бенчмаркінгу, у якому беруть участь підприємства з інших галузей, і бенчмаркінгу процесу, при цьому розглядаються доречність та цінність дослідження (табл. 1).

Таблиця 1

Комбінації типів бенчмаркінгу

	Внутрішній	Конкурентний	Функціональний	Загальний
Бенчмаркінг показників	середня	висока	середня	низька
Бенчмаркінг процесу	середня	низька	висока	висока
Стратегічний бенчмаркінг	низька	висока	низька	низька

У Японії, США й інших країнах програми бенчмаркінгу розвиваються при державній підтримці. Вважається, що завдяки такому обміну досвідом виграє економіка країни в цілому.

Список використаних джерел

1. Deming, W. Edwards (2000). The New Economics for Industry, Government, Education. 2nd Edition. MIT Press.

Сковера Аліна

студентка

Науковий керівник: д.е.н., доцент Писаренко Т.М.

Луцький національний технічний університет

м. Луцьк

ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ЛІСОВОЇ ГАЛУЗІ

Успішна та продуктивна робота будь-якого підприємства, в тому числі і лісового господарства, багато у чому залежить від правильно обраної системи та стратегії управління витратами. Від того, наскільки точно і своєчасно витрати відображаються в обліку, залежить точність та достовірність фінансового результату підприємства.

Питання обліку витрат, зокрема, і на підприємствах лісового господарства, висвітлені у працях таких вчених як: Моїсеєв Н.А., Ахмадєєва М.М., Смоленнікова Л.В. А у працях таких вчених як Гуцаленко Л.В., Пушкар М.С., Щирба М.Т. розглянуто законодавчу базу з питань обліку витрат розглядають відповідно до принципів МСФЗ на таких рівнях: законодавчий, нормативний, методичний, організаційно-розпорядчий.

Що стосується порядку обліку витрат лісогосподарських підприємств, то в загальному випадку розпорядчим документом, який висвітлює облікову політику підприємства, - є наказ про облікову політику. Вважаємо, що таким розпорядчим документом, загальним та обов'язковим до виконання всіма підприємствами обласного управління лісового та мисливського господарства (ОУЛМГ).

У будь-якому випадку, розпорядчий документ має містити опис принципи, методи і процедури, які використовуються підприємством для ведення бухгалтерського обліку, складання і подання фінансової звітності та щодо яких нормативно-правовими актами з бухгалтерського обліку передбачено більш ніж один їх варіант, а також попередні оцінки, які використовуються підприємством з метою розподілу витрат між відповідними звітними періодами.

При розробці розпорядчого документу доцільно врахувати положення Методичних рекомендацій з формування собівартості продукції (робіт, послуг) на підприємствах, що належать до сфери управління Державного агентства лісових ресурсів України, затверджених наказом Державного агентства лісових ресурсів України від 14.05.2013 р. № 124.

Щодо змісту розпорядчого документа про облікову політику підприємства в частині обліку витрат, він має містити опис елементів облікової політики, які прямо чи опосередковано впливають на суму витрат облікового періоду, зокрема [1]:

- методи оцінки вибуття запасів;

- періодичність визначення середньозваженої собівартості одиниці запасів;
- порядок обліку і розподілу транспортно-заготівельних витрат, ведення окремого субрахунку обліку транспортно-заготівельних витрат;
- методи амортизації основних засобів, інших необоротних матеріальних активів, нематеріальних активів, а також довгострокових біологічних активів та інвестиційної нерухомості, у разі якщо вони обліковуються за первісною вартістю;
- вартісні ознаки предметів, що входять до складу малоцінних необоротних матеріальних активів;
- застосування класу 8 та/або 9 Плану рахунків;
- перелік і склад змінних та постійних загальновиробничих витрат, бази їх розподілу;
- перелік і склад статей калькулювання виробничої собівартості продукції (робіт, послуг);

Відобразити у зразку розпорядчого документа про облікову політику підприємства всі перелічені елементи не уявляється можливим, тому обмежимося елементами:

«...12. Встановити наступний перелік загальновиробничих витрат:

- Витрати на управління виробництвом;
- Амортизація загальновиробничих ОЗ;
- Сума сплачених орендарем платежів за користування наданими в оперативний лізинг (оренду) необоротними активами загальновиробничого призначення;
- Витрати некапітального характеру, пов'язані з удосконаленням технологій та організацією виробництва, поліпшенням якості продукції, підвищенням її надійності, довговічності та інших експлуатаційних властивостей у ході виробничого процесу;
- Витрати, пов'язані з обслуговуванням виробничого процесу;
- Витрати з охорони праці;
- Витрати на пожежну і сторожову охорону;
- Плата за використання на обслуговування засобів сигналізації, за надані для виробничих потреб послуги телефонного зв'язку;
- Податки, збори та інші обов'язкові платежі (відповідно до ПКУ) безпосередньо пов'язані з виробничим процесом і продукцією, що випускається;
- Витрати, пов'язані з утриманням та експлуатацією фондів природоохоронного призначення;
- Витрати на перевезення працівників виробничих підрозділів до місця роботи;
- Витрати цеху, пов'язані з професійною підготовкою або перепідготовкою за профілем виробництва працівників, пов'язаних з виробничою діяльністю;

- Витрати на опалення, освітлення, водопостачання, водовідведення та інше утримання виробничих приміщень;

- Компенсація робітникам за використання для потреб виробництва власного інструменту та особистого транспорту;

- Інші витрати цеху, дільниці.

13. Окремого обліку постійних та змінних загальновиробничих витрат не вести. Загальну величину загальновиробничих витрат розподіляти між різними видами продукції пропорційно до суми основної заробітної плати робітників, зайнятих у виробництві відповідної продукції (робіт, послуг).

14. Одиницями виміру лісогосподарської продукції вважати:

- щільний (без пустот між полінами) кубічний метр - по заготовленій лісопродукції, пиломатеріалах, тарній дощечці, осмолу та ін.;

- тонна - по живиці, вітамінному борошні із деревної зелені, корі, деревному вугіллі тощо;

- квадратний метр - по деревно-волокнистих плитах, паркетах тощо;

- гектар (10000 кв. м) - по лісових культурах, насадженнях у ярах, балках, пісках, полезахисних лісових смугах, плантаціях, лісонасінневих дільницях, лісонасадженнях, пройдених рубками формування та оздоровлення лісів, наземних винищувальних засобів боротьби, проведених у лісонасадженнях, лісовпорядних роботах тощо;

- кілометр - по дорогах лісогосподарського і протипожежного призначення, по розрубаних і розчищених кварталних і граничних кварталних просіках, упоряджених нових протипожежних розривах тощо;

- кілограм - по шишках, лісовому насінню тощо;

- гривня (тис. грн.) - по обрахунку обсягу валової, товарної і реалізованої продукції, виробничих витрат і собівартості...».

Список використаних джерел

1. Наказ Державного агентства лісових ресурсів України «Про затвердження Методичних рекомендацій з формування собівартості продукції (робіт, послуг) на підприємствах, що належать до сфери управління Державного агентства лісових ресурсів України» від 14.05.2013 р. № 124.

Талах Тетяна

к.е.н., доцент

Луцький національний технічний університет

м. Луцьк

ОБґРУНТУВАННЯ МЕТОДИКИ ЗДІЙСНЕННЯ АНАЛІЗУ МАРКЕТИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Актуальність розробки методик економічного аналізу маркетингової діяльності підприємства пов'язана як з особливостями розвитку ринку, на якому представлена їх продукція, так і з потребою постійного удосконалення процесу здійснення маркетингової діяльності.

Будь-яка методика аналізу включає формулювання мети та об'єктів аналізу, системи показників, рекомендацій щодо етапів проведення та визначення способів дослідження, інформаційного забезпечення, тощо. Об'єктом економічного аналізу маркетингової діяльності підприємств виступає сам процес маркетингової діяльності підприємства в ринковому середовищі, його результати та проблеми, а також ресурси, які використовуються для його здійснення.

Аналіз маркетингової діяльності підприємства включає такі етапи проведення:

- аналіз реалізації маркетингової стратегії підприємства;
- аналіз організаційної структури підприємства;
- аналіз моделі процесу маркетингової діяльності;
- аналіз здійснення функцій маркетингу;
- аналіз здійснення інноваційної діяльності в частині маркетингу;
- аналіз рівня мотивації персоналу, який відповідає за здійснення маркетингової діяльності;
- оцінка матеріально-технічного забезпечення маркетингової служби;
- аналіз професійного потенціалу персоналу підприємства, який відповідає за здійснення маркетингової діяльності.

Пропонуємо розпочати економічний аналіз маркетингової діяльності з оцінки результатів реалізації маркетингової стратегії підприємства. Аналіз результативних показників маркетингової діяльності підприємства дозволить оцінити стан здійснення бізнес-процесу в цілому. Конкретизувати досягнення, встановити причинно-наслідкові зв'язки між стратегічними та тактичними результатами дозволить вивчення динаміки функціональних, інноваційних, мотиваційно-професійних і технічних груп показників.

Вивчення точок зору науковців та практиків щодо етапів проведення аналізу маркетингової діяльності підприємств-виробників продовольчих товарів дозволило визначити спрямування внутрішнього та зовнішнього аналізу підприємства для комплексного охоплення аналітичним дослідженням його здійснення.

Зовнішній аналіз повинен охоплювати:

- стан виконання договорів з дистриб'юторами щодо маркетингового супроводження;
- стан виконання договорів щодо маркетингового супроводження з національними та регіональними торговими мережами;
- рівень комунікації з кінцевим споживачем
- лояльність до продукції виробника зі сторони дистриб'юторів, торгових мереж, кінцевих споживачів;
- стан виконання договорів щодо співпраці з рекламними агентствами, засобами масової інформації;
- стан співпраці з галузевими асоціаціями.

До внутрішньо процесу дослідження відносять такі напрямки:

- модель здійснення маркетингової діяльності на підприємстві;
- функціональні обов'язки спеціалістів підприємства, які здійснюють маркетингову діяльність;
- реалізація маркетингових функцій, їх результати;
- ресурсне забезпечення реалізації маркетингових функцій, витрати на маркетингову діяльність;
- взаємодія підрозділів підприємства, які відповідають за здійснення маркетингової діяльності;
- кваліфікація, розвиток та мотивація персоналу, який відповідає за здійснення маркетингової діяльності.

Дослідниками Г.Г. Кірейцевим, І.Д. Лазаришиною Є.В. Мнихом М.С. Пушкарем, М.Г. Чумаченком [1; 2; 3] найбільша увага приділялась такому способу дослідження як вивчення й аналіз даних рахунків бухгалтерського обліку, фінансової звітності, організаційно-управлінських, звітних і планових документів служби маркетингу, розпорядницької документації підприємства. Вважаємо, що такий спосіб дослідження дає можливість отримати документальне підтвердження існування проблем та сприяти встановленню причин їх виникнення.

Особливу увагу слід приділити формуванню системи показників, які використовуватимуться при здійсненні економічного аналізу маркетингової діяльності підприємства.

Пропонуємо застосувати багаторівневу систему для здійснення економічного аналізу маркетингової діяльності підприємства. Вона включає стратегічний (ринкове середовище, результати господарської діяльності підприємства), функціональний (витрати на здійснення маркетингової діяльності, здійснення маркетингових досліджень, управління асортиментом, ціноутворення, комунікаційна політика), інноваційний (розробка нових видів продукції, розробка нових підходів до просування продукції на ринок), мотиваційно-професійний (задоволення системою мотивації та психологічним кліматом, підвищення кваліфікації) та рівень технічного забезпечення маркетингової діяльності підприємства (робоче місце, комп'ютерна техніка та

програмне забезпечення, засоби зв'язку, транспорт).

В цілому використання всіх груп показників дозволяє дослідити не тільки сам процес маркетингової діяльності підприємства в ринковому середовищі, його результати та ресурсне забезпечення, але й виявити проблеми, що виникають при її здійсненні. З цією метою доцільно провести SWOT-аналіз.

Здійснюючи аналіз маркетингової діяльності на інноваційному рівні слід дослідити не тільки результати, але й сам процес створення нових продуктів, в якому маркетологи співпрацюють з технологами та іншими спеціалістами підприємства, залученими експертами, постачальниками інгредієнтів. Окремим напрямом аналізу маркетингової діяльності є розробка нових, іноді нестандартних підходів до просування продукції, адже в процесі просування найголовнішою є ідея кампанії, яка здійснить максимальний вплив на споживача та забезпечить оптимізацію маркетингових витрат.

В цілому запропонована система показників економічного аналізу маркетингової діяльності підприємств дозволяє комплексно дослідити результати маркетингової діяльності підприємства та відстежити напрями пошуку проблем цього процесу. Пропонуємо застосовувати комбінацію різних інструментів дослідження: як індивідуальних, наприклад для проведення співбесіди, так і колективних – для спільного обговорення проблем та формування пропозицій з їх подолання.

Вважаємо, що обговорення питань, які виникли під час здійснення аналізу маркетингової діяльності, доцільно проводити за «круглим столом», у вигляді форуму, що сприяє залученню всіх учасників аналітичної робочої групи до формування групових рішень та підходів.

Список використаних джерел

1. Лазаришина І. Д. Методологія та організація економічного аналізу : моногр. Рівне : УДУВГП, 2009. 112 с
2. Мних Є. В. Економічний аналіз : підручник. Київ : Центр навч. л-ри, 2011. 412 с.
3. Пушкар М. С., Пихнарик В. А. Основи маркетингу. Тернопіль, 2012. 80 с.

Ткачук Ірина

к.е.н., доцент

Луцький національний технічний університет

м. Луцьк

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СУБ'ЄКТІВ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У сьогоднішній для України пріоритетним напрямом розвитку є провадження ефективної зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД), яка забезпечує підґрунтя для сприятливого інвестиційного клімату та розвитку вигідних торгівельних відносин у державі. Практична реалізація зовнішньоекономічної діяльності здійснюється на підставі застосування значної кількості правових норм, закріплених як в міжнародних, так і в національних законодавчих документах.

Зокрема, в умовах суперечливої конкурентної боротьби на зовнішньому ринку національна економіка потребує ефективного правового забезпечення та своєчасного його реагування на зміни. Беззаперечним засобом правової реакції на зміни є регламентація на законодавчому рівні відповідальності суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності – резидентів та нерезидентів.

Безперечно, відповідальність у процесі провадження ЗЕД сама по собі є складною та надзвичайно значимою категорією не лише в правовій системі. Це пов'язано із сучасними трансформаційними явищами які справляють ґрунтовний вплив на формування основних положень правового регулювання відповідальності суб'єктів ЗЕД.

У процесі здійснення зовнішньоекономічної діяльності є ймовірність допущення помилки, яка буде кваліфікуватися правопорушенням допущеним учасником зовнішньоекономічних відносин, і як результат притягнення його до відповідальності. Виникнення правопорушення стосовно умов ведення зовнішньоекономічної діяльності можуть бути зумовлені через часті зміни в правовому полі, складність проходження митних процедур, безвідповідальність учасників зовнішньоекономічних відносин, людські чинники та інше.

Зокрема, Бабак О.А. розглядає відповідальність суб'єктів господарювання у зовнішньоекономічній діяльності, як настання негативних майнових та/або організаційно-правових наслідків для суб'єкта ЗЕД при здійсненні правопорушення у зовнішньоекономічній діяльності або за проведення дій, які можуть завдати іншу шкоду господарському функціонуванню держави, що встановлюються законами України та застосовуються державними органами, або сторонами у зовнішньоекономічному контракті [1].

Невід'ємною складовою правовідносин у зовнішньоекономічній діяльності є відповідальність. В термін «відповідальність» вкладається різний зміст, але найбільш часто маються на увазі обов'язок та покарання.

Так, ст. 32 Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність» [2] наголошує на тому, що Україна як держава і всі суб'єкти зовнішньоекономічної

діяльності та іноземні суб'єкти господарської діяльності несуть відповідальність за порушення даного або пов'язаних з ним законів України та своїх зобов'язань, які випливають з договорів (контрактів), тільки на умовах і в порядку, визначених законами України. При цьому, Україна як держава не несе відповідальності за дії суб'єктів ЗЕД, а суб'єкти ЗЕД – за дії України як держави.

Відповідно до ст. 35 Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність» [2] суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності несуть відповідальність у видах та формах, передбачених ст. 33 і 37 даного ж таки Закону, а також іншими законами України та зовнішньоекономічними договорами (контрактами). А ст. 36 даного Закону передбачено, що порядок притягнення до відповідальності, здійснення відповідальності та звільнення від відповідальності визначається процесуальними законами України. Порядок притягнення до цивільно-правової відповідальності, здійснення такої відповідальності та звільнення від неї може визначатися зовнішньоекономічними договорами (контрактами), якщо це не суперечить чинним законам України.

До суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності можуть бути застосовані ще й спеціальні санкції, передбачені ст. 37 Закону «Про зовнішньоекономічну діяльність», у вигляді: накладення штрафів; застосування індивідуального режиму ліцензування; тимчасове зупинення зовнішньоекономічної діяльності.

На підставі ст. 162¹ Кодекс України про адміністративні правопорушення до суб'єктів ЗЕД застосовується адміністративна відповідальність за умисне ухилення службових осіб підприємств або підприємців від своєчасного повернення в Україну валютної виручки [3].

Узагальнюючи вищезазначене відзначено, що відповідальність за порушення законодавства в області зовнішньоекономічної діяльності досить значима, отже, варто більш уважно ставитись до існуючих правових норм і не уникати їх належного виконання. Притягнення до відповідальності у сфері зовнішньоекономічної діяльності вимагає фінансових витрат, а також може спричинити виникнення ризиків пов'язаних з призупиненням професійної діяльності суб'єкта ЗЕД.

Список використаних джерел

1. Бабак О.А. Особливості юридичної відповідальності у зовнішньоекономічній діяльності. *Університетські наукові записки*. 2009. № 3 (31). С. 149-154

5. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» № 959-XII від 16.04.1991р. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення : 25.11.2017)

2. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 р. № 8073-X. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/>

Тлущкевич Наталія

к.е.н, доцент

Нужна Оксана

к.е.н, доцент

Луцький національний технічний університет

м. Луцьк

ЗАСТОСУВАННЯ БЕНЧМАРКІНГУ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ

При управлінні витратами використовується бенчмаркінг витрат. Бенчмаркінг вперше у сучасному розумінні був запропонований у 1972 році в Інституті стратегічного планування Кембриджа (США). Термін «бенчмаркінг» (англ. Bench – місце, marking – відзначати) не має однозначного перекладу українською мовою. Найчастіше його перекладають як «контрольні порівняння». У найбільш загальному значенні benchmark – це щось, що має певну кількість і якість та здатне бути стандартом (еталоном) щодо інших предметів чи сфер діяльності. Під бенчмаркінгом, зокрема, розуміють комплекс засобів, які дають змогу систематично знаходити, оцінювати позитивний досвід інших підприємств, що є лідерами в галузі та використовувати його у своїй роботі [2].

Основний зміст бенчмаркінгу полягає у виявленні еталонних конкурентів у галузі, що досягли значних успіхів у цьому напрямі, ретельному вивченні їх бізнес-процесів і адаптації отриманих знань до власного підприємства з метою істотного поліпшення його діяльності. У цілому, універсальність методів бенчмаркінгу й успішність їх вживання за кордоном дозволяють зупинитися на бенчмаркінгу, як на перспективному управлінському інструменті, що має всі шанси на визнання та широке використання в практиці роботи провідних українських підприємств.

Залежно від вибору партнерів виокремлюють такі види бенчмаркінгу:

- внутрішній - вивчення досвіду власних підрозділів, філій організації;
- конкурентний - дослідження діяльності безпосередніх конкурентів;
- зовнішній - вивчення роботи аналогічних підприємств, що обслуговують інші ринки;
- функціональний - дослідження досвіду підприємств, що мають найкращі продукцію, товари, роботи, послуги.

Разом з тим, розрізняють бенчмаркінг за: складністю поставлених завдань (простий й складний), спрямованістю (внутрішній й зовнішній), рівнем, на якому передбачається здійснювати бенчмаркінг (стратегічний й операційний). [1].

Бенчмаркінг витрат - це порівняння витрат підприємства із показниками лідерів галузі та встановлення на цій основі цільових орієнтирів для управління витратами. Основним обмеженням у використанні бенчмаркінгу витрат є

обґрунтованість вибору підприємства-еталона, оскільки потрібно обов'язково враховувати його особливості, умови його зовнішнього середовища. Неправильний вибір вихідного еталона при бенчмаркінгу витрат може стати основною причиною, через яку цей метод може не дати результатів. Крім того, існують труднощі в отриманні інформації про діяльність підприємства-еталона, яка найчастіше є комерційною таємницею.

Використання на підприємствах бенчмаркінгу в системі управлінського обліку витрат дозволяє:

- об'єктивно проаналізувати свої сильні і слабкі сторони в частині витрат і собівартості;
- сформулювати нові ідеї у виробничій і збутовій діяльності;
- вивчати підприємства, які є галузевими лідерами;
- регулярно «тримати руку на пульсі» конкурентів, діяти активно та приймати ефективні управлінські рішення щодо політики ціноутворення та скорочення витрат;
- застосовувати поточне бюджетування на основі переваг конкурентів та власних недоліків.

Отже, для виявлення конкурентних позицій та формування загальної стратегії розвитку економічних суб'єктів при формуванні концепції стратегічного управлінського обліку витрат пропонуємо застосовувати бенчмаркінг витрат.

Список використаних джерел

1. Аренков И.А. Бенчмаркинг и маркетинговые решения. СПб. : СПбУЭФ, 2007. 56 с.
2. Вахрушев Е.А. Развитие бизнес-процессов в промышленности в условиях мирового экономического кризиса. *Вестник Удмуртского университета*. 2009. № 1. С. 28-32.
3. Давидюк Т.В. Методи обліку витрат і калькулювання собівартості продукції у вітчизняних нормативних актах: напрями удосконалення. *Економіка : реалії часу*. 2016. № 1 (23). С. 6-13. URL : <http://economics.opu.ua/files/archive/2016/n1.html> (дата звернення : 15.10.2017).

Щербатюк Василь

д.э.н., конференціар

Европейский университет Молдовы

г. Кишинев, Республика Молдова

ОБ АНАЛИЗЕ ХОЗЯЙСТВЕННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЙ ПРОШЛОГО ВЕКА

Наш многолетний труд в области анализа хозяйственной деятельности предприятий увенчался небольшим успехом – впервые выявлена, критически изучена и объективно оценена, а также представлена широкому кругу читателей и специалистов новая старая аналитическая работа – брошюра «Краткий обзор работы Пермского промкомбината за 1924-25 и 1925-26 года». Она включает анализ основного и оборотного капитала, амортизационных отчислений, банковских кредитов, прибыли и убытков, производственной программы, заработной платы, производительности труда, качества, себестоимости и реализации продукции, накладных расходов, торгово-заготовительной деятельности, рынков сбыта, покупателей, продажных цен и других показателей Пермского промышленного комбината.

По результатам исследования этой брошюры можно сделать следующие важные выводы и предложения.

В ней не употребляется термин «анализ», однако фактически содержится самый настоящий анализ хозяйственной деятельности конкретного экономического объекта, который в целом незначительно отличается от современной практики экономического анализа деятельности предприятий Республики Молдова.

С высокой степенью достоверности можно утверждать, что термин «обзор» использован в названии данной брошюры по причине его весьма частого использования в то время в самых разных экономических работах.

Анализ хозяйственной деятельности, содержащийся в брошюре «Краткий обзор работы Пермского промкомбината за 1924-25 и 1925-26 года», имеет некоторые погрешности (повторы, неточности, отсутствие названий таблиц и субъективные оценки), но в целом является достаточно глубоким, подробным, комплексным и квалифицированным. Почти по каждой его теме обязательно определяются отклонения от прошлого года и далее выявляются их причины, а также предлагаются пути решения соответствующих проблем хозяйственной практики. Впоследствии очень много аналогов такого экономического анализа появилось в специальной учебной литературе, изданной в XX и XXI веках.

Анализ хозяйственной деятельности, представленный в данной брошюре, входит в состав Отчета Пермского окружного исполнительного комитета Советов рабочих, крестьянских и красноармейских депутатов за 1924-26 годы, т.е. является его частью. Этот факт свидетельствует о том важном значении, какое придавалось экономическому анализу в весьма сложное и трудное время

начала построения социализма – нового общественного строя, воплощающего принципы социальной справедливости, свободы и равенства.

При проведении анализа хозяйственной деятельности Пермского промышленного комбината использовались такие общенаучные методы познания как сравнение, анализ, синтез, абстрагирование, индукция, дедукция, классификация, системный и исторический подходы. Кроме того, широко применялись специальные приемы: сравнение (с различными базами – прошлый период, план, другие объекты), абсолютные, относительные и средние величины, детализация, таблицы и др.

Брошюра «Краткий обзор работы Пермского промкомбината за 1924-25 и 1925-26 года», изданная еще в прошлом веке, имеет самое непосредственное отношение к истории развития анализа хозяйственной деятельности предприятий, она ее неотъемлемая часть и поэтому должна обязательно учитываться при исследовании и рассмотрении данного вопроса.

Эта брошюра также может служить примером для современных отечественных предприятий, так как многие из них не проводят глубокого экономического анализа своей деятельности и тем более не публикуют его результаты.

Анализ хозяйственной деятельности Пермского промышленного комбината проведен в 1926-27 г., т.е. более 90 лет тому назад.

Он, несомненно, во многом поучителен и представляет значительный интерес для современной теории и практики экономического анализа во всех отраслях рыночной экономики. Вместе с тем весьма интересен комплексный анализ деятельности этого же комбината за те же годы и по тем же исходным данным, но проведенный в XXI веке на основе сформировавшейся за многие десятилетия современной системы специальных знаний экономического анализа и с помощью всего арсенала его нынешних методов и приемов.

Сравнение результатов и выводов этих двух анализов позволит сделать многие принципиально важные выводы о теории, практике, науке, развитии, перспективах (будущем) и эффективности анализа хозяйственной деятельности предприятий, а также о качестве научных исследований в этой области.

Список использованных источников

1. Баканов М. И., Кашаев А. Н., Шеремет А. Д. Экономический анализ. Теория, история, современное состояние, перспективы. Москва : Финансы, 1976. 263 с.
2. Краткий обзор работы Пермского промкомбината за 1924-25 и 1925-26 года. Пермь, 1927. 24 с.
3. Лазаришина І. Д. Економічний аналіз в Україні: історія, методологія, практика: монографія. Рівне : НУВГП, 2005. 369 с.
4. Савицкая Г. В. Теория анализа хозяйственной деятельности: учебное пособие. М.: ИНФРА-М, 2007. 288 с.
5. Олійник О. В. Розвиток економічного аналізу в умовах інституційних

змін: монографія. Житомир: ЖДТУ, 2008. 653 с.

6. Шеремет А. Д. Теория экономического анализа: учебник. 2-е изд., доп. М.: ИНФРА-М, 2005. 366 с.

7. Щербатюк В. В. Сравнительный анализ в системе управления общественным питанием. Учебное пособие. Москва : Моск. кооп. ин-т, 1983. 97 с.

8. Щербатюк В. В. К истории развития сравнительного экономического анализа. Бухгалтерский учет, 1988. № 4.

СЕКЦІЯ 4**ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦІВ В
ГАЛУЗІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ Й ОПОДАТКУВАННЯ****SECTION 4****FORMATION OF PROFESSIONAL COMPETENCE OF EXPERTS
IN ACCOUNTING AND TAXATION****Долінська Марія**

викладач-методист

Горохівський коледж Львівського НАУ

м. Горохів

**ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ І ОСОБЛИВОСТІ
ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ МОТИВАЦІЇ МАЙБУТНЬОГО
ФАХІВЦЯ**

Сьогодні в умовах постійних змін тенденцій економічного та соціального розвитку держави триває пошук найбільш оптимальних моделей безперервного розвитку особистості фахівця. У реалізації цього процесу потрібні розробка та впровадження системи діагностичних досліджень особистості, зокрема психофізіологічних. Професіонал відіграє важливу соціальну роль як фахівець з високим рівнем знань і навичок в певній галузі.

Молодший спеціаліст в галузі бухгалтерського обліку й оподаткування зобов'язаний постійно підвищувати свою професійну майстерність, бути лідером і хорошим організатором, самовдосконалюватись, демонструвати адекватну особистісну та міжособистісну поведінку, дотримуватись високих етичних норм, бути комунікабельним, використовувати інформаційні технології.

В умовах сьогодення необхідно продовжувати акцентувати увагу педагогічних колективів вищих закладів освіти на проблемах індивідуалізації освіти, підвищенні рівня самостійності, професійного самовизначення, компетентності, фахової майстерності студента, майбутнього спеціаліста, раціональне використання ним робочого часу, підвищення якості знань студентів, рівня самоконтролю та самовиховання особистостей, використання їх індивідуальних здібностей, активності та творчого потенціалу.

Студенти повинні не лише брати активну участь у процесі сприйняття та

засвоєння знань, а й бути спроможними застосовувати вивчене на практиці, творчо переосмислювати, співвідносити здобуті результати з перспективами своєї майбутньої діяльності, бути конкурентоспроможними, успішними, володіти самоменеджментом та самомаркетингом.

Отже, у результаті дослідження даної теми визначено педагогічні умови, реалізація яких забезпечить ефективність формування професійної компетентності майбутніх спеціалістів у процесі вивчення фахових дисциплін, проведення усіх видів практик, а саме:

спрямованість освіти на формування у студентів стійкої професійно-орієнтованої мотивації до опанування професійно значущих знань і вмінь;

– забезпечення взаємозв'язку фахових дисциплін зі змістом професійної діяльності сільськогосподарських підприємств у процесі набуття студентами знань, умінь та навичок вирішення організаційних, соціально-комунікативних, управлінських, проектних і технологічних завдань;

– використання у процесі навчання та виконання практичних завдань активних форм, методів та інноваційних засобів навчання, що надає змогу моделювати ситуації, функціональні можливості яких є основою для формування професійної компетентності;

– розробка навчально-методичного забезпечення для формування у студентів професійної компетентності.

Питання працевлаштування хвилює випускників навчальних закладів, які мають теоретичні знання, але не мають ще достатнього практичного досвіду. Наша мета - посприяти підвищенню якості освіти задля сталого розвитку аграрного виробництва та сільських територій, покращенню виробничого практичного навчання, підвищення мотивації студентів до навчання, проходження практик та перехід на новий вид освіти - дуальне навчання, розвивати творчі здібності та лідерські якості, високу відповідальність за доручену справу.

Зростання вимог до якості вищої освіти зумовлює необхідність підвищеної уваги до формування особистості майбутніх фахівців на кожному етапі їхнього навчання у вищих навчальних закладах. Великого значення набуває психолого-педагогічний супровід студентів під час навчання у коледжі, здійснення якого покладається на кураторів груп та викладачів. Зрозуміло, що створення умов для інтенсифікації процесу формування особистості майбутнього фахівця пов'язане з додатковим навантаженням на адміністрацію коледжу та його викладацький склад. Однак, така робота має свої позитивні результати: добре організований психолого-педагогічний супровід активізує процес професійного становлення кожного окремого студента. Мета психолого-педагогічного супроводу студентів - повноцінна реалізація професійно-психологічного потенціалу особистості в умовах коледжу. Така діяльність передбачає взаємодію викладача і студента, спрямовану на реалізацію функцій: інформативної, діагностичної, профілактичної, коригуючої, консультативної. Важливим принципом психолого-педагогічного супроводу є пріоритет опори на

внутрішній потенціал суб'єкта, на його право самостійно робити вибір і нести за нього відповідальність.

Період навчання студентів у коледжі умовно можна поділити на три періоди:

- *адаптаційний* - може тривати від початку навчання до закінчення першого курсу;
- *постадаптаційний* - період навчання на другому - третьому курсах;
- *завершальний* - період навчання на випускному курсі.

Під час кожного з визначених періодів перед студентом постає низка важливих завдань, від вирішення яких залежить успішність навчання на даному та наступному етапі, відчуття внутрішнього комфорту, мотивація до здобуття професії та ін.

Отже, можна підвести підсумок, що формуючи майбутнього спеціаліста в навчальних закладах не є доречним використовувати тільки одну методику. Найкращі результати дає поєднання різноманітних інновацій з уже випробуваними методами. Завдання викладача, куратора групи - це вдалий підбір методів роботи з студентами для того, щоб розвивати комунікативні здібності майбутніх фахівців, сприяти професійному розвитку й формуванню вмінь приймати оптимальні професійні рішення, спонукати до творчості та сприяти розвитку дослідницьких навичок студентів. Саме працюючи над проектами та представляючи їх, студенти застосовують фактичні знання, вчатьса самостійно їх здобувати, аналізувати і робити висновки.

Вдосконалення навчально-виховного процесу є зміна технологій навчання шляхом включення у навчально-виховний процес ігрової діяльності, проектних технологій. Дослідження, пов'язані з розробкою і впровадженням нових технологій навчання, в основу яких покладено застосування ігор, проектів, свідчать про наявність у них значних можливостей щодо підвищення ефективності підготовки спеціалістів.

Спрямованість дій будь-якого викладача визначається його прагненням і життєвою необхідністю підвищити рівень мотивації навчання студентів - від негативного і нейтрального до позитивного і дієвого. Для цього кожен викладач застосовує власний педагогічний досвід, власну педагогічну майстерність, надбання педагогічної науки і методики.

Список використаних джерел

1. Бондарчук Н. В., Булейко О. І. Інноваційні технології в освіті. *Педагогічний альманах*. 2011. Випуск 9. С. 207-213.
2. Занюк С. С. Психологія мотивації : навч. посіб. Київ: Либідь, 2002. 304 с.
3. Заброцький М. М. Основи вікової психології : навч. посіб. Тернопіль : Навчальна книга «Богдан», 2008. 112 с.
4. Мартинюк І. А. Психолого-педагогічний супровід студентів під час

навчання у ВНЗ : методичний посібник для наставників академічних груп. Київ : НУБПУ, 2016. 101 с.

5. Погоріла І. О., Романенко О. В. Емоційна культура особистості студента як фактор соціалізації і професійного становлення майбутнього фахівця. *Безпека життєдіяльності*. 2006. № 2. С.44-45.

6. Пряжников М. Особиста професійна перспектива. *Психолог*. 2004. №16. С. 6.

Личук Людмила

здобувач

Науковий керівник: д.е.н., професор Єрмаков О.Ю.

Національний університет біоресурсів і природокористування України
м. Київ

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ В ПРАКТИКУ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ ПІДПРИЄМСТВ

Сьогодні одним із головних інструментів підготовки висококваліфікованого персоналу є компетентнісний підхід. Його впровадження на підприємствах національної економіки є досить складним і в першу чергу передбачає ідентифікацію наявності чи відсутності у працівників визначених здатностей виконувати ту чи іншу роботу. Зважаючи на складність, великий об'єм технічних завдань і потребу в автоматизованих системах, перехід до компетентнісного підходу управління трудовим потенціалом найкраще реалізовувати поступово, в декілька етапів:

1. Впровадження підходу на етапі підбору кадрів на вакантні посади – передбачає визначення компетентностей, якими повинен володіти працівник, який претендує на посаду. При цьому важливим є встановлення чітких критеріїв, за якими буде визначатися наявність чи відсутність компетентностей – досвід вирішення певних завдань у минулому, розв'язок тестових завдань, тестів тощо.

2. Впровадження підходу на етапі випробування та навчання працівника – полягає у встановленні набору компетентностей, які працівник повинен набути у визначений термін.

3. Систематизація компетентностей, яких вимагають наявні на підприємстві посади – передбачає визначення набору компетентностей, необхідних для кожної займаної посади. Окрім встановлення вимог до

працівника, така діяльність дозволяє також визначати рівень завантаженості працівників та виявляти можливе дублювання робіт на різних посадах.

4. Створення цілісної системи формування, розвитку та реалізації трудового потенціалу працівників на основі компетентнісного підходу – підпорядкування усієї системи кадрової служби та професійної діяльності на підприємстві принципам компетентнісного підходу

Для використання компетентнісного підходу в роботі з працівниками, необхідною умовою є формування загальної бази компетентностей, яка повинна містити виключно всі необхідні на певний момент часу компетентності для ефективної діяльності підприємства із присвоєнням їм шифру та порядкового номера. Компетентності повинні бути каталогізовані, структуровані за видами та рівнями управління.

Для забезпечення найповнішої відповідності між зусиллями працівника та його винагородою доцільно сформувати компетентнісну карту працівника, в межах якої вказати набір компетентностей, якими володіє працівник, посади, на які він може претендувати із наявним набором компетентностей, посади із набором компетентностей, які найбільш близькі для нього із зазначенням компетентностей, які він повинен здобути, а також розмір матеріального та іншого стимулювання, до якого працівник отримує доступ за умови набуття визначеного набору компетентностей. О. Мельничук в даному контексті зазначає, що «карта компетентності дає чітке уявлення про найменші деталі бажані в новому співробітнику. Вона має описувати ті якості, здібності, характеристики, яким має відповідати особа, яка має намір отримати дану роботу» [1, с. 338].

Пропонована карта виконує ряд функцій, серед яких не тільки ідентифікація компетентностей і встановлення відповідності працівника займаній посаді, але й визначення напрямку його розвитку.

Важливою умовою впровадження та використання системи компетентнісного підходу в управління трудовим потенціалом сільськогосподарського підприємства є автоматизація кадрової служби. Зважаючи на великий об'єм інформації з точки зору управління компетентностями, потребою у їх систематизації, каталогізації, формування наборів компетентностей, порівняння між собою індивідуальних та посадових наборів компетентностей тощо, відсутність автоматизованих програмних систем управління ними робить впровадження компетентнісного підходу в повному обсязі економічно недоцільним. Натомість, за умови створення відповідного програмного продукту і грамотного управління ним, великий обсяг роботи передбачається виключно на перших етапах – введення, структуризації та каталогізації інформації.

Відповідно до цього, інформаційна система управління трудовим потенціалом на засадах компетентнісного підходу передбачає наявність наступних блоків:

- блок – каталог;

- програмний блок із можливостями групування, відбору, підбору за визначеною ознакою;
- електронні та друковані форми компетентностей, працівників, посад;
- система зв'язків функцій, завдань, посад, компетентностей, працівників, претендентів на посади, рівнів управління;
- зв'язок між системою цілей працівника та стратегічними пріоритетами підприємства;
- зв'язок між наборами компетентностей та інформацією про можливість їх отримання в межах та за межами підприємства;
- блок – каталог навчальних закладів, із зазначенням можливості формування тих чи інших компетентностей та стандартизованою формою запиту на підготовку фахівця.

Забезпечення автоматизації окреслених процесів дозволить створити ефективну систему управління трудовим потенціалом працівників та підприємства за компетентнісним підходом. Для цього необхідно реалізувати наступні завдання:

- формування посадових, індивідуальних та групових компетентнісних наборів;
- ідентифікація невідповідностей між посадовими та індивідуальними наборами;
- сприяння в набутті потрібних компетентностей;
- атестація працівників та претендентів на посади на відповідність посадовим та груповим наборам компетентностей;
- формування та контроль за дотриманням графіку набуття компетентностей;
- комунікація із центром зайнятості та навчальними установами для забезпечення максимальної відповідності індивідуальних наборів претендентів на роботу посадовим наборам;
- поширення інформації про затребувані компетентності та набори компетентностей, перспективу формування потреби у нових компетентностях відповідно до цілей підприємства серед рекрутингових компаній та кадрових агенцій;
- формування робочих груп із потрібними груповими наборами компетентностей за рахунок підбору кандидатів із потрібним набором індивідуальних компетентностей тощо.

Таким чином, впровадження компетентнісного підходу в управління персоналом є важливим інструментом у конкурентній боротьбі. Він дозволяє підвищувати об'єктивність призначення і прийому на роботу працівників, пов'язувати між собою цілі розвитку підприємства, підбір персоналу із компетентностями, потрібними для їх реалізації і забезпечення його розвитку за рахунок визначення напряму вдосконалення і активізації наявних внутрішніх і зовнішніх ресурсів.

Список використаних джерел

1. Мельничук О.П. Компетентність як головна детермінанта конкурентоспроможності трудового потенціалу. *Вісник ЖДТУ: Економічні науки*. 2011. № 3(57). С. 337-338.
2. Єрмаков О., Личук Л. Розвиток трудового потенціалу сільськогосподарських підприємств на засадах компетентнісного підходу. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія «Економіка, аграрний менеджмент, бізнес»*. 2017. № 260, С. 130-141.

Талько Тетяна

викладач

ВП НУБіП України «Ірпінський економічний коледж»

м. Ірпінь

**СИТУАЦІЙНІ ЗАВДАННЯ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ
ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ
З БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ**

З метою формування конкурентоспроможного фахівця ми ставимо перед собою головне завдання – підготовка спеціалістів, професійно компетентних, готових до саморозвитку, самовдосконалення, самореалізації.

Основним завданням вищого навчального закладу є підготовка студентів до майбутньої професійної діяльності. З одного боку – це надання основних знань, необхідних для здійснення діяльності, з іншого – формування професійних умінь та навичок. Специфіка роботи фахівців бухгалтерського обліку в сучасних умовах потребує істотних змін процесу їх підготовки у вищих навчальних закладах. Від викладачів вимагається використання методів навчання, які здатні максимально наблизити студентів до реальних ситуацій і потребують необхідності приймати адекватні управлінські рішення. Основне завдання викладання та вивчення облікових дисциплін у вищих навчальних закладах полягає в тому, щоб допомогти студентам виробити економічний образ мислення при управлінні організацією, що дасть їм можливість грамотно оцінювати ту чи іншу ситуацію, приймати більш обґрунтовані та ефективні стратегічні рішення щодо діяльності підприємств (фірм), виходячи з тієї економічної інформації, яку вони отримали. Таким чином, завдання викладання і навчання фахових дисциплін зводиться до формування у студентів аналітичного підходу, який базується на використанні всіх досягнень

економічної науки.

Отже, необхідно формувати у майбутніх фахівців з обліку такі стандарти економічного мислення, що дозволяють з найбільшою віддачею діяти в умовах ринкових відносин. Формуванню початкового досвіду, необхідного для кар'єри, допомагають різні імітаційні, ситуаційні та ігрові методи навчання. Одним з ефективних методів активного навчання є метод ситуаційного навчання або кейс-метод [1]. Ситуаційний метод базується на навчанні через вирішення конкретних завдань – ситуацій (кейсів). Метод кейсів, що використовується при викладанні економічних дисциплін, сприяє розвитку вміння аналізувати ситуації, оцінювати альтернативи, обирати оптимальний варіант і скласти план його здійснення. Метод аналізу конкретних ситуацій як форма активного навчання дозволяє вирішити такі педагогічні завдання [3]:

- формування цілісного уявлення про професійну діяльність та її динаміку;
- набуття проблемно-професійного і соціального досвіду, зокрема прийняття індивідуальних та колективних рішень;
- розвиток теоретичного і практичного мислення у професійній сфері;
- формування пізнавальної мотивації, забезпечення умов виникнення професійної мотивації;

– формування готовності до вирішення професійних завдань. Використання кейс-методу при вивченні економічних дисциплін дозволяє студентам і викладачам брати участь в безпосередньому обговоренні ділової ситуації (кейса). Кейси складаються виходячи з досвіду реальних людей, що працюють у обліковій сфері.

При використанні кейс-методу завдання викладача полягає в підборі відповідного реального матеріалу та розробці кейсу, в якому студенти повинні вирішити поставлену проблему. При цьому необхідно розуміти, що кейс не має єдиного правильного рішення. Тому викладач повинен допомогти студентам міркувати, сперечатися, але не нав'язувати їм свої думки. Грамотно направляючи дискусію, викладач може вийти на нове вирішення проблеми, побачити упущені раніше грані ситуації, що розглядається.

Використання системи економічних ситуаційних завдань в навчальному процесі дозволяє сформувати у студентів такі професійні компетенції:

- інформаційну, що дозволяє розвивати вміння виконувати пошук, збір, зберігання, опрацювання, подання, передавання даних, диференціювати об'єкти інформації, групувати та класифікувати отримані дані за ступенем важливості, інформативності, узагальнювати розрізнені дані, використовувати інформаційно-комунікаційні технології та спеціальне програмне забезпечення у професійній діяльності тощо;
- комунікативну, що стосується вмінь вести дискусію, спілкуватися, сприймати і оцінювати вербальну і невербальну інформацію, переконувати оточуючих, кооперуватися в групі, чітко формулювати, висловлювати та аргументувати свою позицію, переконувати опонентів, скласти стислий,

переконливий звіт тощо;

– управлінську, що дозволяє розвивати вміння грамотно ставити завдання підлеглим, коригувати їх роботу, планувати роботу підрозділу, здійснювати ефективний контроль за її виконанням, набувати досвіду діяльності, пов’язаної з постановкою цілей і завдань організації, підтримкою взаємин між організацією і оточенням, які дозволяють їй домагатися своїх цілей, відповідають її внутрішнім можливостям і дозволяють залишатися вразливими до зовнішніх вимог тощо.

Кейс-метод можна застосовувати з усіх облікових дисциплін, адже він дозволяє максимально наблизити студентів до реальних ситуацій та потребує прийняття адекватних рішень.

Отже, використання системи економічних ситуаційних завдань на заняттях з фахових дисципліни є надзвичайно важливим та цікавим методом активного навчання, що забезпечує активну поведінку студента при вирішенні проблемних ситуацій, створює передумови для підвищеної мотивації до навчання, розвиває вміння роботи в колективі та критичне мислення.

Список використаних джерел

1. Сидренко О., Чуба В. Ситуаційна методика навчання : теорія і практика. Київ : Центр інновацій та розвитку, 2001. 256 с.
2. Конашук В. Українська бізнес-освіта: чи є межа для наслідування Західного досвіду? Ситуаційна методика навчання: український досвід. Збірник статей. Київ : Центр інновацій та розвитку, 2001. С. 13-19.
3. Шеремета П. М., Каніщенко Л. Г. Кейс-метод: з досвіду викладання в українській бізнес-школі. Київ : Центр інновацій та розвитку, 1999. 80 с.

Черненко Людмила

викладач

ВП НУБіП України «Ірпінський економічний коледж»

м. Ірпінь

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД ДО КРИТЕРІЇВ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ФАХІВЦІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ОБЛІКОВИХ ДИСЦИПЛІН

Незважаючи на те, що основні ідеї компетентісного підходу певною мірою використовувалися в навчальному процесі, до теперішнього часу вони не були цільовою установкою при розробці державних стандартів і освітніх програм. В силу особливостей соціально-економічного та суспільного розвитку компетентісний підхід відображений у проекті нового державного стандарту. При цьому як результати освіти будуть розглядатись предметні, міжпредметні та особистісні результати студентів, які є основними компонентами їхніх ключових і предметних компетенцій.

При компетентісно-орієнтованій освіті акцент робиться на практичну спрямованість навчання, підкреслюється роль досвіду, умінь застосовувати знання в різних ситуаціях. Слід зазначити, що даний підхід не є чимось принципово новим і спирається на кращі традиції педагогічної науки і практики. Він розширює, доповнює фундаментальну освіту [1]. Вимоги, що пред'являються до результатів засвоєння освітньої програми, більш відповідають умовам ринкової економіки, оскільки передбачають формування у студентів не тільки знань, умінь і навичок (ЗУН), а й ключових компетенцій, що сприяють соціальній адаптації та готовності до діяльності.

Під компетенціями ми розуміємо «сукупність взаємопов'язаних якостей особистості, що задаються по відношенню до певного кола дисциплін і процесів і необхідних для продуктивної діяльності по відношенню до них» [2].

Що ж включає у себе зміст компетенцій? Якщо говорити коротко - то все, що необхідно для вирішення конкретної проблеми: знання, уміння, інтелектуальні здібності, наявність досвіду діяльності, особистісну готовність і мотивацію до прояву компетенції. У змісті компетенцій ми виділяємо знанняву, діяльнісну і мотиваційну складові, кожна з яких має свої показники вираження [1].

Одна з головних відмінностей компетентісного підходу - зміни в системі оцінювання результатів навчання. Знання та вміння виступають не самі по собі, а як показники компетенцій студента, причому значимість їх неоднакова. Припустимо, що студент вивчив теорію, але не вміє застосовувати отримані знання при вирішенні конкретних завдань, що є свідченням його некомпетентності. Однак можливі й інші варіанти: студент не знає способів вирішення поставленої перед ним проблеми, тому що не вивчив теорію. При цьому у нього сформовані ключові компетенції, що дозволило йому здійснити

самостійний пошук знань, застосувати їх до даної ситуації і вирішити задачу. Отже, оцінювати сформованість компетенцій ми будемо за кінцевим результатом (зумів - не зумів виконати завдання).

У традиційному навчанні контроль результатів навчання здійснює викладач. При компетентнісному підході дану задачу можуть виконувати представники педагогічного та студентського колективів, сам студент. Здатність до самооцінки - це необхідна умова і ознака компетентності в даній області.

Основною умовою при виборі засобів вимірювання та оцінювання компетенцій студентів є можливість за їх допомогою здійснювати багатовимірні вимірювання, проводити комплексне оцінювання, визначати інтегровані якості особистості [3].

Інструментарієм вимірювання та оцінювання компетенцій, крім традиційних методів контролю, є: контекстні завдання, тести, проекти, кейс-вимірювачі.

До контекстних відносять завдання, які зустрічаються в тій чи іншій реальній ситуації. Їх контекст забезпечують умови для застосування та розвитку знань при вирішенні проблем, здатних виникати в реальному житті.

До інноваційних оцінних засобів відносяться кейс-вимірювачі, які отримують все більше поширення в навчальному процесі. Кейс (від англ. випадок - випадок, обставина) - сукупність матеріалів, що розглядають практичні проблеми які передбачають колективний або індивідуальний пошук їх вирішення. Характерною рисою кейса є подання неоднозначною інформації з певної проблеми, яка може ґрунтуватися на фактах з реального життя. Кейс - це не просто правдивий опис подій, а єдиний інформаційний комплекс, що дозволяє зрозуміти ситуацію.

До вимог складання кейса належать такі:

- проблема, розглянута в кейсі, має бути актуальною;
- в запропонованому матеріалі не повинно міститися очевидного або однозначного рішення;
- зміст кейса відповідає поставленим освітнім завданням і тематиці курсу, в рамках якого він пропонується;
- у запропонованих матеріалах міститься достатня кількість інформації для аналізу проблеми та визначення шляхів її вирішення, при цьому важливо не перевантажувати зміст несуттєвими деталями;
- може бути представлена суперечлива інформація, що передбачає виникнення дискусії між студентами, необхідності аргументації своєї точки зору і відстоювання своєї позиції.

Одні, із запропонованих оцінних засобів, більшою мірою направлені на контроль навчальної складової компетенцій (тести), інші оцінюють діяльнісну сторону (кейс, контекстні завдання). Однак вони взаємопов'язані, оскільки контроль здійснюється комплексно, а самі компетенції є інтегрованими якостями.

Крім того, виникає необхідність застосування рейтингової системи обліку результатів, що дозволяє проводити оцінювання за допомогою всіх перерахованих форм. Оскільки при цьому результати оцінювання за допомогою різних вимірників відрізняються один від одного своїм рангом і значимістю, то при обчисленні рейтингу з дисципліни слід враховувати коефіцієнт кожного вимірювача. Найбільша частка, як правило, відводиться модульним контрольним роботам. Для того, щоб з їх допомогою можна було вимірювати і оцінювати не тільки знання, а й діяльнісну складову компетенцій, у зміст контрольних матеріалів включаються контекстні завдання або ситуаційні завдання [4].

Для того, щоб зробити висновок про освоєння дисципліни, потрібно визначити мінімальну кількість балів, яку необхідно набрати для досягнення допустимого рівня сформованості компетенцій. У той же час необхідно визначити максимальну кількість балів, яку може отримати студент при виконанні як обов'язкових, так і додаткових видів робіт. Даний показник свідчатиме про сформованість компетенцій вищого рівня.

Апробація запропонованого інструментарію оцінювання компетенцій, що в даний час студенти демонструють слабку сформованість показників діяльнісної складової компетенцій, неготовність до застосування знань в комунікативно-орієнтованих ситуаціях, проте такі результати цілком прогнозовані, оскільки нові вимоги до результатів освоєння програми вимагають впровадження нових технологій викладання і розвитку студентів ще на початковому рівні навчання.

Список використаних джерел

1. Береза В.Д. Комунікативна компетенція як основа формування національної свідомості особистості. *Рідна школа*. 2006. № 5. С. 13-16.
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови. Київ: ВТФ «Перун», 2001. 445 с.
3. Родигіна І. Компетенція чи компетентність: що ми формуємо у молодших школярів? *Початкове навчання*. 2007. № 9. С. 54-57.
4. Шишов С. Поняття компетенції в контексті якості освіти. Дайджест педагогічних ідей і технологій. *Школа*. 2002. №3. С. 20.

Шелін Станіслава
спеціаліст вищої категорії
обліково-економічних дисциплін, викладач-методист
Янчук Інна
спеціаліст вищої категорії
обліково-економічних дисциплін
Горохівський коледж Львівського НАУ
м. Горохів

ФОРМУВАННЯ ФАХОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО СПЕЦІАЛІСТА БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Застосування інформаційних технологій на заняттях при підготовці майбутніх спеціалістів бухгалтерського обліку сприяє важливому підвищенню рівня пізнавальної самостійності, високому ступеню наочності й безперервному самоконтролю, засвоєнню знань та умінь, формуванню необхідних професійних компетенцій, і таким чином дозволяє забезпечити потреби в кваліфікованих знаннях, навичках, компетенціях, а також вирішує проблему працевлаштування випускників. Тому, формування фахової компетентності майбутнього спеціаліста бухгалтерського обліку нині вимагає від навчального закладу принципово нового підходу: інтеграції професійної освіти, практичної діяльності та нових інформаційних технологій і передбачає вдосконалення технології навчання, що базується на використанні обчислювальної техніки, спеціального програмного, інформаційного та методичного забезпечення.

Застосування інформаційних технологій на заняттях при підготовці майбутніх спеціалістів сприяє важливому підвищенню рівня пізнавальної самостійності, високому ступеню наочності й безперервному самоконтролю, засвоєнню знань та умінь, формуванню необхідних професійних компетенцій. Сучасні педагогічні програмні засоби дають можливість втілювати в практику індивідуалізацію професійного навчання. Використання на заняттях технології мультимедіа сприяє підвищенню якості професійної підготовки за рахунок поєднання всіх можливих впливів на студентів одночасно графіки, тексту, звуку і зображення. На практичних заняттях з дисципліни “Фінансовий облік” бажано використовувати програмні продукти “1С” (1С: Бухгалтерія 7.7; 8.2). Методика використання мультимедійних технологій у процесі вивчення фінансового обліку сприяє посиленню мотивації навчання, підвищенню якості навчання і виховання, поліпшенню рівня обізнаності студентів про сучасні інформаційні технології.

Для підвищення ефективності навчання конкурентоспроможних фахівців в умовах інформаційного суспільства, актуальним нині стає і використання електронних підручників, які доповнюють традиційні форми навчання.

Проведений педагогічний експеримент в Горохівському коледжі

Львівського національного аграрного університету дає всі підстави стверджувати, що цей навчальний заклад задовольняє всі вимоги по матеріально-технічному забезпеченню при викладанні викладачами дисципліни «Фінансовий облік».

Отримані дані проведеного дослідження підтвердили припущення про те, що традиційна система навчання не сприяє його індивідуалізації у вищому навчальному закладі і тим самим недостатньо готує майбутніх спеціалістів бухгалтерського обліку до професійної діяльності.

Таким чином, для результативного показника формування фахової компетентності майбутнього спеціаліста бухгалтерського обліку в процесі навчання необхідно на рівні ВНЗ I-II рівнів акредитації:

- забезпечити формування позитивної мотивації формування фахової компетентності через пізнання себе й усвідомлення важливості своєї майбутньої професійної діяльності. Для цього можна використовувати такі форми і методи: психолого-педагогічна діагностика й самодіагностика, створення психологічних портретів ідеального бухгалтера; мотиваційний тренінг, який дає можливість активізувати й посилити внутрішні мотиви студента до особистісно-професійного зростання;

- за рахунок варіативної частини навчальних дисциплін посилити професійно-управлінську компоненту у фаховій підготовці спеціалістів бухгалтерського обліку через введення до програми «Фінансовий облік» курсу «Вступ до спеціальності»;

- розробити компетентнісні програми дисципліни «Фінансовий облік», де до кожної теми представити перелік компетентностей, що формуються під час її вивчення; визначення дидактичної цілі, сформульованої у відповідності із функціями майбутньої професійної діяльності;

- використовувати можливості контекстного навчання - форми активного навчання, орієнтованого на професійну підготовку майбутніх фахівців бухгалтерського обліку: проблемні лекції, бінарні заняття; практичні заняття з використанням тесових завдань; тренінги під час проходження виробничої практики студентів;

- створити на заняттях відповідну соціально-психологічної атмосферу та навчально-матеріальні забезпечення;

- забезпечити навчальний процес при викладанні дисципліни «Бухгалтерський облік» сучасними інформаційними технологіями;

- оптимізувати зміст навчання майбутніх спеціалістів бухгалтерського обліку через забезпечення міждисциплінарних зв'язків у формуванні знань, умінь і навичок, необхідних для діяльності бухгалтера у сфері туризму;

- постійно вдосконалювати професійну та викладацьку майстерність науково-педагогічного складу;

- здійснювати регулярний моніторинг якості підготовки майбутніх спеціалістів бухгалтерського обліку до професійної діяльності, при цьому моніторинг повинен носити комплексний характер і здійснюватися і

відповідності особистісних якостей спеціалістів обліку вимогам посадового призначення і ринку праці, вимогам освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст», вимогам освітньо-кваліфікаційної характеристики, наявності у студентів основних структурних компонентів фахової компетентності;

- включити особисто студента у навчально-професійну діяльність за допомогою навчальної та виробничої практики.

Список використаних джерел

1. Бачинська Є. М. Організаційний механізм формування інноваційного освітнього простору в регіоні. URL : <http://www.nbuv.gov.ua> (дата звернення : 25.11.2017)
2. Даниленко Л. І. Менеджмент інновацій в освіті. Київ : Шкільний світ, 2007. 120 с.
3. Кічук Н.В. Компетентнісний підхід у вищій технічній школі: проблеми застосування. URL : <http://intellect-invest.org.ukr> (дата звернення : 25.11.2017)
4. Ніколаєнко С. М. Теоретико-методологічні основи управління інноваційним розвитком системи освіти України : монографія. Київ : Нац. тор.-екон. ун-т, 2008. 419 с.
5. Рожнова Т. Є. Управління професійно-технічним навчальним закладом на засадах інноваційних технологій: дис. ... канд. пед. наук. Київ, 2012. 285 с.
6. Савченко О. П. Компетентнісний підхід у сучасній вищій школі. Е-журнал "Педагогічна наука: історія, теорія, практика, тенденція розвитку". URL : <http://www.intellect-invest.org.ua> (дата звернення : 25.11.2017).

СЕКЦІЯ 5
ПРОБЛЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ
СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

SECTION 5
PROBLEMS OF TAXATION
OF BUSINESS ENTITIES

Веклич Владислав

к. ю. н., заступник завідувача кафедри
Навчально-науковий Інститут права імені князя Володимира Великого
Міжрегіональної Академії управління персоналом
м. Київ

**АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ ВИРАЖЕННЯ ФІСКАЛЬНИХ
АСПЕКТІВ ПУБЛІЧНОЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ І
БОРотьБИ З КОРУПЦІЄЮ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМНІ РИСИ**

*Високий гатунок – міцний обладунок
Вкриває у хакі одягнену спину.*

І милі зелені, і змії зелені,

Зелені крокують кудись елефанти.

Зеленим абсентом поет захмелений

Щось пише про очі зелені інфанти.

І листя зелене, і в лісі зелено.

Іслам чи Ірландія, світ з малахіту.

Зелена арена руїн Картагену,

Як втрачена нами навік Атлантида.

Хто з неба стругає настелі зелені –

Смарагдова злива? Смарагдове сонце?

Швидкі каруселі – свої акварелі?

Зелені, мабуть, янгели-охоронці.

Софія Костицька [1, с. 108]

Фіскальні аспекти публічної політики щодо запобігання і боротьби з корупцією в Україні значною мірою пов'язуються зі спеціальним законодавством щодо очищення органів державної влади від проявів корупції.

Поточна фіскальна політика за умов корупційного середовища має враховувати загальні правові потреби суспільства, а також спеціальні потреби, що виникають у зв'язку з корупційними загрозами. Так, норми права, щодо оподаткування, «адміністрування податків і зборів, митних та інших платежів, єдиного внеску в порядку, встановленому законом» [2], а також норми права, у яких виражено адміністративно-правові засади публічної політики щодо запобігання і боротьби з корупцією в Україні мають носити взаємозумовлюючий характер.

Доводиться констатувати, що психологічний чинник стосовно сприйняття корупції у якості інструменту реалізації індивідуальних (тут – неправових) інтересів спричиняє розширення корупційного середовища. Це відбувається не зважаючи на інституційні та юридико-правові інструменти впливу на суспільні відносини. Тож, останні не зазнають дійсно дієвого комплексного впливу з боку законодавця, а публічна політика щодо запобігання і боротьби з корупцією набуває практичного вираження у якості юридичної фікції.

Відсутність практики використання фіскальних інструментів з антикорупційною метою вказує на недалекоглядність законодавця, а також на прогалини у законодавстві. Цікавим є наступне зауваження В.Д. Гвоздецького: «теоретики і практики соціалістичного гуманізму виходили з тези К. Маркса, котрий абсолютизував матеріально-економічні умови, твердячи, що матеріалістичне розуміння історії взагалі «...пояснює ідейні утворення з матеріальної практики» [3, с. 132].

Чинний державоцентризм, на противагу конституційному за своєю суттю людиноцентризму, втілюючись у фіскальних інструментах дозволяє утверджувати саме ту модель суспільних відносин, яка є максимально сприятливою для неправового перерозподілу матеріальних благ, оскільки виходить з означеної доктринальної концепції. Фіскальні ж інструменти з точки зору адміністративного права мають розглядатися як такі, що максимізують вплив законодавця на суспільні відносини через оптимізацію можливостей для здобуття благ громадянами, а відповідно – і державою.

При розробці концепту правового регулювання (адміністративно-правових засад) має бути враховано, що збільшення надходжень індивідів може стимулювати зростання попиту, а відповідно – надходжень виробників. Умовою останнього є податкове стимулювання поліпшення виробничих процесів і конкурентоспроможності (на противагу щодо виробників іноземних). Але здійснити це неможливо за умови корупціогенного характеру державного апарату, який покликаний реалізовувати фіскальну політику.

Щодо наведених міркувань К. Маркса вже В. Гвоздецький зазначив: «У принципі, це правильно, але не кожен, навіть у злидненому стані, індивід, виношує ідею вкрати, отримати хабара, образити іншого.

Отже, відданість цьому положенню, що вимагає відповідних соціальних умов для зменшення корупції, виправдовує зростання тих же корупційних правопорушень, навіть стимулює потяг окремих індивідів до вчинення

корупції» [3, с. 132]. Виникає ситуація, коли оподаткування є системним елементом, що зумовлює потребу в пошуку шляхів для «обтікання коштів» навколо умовних «маркерів», які б спричинили їх легалізацію, а відповідно – і необхідність сплати податків.

Таким чином, адміністративно-правове вираження фіскальних аспектів публічної політики щодо запобігання і боротьби з корупцією має відбуватися шляхом одночасного не лише адміністративно-правового, але й фіскально-правового закріплення інструментів для посилення впливу на розглядувані суспільні відносини.

Самоочевидними є факти уникнення відповідальності особами, котрі долучені до корупційної системи. На противагу цьому законодавчо має бути закріплено адміністративно-правові інструменти для стимулювання правопорушників щодо визнання фактів вчинення корупційних діянь.

Так, наприклад, актуальним є підняття максимально можливого рівня юридичної відповідальності за такі діяння, але з можливістю застосування менших мір покарання за умови добровільного інформування правоохоронних органів стосовно використаних корупційних схем. При цьому фактичне користування матеріальними благами, які не відповідають характеру посадової діяльності індивіда має бути визначено у якості непрямого доказу вини (інколи – обтяжуючої обставини), що підриває засади державного ладу.

Умовна «злиденність» вищих посадових осіб, котрі не здатні обмежити свої матеріальні запити загалом є базовим чинником, що стимулює латентність корупції при домінуванні матеріальних цінностей на противагу духовним: «це породжує в корупціонерів ідею морального самовиправдання, особливо тоді, як отримуються хабарі, вчиняється розкрадання суспільного добра» [3, с. 132]. Так, «національна антикорупційна стратегія на 2011-2015 роки, затверджена Указом Президента України від 21 жовтня 2011 року № 1001, так і не стала ефективним інструментом антикорупційної політики» [4]. Подібна доля спіткала й стратегію на 2014-2017 роки.

Отже, подальший пошук джерел адміністративного впливу на корупційні відносини, доречно здійснювати з розширенням інструментарію правового регулювання, що може використовуватися з антикорупційною метою.

Зокрема, актуальним є детальніше вивчення можливостей для використання з подібною метою фіскальних інструментів, а також їх концептуальне включення до публічної політики щодо запобігання і боротьби з корупцією.

Список використаних джерел

1. Костицька С. Лабіринти метаморфоз: поезії. Дрогобич : Коло, 2016. 256 с.
2. Положення про Державну фіскальну службу України: постанова Кабінету Міністрів України від 21 травня 2014 року № 236 / Верховна Рада України. Київ: Прес-служба Апарату Верховної Ради України, 2017. URL :

<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/236-2014-%D0%BF> (дата звернення 27.11.2017).

3. Громадянське суспільство і правова держава: теоретичні моделі та досвід реалізації: Монографія / В.Д. Гвоздецький, О.Г. Мурашин, М.Г. Патей-Братасюк та ін. ; за заг. ред. В.Д. Гвоздецького. Київ : Видавництво Європейського університету, 2012. 328 с.

4. Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014-2017 роки: Закон України від 14.10.2014 р. № 1699-VII. / Верховна Рада України. Київ: Прес-служба Апарату Верховної Ради України, 2017. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1699-18>(дата звернення: 27.11.2017).

Гайсюк Дмитро
здобувач освітнього ступеня «магістр»
Вольська Ангелія
к.е.н., доцент
Подільський державний аграрно-технічний університет
м. Кам'янець–Подільський

ДО ПИТАННЯ СУЧАСНОГО СТАНУ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

В наш час в Україні відбуваються соціально – економічні зміни. Через це особлива увага приділяється формуванню ефективної податкової системи, оскільки саме вона має значний вплив на надходження до бюджету держави. Крім фіскальної функції податкова політика повинна стимулювати економічні процеси в державі, що є актуальною проблемою.

Однією із найважливіших складових для економіки держави є прозорість податкової політики. Врегулювання відносин між платниками податків і податковими органами потребує реформ та часу для їх виконання.

З 1 червня по 20 липня Міжнародний центр перспективних досліджень провів експертне опитування на тему «Оцінка проведення податкової реформи». На думку 56% опитаних експертів, податкова реформа в Україні відбувається низькими темпами. 12% інтерв'юєрів вважає, що в Україні темп реформ недостатньо високий, необхідно прискорити реформування, 32% опитаних обрали свій варіант відповіді, який в більшості випадків дуже негативно характеризує темпи проведення реформи. Більшість респондентів зазначили, що реформа не проводиться взагалі, відбувається імітація реформи.

Всі зміни, які були прийняті – це коригування діючої податкової системи [2].

Через складність Податкового кодексу України значна частина економіки знаходиться у тіні. Стосовно цієї проблеми і Податкового кодексу України в цілому дуже влучно виразився американський економіст Артур Лаффер: "Незважаючи на те, що в Україні податки не найвищі в світі, 47% української економіки знаходиться в тіні... Економіка пішла в тінь, оскільки українці не хочуть платити податки... Якщо їх підвищувати або вони у вас вже високі, це штовхає людей до того, що вони припиняють платити податки. Вони виводять бізнес за межі країни або згортають діяльність. Є багато способів уникнути податків. В нашій країні, якщо ти підвищуєш їх для працюючої людини, вона припиняє працювати. Якщо обкладати збором тих, хто працює, і платити тим, хто не працює, багато людей просто не будуть працювати. Немає нічого більш важливого в Україні, ніж те, яким чином збираються податки [1]".

Основними недоліками є фіскальна спрямованість, відсутність стратегії податкової політики, заплутана система податків і ставок, велике навантаження на фонд оплати праці та непривабливість для інвесторів.

Найбільш провальними ініціативами держави у проведенні реформи є: введення ПДВ-рахунків з депонуванням коштів;

- акциз з роздрібною торгівлі;
- додатковий імпорتنний збір;
- збільшення ставок ренти;
- зволікання зі створенням служби фінансових розслідувань;
- збільшення податкового навантаження на сільське господарство;
- невдалий спосіб запровадити РРО [2].

Прикладом для реформування податкової системи може служити Грузія, так як, за словами експерта УКР В.Клименка, обидві країни мали схожість системи оподаткування [3]. Мається на увазі Грузія до початку реформ у 2004 році. Грузія зменшила кількість податків з 22 до 7. Бізнес в Грузії міг віднести капітальні витрати на рік в якому вони здійснені, тому податки можна було деякий час не платити, що стимулювало підприємство вкладати гроші в розвиток виробництва. Малий бізнес з річним обсягом до 20000 доларів звільнявся від податку на прибуток. Ці заходи зробили можливим стабільне зростання економіки і збільшили податкові надходження в бюджет. Після того як податкові ставки були зменшені – за 4 роки податкові надходження збільшились майже в 3 рази, що наглядно показує ліквідацію тіньової економіки через спрощення податкової системи.

Напрямок реформування податкової системи України має носити комплексний характер, враховуючи шляхи економічного розвитку. Адже завдяки власним ресурсам та вигідному місцеположенню Україна може зробити меншою не тільки кількість податків, а й їх розмір.

Список використаних джерел

1. Відомий американський економіст розповів, що станеться з Україною

якщо підвищувати податки URL : <http://nv.ua/ukr/ukraine/politics/vidomij-amerikanskij-ekonomist-rozpoviv-shcho-stanetsja-z-ukrajinoju-jakshcho-pidvishchuvati-podatki-70108.html> (дата звернення : 25.11.2017).

2. Результати експертного опитування щодо проведення податкової реформи URL : http://icps.com.ua/assets/uploads/images/files/dodatok_pr.pdf (дата звернення : 25.11.2017)

3. Поліпшення податкової системи, які варто узяти у Грузії URL : <http://newukr.com.ua/news/polipshennja-podatkovoji-sistemi-jaki-varto-uzjati-u-gruziji> (дата звернення : 25.11.2017).

Ганчар Андрей
к.и.н., доцент, заведуючий кафедрой
Гродненский государственный аграрный университет
г. Гродно, Республика Беларусь

ИЗ ИСТОРИИ НАЛОГООБЛОЖЕНИЯ ДУХОВЕНСТВА (1812 г.)

7 июля 1812 г. к духовенству Виленской римско-католической епархии было издано воззвание комиссии Временного правительства Великого княжества Литовского (далее ВКЛ), в котором содержались призывы увещевать народ вернуться к прежним своим занятиям и возвратиться в свои дома, приносить вместе с народом моления Богу, благодаря за прибытие избавителя всей Польши и молясь о дальнейших успехах его армии.

Имущество, принадлежавшее духовенству, в условиях военного времени, согласно с разъяснением комиссии Временного правительства ВКЛ от 29 июля 1812 г., подлежало, в случае необходимости, реквизиции. Постановлением комиссии Временного правительства ВКЛ, учиненного в г. Вильно 17 сентября 1812 г. все духовенство, без различия вероисповедания, было обложено благотворительным сбором, согласно польской конституции 1789 г.

Все лица, как имевшие определенные духовные должности и приходы, так и те, которые получили бы таковые впоследствии, должны были вносить в казну определенную подать – гербовый сбор и кроме того, 5% с четырехлетнего дохода, приуроченного к их должностям и приходам. Эти сборы, как гербовый, так и процентный, должны были производиться только раз с каждого имевшего духовный сан или исправлявшего какую-либо духовную должность. Платежи следовало вносить в уездные казначейства, при чем каждому предоставлялось право вносить в то учреждение, которое ближе и удобнее. Каждый плательщик налога обязывался прислать копию с получением квитанции, при рапорте,

своему епархиальному начальству. Советники же епархии, собрав указанные рапорты и копии квитанций, передавали таковые, для сведения и руководства, Комитету духовных дел.

Казначей, взимавшие с духовных лиц указанный налог, должны были точно указывать в выдаваемых квитанциях количество внесенного гербового сбора и процентов, а также вид дохода. Срок для уплаты налога определялся в шесть месяцев со дня объявления данного указа. Для оплаты процентного сбора с дохода получаемого с каждой духовной должности, за правило была принята перепись 1789 г. Что касалось чиновников по духовным делам, получавших казенное жалование, то за основание для оплаты процента с четырехлетнего дохода принимался тот оклад, который ежегодно получался от казны.

Хотя гербовый и процентный сборы с духовенства, согласно Конституции 1789 г., были рассчитаны на золото, они, однако, могли быть внесены в уездные казначейства серебряной монетой по курсу, установленному правительственной комиссией, считая червонец равным 18 польским злотым и 15 грошам.

Лица белого духовенства, занимавшие в силу какого-либо постановления или указа несколько должностей, обязаны были платить гербовый и процентный налог с каждой отдельно. Не уплативший этих налогов в вышеуказанный 6-ти месячный срок, подвергался, согласно Конституции 1789 г., строгому наказанию, лишению должности и ответственности перед правительством. В виду того, что гербовый и процентный налоги вытекали из старого постановления Конституционного Сейма, личный налог, установленный ранее установленный правительством, ничего общего с названными налогами не имел и должен был уплачиваться отдельно.

Митрополиты и архиепископы обоих обрядов, как латинского, так и греческого, согласно постановления Конституции 1789 г., обязывались уплачивать гербовый сбор со своих привилегий, единовременно, по 1 000 червонцев золотом и, кроме того, также лишь один раз, 5% с их четырехлетнего дохода.

Епархиальные епископы должны были платить процентный сбор в размере 600 червонцев золотом и кроме того 5 % с четырехлетнего дохода. То же самое относилось и к наместникам (коадьюторам), а если наместник не доживет до получения дохода, то уплаченный процент возвращался наследникам; гербовый же налог оставался в казне. Епархиальные епископы, получавшие менее 30 000 злотых дохода, освобождались от уплаты процентного налога, налог же гербовый обязаны были внести.

Викарные епископы, митрополиты и аббаты, получавшие в год до 15 000 злотых дохода, обязывались платить гербовый налог 100 червонцев золотом; имевшие от 15 000 до 30 000 – 250 червонцев золотом; имевшие более 30 000 дохода – уплачивать 500 червонцев; кроме того, каждый из них должен был платить 5% с четырехлетнего дохода.

Викарные епископы, митрополиты и аббаты, не имевшие дохода более 10

000 злотых, обязывались уплачивать только гербовый налог в 25 червонцев, процентов же с дохода не платить.

Прелатам Виленского кафедрального костела указывалось платить гербовый налог в 80 червонцев, жмудским – 30 червонцев; прелаты иных кафедральных и коллегиальных церквей – 20 червонцев и 5% с четырехлетнего дохода.

Каноники Виленского кафедрального костела обязывались платить гербовый налог по 50 червонцев, жмудские – по 25 червонцев. Каноники всех остальных кафедральных и коллегиальных церквей – по 15 червонцев и кроме того 5% с четырехлетнего дохода.

Приходские священники и плебаны, имевшие приходы с доходом от 2 000 до 5 000 злот. в год, должны были платить гербовый сбор по 10 червонцев; имевшие доход от 5 000 до 10 000 – по 30 червонцев, от 10 000 до 15 000 – по 100 червонцев; от 15 000 до 30 000 – по 250 червонцев; получавшие доход свыше 30 000 злотых – по 500 червонцев. Кроме того, 5% с четырехлетнего дохода.

Все плебаны, находившиеся в приходах при других священниках, а равно дьяконы (алтарники) и все иные лица духовного звания, не получавшие годового дохода свыше 2 000 польских злотых, должны были уплачивать в казну только гербовый налог в размере 6 червонцев. От процентного налога с четырехлетнего дохода они освобождались. Викарии, командоры духовных орденов, плебаны нищенствующей братии, духовные греческого обряда, также войсковые священники и капелланы, а также духовные настоятели, проживавшие в частных домах, обязывались уплачивать гербовый сбор с получаемого им, согласно заключенных условий, жалованья – в размере двух червонцев. От процентного налога с четырехлетнего дохода они освобождались.

Комиссия Временного правительства ВКЛ предписала комитету духовных дел и финансовому, насколько каждого это касалось, сделать по этому поводу соответствующие распоряжения, а административным властям – немедленно огласить данный указ, через своих подчиненных, и наблюдать за его исполнением.

Согласно правилам формирования Литовской кавалерии, утвержденным на заседании комиссии Временного правительства ВКЛ 1 августа 1812 г., духовные лица белого и черного духовенства, наравне с землевладельцами всех сословий, владельцами земских, церковных и бывших иезуитских имений, а также дворян, обязаны были прислать вместо себя рекрут и коня, для образования, в силу указа Наполеона I, четырех полков Литовской кавалерии, а также доставить денежные суммы на обмундировку, необходимую для этой кавалерии. Повинность была разложена подымно, пропорционально земельным недвижимостям, городским и земским [1, с. 103, 153, 187–192, 216–217].

Таким образом, имеющийся опыт налогообложения духовенства, поможет современным правительствам избежать возможных проблем и ошибок при

осуществлении аналогичных мер по отношению к собственным субъектам хозяйствования, представляющим различные религиозные организации.

Список использованных источников

1. Акты, документы и материалы для политической и бытовой истории 1812 года, собранные и изданные по поручению Его Императорского Высочества великого князя Михаила Александровича / Подъ ред. [и с предисловием] К. Военского. СПб.: тип. А.Ф. Штольценбурга, 1909. Т. 1. 582; IX с.

Ковальчук Максим

студент

Наукові керівники: викладач I категорії Галтман Т.В.

викладач вищої категорії Генсецька О.М.

Горохівський коледж ЛНАУ

м. Горохів

СУЧАСНИЙ СТАН ТА НЕОБХІДНІСТЬ РЕФОРМУВАННЯ СПРОЩЕНОЇ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ УКРАЇНИ

У сучасних умовах господарювання невід'ємним елементом ринкових відносин є мале підприємництво. Саме цей сектор економіки сприяє створенню нових робочих місць, зростанню виробництва валового внутрішнього продукту та відповідно збільшенню надходжень до бюджетної системи країни. Активізація діяльності малого бізнесу є досить важливою для України, адже в умовах нестабільної економічної ситуації він може забезпечити вихід із тривалої рецесії економіки та наповнити місцеві бюджети фінансовими ресурсами, які дозволять реалізувати ряд ініціатив органів місцевого самоврядування.

Мале підприємництво потребує підтримки з боку держави, яка на сьогодні проявляється за допомогою фіскальних методів впливу через систему оподаткування. Податковим кодексом України (Розділ XIV Спеціальні податкові режими) передбачено функціонування спрощеної системи оподаткування [1].

Протягом останнього періоду спостерігалася тенденція зростання основних показників діяльності суб'єктів спрощеної системи оподаткування. Зокрема, якщо аналізувати надходження єдиного податку до місцевих бюджетів протягом останніх 5-ти років, то можна побачити позитивну динаміку як суми надходжень так і частки цих надходжень у структурі усіх доходів місцевих

бюджетів. У 2016 році єдиного податку надійшло 17,2 млрд. грн., що на 56,0 % більше за обсяги надходжень 2015 року. Таке зростання відбулося, в основному, через збільшення кількості платників податку та віднесення до єдиного фіксованого сільськогосподарського податку.

Якщо аналізувати структуру платників єдиного податку, то понад 70% податкових надходжень спрощеної системи складають надходження від фізичних осіб-підприємців [2].

Незважаючи на ці позитивні тенденції, протягом останніх років ряд проблем функціонування цієї системи оподаткування знизили її ефективність. До них можна віднести:

1. Зловживання великого і середнього бізнесу спрощеною системою. Великі підприємства часто застосовують методи щодо мінімізації податків, зокрема поділяються на декілька малих, щоб скористатися відносно низькими ставками єдиного податку [3].

2. Реєстрація працівників суб'єктами підприємницької діяльності, адже для роботодавців це може бути вигідніше ніж офіційне працевлаштування.

Вказані недоліки у функціонуванні спрощеної системи оподаткування призводять до дискусій щодо доцільності її застосування, адже як наслідок бюджети недоотримують частини доходів.

Вважаємо, що скасування спрощеної системи оподаткування економічного ефекту країні не принесе, адже в умовах високого безробіття, стагнації економіки саме пільгове оподаткування здатне стимулювати діяльність економічних суб'єктів, а це, в свою чергу, може покращити ситуацію із зайнятістю населення. Її потрібно правильно та виважено реформувати, щоб не допустити переходу діючих малих підприємств у тіньову економіку.

Підтримуємо думку старшого експерта Програми USAID «Лідерство в економічному врядуванні» В. Дубровського про те, що можлива реформа спрощеної системи оподаткування може і має розглядатися лише після успішного впровадження податкової реформи загальної системи оподаткування [4].

Також, необхідно законодавчо закріпити критерії для визначення реального власника для цілей оподаткування, щоб нівелювати ризики мінімізації сплати податків. Адже, не рідко фактичні працівники підприємця, реєструються як суб'єкти підприємницької діяльності і таким чином великий бізнес поділяється на декілька малих, які відповідають критеріям спрощеної системи оподаткування.

Список використаних джерел

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010р., № 2755-VI. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення : 25.11.2017)
2. Бюджетний моніторинг: Аналіз виконання бюджету за 2016 рік. URL : http://www.ibser.org.ua/sites/default/files/kv_iv_2016_monitoring_ukr_0.pdf (дата звернення : 25.11.2017)

3. Головка І. Спрощена система оподаткування: скасування не на часі.
URL : <http://www.visnuk.com.ua/ua/news/id/3018?issue=288> (дата звернення : 25.11.2017)

4. Дубровський В. Спрощена система оподаткування. Розвінчування міфів.
URL : http://lb.ua/economics/2016/01/03/324990_sproshchena_sistema_opodatkovannya.html (дата звернення : 25.11.2017).

Лещук Іван

студент

Науковий керівник: к.е.н. Талах Т.А.

Луцький національний технічний університет

м. Луцьк

ОПТИМІЗАЦІЯ ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

На шляху розвитку малого бізнесу стоять серйозні перешкоди і перш за все, податкові. З початку підприємницької діяльності малі підприємства змушені сплачувати значні суми у вигляді податкових платежів, і це змушує їх приховувати свої реальні доходи. Тому питання оптимізації оподаткування суб'єктів малого підприємництва повиненне зайняти важливе місце в наукових дослідженнях і практичній діяльності. Суб'єкти малого підприємництва можуть застосовувати такі системи оподаткування:

- загальний режим оподаткування;
- спеціальні податкові режими;
- єдиний сільськогосподарський податок;
- спрощена система оподаткування;
- система оподаткування при виконанні угод про розподіл продукції;
- єдиний податок на поставлений дохід;
- патентна система оподаткування.

Відповідно у суб'єктів малого підприємництва виникає питання про законне зниженні суми сплачуваних податків.

Податкова оптимізація, мінімізація податків (легальне зменшення податків) - це зниження розміру податкових зобов'язань шляхом правомірних дій платника податків, що включають в себе повне використання всіх наданих законодавством пільг, податкових звільнень та інших законних прийомів і способів.

Іншими словами, це налагоджений процес діяльності організації, при

якому податковій платежі зводяться до мінімуму на легальних підставах, без порушення кримінальної або податкового законодавства. Такі дії схвалені законом і не порушують його інтересів.

Відповідно, податкова оптимізація буде відрізнятися від ухилення від сплати податків тим, що в даному випадку платник податків застосовує тільки легальні способи зменшення податкових платежів, відтак не порушує законодавство.

Податкова оптимізація підрозділяється на безліч пунктів, розглянемо їх більш детально:

Поточна податкова оптимізація допускає застосування деякої сукупності методів, що дозволяють знижувати податковий тягар для платника податків в кожному конкретному випадку. Перспективна податкова оптимізація ґрунтується на застосуванні таких методів і способів, що зменшують податковий тягар платника податків у процесі його діяльності, маючи довгостроковий характер і з огляду на можливі зміни як зовнішніх так і внутрішніх, що впливають на рівень оподаткування, чинників.

Оптимізація через договір - оптимізація договору є одним з основних інструментів оптимізації оподаткування. На початковому етапі податкової оптимізації необхідно врахувати всі аспекти, що безпосередньо впливають на режим оподаткування операції.

Тому, при укладенні, виконанні, розробці договору має сенс провести податково-правовий аналіз договору

Спеціальні методи податкової оптимізації, який в свою чергу поділяється на: метод заміни відносин, ґрунтується на багатоваріантності шляхів вирішення господарських проблем в рамках існуючого законодавства.

В даному випадку замінюється не вся господарська операція, а тільки її частину або господарська операція замінюється на кілька операцій.

Метод відстрочки податкового платежу заснований на можливості переносити момент виникнення об'єкта оподаткування на наступний календарний період. Відповідно до чинного законодавства термін сплати більшості податків тісно пов'язаний з моментом виникнення об'єкта оподаткування та календарним періодом.

Метод прямого скорочення об'єкта оподаткування має на меті зниження розміру об'єкта, що підлягає оподаткуванню, або заміну цього об'єкта іншим, оподатковуваним більш низьким податком або неоподатковуваних зовсім

Облікова і податкова політика є одними з основних документів, що встановлюють правила ведення в організації бухгалтерського та податкового обліку. Більшість положень, що містяться в обліковій політиці, мають податкові наслідки і дозволяють оптимізувати податкові платежі, так як облікова політика для цілей оподаткування - це обрана платником податків сукупність допускаються Податковим кодексом

Таким чином, можна зробити висновок, існують різні законні методи оптимізації податків для суб'єктів малого підприємництва, все залежить від від

компетентності, знанні законодавства і бажання здійснювати законну підприємницьку діяльність.

Податковий орган в особі держави, це постійно розвивається, удосконалюється механізм роботи. Який спрямований на своєчасне виявлення і запобігання порушень пов'язаних з виплатою податку в бюджет держави.

Не варто цього недооцінювати і намагатися провести податковий орган, що не виплативши суму податку до бюджету. Адже існують легальні, дієві методи зниження цього податку.

Мельник Олег
магістрант

Мельничук Оксана
к.е.н., доцент

Подільський державний аграрно-технічний університет
м. Кам'янець-Подільський

АНТАГОНІЗМ ПОГЛЯДІВ ВЛАСНИКА ТА ФІСКАЛА ПРИ ФОРМУВАННІ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВА

Діяльність будь-якого комерційного підприємства визначається ефективною виключно при наявності прибутку, як основного джерела його інвестиційного розвитку. Процес формування звітності підприємства є джерелом інформації для прийняття управлінських рішень різними державними структурами [1]. Тому основний акцент в роботі менеджменту підприємства зосереджується щодо проблеми генерування достовірної та об'єктивної інформації про величину фінансового результату.

Прибуток є не лише джерелом розширеного відтворення підприємства, але й відіграє важливу роль у формуванні бюджету держави. Інформація щодо фінансового результату відображається у фінансовій і податковій звітності за вимогами її користувачів: власників, держави та фіскальних органів. Інтеграція України у Європейське співтовариство вимагає від вітчизняних компаній надавати доступну і зрозумілу інформацію у звітності щодо доходів та витрат, активів та зобов'язань підприємства. Саме тому Національні стандарти бухгалтерського обліку, що затверджені Міністерством фінансів України, ґрунтуються на МСБО і МСФЗ. Проте розбіжності, що виникають між ними потребують додаткового обґрунтування.

Підприємство самостійно обирає варіант ведення обліку і формування фінансової звітності за національними чи міжнародними стандартами обліку в

залежності від такої потреби. Проте, в будь-якому випадку, інформація про фінансові результати у фінансовій звітності має бути трансформована у податкову звітність, де прибуток є об'єктом оподаткування при сплаті податку.

Як зазначають Н.О. Лобода та М.М. Думич, «є два варіанти застосування МСФЗ: застосовувати стандарти з метою ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності; вести бухгалтерський облік та податкові розрахунки, відповідно до національних стандартів, а фінансову звітність складати із застосуванням МСФЗ шляхом трансформації фінансової звітності, складеної за П(С)БО у фінансову звітність за МСФЗ» [2, с. 114]. В цьому випадку, на думку авторів, «до облікової політики потрібно додати розділ «Коригування інформації фінансової звітності відповідно до вимог МСФЗ» [2, с. 114].

Вибір підприємства щодо нормативного регулювання ведення обліку у власній обліковій політиці може бути обумовлений і неузгодженістю міжнародних стандартів обліку і звітності з нормами податкового законодавства. Тому, як об'єктивно зазначає І.Р. Лукановська, в Україні для ефективного впровадження міжнародних стандартів фінансової звітності мають бути вирішені такі проблемні питання як: «уникнення подвійної системи фінансової звітності (як сьогодні існує бухгалтерський і податковий облік)» [3, с. 323-324]. І, хоча останні зміни до Податкового кодексу України передбачають, що прибуток, визначений за даними фінансового обліку, є об'єктом оподаткування без додаткового коригування, проте, ця норма є узгодженою виключно для малих підприємств.

Запровадження та адаптація фінансової звітності відповідно до МСФЗ, на думку окремих авторів, дозволить «уникнути необхідності складання податкової та спеціалізованої звітності, таким чином зменшити ризики для інвесторів та кредиторів [3, с. 324].

Вважаємо, що така позиція є суперечливою, оскільки податкове законодавство в частині оподаткування прибутку підприємств, опирається виключно на національні стандарти обліку, а тому розбіжності національних і міжнародних стандартів безпосередньо вплинуть на формування прибутку з метою оподаткування.

На сьогодні, як стверджують окремі фахівці, основні розбіжності між МСФЗ та П(С)БО «полягають у визнанні, оцінці та розкритті інформації щодо активів, зобов'язань, доходів і витрат, які потрібно врахувати під час трансформації фінансових звітів» [4].

Антагонізм поглядів щодо використання прибутку зі сторони фіскальних органів супроводжується фінансовими ризиками для підприємства, адже «низька культура складання фінансової звітності та низький рівень знань стандартів бухгалтерського обліку» [5, с. 646] працівників контролюючих органів не дають можливості об'єктивно здійснювати перевірку правильності обчислення податку на прибуток.

Отже, наближення національних та міжнародних стандартів обліку і

звітності стане поштовхом до наступного кроку реформування податкового законодавства задля узгодження облікових процедур визначення об'єкта оподаткування в частині сплати податку на прибуток.

Список використаних джерел

1. Мельничук О.В. Подання звітності в електронному вигляді: переваги та недоліки. URL : http://sophus.at.ua/publ/2014_05_22_23_kampodilsk/sekcija_6_2014_05_22_23/podannja_zvitnosti_v_elektronnomu_vigljadi_perevagi_t_a_nedoliki/64-1-0-1040 (дата звернення : 02.12.2017).
2. Лобода Н.О., Думич М.М. Міжнародні та національні стандарти фінансової звітності в аспекті когерентності обліково-аналітичної діяльності. *Торгівля, комерція, підприємництво*. 2014. Вип. 16. С. 112-116.
3. Лукановська І.Р. Адаптація фінансової звітності України до вимог міжнародних стандартів та законодавства Європейського союзу. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка»*. 2015. Випуск 1(45). Т. 2. С. 321-324.
4. Войнаренко М.П., Лопатовський В.Г., Трашевська О.В. Сутність та значення звіту про фінансові результати в умовах трансформації фінансової звітності. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2015. № 4. Т. 2. С. 30-35.
5. Дзівінська Ю.О., Ярема Б.П. Сучасний стан та перспективи оподаткування прибутку підприємств в Україні. *Молодий вчений*. 2017. № 3 (43). С. 645-649.

Савош Анна
студентка

Науковий керівник: к.е.н., доцент Зеленко С.В.
Луцький національний технічний університет
м. Луцьк

ПРОБЛЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

На сучасному етапі розвитку України, забезпечення сталого соціального та економічного розвитку, збільшення зайнятості, забезпечення належного рівня життя громадян є головним пріоритетом діяльності уряду нашої держави.

Проте, для досягнення даної мети, в сучасних ринкових умовах господарювання, необхідно організувати економічне середовище для функціонування суб'єктів підприємницької діяльності, за якого вони отримали б стимули для створення власного бізнесу, прагнули до чесного господарювання та мали бажання розвивати економіку України.

Для того, щоб створити комфортні та належні умови господарювання, держава повинна сформувати та забезпечити ці умови, шляхом встановлення адекватних показників і ставок оподаткування. За допомогою податків формується державний бюджет, який необхідний для розвитку держави.

Важливу роль у формуванні сприятливого середовища та бюджету займає податкова система України. Визначаючи рівень податкового навантаження на суб'єктів господарювання, законодавцям необхідно враховувати, що оптимальна структура національного господарства передбачає взаємне функціонування великого та малого бізнесу [1].

Саме через вище наведені фактори, тема дослідження є актуальною, а питанням побудови оптимальної системи оподаткування в Україні, займаються провідні вітчизняні науковці, а саме: О.В. Балабенко, І.М. Бурденко, І.О. Лютий, О.В. Кравченко, А.М. Соколовська та інші.

Головними платниками податків є суб'єкти підприємницької діяльності, тому уряд повинен зорієнтувати податкову систему таким чином, щоб сприяти розвитку даних суб'єктів, тому що вони забезпечують значну оборотність ресурсів, впливають на формування державного бюджету та забезпечують розвиток економічного середовища країни.

Досягнення економічного зростання держави, можливе лише при умові ефективного державного регулювання за допомогою застосування податкових важелів. Саме податкова система в Україні є негативним чинником для розвитку суб'єктів підприємницької діяльності [2].

На нашу думку, існуюча податкова система не дає можливості підприємствам отримувати очікуваний дохід, стимулює непрозорість фінансів і приховування прибутку, сприяє створенню так званої «чорної бухгалтерії», «змушує» інвестувати кошти в економіку країн, які мають менше податкове

навантаження.

Механізм реалізації регуляторної політики України щодо оподаткування різних сфер діяльності має певні недоліки, які потребують вдосконалення, а саме:

1. Нормативно-правова база оподаткування є складною та нестабільною, окремі законодавчі норми – недостатньо узгоджені, інколи навіть суперечливі.
2. Оподаткування досі регулюється не тільки законами, а й декретами КМУ, указами Президента України.
3. Через наявність у законодавчих актах норм непрямої дії, значна кількість питань у сфері оподаткування регулюється підзаконними актами.

У працях більшості науковців відзначається недосконалість податків, складність їх адміністрування, неконкурентоспроможність української продукції на міжнародних ринках та негативний вплив на розвиток національної економіки. І. О. Лютий та В. Б. Тропіна зазначають: «... підвищення ставок податків збільшує частку непродуктивних затрат товаровиробника, наслідком чого, залежно від стану конкурентного середовища та еластичності попиту, можуть бути або підвищення цін продажу, або зменшення чистого прибутку. І в першому, і в другому випадках результатом стане зниження конкурентоспроможності суб'єкта господарювання» [3, с. 21].

На такий погляд даних науковців вплинули запровадження в новому Податковому кодексі України. Норми, відповідно до яких ставки податку на додану вартість та податку на прибуток підприємств поступово знижуються.

Проте, ці податки сплачують платники, які знаходяться на загальній системі оподаткування. Що стосується оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності, то на них податкове навантаження постійно зростає. Як відомо, в Україні складний в адмініструванні податок на додану вартість та податок на прибуток. Ми вважаємо за доцільне скасувати ці два податки та за аналогією з оподаткуванням малого бізнесу запровадити для всіх вітчизняних суб'єктів господарювання єдиний податок.

Вважаємо, що однією з головних проблем Податкового кодексу є збільшення повноважень контролюючих органів, які мають право проводити перевірку у будь-який час і вимагати від підприємців інвентаризації активів та здійснення контрольних закупівель. На сьогодні Податковий кодекс є недосконалим та не відповідає вимогам сучасності, а також не враховує вимог платників податків.

Дослідженнями Європейської бізнес асоціації було виявлено, що 11 % підприємств бажають змінити Податковий кодекс, а 4,5 % рекомендують дотримуватися норм законодавства з паралельним введенням індивідуальної відповідальності за неправомірні дії інспекторів [4].

Щоб удосконалити фіскальний механізм, його необхідно реформувати. Для цього, ми пропонуємо:

- знизити податковий тягар на економіку України;
- підвищити публічність і прозорість діяльності органів податкової

служби;

- наблизити податкове право до норм і стандартів податкового права ЄС;
- забезпечити рівність усіх суб'єктів господарювання шляхом встановлення однакових прав і обов'язків щодо сплати податків.

Проаналізувавши вищенаведені результати дослідження, дійшли висновку, що сучасна податкова політика в Україні, спрямована на зниження податкового навантаження на великі підприємства та збільшення його на малий бізнес, який є стрижневою основою ринку. Його розвиток забезпечує створення умов для позитивних структурних змін в економіці, а також сприяє вирішенню багатьох соціально-економічних завдань.

Нажаль, сучасні умови господарювання характеризуються відсутністю дієвої системи державної підтримки даного сектора, зокрема, в питанні оподаткування. За умови чинного податкового законодавства в Україні, наявність спрощеної системи оподаткування є оптимальним способом стягнення податків з малого бізнесу, оскільки загальна система сплати податків є надто складною та обтяжливою. Внесення змін щодо оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності у Податковий кодекс України повинно забезпечити усунення даних недоліків. Саме такі напрямки вдосконалення податкової системи є найбільш перспективними.

Список використаних джерел

1. Соколовська А. М. Податкова політика в Україні у контексті її впливу на розвиток економіки. Фінанси України. 2006. № 9. С. 65-81.
2. Борейко В. І. Державне регулювання соціально-економічного розвитку: теорія, методологія, проблеми : монографія. Рівне : НУВГП, 2008. 379 с.
3. Лютий І. О., Тропіна В. Б. Концепція реформування податкової системи України та конкурентоспроможність національної економіки. Економіка України. 2007. № 8. С. 19-27.
4. The Observatory of European SMEs: Analytical Report. – Eurobarometer, 2009. URL : http://ec.europa.eu/enterprise/enterprise_policy/analysis/observatory_en.htm.

Стефанович Наталія

старший викладач

Романенко Богдан

здобувач освітнього ступеня «магістр»

Херсонський національний технічний університет

м. Херсон

ОБЛІК, ЗВІТНІСТЬ І ОПОДАТКУВАННЯ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ

Однією з основних організаційно-правових форм ведення сільськогосподарського виробництва є селянське (фермерське) господарство. На 1 листопада 2016р. вони склали майже 70,6% всіх сільськогосподарських підприємств України. Виникнення фермерських господарств в Україні пов'язане з реформуванням аграрних відносин та здійсненням ринкових економічних перетворень. В табл.1. дана оцінка динаміки і представництва фермерських господарств серед інших організаційних форм юридичних осіб.

Таблиця 1

Кількість юридичних осіб за організаційними формами

Показники	2015р.	2016р.	2017р.	Абсолютне відхилення	
				Від 2015р.	Від 2016р.
Усього юридичних осіб	1072945	1121347	1185071	112126	63724
Державне підприємство	4042	4019	3982	-60	-37
Приватне підприємство	201917	201788	202352	435	564
Комунальне підприємство	11464	11438	11677	213	239
Фермерське господарство	43137	43743	44409	1272	666
Питома вага, %	4,02	3,90	3,75	-0,27	-0,15
Акціонерне товариство	15893	15571	15206	-687	-365
Товариство з обмеженою відповідальністю	453931	488205	532401	78470	44196
Підприємства інших організаційних форм	342561	356583	375044	32483	18461

За остання три роки спостерігається щорічне збільшення кількості фермерських господарств в середньому на 636 одиниць. Їх питома вага на 1 січня 2017 року становила 3,75% від загальної кількості зареєстрованих юридичних осіб.

З 2016 року фермерське господарство може мати статус юридичної особи або фізичної особи – підприємця[1]. Правовий статус суттєво впливає на систему обліку, звітності і оподаткування фермерського господарства (рис. 1).

Концептуальні засади обліку діяльності фермерського господарства - юридичної особи формуються на теоретичній основі бухгалтерського та практично реалізуються в господарському процесі. До цих базових основ відносяться:

Рис. 1. Відмінності в правових статусах фермерського господарства

- мета і завдання бухгалтерського обліку діяльності господарства;
- принципи обліку, як осново утворюючі правила, за якими ведеться облік активів, зобов'язань, власного капіталу, доходів і витрат;
- алгоритм функціонального процесу обліку діяльності фермерського господарства.

Обліковий процес на фермерському господарстві необхідно розглядати як процес відображення господарських операцій в обліку та як організація облікових робіт.

Окремі елементи організації обліку (робочий план рахунків, форма бухгалтерського обліку, облікова політика підприємства, фінансова звітність) обираються самостійно фермерським господарством з варіантів, передбачених відповідно нормативними документами [2]. При цьому виникають питання щодо адекватного вибору цих елементів відповідно до реального організаційно - економічного стану фермерського господарства.

Фермерські господарства здійснюють документування господарських операцій, складання та зберігання первинних документів, а також реєстрів бухгалтерського обліку відповідно до Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку.

Для узагальнення інформації і організації облікового процесу велике значення має ідентифікація фермерського господарства щодо розмірів – велике, середнє чи мале підприємство, а також вибір системи оподаткування – загальна чи спрощена.

Відповідно до ст. 55 Господарського кодексу України [3] юридичні особи з річним доходом, який не перевищує суму еквівалентну 10 мільйонам євро і чисельністю працівників не більше 50 осіб відносяться до суб'єктів малого підприємництва. Фермерські господарства, визнані суб'єктами малого підприємництва, складають фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва відповідно до норм П(С)БО 25 [4] або спрощений фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва, якщо господарство відноситься до мікропідприємства. П(С)БО 25 декларує невикористані вимоги до розкриття інформації у фінансовій звітності суб'єктів малого підприємництва.

Фермерські господарства, як і інші суб'єкти малого підприємництва, потребують спрощення порядку ведення обліку активів, зобов'язань власного капіталу та розрахунку фінансових результатів. Цього можна досягти шляхом розробки і впровадження відповідних національних стандартів бухгалтерського обліку.

На сьогодні існує реальна потреба у диференціації вимог до фінансової звітності з урахуванням організаційно-правової форми і розміру підприємства, а в Україні продовжується курс на уніфікацію форм фінансової звітності на основі МСФЗ.

Більше преференцій щодо оподаткування надано фермерським господарствам зі статусом юридичної особи. Податковим кодексом України [5] запропонована спрощена система оподаткування, яка передбачає сплату єдиного податку. Тільки для юридичних осіб - сільськогосподарських підприємств виділена четверта група платників єдиного податку. Фермерське господарство зі статусом фізичної особи-підприємця може обирати тільки другу або третю групи єдиного податку.

Різні підходи до спрощеної системи оподаткування фермерських господарств негативно впливають на розвиток підприємницької ініціативи населення. На нашу думку, необхідно ліквідувати такий дисбаланс між юридичними особами і фізичними особами-підприємцями шляхом внесення відповідних змін в податковий кодекс України.

Список використаних джерел

1. Про фермерське господарство: Закон України від 19.06.2003 р. № 973-IV. URL : <http://zakon.nau.ua> (дата звернення 23.11.2017).
2. Методичні рекомендації з організації і ведення бухгалтерського обліку в селянських (фермерських) господарствах : Наказ Мінагрополітики від 02.07.2001 р. № 189. URL : <http://zakon.nau.u> (дата звернення 23.11.2017).
3. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. №436-IV. URL : <http://zakon.rada.gov.ua>. (дата звернення 23.11.2017).

4. Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва» від 25.02.2000 р. №39. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua> (дата звернення 23.11.2017).

5. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua> (дата звернення 23.11.2017).

Чудовець Віталій

к.е.н., доцент

Луцький національний технічний університет

м. Луцьк

ЗБІЛЬШЕННЯ СТАТУТНОГО КАПІТАЛУ ТОВАРИСТВА ЗА РАХУНОК КРЕДИТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTІ: ПОДАТКОВИЙ АСПЕКТ

При збільшенні статутного капіталу суб'єктів господарювання важливим є врахування особливостей цивільного, податкового та бухгалтерського законодавства. особливо при проведенні нетипових способів такого збільшення.

За загальним правилом рішення збільшення статутного капіталу товариства оформляється протоколом загальних зборів учасників, у якому вказується:

- сума збільшення;
- зміна розміру часток учасників;
- строки, способи та порядок унесення додаткових внесків;
- затвердження статуту в новій редакції.

Законодавство містить ряд обмежень відносно майна, яке може вноситься до статутного капіталу як внесок (ч. 3 ст. 86 Господарського кодексу України [1]), наприклад, не можна вносити до гроші, отримані в кредит або під заставу. Що стосується грошової оцінки внеску, то вона проводиться за угодою учасників, а у випадках, передбачених законом, підлягає незалежній експертній перевірці, яку проводить суб'єкт оціночної діяльності (ст. 115 Цивільного кодексу України (далі – ЦКУ) [3]).

Протягом трьох робочих днів із дня прийняття рішення про внесення змін до статуту необхідно повідомити про це суб'єкта держреєстрації (ст. 7 Закону України «Про господарські товариства» від 19.09.1991 р. № 1576-XII [2]).

До статутного капіталу можуть уноситися гроші, цінні папери, майно, а також майнові або інші відчужувані права, що мають грошову оцінку. Унесення майна як додаткового внеску до статутного капіталу оформляється

актом приймання-передачі, а внесення грошових внесків підтверджується відповідними документами (наприклад, квитанцією, платіжним дорученням).

При цьому, Міністерство економічного розвитку України опрацювало лист Державної фіскальної служби України від 08.11.2016 р. №19169/5/99-99-15-02-02-16 стосовно оцінки правочинів щодо можливості збільшення статутного капіталу господарського товариства на суму кредиторської заборгованості, що обліковується перед одним із засновників господарського товариства, і повідомляє по суті порушених питань зазначило наступне.

Згідно статті 86 ГКУ [1], вкладками учасників та засновників господарського товариства можуть бути будинки, споруди, обладнання та інші матеріальні цінності, цінні папери, права користування землею, водою та іншими природними ресурсами, будинками, спорудами, а також інші майнові права (включаючи майнові права на об'єкти інтелектуальної власності), кошти, в тому числі в іноземній валюті.

Забороняється використовувати для формування статутного (складеного) капіталу товариства бюджетні кошти, кошти, одержані в кредит та під заставу, векселі, майно Державних (комунальних) підприємств, яке відповідно до закону (рішення органу місцевого самоврядування) не підлягає приватизації, та майно, що перебуває в оперативному управлінні бюджетних установ, якщо інше не передбачено законом.

Цивільний кодекс України визначає, що цивільним законодавством регулюються особисті немайнові та майнові відносини (цивільні відносини), засновані на юридичній рівності, вільному волевиявленні, майновій самостійності їх учасників.

Відповідно до статті 1054 ЦКУ, за кредитним договором банк або інша фінансова установа (кредитодавець) зобов'язується надати грошові кошти (кредит) позичальникові у розмірі та на умовах, встановлених договором, а позичальник зобов'язується повернути кредит та сплатити проценти.

Відповідно до статті 1046 ЦКУ, за договором позики одна сторона (позикодавець) передає у власність другій стороні (позичальникові) грошові кошти або інші речі, визначені родовими ознаками, а позичальник зобов'язується повернути позикодавцеві таку ж суму грошових коштів (суму позики) або таку ж кількість речей того ж роду та такої ж якості.

Відтак, цивільне законодавство України розділяє поняття кредиту та позики, тому відносини за кредитним договором (грошові кошти одержані в кредит) мають іншу природу цивільних відносин ніж відносини за договором позики (сума позики) або відносини на підставі інших видів договірних зобов'язань.

Таким чином, збільшувати статутний (складений) капітал господарського товариства за рахунок коштів одержаних в кредит або під заставу заборонено, разом з тим, законодавством України не забороняється збільшувати статутний (складений) та додатковий капітал, а також інші фонди господарського товариства на суму кредиторської заборгованості такого господарського

товариства перед одним з засновників (учасників, акціонерів) цього господарського товариства за договором позики або іншими видами договірних зобов'язань (крім договорів кредитування або застави).

Відповідно до Листа ДФС України від 30.05.2016 №11800/6/99-99-15-02-02-15 [5] Державна фіскальна служба України розглянула лист щодо оподаткування податком на прибуток та податком на додану вартість операцій із внесення до статутного капіталу підприємства майнових прав на кредиторську заборгованість та припинення цієї заборгованості через поєднання боржника та кредитора в одній особі та зробила висновок, що операція із внесення грошових прав вимоги до статутного (складеного) капіталу товариства в обмін на корпоративні права (частки у статутному фонді) не підпадає під об'єкт оподаткування ПДВ та податку на прибуток.

Таким чином, можемо зробити висновок про можливість збільшення статутного капіталу товариства за рахунок кредиторської заборгованості перед засновником, що позитивно впливає на структуру капіталу підприємства та є одним із способів підвищення його фінансової стійкості.

Список використаних джерел

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. №436-IV. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (дата звернення 23.11.2017).
2. Закону України «Про господарські товариства» від 19.09.1991 р. № 1576-XII. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1576-12> (дата звернення 23.11.2017).
3. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. №435-IV. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення 23.11.2017).
4. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення 23.11.2017).
5. Лист ДФС України від 30.05.2016 р. №11800/6/99-99-15-02-02-15. URL : <http://sfs.gov.ua/baneryi/podatkovyi-konsultatsii/konsultatsii-dlya-yuridichnih-osib/68733.html> (дата звернення 23.11.2017).

СЕКЦІЯ 6
ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО
ОБЛІКУ, ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ І АУДИТУ

SECTION 6
INFORMATION TECHNOLOGIES IN ACCOUNTING,
ECONOMIC ANALYSIS AND AUDIT

Марусей Тетяна

к.е.н., доцент

Подільський державний аграрно-технічний університет
м. Кам'янець-Подільський

**ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ АВТОМАТИЗОВАНОГО ОБЛІКУ
НА ПЛАТФОРМІ «1С: ПІДПРИЄМСТВО 8.3»**

Розвиток інформаційних технологій в бізнес-управлінні в останні роки розвивається високими темпами. Сучасний бухгалтер сьогодні вже не може уявити собі процес ведення бухгалтерського обліку без широкого застосування засобів автоматизації. Саме тому однією з основних прикладних проблем формування бухгалтерської звітності є процес її автоматизації та поєднання з останніми тенденціями в світі комп'ютерних технологій.

Автоматизація управлінських функцій є невід'ємним елементом підприємництва в період розвитку інформаційних систем. Широкий діапазон програмних продуктів, що здійснюють автоматизацію обліку, аналізу, планування, зумовлює вибір та обґрунтування ефективніших з них, а також вимагає розробки пропозицій щодо їх удосконалення. У результаті дослідження виявлено, що найбільш адаптованими до вітчизняного обліку та управління є програмні продукти фірми «1С». Тому розглянемо саме впровадження автоматизованого обліку на платформі «1 С: ПІДПРИЄМСТВО 8.3».

На сьогодні підприємства потребують сучасної автоматизованої інформаційної системи обліку на базі сучасних засобів обчислювальної техніки, яка дає змогу забезпечити: своєчасне та повне задоволення інформаційних потреб користувачів; виконання контрольних і аудиторських завдань із метою одержання потрібної інформації про наявні відхилення; прогнозування та аналіз господарсько-фінансової діяльності підприємства; отримання на основі автоматизації ефективних управлінських рішень [5].

Організація автоматизації облікового процесу на підприємстві неможлива без найсучасніших апаратних та програмних продуктів, тому розглянемо одну з найбільш поширених програмних засобів на ринку України.

«1С: Підприємство 8.3» – це система прикладних продуктів, призначених для ефективного вирішення різноманітних завдань управління підприємством. Завдяки своїй універсальності і гнучкості вона легко налаштовується для потреб конкретної організації та дозволяє вирішувати широке коло завдань автоматизації будь-яких розділів обліку на підприємстві, а також вести облік по декількох організаціях в одній інформаційній базі. Подальший розвиток концепції керованого застосування і швидкої розробки систем підтримки прийняття рішень у конкретній предметній області запропоновано в новій версії 8.3.

Принципово новим у версії 8.3 є розвиток хмарних технологій і роботи через Інтернет. З'явилася можливість роботи з мобільних пристроїв. Введена нова архітектура балансування навантаження кластера серверів. Це має на увазі, що адміністратор системи сам визначає склад комп'ютерів (робочих серверів), на яких розміщується кластер. Адміністратор встановлює вимоги до робочих серверів, менеджери і робочі процеси запускаються автоматично, виходячи з призначених вимог до системи. Налаштування можуть задаватися з консолі адміністрування кластера і програмно, за допомогою коду, написаного на вбудованій мові.

Принципово новою є також можливість задавати рівень відмовостійкості кластера. Відмовостійкість визначається як кількість робочих серверів, які одночасно можуть вийти з ладу, до загальної кількості робочих станцій. Такий підхід не призводить до аварійного завершення роботи користувачів. резервні сервіси запускаються автоматично в кількості, необхідній для забезпечення заданої відмовостійкості. В режимі реального часу виконується реплікація активного сервера на резервні.

Нова платформа дозволяє підвищити стійкість кластера серверів до необережних дій користувача. Це досягається новою можливістю обмежити обсяг пам'яті, що витрачається робітниками процесами, а також кількість пам'яті, що витрачається на один виклик робочого процесу. Це особливо актуально в сфері хмарних обчислень. З'явилася можливість автоматичного розподілу навантаження між робочими серверами на основі аналізу їх доступною продуктивності. Можна обмежити кількість робочих баз на окремих серверах, а також з'єднань, що обслуговуються одним робочим процесом.

Істотно новою є можливість роботи через Інтернет в «тонкому клієнті» безпосередньо в інтернет-браузері, без установки на комп'ютер клієнта. З'явилася можливість роботи через мобільні пристрої, наприклад iPad. Суттєвим нововведенням є багатоплатформенність, тобто можливість роботи в різних операційних системах. На комп'ютерах можуть бути встановлені операційні системи Windows і Linux.

Фірма «1С», слідуючи віянню часу, розвиває можливості використання

хмарних технологій. Клієнти можуть працювати на пристроях з малою обчислювальною потужністю, мобільних пристроях. Є можливість взагалі не встановлювати на свій пристрій програмне забезпечення «1С: Підприємства» або встановити лише легке клієнтське забезпечення, яке не потребує великих системних ресурсів.

Можна виділити чотири основні сценарії використання хмарних технологій: хмара в холдингу; хмара в організації; хмара для клієнтів; робота в моделі сервісу. Найбільш повно можливості нової платформи розкриваються при роботі в моделі сервісу. Ця модель передбачає, що споживачі не купують прикладні рішення, а платять за використання прикладного рішення через Інтернет. Самі рішення встановлені, працюють і обслуговуються у постачальника сервісу, на його обладнанні. Оновлення, копіювання даних, конфіденційність забезпечує постачальник сервісу.

Автоматизація бухгалтерського обліку значно полегшує роботу бухгалтерії, підвищує оперативність збирання та обробки інформації, що є важливим для підвищення ефективності прийняття управлінських рішень. Саме запровадження нового програмного продукту дасть змогу бухгалтерам виконувати значно більше операцій, тобто підвищиться продуктивність їх праці. Керівники різних рівнів будуть мати змогу отримувати необхідну інформацію швидко та в будь-який момент часу завдяки організованій локальній мережі, що підвищить швидкість та точність прийняття ними управлінських рішень.

Список використаних джерел

1. Бутинець Ф.Ф., Давидюк Т.В., Євдокимов В.В., Легенчук С.Ф. Інформаційні системи і технології в обліку : підруч. для студ. ВНЗ. 3 вид., перероб. і доп. Житомир : ПП «Рута», 2007. 468 с.
2. Івахненко С.В. Інформаційні технології в організації бухгалтерського обліку та аудиту : навч. посіб. 4-те вид., випр. Київ : Знання-Прес, 2008. 349 с.
3. Клименко О. В. Інформаційні системи і технології в обліку : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2008. 320 с.
4. Филатова В. О. 1С: Предприятие 8.3. Бухгалтерия предприятия, Управление торговлей, Управление персоналом. СПб. : Питер, 2014. 240 с.
5. 1С 8.3.2: пишем приложение под Android. URL : <http://habrahabr.ru/post/153809/> (дата звернення : 25.11.2017)
- 6.
7. Мобильная платформа 1С: Предприятия 8. URL : http://v8.1c.ru/overview/Term_000000818.htm (дата звернення : 25.11.2017).

Яценко Вікторія

к.е.н., доцент

Херсонський національний технічний університет

м. Херсон

ІНТЕГРУВАННЯ МОДУЛЮ «БУХГАЛТЕРІЯ» У СИСТЕМУ ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТООБІГУ НА ПІДПРИЄМСТВІ

На певному етапі розвитку кожного підприємства його керівництво усвідомлює необхідність автоматизації обліку чи удосконалення існуючого автоматизованого облікового процесу, формування баз даних для аналізування, переходу на систему електронного документообігу, тощо. Проблемою вітчизняних підприємств, які прийняли рішення про всеохоплюючу автоматизацію діяльності, є коректне підключення облікової системи, яку автоматизують як правило у першу чергу, до загальної системи електронного документообігу та інтеграція обліку з іншими модулями інформаційної системи підприємства на ERP – платформі.

Перш за все необхідно усвідомити сутність електронного документа як такого. Документ є одним із базових понять теорії бухгалтерського обліку та облікових практик, тому розуміння природи електронного документа для бухгалтера має основоположне значення. Держані стандарти діловодства та архівної справи [1] демонструють прогресивний підхід до тлумачення документа в електронній формі. Так, Електронний документ (Electronic record) визначають як документ, який створюють та використовують виключно в межах комп'ютерної системи. А всю інформацію документа (зміст, відбитки печаток, штампів, реєстраційні номери, резолюції, підписи, інші реквізити та службові позначки, а також маргіналії, філіграні, елементи бланка та захисту) виділяють в окрему категорію «Документну інформацію» (Information). Особливо важливим для розуміння особливостей організації документообігу в електронному середовищі є трактування Змісту документа (Content) як інформації в документі, потреба, зафіксувати яку виступає основною метою його створення [2, с.40].

Система електронного документообігу реалізує концепцію управління корпоративним контентом за допомогою програмного забезпечення ECMS класу. Метою практичного використання системи електронного документообігу на підприємстві є максимальне спрощення управління документопотоками, організація зберігання документів, контроль процесів підприємства та інше.

Бухгалтерський облік як штучна інформаційна технологія відображає діяльність структурних одиниць та підприємства загалом, отже, співробітники різних підрозділів співпрацюють з працівниками бухгалтерської служби тим чи іншим способом. Такий союз узгоджує різні процеси та оптимізує архітектуру обліково-аналітичної системи підприємства. В результаті формується технологія документообігу, яка ефективно працює у прийнятному режимі з

урахуванням особливостей та фундаментальних принципів теорії бухгалтерського обліку [3, с. 24].

Документ у модулі «Бухгалтерія», викликаний «кліком мишки» по суті лише інформаційний контент (зміст) документа та візуалізація на екрані внесених даних відповідно дизайну програмного забезпечення. Процес складання та зберігання документа в загальній системі документообігу та електронному архіві направлений на підтримку заданого рівня ідентифікації, цілісності, автентичності та достовірності, що у свою чергу надають документам юридичної сили. Документ розглядається як логічна цілісність контенту документа (інформаційного змісту) та системної інформації про документ (метадані). Область системної інформації (метадані) (рис. 1) включає наступні атрибути: ім'я файлу, заголовок, автор, відправник або отримувач, дата створення, дата зміни, авторизація перегляду, а також ЕП (ЕЦП) та інші. Відтак, управління системною інформацією стає невід'ємним сегментом управління документами.

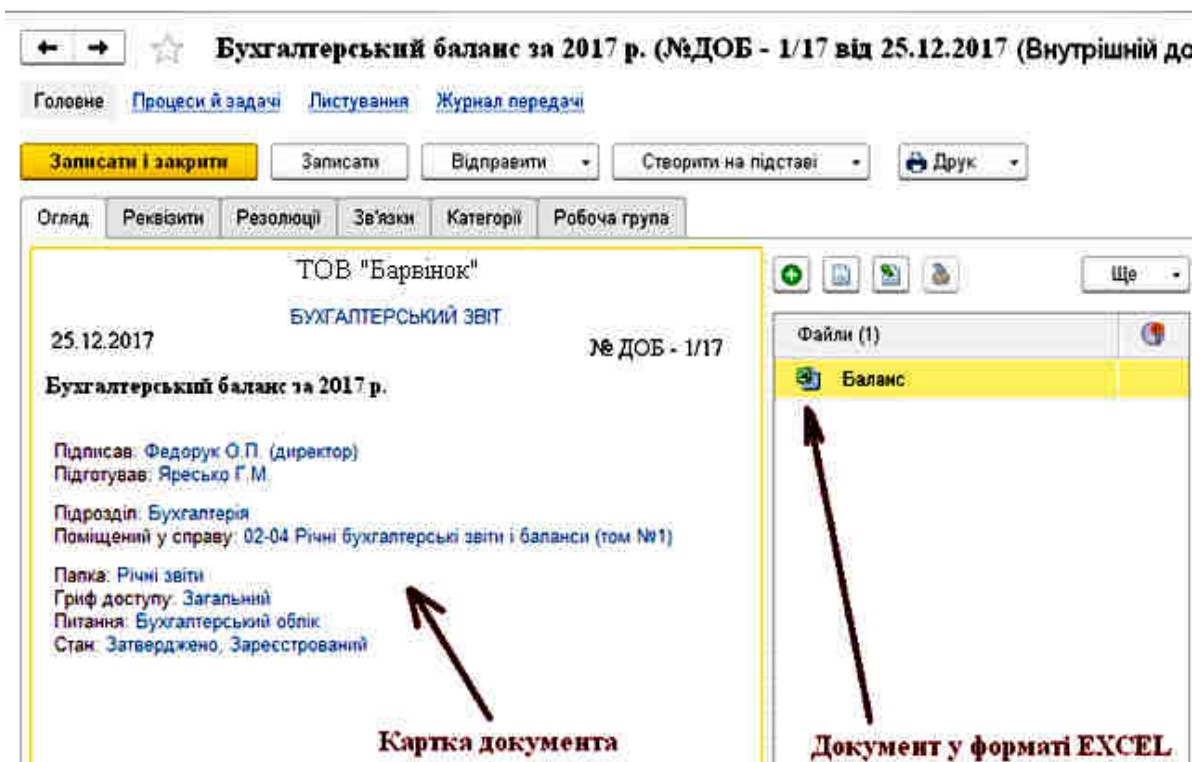

Рис. 1. Бухгалтерський баланс у 1С:Документообіг для України

На закладці «Реквізити» вводять як документну інформацію, так і місце зберігання після проходження всіх точок маршруту (підписання, ресторації тощо), що відображається у реквізиті «Стан» документа.

Рис. 2. Закладка «Реквізити»

Таким чином, програмне забезпечення ECMS-класу інтегрує електронний документообіг з іншими модулями інформаційної системи підприємства, зокрема з модулем «Бухгалтерія». Проте, набутий досвід та консервативне налаштування працівників бухгалтерської служби спонукає використовувати змішаний документообіг (паперовий та електронний). Необхідно визнати такий варіант єдиним, який здатний на сьогодні забезпечити функціонування підприємства у нормальному режимі з мінімальним рівнем ризиків. Оскільки поступова відмова від паперової форми неминуча, рекомендуємо розробити дорожню карту переходу підприємства до електронного документообігу з одночасною організацією навчання персоналу щодо підвищення рівня професійної компетенції в сфері інформаційних технологій і комунікацій.

Список використаних джерел

1. Діловодство й архівна справа. Терміни та визначення понять : ДСТУ 2732:2004. [Чинний від 2004-05-28]. Київ : Держспоживстандарт України, 2004. 32 с. (Національний стандарт України).
2. Яценко В.Ф. Електронний документ : теорія та практичне використання. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2017. № 7-8. С. 35-46.
3. Яценко В.Ф. Міждисциплінарний підхід до організації обліку процесу «Постачання» в координатах процесної концепції. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2017. № 6. С. 21-29.

СЕКЦІЯ 7
ФІНАНСОВО-КРЕДИТНА СИСТЕМА
ТА ЇЇ ОБЛІКОВО-ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

SECTION 7
FINANCIAL AND CREDIT SYSTEM
AND ITS ACCOUNTING AND INFORMATION SUPPORT

Баранюк Юрій
аспірант

Науковий керівник: д.е.н., проф. Волосович С. В.
Київський національний торговельно-економічний університет
м. Київ

**ВПЛИВ ФОРМАЛЬНИХ ТА СОЦІАЛЬНИХ ОБМЕЖЕНЬ
НА ІНСТИТУЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ДЕРЖАВНОГО
ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ**

Розвиток світової економіки демонструє щорічне зростання і в умовах глобалізації недостатнім залишається підтримка досягнутого рівня піднесення вітчизняних економік. Разом із цим, ринкова економіка не створює умови для підтримки всіх сфер соціально-економічного розвитку. Важливими залишаються питання, пов'язані з визначенням необхідного рівня втручання держави в національну економіку, регулювання суспільно-економічного розвитку та здійснення державного фінансового контролю.

Ефективність системи державного фінансового контролю залежить від рівня розвиненості інститутів, які базуються на формальних та неформальних обмеженнях. Оскільки, інститут є формою узгодження інтересів економічних суб'єктів, то актуальним залишається визначення впливу формальних та соціальних обмежень на інституційний розвиток державного фінансового контролю.

Зміст інституційного підходу розкривається через неможливість ринкової економіки ефективно та збалансовано функціонувати без держави. Представники інституціоналізму стверджують, що країни, які не бажають залишатися на периферії світового розвитку, повинні запозичувати інститути західних країн та механізми їх розвитку.

У другій половині ХХ ст. внаслідок краху радянської та колоніальної

систем окремі положення інституційного розвитку було уточнено у межах неоінституціоналізму. При цьому наголошувалося на неможливості простого перенесення інститутів західного суспільства та їх досвіду, оскільки внутрішнім двигуном модернізації є врахування національних особливостей інститутів [1, с. 6].

Необхідність врахування національних особливостей інститутів підтверджується досвідом України щодо формальних обмежень за розрахунками з податку на прибуток. Основні дискусії тривають довкола бажання змінити базу оподаткування із прибутку на виведений капітал.

На думку Г. Катамадзе, Президента Асоціації платників податків України, зміна бази оподаткування забезпечить зростання податкових надходжень для держави, оскільки частина доходів штучно покривається відповідними витратами, зміст яких полягає в переказі коштів на рахунки офшорних компаній. Як наслідок, у такий спосіб занижуються отримані фінансові результати (на форумі *Level Up Ukraine 2017*).

В період III тисячоліття, економічний розвиток країн знаходиться в інституційній площині «економіка, політика і соціальна поведінка» та на умовах швидких змін у світовій економіці, держава встановлює відносно раціональні правила. Як наслідок, прямі директиви поступово компенсуються непрямими (неформальними). В результаті регуляторні норми втрачають свій зміст. Для попередження подібного виникає необхідність модернізації держави як системотворчої структури, формування державної політики на основі скоріше духу закону, ніж самому законі [2].

Відносини і взаємозалежність між формальними і неформальними (соціальними) засадами державного фінансового контролю формують архітектуру системи, при чому формальні інститути слід розглядати як базис, який зафіксований нормами законів. Разом із цим, неформальні норми є наслідком відносин сформованих у процесі практики.

Виділяють такі типи відносин між формальними і неформальними інститутами як: відповідності, доповнення, посилення, заміщення та невідповідності [3, с. 622].

Варто відзначити, що відносини невідповідності формальних і неформальних норм зустрічаються доволі часто. Це можна обґрунтувати тим, що одні і ті ж публічні ресурси контролюються різними органами (національними, регіональними та місцевими). Як наслідок, у результаті реформ децентралізації в Україні відбувся мораторій на контролюючі органи, що призвів до фрагментарного контролю, про що свідчать дані статистики.

Останніми роками обсяг виявлених фінансових порушень органами Державної аудиторської служби України та Рахункової палати України не перевищує 3,3 % відносно обсягу публічних фінансів України. Більш того, за останні 10 (десять) років номінальний обсяг усунутих фінансових порушень у порівнянні з виявленими складав 5,1 % та коливався в межах 2,7-11,6 % щорічно [4, с. 32]. З цього слідує, що існує певна інституційна неузгодженість в

межах системи державного фінансового контролю, чи то у зв'язку з браком доказової бази за результатами виявлених правопорушень, чи то виявлені порушення не завдають збитків національній економіці?

Урівноваження формальних та неформальних обмежень є запорукою розвитку суспільства. При чому у високорозвиненому і право свідомому суспільстві можна обмежитися мінімальним обсягом формальних обмежень. На нашу думку, існує залежність між формальними і неформальними (соціальними) обмеженнями, яка представлена на рис. 1.

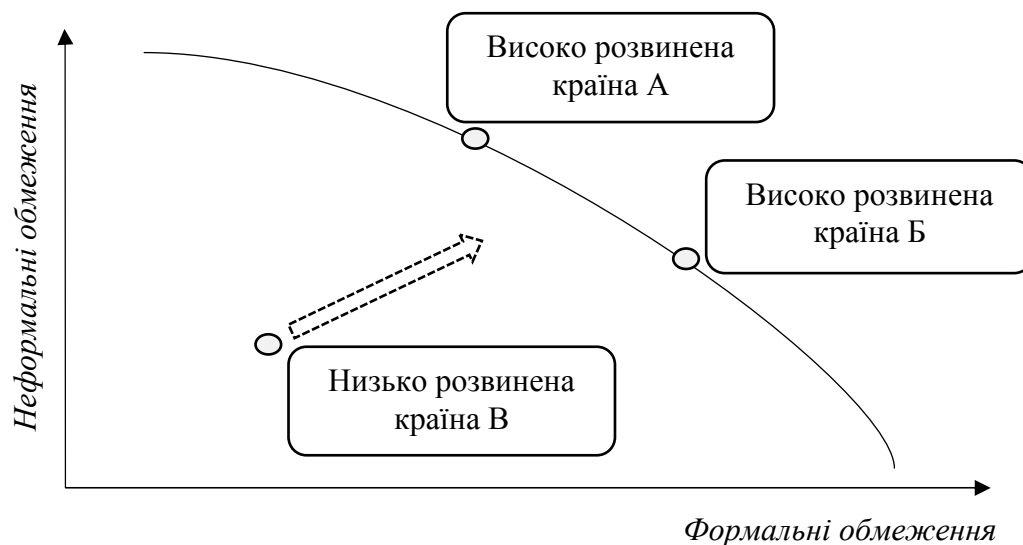

Рис. 1. Вплив формальних та неформальних обмежень на інституційний розвиток державного фінансового контролю

Джерело: побудовано автором

Можливість інституційного розвитку державного фінансового контролю «країні В» забезпечується на основі визначеного напрямку вектору, який буде напрямлений на таку точку дуги, ортодрома від якої до висхідної позиції буде найкоротшою.

Отже, існує взаємозалежність між формальними та соціальними обмеженнями. Для удосконалення системи державного фінансового контролю необхідно збалансовувати вплив цих обмежень. При цьому, слід врахувати, що інституціональна структура може як сприяти економічному розвитку (система довічного найму в Японії), так і чинити опір йому (партійно-ідеологічна спрямованість економіки СРСР). Важливою умовою подальшого розвитку державно-приватних відносин в Україні є зворотна реакція бізнесу, який може через неформальні норми спричинити зміни у формальних та забезпечити зміцнення національної економіки.

Список використаних джерел

1. Мазаракі А. А., Волосович С. В. Домінанти інституційної модернізації

фінансової системи України. *Вісник КНТЕУ*. 2016. № 1. С. 5-23.

2. Бережний Я. В. Інституційні засади державної економічної політики. *Ефективна економіка*. 2011. № 9. URL : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=681> (дата звернення 23.11.2017).

3. Институциональная архитектура и динамика экономических преобразований ; под ред. А. А. Гриценка. Харьков : Форт, 2008. 928 с.

4. Бардаш С. В., Баранюк Ю. Р. Трансформація теоретичних основ та практики державного фінансового аудиту. *Економічний дискурс*. 2016. № 3. С. 26-36.

Боровик Петро

к. е. н., доцент

Бленда Яна

студентка

Бондар Діана

студентка

Уманський національний університет садівництва

м. Умань

ПРОБЛЕМА ДЕФІЦИТУ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ВИРІШЕННЯ

Успішне функціонування фінансово-економічної моделі будь-якої країни безпосередньо пов'язане з процесами формування та виконання бюджету. Від успішності бюджетного процесу безпосередньо залежать результати державної політики, наслідком якої повинні бути позитивні зміни в економіці та державних фінансах, підвищення соціальної захищеності та рівня життя громадян, що проживають на території країни. В зв'язку з цим варто зазначити, що будь-яка держава намагається збалансувати доходи і видатки бюджету. Не зважаючи на це, на практиці в більшості країн світу нині спостерігається значне перевищення державних видатків над доходами.

За своєю природою бюджетний дефіцит має конкретний інтервал дії, що визначається, з одного боку, законами зростання вартості, з іншого – законами інфляції. Якщо бюджетний дефіцит тяжіє до законів зростання вартості, він об'єктивно набирає активної економічної форми, якщо ж до законів інфляції – то пасивної. Регулювання бюджетного дефіциту полягає в тому, щоб за допомогою фінансового механізму обома формами бюджетного дефіциту ефективно адаптуватися до тенденції зростання граничних суспільних витрат

виробництва. Водночас він передбачає стимулювання розвитку продуктивних сил країни. Завданням держави в цьому контексті є планування прийнятної розміру дефіциту бюджету залежно від рівня економічного розвитку і потенціалу грошових ресурсів.

Розглянувши дані про доходи та видатки державного бюджету за 2011-2016 рр. (табл. 1), слід зазначити, що на протязі зазначеного періоду спостерігався виключно дефіцит державного бюджету, розмір якого і в абсолютних вимірниках і у відсотках до ВВП мав тенденцію до зростання в період 2011-2014 рр. та дещо скоротився в 2015-2016 рр. Проте, навіть в 2016 р. його показники зросли порівняно з попереднім роком.

Таблиця 1

Динаміка дефіциту державного бюджету України [1]

Показники	2011 р.	2012 р.	2013 р.	2014 р.	2015 р.	2016р.
Розмір дефіциту держбюджету, млрд. грн	-23,6	-53,4	-64,7	-78,1	-45,2	-70,1
Частка дефіциту держбюджету у ВВП, %	-1,79	-3,79	-4,45	-4,98	-2,28	-2,94

Дефіцитність бюджету безпосередньо пов'язана з окремими видами податкових вилючень у державі. Тому, реформування податкової системи має базуватися на принципі фіскальної достатності, тобто формування дохідної частини бюджету на рівні, достатньому для здійснення державних функцій, а також на принципах обов'язковості й рівномірного навантаження при сплаті податків, недопущення проявів дискримінації по відношенню до окремих платників.

На нашу думку, саме така державна політика в сфері формування податкових надходжень до бюджету дозволить вирівняти цей баланс доходів та видатків держави. Крім того, причиною дефіциту державного бюджету може бути також невиважена соціальна політика в державі, яка веде до збільшення розміру соціальних державних виплат, не забезпечених відповідними джерелами доходів бюджету.

Враховуючи викладене, шляхами вирішення проблеми бюджетного дефіциту, на наше переконання, можуть бути:

- звільнення від неефективної державної власності а також здійснення розширеного акціонування та інвестування інших об'єктів як на території України, так і за її межами;
- узгодження бюджету із загальною програмою фінансової стабілізації;
- підвищення ролі регіонів та їх бюджетів у соціально-економічному розвитку держави, а також запровадження нових видів місцевих податків;
- державна монополія на виробництво та продаж алкогольних напоїв і тютюнових виробів;
- заборона Національному банку України надавати кредити урядовим

структурам будь-якого рівня без належного оформлення заборгованості державними цінними паперами.

Бюджет є формою відповідальності влади перед громадянами, а також гарантом добробуту кожного громадянина України. Тому збалансування бюджету є вкрай важливим не лише для держави, але і для кожного громадянина України. Адже ніхто нині не бажає повернення галопуючої інфляції 90-х років минулого сторіччя. Практична реалізація перелічених нами заходів сприятиме не лише оптимізації бюджету держави та його збалансуванню, але й стабілізації вітчизняної фінансової системи загалом.

Список використаних джерел

1. Бюджетний моніторинг : аналіз виконання бюджету за 2016 рік. URL: http://www.ibser.org.ua/UserFiles/File/Budget-Monitor/KV_IV_2016_Monitoring_ukr.pdf. (дата звернення: 11.11.2017 р.).

Василюк Володимир
магістрант

Науковий керівник: к.е.н. Чудовець В.В.
Луцький національний технічний університет
м. Луцьк

ОБЛІК КРЕДИТНИХ ОПЕРАЦІЙ БАНКІВСЬКИМИ УСТАНОВАМИ ЗА IFRS TA US GAAP

Кредити надані клієнтам складають найсуттєвішу частину в структурі активів комерційних банків, тому розробка ефективних підходів до обліку кредитних операцій є одним із ключових завдань у сфері банківського обліку та звітності.

Відповідно до чинного законодавства українські банки повинні вести бухгалтерський облік та складати фінансову звітність відповідно до вимог міжнародних стандартів фінансової звітності (IFRS).

IFRS являють собою набір стандартів, які «приносять прозорість, підзвітність та ефективність на фінансових ринках» і схвалені більшістю розвинених країн світу для публічних компаній та фінансових установ. Але існує група країн, які не застосовують IFRS для жодних підприємств. До прикладу, підприємства США використовують загальноприйняті стандарти бухгалтерського обліку (US GAAP) [1].

Нижче розглянемо основні спільні та відмінні характеристики, що

стосуються визнання, класифікації та оцінки фінансових активів, зокрема кредитів наданих банками своїм клієнтам між IFRS і US GAAP.

IFRS і US GAAP мають наступні спільні риси, що стосуються фінансових інструментів:

- передбачають, що фінансові інструменти мають бути класифіковані у певні категорії для визначення методу обліку цих інструментів;
- наводять конкретні умови, коли фінансові інструменти слід визнавати або припинити визнання у фінансових звітах,
- вимагають визнання всіх похідних фінансових інструментів у балансі
- вимагають докладного розкриття інформації щодо фінансових інструментів, відображених у балансі у примітках до фінансової звітності [1, 2, 6].

Головний глосарій FASB визначає фінансовий актив як готівкові кошти, інструмент власного капіталу або контракт, який дає суб'єктові господарювання право на попереднє отримання готівки чи іншого фінансового інструмента від другого суб'єкта та обмінювати фінансові інструменти з іншим суб'єктом господарства на потенційно вигідних умовах. Актив характеризується як фінансовий, якщо він виникає «з договірною контракту між двома або більше сторонами, а не шляхом встановлення зобов'язання однією стороною іншою» [1].

Згідно US GAAP класифікація та подальша оцінка фінансових активів визначається їх юридичною формою.

US GAAP вказує, якщо не вибрано варіант справедливої вартості, кредити та дебіторська заборгованість класифікуються як:

- (1) утримувані для інвестицій та оцінюються за амортизованою вартістю, або
- (2) утримувані для продажу та оцінюються за нижчою із вартостей: первісною або справедливою [6].

IFRS 9 передбачає, що фінансові активи та фінансові зобов'язання первісно визнаються за їх справедливою вартістю плюс (для фінансових активів) мінус (для фінансових зобов'язань) витрати на операцію, що прямо відносяться на придбання фінансового активу чи фінансового зобов'язання [2].

Подальша оцінка фінансових активів залежить від їх класифікації. Існує два фактори, що впливають на класифікацію фінансових активів:

- 1) бізнес-модель суб'єкта господарювання;
- 2) характеристики договірних грошових потоків [3].

IFRS 9 розглядає 3 бізнес-моделі стосовно фінансових інструментів:

- 1) отримання контрактних грошових потоків від фінансового активу;
- 2) отримання контрактних грошових потоків і епізодичний продаж активів;
- 3) будь-які інші стратегії, у тому числі трейдингові спекуляції [4].

При виборі першої стратегії кредити відображатимуться за амортизованою собівартістю (Amortized cost).

При виборі другої стратегії фінансові інструменти відображаються за

справедливою вартістю, проте варто враховувати той факт, що такі фінансові інструменти не беруть участь у класичному трейдингу, тому у Звіті про прибутки та збитки повинен відображатись дохід за ефективною відсотковою ставкою, а не коливання справедливої вартості. Тобто так як відображаються активи, що обліковуються за методом амортизованої собівартості. При цьому різниця між амортизованою собівартістю, за якою визначається дохід у Звіті про прибутки та збитки і справедливою вартістю, за якою відображається актив у Звіті про фінансовий стан повинна бути віднесена до складу іншого сукупного доходу. Такий метод обліку фінансових інструментів носить назву FVOCI (Fair value through Other comprehensive income), тобто фінансові активи, що відображаються за «справедливою вартістю через інший сукупний дохід» [5].

При виборі третьої стратегії фінансові інструменти відображаються за справедливою вартістю, а дохід (витрати) від її зміни у Звіті про прибутки та збитки [2].

Боргові інструменти можуть обліковуватись за першим або другим типом лише, якщо вони виконують наступні умови:

- тест бізнес-моделі (business model test) - фінансовий актив утримується в рамках бізнес-моделі, мета якої полягає в тому, щоб утримувати фінансові активи для збору своїх контрактних грошових потоків (а не продавати активи до їх контрактного погашення);

- тест характеристик грошових потоків (SPPI (“solely payments of principal and interest”) test) - контрактні умови фінансового активу в певні дати породжують грошові потоки, які є виключно виплатами основної суми та відсотками на непогашену основну суму [3, 5].

Отже, як бачимо існують певні відмінності та спільні риси в підходах до обліку кредитних фінансових інструментів між двома найпоширенішими обліковими стандартами у світі.

Список використаних джерел

1. Амбарчян В.С., Скрипник М.І. Comparison of ukrainian gaap with ifrs and us gaap: are there more differences or similarities. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу : міжнар. збірник наукових праць*. 2015. № 3 (33). С. 353-364.

2. Міжнародний стандарт фінансової звітності (IFRS) 9 «Фінансові інструменти». URL : <http://eifrs.ifrs.org/eifrs/bnstandards/uk/2013/IFRS9.pdf> (дата звернення 23.11.2017).

3. Лоханова Н.О. Класифікація та оцінка фінансових інструментів – огляд змін у зв'язку з оновленням МСФЗ 9 (IFRS 9). *Бухгалтерський облік і аудит*. 2014. № 7. С. 16-22.

4. IFRS 9. Financial Instruments. Overview. URL : <http://www.iasplus.com/en/standards/ifrs/ifrs9> (дата звернення 23.11.2017).

5. IFRS 9. Financial Instruments: Understand the basics. URL :

<https://www.pwc.com/gx/en/audit-services/ifrs/publications/ifrs-9/ifrs-9-understanding-the-basics.pdf> (дата звернення 23.11.2017).

6. Loan receivables (after adoption of IFRS 9 and ASU 2016-01): Key differences between U.S. GAAP and IFRSs». URL : <https://www.iasplus.com/en-us/standards/ifrs-usgaap/loan-receivables> (дата звернення 23.11.2017).

Кір'ян Світлана

к.е.н., доцент

ПВНЗ «Європейський університет»

м. Київ

ГРОШОВО-КРЕДИТНА ПОЛІТИКА ЯК ІНФОРМАЦІЙНА БАЗА ДЛЯ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ

Грошово-кредитна політика є комплексом взаємозв'язаних, скоординованих на досягнення заздалегідь визначених соціально-економічних цілей, заходів щодо регулювання грошового ринку, які здійснює держава через центральний банк країни [2]. Основні засади грошово-кредитної політики розробляються Радою Національного банку України щорічно, не є винятком і прогноз на 2018 рік [1].

У цьому процесі, на нашу думку, слабкою ланкою є інформаційний супровід, тобто тлумачення цієї політики для підприємців, з метою оптимального врахування прогнозів НБУ у своїй діяльності, а саме – фінансовому плануванні, зокрема аналізу і прогнозу Звіту про рух грошових коштів, які в процесі планування є складовими управлінського обліку. Адже складання плану і бюджету доходів є процесом управління з прямим зв'язком.

Насамперед, звертає на себе увагу той факт, що основним внеском у сталі економічне зростання з боку Національного банку є створення оптимальної діяльності для бізнесу. Так, у прогнозі на 2018 р. щодо внутрішнього макроекономічного середовища передбачено, що «економіка України відновлюватиметься після кризи завдяки продовженню структурних реформ, прискоренню зростання світової економіки, поліпшенню умов торгівлі та поступовому відновленню банківського кредитування».

Згідно з базовим сценарієм макроекономічного прогнозу, підприємці мають врахувати ці тенденції. Найбільш суттєвими для інформаційного забезпечення управлінського обліку є прогнози динаміки монетарних показників і основних макропоказників економічного та соціального розвитку України на наступний рік та середньострокову перспективу. Окремі з них

приведені у таблиці 1.

Таблиця 1

**Прогнози динаміки показників економічного та соціального розвитку
України для інформаційного забезпечення управлінського обліку**

Показники	2018		2019		2020	
	Уряду	НБУ	Уряду	НБУ	Уряду	НБУ
Інфляція (індекс споживчих цін):	7.0	6.0	5.9	5.0	5.0	5.0
ВВП, млрд грн	3248	3220	3611	3585	3981	3915
Прибуток підприємств, млрд грн	726.6	-	817.1	-	911.2	-
Середньомісячна заробітна плата, грн	8629	7440	9540	8160	10537	8918
Рівень безробіття населення, %	9.1	8.6	8.9	8.0	8.5	7.8
Приріст продуктивності праці, %	2.1	-	3.2	-	3.2	-

Джерело: складено на основі [2]

Відповідно, з приведених даних, як інформація для управлінського обліку є базовий прогнозний сценарій. Найбільш вагомим фактором є прогноз впровадження структурних реформ, зміни фіскальної політики, митно-тарифного регулювання, обсягів споживання, соціальних програм.

Врахування цих факторів досить суттєво сприяє формуванню об'єктивних планів для бізнесу на найближчу перспективу. Адже, роль управлінського обліку полягає в тому, щоб системно налагодити організацію оперативного планування, контролю і обліку окремих видів діяльності, зокрема за планами і відхиленнями з метою ефективного управління фінансовими і людськими ресурсами.

Подальшими напрямками досліджень цього питання є методика планування на підприємстві за даними звітів і прогнозів уряду та НБУ.

Список використаних джерел

1. Мороз А. М., Пуховкіна М. Ф., Савлук М. І. та ін. Центральний банк та грошово-кредитна політика : підручник ; за ред. д-ра екон. наук, проф. А. М. Мороза. Київ : КНЕУ, 2005. 556 с.

2. Основні засади грошово-кредитної політики на 2018 рік та середньострокову перспективу. Схвалено рішенням Ради Національного банку України від 12.09.2017 р. URL : <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=55564681> (дата звернення 23.11.2017).

3. Бухгалтерія плюс. URL : <https://buhgalteria-plus.com/> (дата звернення 23.11.2017).

Мартинчук Денис

студент

Науковий керівник к.е.н., доц. Королюк Т.М.

Тернопільський національний політехнічний університет ім. І. Пулюя
м. Тернопіль

СУТНІСТЬ ГРОШОВИХ КОШТІВ

Найбільш ліквідними активами та обмеженими ресурсами є грошові кошти, і фінансовий стан підприємства багато в чому залежить від їх доцільного розподілу та використання. Дослідження теоретичних напрацювань вітчизняних і зарубіжних економістів свідчать про відсутність єдиного, загальноприйнятого визначення поняття «грошові кошти».

Більшість авторів по-різному дають визначення поняттю «грошові кошти». Так, Н.В. Дубенко, Й.С. Завадський, А.М. Мороз, Г.В. Осовська, О.О. Юркевич вважають, що грошові кошти – це доходи та надходження [1; 2; 3; 4]. Але повністю погодитись з цією думкою неможливо, оскільки грошові кошти можуть виступати не лише у вигляді доходів та надходжень, але й у вигляді витрат.

Такі вчені, як Ю.Д. Чацкіс, А.М. Лисюк та Т.П. Михайлова під грошовими коштами розуміють кошти короткочасного функціонування [5]. Таке визначення не повною мірою характеризує сутність досліджуваного поняття.

Крім того, в економічній літературі наявні і інші визначення грошових коштів.

Так, наприклад, в своїх працях В.В. Бабіч та С.В. Сагова зазначили, що під поняттям грошові кошти слід розуміти валюту України та іноземну валюту [6].

М. Дерій зазначає, що грошові кошти є основним сегментом для здійснення готівкових і безготівкових розрахунків між державними бюджетними установами та підприємствами [7].

С.К. Єгорова та К.Я. Денісова вважали їх засобами в національній та іноземній валюті [8].

О.П. Козлова розглядає грошові кошти як фінансові ресурси підприємств [9].

І.С. Несходовський визначає грошові кошти як абстрактний вимірник економічних процесів, явищ, об'єктів, який суб'єкти згодні приймати як платіжний засіб [10].

Після дослідження визначення складових монетарних активів було встановлено, що до їх складу входять: готівка в касі; кошти на рахунках в банках (на поточному рахунку та частина коштів на інших рахунках, як для прикладу, рахунки відкриті для розрахунків за чеками); електронні гроші, які емітуються у відкрито циркулюючій системі, депозити до запитання та кошти в дорозі. Але поряд з цим, між дослідниками немає згоди щодо того, до якої категорії включати кошти на депозитному рахунку в банку.

Зокрема, відомий вчений М. Стрельников запропонував відносити грошові кошти на депозитному рахунку в банку до поточних фінансових інвестицій [11].

Н. Харченко пропонує депозити, термін погашення яких менше року, відносити до грошових коштів в національній/іноземній валюті на інших рахунках в банку [12].

О.С. Височан зазначає, що до грошових коштів можна віднести депозити до запитання, а до поточних фінансових інвестицій – строкові депозити на термін до 12 місяців і до довгострокових інвестицій – строкові депозити на термін від 12 місяців [13].

В цілому поняття «грошові кошти» є поняттям бухгалтерського обліку, яке відображає найбільш ліквідні активи підприємства та включає готівку в касі; кошти на рахунках в банках (на поточному рахунку та частина коштів на інших рахунках, до прикладу, рахунки відкриті для розрахунків за чеками); електронні гроші, ті як емітуються у відкрито циркулюючій системі; депозити до запитання та кошти в дорозі.

Список використаних джерел

1. Дубенко Н.В. Бухгалтерський облік і контроль грошових коштів та розрахунків на державних підприємствах Міністерства аграрної політики України : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.06.04 / К., 2006. 19 с. URL : <http://www.nbuv.gov.ua/ard/2006/06dnvapu.zip> (дата звернення 23.11.2017).
2. Завадський Й.С., Осовська Т.В., Юркевич О.О. Словник економічних термінів: менеджмент, маркетинг, підприємництво. Житомир : ЖІТІ, 1999. 444 с.
3. Банківська енциклопедія ; під ред. Мороза А.М. К. : Ельтон, 1993. 327 с.
4. Осовська Г.В., Юркевич О.О., Завадська Й.С. Економічний словник. Київ : Кондор, 2007. 358 с.
5. Чацкис Е.Д., Лысюк А.Н., Михайлова Т.П. Бухгалтерский учет. Москва : Сталкер, 1997. 572 с.
6. Бабіч В.В., Сагова С.В. Фінансовий облік (облік активів) : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2006. 282 с.
7. Дерій М. Дефініції «грошові кошти» і «грошові потоки»: відмінності та взаємозв'язок. *Економічний аналіз*. 2010. 60-64 с.
8. Егорова С.К., Денисова К.Я. Основы бухгалтерского учета в сфере сервиса : учебное пособие ; под. ред. проф. С. К. Егоровой. Москва : Юристъ, 2000. 382 с.
9. Политическая экономия. Социализм – первая фаза коммунистического способа производства. 3-е, переработ. и доп. изд. ; под общ. ред. Г. А. Козлова. Москва : «Мысль», 1975. 375 с.
10. Несходовський І. С. Облік грошових коштів та контроль їх виконання в підприємствах торгівлі: автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.09. К. , 2009. 20 с. URL : [http : / www.nbuv.gov.ua/ard/2009/09nisvpt.zip](http://www.nbuv.gov.ua/ard/2009/09nisvpt.zip) (дата звернення

23.11.2017).

11. Стрельников М. Особенности размещения и учета на предприятии банковских депозитов. *Вестник бухгалтера и аудитора Украины*. 2005. № 1-2. С. 44-45.

12. Харченко Н. Вкладаємо гроші в депозит. *Баланс*. 2004. № 14 (504). С. 62-65.

13. Височан О.С. Облік і контроль грошових коштів та їх еквівалентів: теорія, методика, організація : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.09. Львів, 2008. 268 с.

Миколаїв Софія
студентка

Науковий керівник: доцент Верзун А.А
Львівський національний аграрний університет
м. Львів

НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ АВТОСТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ

В даний час будь-якому водієві фактично все одно де купити поліс ОСАГО в Україні, і наскільки надійна страхова компанія, особливо нікого не хвилює. Адже в разі настання страхової події виплату по збитку одержує не власник поліса, а потерпілий учасник ДТП. Деякі страхові компанії не особливо турбуються про якісне врегулювання, тому потерпілий, як правило, - не є їхнім клієнтом.

Завдяки системі прямого врегулювання страхувальнику потрібно буде змінити свій підхід до вибору страхової компанії. Коли він стане звертати увагу на надійність страховика і якість його роботи з врегулювання збитків, на ринку стане менше недобросовісних і непрофесійних компаній.

Пряме врегулювання, перш за все, передбачає врегулювання страхових випадків по відношенню до збитків, нанесених власнику полісу ОСЦПВ як потерпілому тим страховиком, що уклав договір страхування його ж відповідальності. Тобто, на відміну від звичайного для українського страхового ринку процесу, власник полісу ОСЦПВ як потерпілий звертається до «свого» страховика, який продав йому цю послугу. Страховик же, в свою чергу, отримає компенсацію від страховика відповідальності винуватця в настанні події. Але для прямого врегулювання обов'язкові три критерії: два автомобіля або більше, які беруть участь в ДТП; пошкодження лише майна; водії мають поліси ОСЦПВ. Лише в цьому випадку постраждалій стороні виплатять

компенсацію за заподіяне ушкодження. Кліринговий центр, дозволить страховій компанії потерпілого, отримати суму збитку від страхової компанії винуватця, після чого, сума збитку, вся або частково, виплачується постраждалій стороні ДТП.

Пряме врегулювання в Україні розпочало роботу в добровільному режимі. Обов'язковим механізм стане вже після прийняття законодавчих змін, що передбачені законопроектами №3551 та №3670 та знаходяться на розгляді у Верховній Раді.

Користуватися послугами прямого врегулювання можуть клієнти страхових компаній, що уклали угоду про пряме врегулювання збитків з ОСЦПВ. До їх переліку входять: «АРСЕНАЛ СТРАХУВАННЯ», «АХА Страхування», «ПЗУ Україна», «ВУСО», «УАСК АСКА», «ОРАНТА», «ПРОСТО-страхування», «УНІКА», «ПРОВІДНА», «ІНГО Україна», «Універсальна», «Міжнародна СК», «КРЕДО», «АСКО-Донбас Північний», «Колоннейд Україна», «БРОКБІЗНЕС». Дія угоди триватиме два роки.

Як відбувається врегулювання страхового випадку:

1. Перш за все, постраждалий в ДТП повинен звернутися за відшкодуванням до своєї СК або СК винуватця.

2. Відбувається врегулювання страхового випадку та здійснюється виплата клієнту.

3. Раз на місяць відбувається формування реєстру зустрічних вимог між страховиками.

4. Витрати компенсуються за допомогою розрахунково-клірингової системи в МТСБУ.

5. Внески страховиків, за результатами відбору, здійснюватимуться за допомогою Укрсиббанку.

Очікується, що впровадження прямого врегулювання підвищить контроль над якістю та платоспроможністю страхових компаній, зменшить кількість скарг від клієнтів, знизить рівень страхового шахрайства та укріпить довіру споживачів до страхових послуг.

При впровадженні прямого врегулювання страхувальники зможуть вибирати страхову компанію, виходячи з якості сервісу і надійності, оскільки саме ця страхова компанія буде регулювати їхні збитки.

Страхові компанії будуть зацікавлені інвестувати в сервіс і прагнути швидше виплатити відшкодування своїм клієнтам щоб отримати автоматичне відшкодування за допомогою клірингової схеми, оскільки затягування виплат втратить будь-яку фінансову доцільність. Як наслідок, вважають в МТСБУ, проблема демпінгу поступово зникне, оскільки ціна перестане бути єдиним критерієм при прийнятті клієнтом рішення про придбання поліса. Надалі це створить передумови для переходу на вільне ціноутворення.

Список використаних джерел

1. Корнилюк Р. Автострахування-2010 : криза прозорості. *Фінансове*

рынки и ценные бумаги. 2014. № 9. С. 16-19.

2. Филонюк А. Цель у нас одна – успешное развитие страхования в Украине. Фориншурер: електронний журнал. URL : <https://forinsurer.com/public/17/04/11/4774> (дата звернення: 22.11.2017).

3. Ляшенко Н.В. Аналіз сучасного стану та тенденції розвитку ринку автотранспортного страхування в Україні. *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки*. 2012. вип. 22, ч. II. С. 1-7

4. Народный тор. рейтинг страховых компаний. *Агентство страховых новостей: електронний журнал*. URL : <http://www.asn-news.ru/rating> (дата звернення : 20.11.2017).

5. Мухіна О.В. Страховий ринок України: стан та проблеми розвитку. *Інвестиції: Практика та досвід*. 2013. № 3. С. 50-52.

6. Страхування автотранспорту. ТДВ «Експрес страхування». URL : <http://www.express-insurance.com.ua/ua/private/Insuranceofmotortransport/Compulsory.html> (дата звернення: 20.11.2017).

Петрова Ірина

к.е.н., молодший науковий співробітник

Трушкіна Наталія

науковий співробітник

Інститут економіки промисловості НАН України

м. Київ

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА

У сучасних умовах розвитку національної економіки в контексті модернізації та децентралізації актуалізується питання фінансово-кредитного забезпечення публічно-приватного партнерства (ППП). Вирішення даної проблеми сприятиме підвищенню ефективності використання бюджетних із залученням приватних коштів та одночасно розширенню можливості одержання позикових ресурсів.

На основі узагальнення наукових джерел [1-5] виявлено ключові чинники, які стримують ефективний розвиток публічно-приватного партнерства, а саме:

– 0

У результаті дослідження пропонується розглядати фінансово-кредитний

механізм публічно-приватного партнерства як систему доцільно спрямованих заходів (методів, важелів та інструментів) з пошуку, залучення й ефективного використання фінансових та кредитних ресурсів для реалізації ППП.

Завдяки взаємодії фінансових методів та ефективному їх впровадженню за допомогою інструментів і важелів, відповідної нормативно-правової, інституційної та інформаційної підсистем забезпечується розвиток публічно-приватного партнерства (рис. 1).

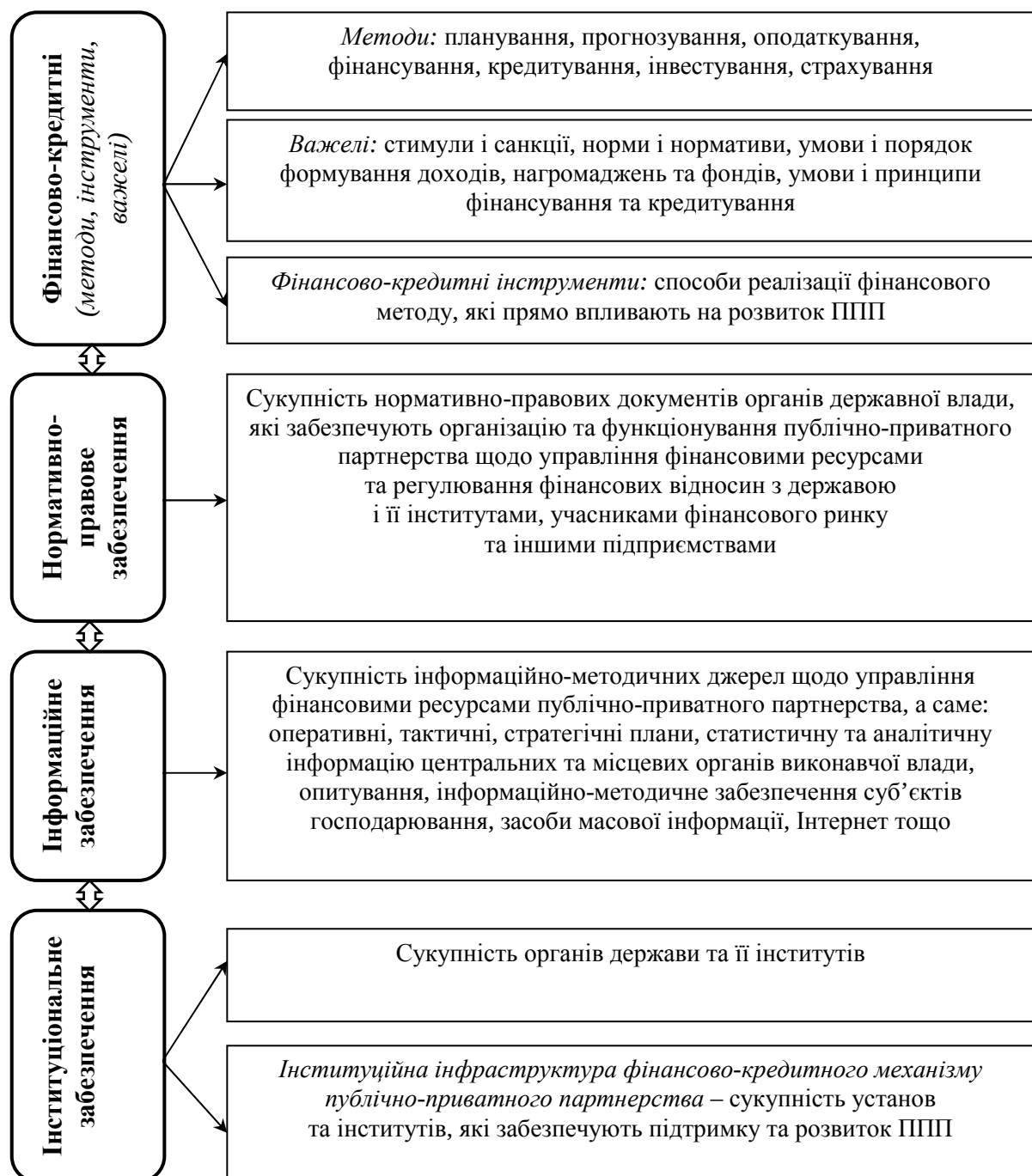

Рис. 1. Складові фінансово-кредитного механізму публічно-приватного партнерства (запропоновано авторами)

З метою вдосконалення фінансово-кредитного забезпечення публічно-приватного партнерства необхідно розробити та реалізувати комплекс організаційно-управлінських, економічних, галузевих та інформаційних заходів (рис. 2).

Рис. 2. Шляхи вдосконалення фінансово-кредитного забезпечення публічно-приватного партнерства (запропоновано авторами)

Отже, забезпечення економічного зростання потребує розробки фінансово-кредитного механізму публічно-приватного партнерства, під яким має розглядатися певна система, що володіє особливим комплексом економічних,

правових, політичних, організаційних, управлінських взаємозв'язків, взаємовідносин і умов, які сприяють максимально ефективному використанню наявних фінансових ресурсів та інших джерел фінансування.

Список використаних джерел

1. Запатріна І. В. Розвиток державної підтримки публічно-приватного партнерства в Україні. *Економіка і прогнозування*. 2011. № 3. С. 9-24.
2. Шилепницький П. І. Державно-приватне партнерство: теорія і практика : монографія. Чернівці : Ін-т регіон. досліджень, 2011. 454 с.
3. Пильтяй О. Фінансові механізми публічно-приватного партнерства. *Вісник Київського національного торговельно-економічного університету*. 2012. № 3. С. 63-74.
4. Фролов С. М., Єрмейчук Р. А. Фінансові аспекти публічно-приватного партнерства. *Економіка розвитку*. 2013. № 4. С. 18-22.
5. Тараш Л. І., Петрова І. П. Інституціональне забезпечення державно-приватного партнерства в Україні: проблеми та напрями розвитку. *Економічний вісник Донбасу*. 2016. № 1 (43). С. 35-43.

Талах Валентин

к.е.н., доцент

Луцький національний технічний університет

м. Луцьк

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСУ ВИЯВЛЕННЯ ТА ЗАПОБІГАННЯ ФІНАНСОВИХ КРИЗОВИХ ІНФЕКЦІЙ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ

До кінця 90-х років минулого століття поняття «інфікування» було малоприйнятним і отримало поширення в науково-аналітичних дослідженнях, які торкнулися впливу кризи мексиканського песо на інші країни Латинської Америки [1, 2, 3]. При цьому, вживання поняття залишалось достатньо обмеженим. Лише після девальвації в Таїланді в 1997 році, яка вплинула на інші країни Азії і вразила глобальні фінансові ринки, «інфікування» стало поширеною і загальноновживаною економічною категорією [4, 5, 6].

З початку 2000-х років ці розробки сформувались у низку закордонних та вітчизняних академічних досліджень, які намагались сягнути сутності, виміряти силу та глибину, спрогнозувати коротко- та довготермінові перспективи протікання, а також запобігти міжнародному кризовому

«інфікуванню» [7, 8, 9].

Ефект інфікування кризою чітко простежувався як під час вищезгаданих латиноамериканських та азійських криз, так і під час світової глобальної кризи 2008 року, за якої «інфікування кризою» стало основною причиною кризових явищ для багатьох регіонів і країн світу. В Україні криза розпочалась як криза ліквідності, переросла у валютну, а внаслідок цього, через падіння обсягів виробництва та зростання заборгованості за кредитами, практично перетворилась у економічну. Загострення світової фінансової кризи у вересні 2008 року і припинення надходжень до економіки України іноземного капіталу миттєво актуалізували проблему відсутності надійної амортизації ліквідності для збалансування валютно-фінансових потоків країни.

Нинішня економічна криза – перша за епохи глобалізації, показала, що залежно від ступеня стійкості фінансової системи світова економічна криза в окремих країнах може набувати форми валютної, банківської та кредитної кризи різної глибини або будь-якої з їх комбінації. В сучасних умовах вже майже неможливо розділити кризи і говорити лише про банківську, фінансову, валютну або якусь іншу економічну кризу. Для більшої частини з них ми маємо справу з ефектом «подвійних криз». При цьому зростає необхідність міжнародних зусиль і високого рівня співпраці між усіма країнами завдяки світовому економічному взаємозв'язку.

Глобальна економічна взаємозалежність, незважаючи на оголошені переваги глобалізації, продукує безліч викликів стабільності, як на глобальному, так і на регіональному рівнях. Будь-яке поглиблення міждержавних зав'язків провокує перетворитися в причину загострення внутрішніх макроекономічних проблем, так і піддавати національну економіку небезпеці зовнішнього інфікування кризовими симптомами. Певну загрозу несе в себе також регіональна інтеграція. Дослідження фінансових криз дає можливість встановити, що поширення кризових тенденцій носить саме регіональний аспект, а можливість виникнення внутрішньої – «домашньої» кризи – збільшується за умови виникнення в регіоні кризових потрясінь.

Світова економічна криза, як правило, визначаються зовнішніми факторами (шоками) і посилюється слабкістю внутрішньої фінансової системи та диспропорціями економіки (крім країн епіцентру, де вирішальне значення мають внутрішні джерела походження).

Суттєвий вплив на процес інфікування та проходження кризи мають фактори не «економічного характеру». Яскравим прикладом цього може стати криза в Україні, яка розвивається одночасно з політичним кризою, російською військовою агресією та погіршенням торговельних відносин з традиційними партнерами, наданням преференцій національним товаровиробникам і вступом на ринки ЄС.

Більш глибокий аналіз буде можливим через певний період часу, але вже сьогодні очевидно стає тенденція зростання частки неякісних кредитів, виданих у іноземній валюті, зниження економічної активності внаслідок

падіння платоспроможності громадян після девальвації національної валюти, яка створює додаткові умови для економічного падіння.

З метою інформаційного забезпечення процесу запобігання кризових інфекцій фінансово-кредитних мезо- та макросистем з різними рівнями соціально-економічного розвитку розвиток економічної кризи та процесу інфікування можна умовно розділити на такі фази:

- початкова фаза – цінове навантаження на національні активи в країні / країні епіцентру;
- активна фаза – в результаті вразливого знецінення / подорожчання активів змінюються напрямки руху капіталу, кризові процеси поширюються на інші фінансові ринки, сегменти, сектори та регіони світової економіки;
- фаза спаду фінансової кризи – поступова локалізація та угасання кризових процесів, які свідчать про адаптацію фінансової системи до нових умов функціонування та переходу до відновлення.

При проведенні аналізу та кількісної оцінки мезо- та макротрендів слід мати на увазі, що для високорозвинених країн і країн, які розвиваються, ці фази мають свої особливості, своє «інформаційне забарвлення», а саме:

- для високорозвинених країн (кризових епіцентрів) перша фаза має «вибуховий» характер, характер моментального шоку. Серед всіх фаз ця фаза для них є найкоротшою та швидшою в результаті перенесення епіцентру кризи (шляхом інфікування) на інші, як правило, менш розвинені країни або регіони;
- для країн, що розвиваються, початкова фаза (фаза інфікування) досить протяжна і залежить від рівня соціально-економічного розвитку країни та її інтеграції в світову економіку, а також інших факторів. Активна фаза і фаза спаду економічної кризи в таких країнах не носить яскраво вираженого детермінованого характеру, більше того, вони можуть повторюватися в зворотному або хаотичному порядку і тривати, як показує практика, десятиліття.

Список використаних джерел

1. Morán P. The argentine crisis and its contagion effects on Latin American markets URL : http://www.panorama.utalca.cl/dentro/wps/the_argentine.pdf (дата звернення 23.11.2017).
2. Reinhart C., Calvo S. Capital Flows to Latin America: Is There Evidence of Contagion Effects? URL : <http://mpira.ub.uni-muenchen.de/7124/1/> (дата звернення 23.11.2017).
3. Holanda M.C., Corrêa M. Contagion effect in Latin America big three. URL : <http://www.scielo.br/pdf/ee/v33n3/v33n3a04.pdf> (дата звернення 23.11.2017).
4. Dungey M., Fry R., González-Hermosillo B., Martin V. International Contagion Effects from the Russian Crisis and the LTCM Near-Collapse. URL : <http://www.imf.org/external/pubs/ft/wp/2002/wp0274.pdf> (дата звернення 23.11.2017).
5. Seth R., Sarkar A., Mohanty S.K. Loan Flows, Contagion Effects, and East

-
- Asian Crisis. URL :
<http://www.newyorkfed.org/research/economists/sarkar/contagion.pdf> (дата
звернення 23.11.2017).
6. Yang T., Lim J.J. Crisis, Contagion, and East Asian Stock Markets. URL :
<http://www.jamus.name/research/RPBFMPpub.pdf> (дата звернення 23.11.2017).
7. Aklin M. Information, Transparency, and the Contagion of Financial Crises.
URL : https://files.nyu.edu/ma1896/public/Publications_files/AklinCrisisDiff.pdf
(дата звернення 23.11.2017).
8. Dungey M., Tambakis D.N. International Financial Contagion: What Do We
Know? URL : <http://www-cfap.jbs.cam.ac.uk/publications/downloads/wp09.pdf>
(дата звернення 23.11.2017).
9. Dornbusch R., Park Y.C., Claessens S. Contagion: Understanding How It
Spreads. URL :
http://www1.fee.uva.nl/fm/PAPeRS/Claessens/Contagion_WBRO.pdf (дата
звернення 23.11.2017).

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

SCIENTIFIC EDITION

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ І
ПРАКТИКИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ,
АУДИТУ, АНАЛІЗУ Й ОПОДАТКУВАННЯ
В УКРАЇНІ: СУЧАСНИЙ СТАН
ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

**ACTUAL PROBLEMS OF THE THEORY
AND PRACTICE OF ACCOUNTING,
AUDITING, ANALYSIS AND TAXATION
IN UKRAINE: CURRENT STATE
AND DEVELOPMENT PROSPECTS**

*Матеріали II міжнародної
науково-практичної конференції*

*Materials of II International
scientific and practical conference*

8 грудня 2017 року

December 8, 2017

Комп'ютерний набір і верстка
Семенишена Н.В.

Computer set and typesetting
Semenyshena N.V.

Адреса редакції:
вул. Шевченка, 13, м. Кам'янець-Подільський
Хмельницької області, 32316

Видавець:
Видавництво «Крок»
вул. Гайова, 56, м. Тернопіль, 46006
тел. +38 0352 248436

Підписано до друку 27.12.2017 р. Формат 60x90/16.
Папір офсетний. Гарнітура Times. Умовн. друк. арк. 12,52
Тираж 300. Замовлення № 12/7.
